

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО**

СЕРІЯ «АКАДЕМІКИ НАПН УКРАЇНИ»

ВИПУСК 20

**ВАСИЛЬ ГРИГОРОВИЧ КРЕМЕНЬ –
ФІЛОСОФ, УЧЕНИЙ, ОСВІТЯНИН,
ДЕРЖАВНИЙ ДІЯЧ**

БІОБІБЛІОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК

3-тє видання, доповнене

**КИЇВ
Товариство «ЗНАННЯ» УКРАЇНИ
2012**

УДК 016:929Кремень
ББК 91.9:74
К79

*Рекомендовано до друку вченою радою
Державної науково-педагогічної бібліотеки України
імені В. О. Сухомлинського (протокол № 7 від 17.05.2012 року)*

Упорядники:	<i>Пономаренко Л. О.</i> , завідувач відділу наукової бібліографії <i>Песєва С. П.</i> , науковий співробітник <i>Айвазова Л. М.</i> , науковий співробітник
Вступна стаття	<i>Ткаченко Л. І.</i> , журналіст, член Національної спілки журналістів України
Науковий редактор	<i>Рогова П. І.</i> , канд. іст. наук, старш. наук. співроб., директор ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського
Бібліографічний редактор	<i>Пономаренко Л. О.</i> , завідувач відділу наукової бібліографії
Літературний редактор	<i>Білоцерківець І. П.</i> , молодший науковий співробітник

К79 **Василь Григорович Кремень – філософ, учений, освітянин, державний діяч** : біобібліогр. покажч. / НАПН України. ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; упоряд.: Пономаренко Л. О., Песєва С. П., Айвазова Л. М. ; вступ. стаття Ткаченко Л. І. ; наук. ред. Рогова П. І. ; бібліогр. ред. Пономаренко Л. О. – 3-тє вид., доповн. – К. : Т-во «Знання» України, 2012. – 295 с. – (Сер. «Академіки НАПН України» ; вип. 20).

ISBN 978-966-618-269-5

У покажчику представлено науковий доробок В. Г. Кременя, д-ра філос. наук, професора, заслуженого діяча науки і техніки України, академіка НАН України, Академії політичних наук України, іноземного члена Російської академії освіти і Російської академії соціальних наук, академіка і президента НАПН України, президента товариства «Знання» України, який налічує 867 друкованих праць за останні 23 роки (1990–2012). До покажчика ввійшла також література про наукову й громадську діяльність В. Г. Кременя.

Покажчик адресовано широкому загалу наукової і освітньої сфери, всім, хто цікавиться питаннями розвитку педагогічної науки, освіти, філософії та політології.

ББК 91.9:74

УДК 016:929Кремень

ISBN 978-966-618-269-5

© Державна науково-педагогічна бібліотека
України імені В. О. Сухомлинського, 2012



ВАСИЛЬ ГРИГОРОВИЧ КРЕМЕНЬ

ВІД УПОРЯДНИКІВ

У двадцятому випуску покажчика із серії «Академіки НАПН України» представлено науковий доробок Василя Григоровича Кременя, доктора філософських наук, професора, заслуженого діяча науки і техніки України, академіка НАН України, президента НАПН України, академіка Академії політичних наук України, іноземного члена Російської академії освіти і Російської академії соціальних наук, президента товариства «Знання» України, який налічує 867 друкованих праць за останні 23 роки (1990–2012). Це третє доповнене видання, до якого увійшли монографії, навчально-методичні посібники, підручники, довідкові видання, статті, уміщені в наукових збірниках, матеріалах наукових конференцій, та публікації в періодичній пресі. До покажчика увійшла також література про наукову й громадську діяльність В. Г. Кременя за цей період (усього – 490 документів), законодавчі та нормативно-правові документи України за 2000–2005 рр. (усього – 169 документів).

Структуру покажчика розроблено з дотриманням чинних рекомендацій Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського «Библиографический указатель: Рекомендации по составлению и оформлению» (1988).

Покажчик відкриває ґрунтовна стаття Л. І. Ткаченко «*Особистість як чинник цивілізаційних перетворень*», в якій аналізується наукова (філософсько-соціальна, філософсько-політична, філософсько-освітня) творчість В. Г. Кременя. Творчу біографію академіка продовжує перелік основних дат життя і діяльності, які подано в прямій хронології. Після зазначеного року йде короткий запис основної події.

Покажчик складається з чотирьох розділів.

Розділ I «**Покажчик праць В. Г. Кременя**» містить бібліографічні описи праць. Їх згруповано й розміщено в **хронологічному порядку** – за прямою хронологією з виокремленням років видання, а в межах року – **за видами документів**, а саме:

- книги та брошури українською й російською мовами, далі іноземними мовами;
- статті та інші матеріали з неперіодичних видань і видань, що продовжуються, серед них і з газет (мовний принцип розташування такий самий);
- рецензії (помітка «**Рец.**»);

- реферати (помітка «**Реф.**»);
- видання, де вчений є упорядником, укладачем чи одним із укладачів (помітка «**Упоряд.**»);
- наукові праці, де вчений є науковим керівником (консультантом) (помітка «**Наук. кер.**»);
- праці, у підготовці яких учений брав участь як головний або відповідальний редактор, голова або член редколегії (помітка «**Ред.**»);
- видання, де вчений є відповідальним за випуск (помітка «**Відп. за вип.**»).

Документи одного виду згруповано за зведеним українсько-російським алфавітом.

Розділ II «**Література про життя й діяльність ученого**» відображає публікації про життєвий шлях, науково-педагогічну й громадську діяльність Василя Григоровича. Матеріал розміщено в хронології, а в межах року – за алфавітом прізвищ авторів або назв праць.

У розділ III «**Реформування освіти в Україні: законодавчі та нормативно-правові документи України, у підготовці яких брав участь В. Г. Кремень як народний депутат і міністр освіти і науки України**» увійшли закони України та накази й рішення Міністерства освіти і науки України, яке очолював на той час В. Г. Кремень. Ці важливі документи (всього 169) запустили механізм втілення інноваційних процесів у освітянській галузі, ініціатором яких є науковець і державний діяч В. Г. Кремень, здійснюючи інтеграцію освіти України в європейський освітній простір. Документи розміщено в прямій хронології їх публікації з виокремленням років, а в межах року – за алфавітом назв.

Розділ IV «**В. Г. Кремень – редактор та член редакційної колегії періодичних видань з питань педагогіки, психології, філософії та бібліотекознавства**» містить бібліографічні описи журналів та газет, у підготовці яких бере участь учений. Бібліографію розміщено за алфавітом назв видань.

Допоміжний апарат біобібліографічного посібника представлено:

- *іменним покажчиком*, в якому наведено прізвища співавторів, упорядників, редакторів, авторів рецензій та інших осіб, відомості про яких є в бібліографічних записах;

- алфавітним покажчиком назв праць В. Г. Кременя та праць за редакцією вченого;
- алфавітним покажчиком назв міжнародних і всеукраїнських з'їздів, конференцій, семінарів, круглих столів, у яких брав участь В. Г. Кремень (їхні дати й місце проведення вказані вибірково);
- від упорядників;
- схемою групування (зміст).

У додатку до біобібліографічного покажчика вміщено перелік міжнародних угод про співробітництво в галузі освіти і науки, підписані Василем Григоровичем Кременем на посаді міністра освіти і науки України або ж підготовлені під його керівництвом.

Бібліографічний опис і скорочення слів здійснено за чинними в Україні стандартами. Квадратні дужки застосовано у разі відсутності заголовку до матеріалу або за потреби доповнення назви певної статті чи наведення інших важливих відомостей. Розкриттю змісту матеріалів розділу «Література про життя й діяльність вченого» сприяють й анотації до бібліографічних описів.

Для підготовки покажчика було використано фонди Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського, Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, Національної парламентської бібліотеки України та інших державних бібліотек. Публікації, які увійшли до покажчика, переглянуто *de visu*.

Покажчик адресовано педагогічним та науково-педагогічним кадрам, бібліотекарям, студентам і всім, хто цікавиться питаннями педагогічної науки, освіти, філософії та політології.

ОСОБИСТІТЬ ЯК ЧИННИК ЦИВІЛІЗАЦІЙНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ

Серед найвідоміших і найшанованіших громадян незалежної України вирізняється постать Василя Кременя. Утворюючи єдине ціле зі своїм народом, увібравши найкращі його риси, він увиразнює мудрість і шляхетність, інтелект і людяність. Нині Василь Григорович – учений, державний і громадський діяч – відзначає своє 65-річчя.

Доктор філософських наук, професор, дійсний член Національної академії наук України, Національної академії педагогічних наук України, Академії політичних наук України, іноземний член Російської академії освіти, Російської академії соціальних наук, заслужений діяч науки і техніки України, повний кавалер ордена «За заслуги», нагороджений орденом Ярослава Мудрого V ступеня, народний депутат України 3-го скликання, міністр освіти і науки України 1999–2005 рр., президент Національної академії педагогічних наук України, президент Товариства «Знання» України, президент Спортивної студентської спілки України. Це ще не всі офіційні посади, титули і звання.

Звідки така звитяга, наснага до невтомної праці й творчості? Звідки у сільського хлопця з далекого Любитового, що на Сумщині, така далекоглядність, прозорливість, державницька думка й воля? Звідки у батьків-колгоспників, які цілісний день на роботі – батько головою колгоспу, а мати – у ланці на полі, син – філософ, знаний не лише в Україні (наукові праці якого видаються не тільки на теренах СНД, а й в інших країнах)?

Рід Кременів – відомий козацький рід на Сумщині, який документально простежується й не переривається з початку XVIII сторіччя. Традиція козацької звитяги – прагнення освіти й освіченості, честі, гідності, державності, а надто – вольності й свободи, особистої і національної, – у козацькому роді передається від діда-прадіда до сина й онука. Ці риси яскраво проявилися у Василі з роду Кременів, нашому сучасникові. Батьки – Григорій Мусійович і Варвара Іванівна – обдарували сина найкращими людськими якостями.

Але отримати гарну спадковість – то ще не все. Треба – створити себе. Звичайно, працею твориться людина й відповідальністю за власну роботу, власні вчинки. За словами самого Василя Григоровича, праця для дітей у сільській місцевості починається

рано – пастушком домашньої птиці й худоби, погоничем на полі, згодом – на косовиці, а там – і за плугом. Але у Василька Кременя, крім роботи, були ще й захоплення – навчання, спорт, читання. Встигав усе: і вчитися відмінно, і в районних та обласних предметних олімпіадах місця виборювати, і у спортивних змаганнях перемогати (практично, в усіх видах). І до останньої книжки сільської бібліотеки перечитати, включаючи й непрості твори теоретиків марксизму-ленінізму. Коня непокірного колгоспного об'їздити – Василь зголосився (та ще за цю небезпечну роботу дев'ять трудових днів у колгоспі заробив). Батьки вирішили нову хату ставити – і тут Василь перший батьків помічник.

Життя вирувало й захоплювало юнака своєю неповторністю, нерозгаданістю. Що старшим ставав Василь, то більше замислювався над проблемами суспільного буття й пошуками шляхів їх розв'язання. Філософська освіта, здавалось, дасть відповіді на всі запитання. Вступаючи після школи, яку закінчив із золотою медаллю, до Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка, не добрав Василь Кремень півбала до прохідного. Почув серед абітурієнтів, що з такими вступними оцінками нібито можна стати «вільнослухачем» університету, лише потрібно звернутися до високого начальника з Міністерства освіти. Поїхав у міністерство, знайшов потрібну відповідальну особу, а на своє прохання почув: «А чому ви із села – і на філософський факультет? Чому не в сільгоспакадемію?» Розгубився юнак від такого питання, що перекреслювало мрію і, до того ж, демонструвало несправедливість, нерівність людей в суспільстві, і поїхав додому. Він не повернувся у село (адже, як кажуть, живемо не хлібом єдиним), а щосили готувався до подолання вступного бар'єру університету, водночас працюючи слюсарем Конотопського автопарку.

...А щодо української освіти, очолюваної міністром В. Г. Кременем у 1999–2005 рр., то практичні кроки освіти і науки України, здійснені під його керівництвом, були концептуально цілісними і логічно продовжували теоретичні наукові дослідження. Саме з його ініціативи й за безпосереднього керування в країні відбувається активний процес переходу від авторитарної педагогіки до педагогіки толерантності, освітня система України наближається до освітніх систем розвинутих європейських країн, втілюється в життя інноваційна державна політика в галузях освіти і науки.

Загальноосвітня школа переходить до нового змісту та дванадцятирічного навчання. Запроваджено вивчення іноземної мови

з другого класу. Українська мова як державна вивчається всіма учнями. Кількість учнів, що навчається українською, зростає з 62 % до майже 75 %. Причому без будь-якого тиску і супротиву. Навчальні досягнення оцінюються позитивною дванадцятибальною шкалою. Обґрунтовується перехід старшої школи до профільності. Переважно здійснено комп'ютеризацію загальноосвітніх закладів. Розпочато виконання програми «Шкільний автобус». Ухвалено програму з виготовлення та постачання до навчальних закладів обладнання нового покоління для вивчення природничо-математичних та технологічних дисциплін. Розпочато експеримент із впровадження зовнішнього незалежного оцінювання школярів.

Системні зміни відбуваються і у вищій освіті України. Вища школа була підготовлена до входження у Болонський процес, приєднання до якого формально сталося в травні 2005 року. Упродовж декількох років було підготовлене отримання позики Світового банку для розвитку освіти України, що розпочалося з 2006 року. Істотно збільшилась кількість студентів вищих навчальних закладів.

Переміни торкнулися й економічної сфери галузі. Зросло фінансування науки і освіти. Утверджуються нові форми її організації, у тому числі технопарки. Повністю ліквідовано заборгованість із заробітної платні вчителям і науковцям. Значно поліпшено умови роботи викладачів, стипендія студентів тільки в 2004 році зростає більше ніж удвічі. Вперше в сучасній історії середня заробітна плата в освіті перевищила відповідний показник у сферах охорони здоров'я, культури та ін.

Саме за керівництва галуззю міністра В. Г. Кременя відбувся злам у свідомості суспільства щодо доленосної функції освіти і науки.

А в далекому 1966-му, нарешті відчувши себе студентом Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка, Василь Кремень ще не знав, що вже «приречений» стати одним із провідних філософів славетної, всесвітньо відомої Київської філософської школи, засновником якої по праву вважається Володимир Іларіонович Шинкарук, тоді – декан філософського факультету. Цей видатний учений свого часу за роботу з філософії Гегеля отримав золоту медаль Гегелевського товариства (Париж, Франція). Володимир Шинкарук був філософом, який яскраво втілював гуманістичні традиції українського типу філософування, у центрі якого стояла проблема «людина – світ» і де у філософському творчому пошуку

замість знеособленої марксистської «людини народної маси» поста-вала особистість з її переживаннями, сподіваннями та очікуваннями. Лідером цієї найгуманнішої філософської традиції згодом став його учень – Василь Кремень. Саме він серед когорти інших українських філософів-гуманістів, на новій хвилі філософської свідомості неза-лежної України, продовжив дослідження філософської проблеми щастя людини, цінностей людського життя, самореалізації і само-здійснення особистості.

Докторська дисертація В. Г. Кременя, тему якої він обирає абсолютно свідомо і відповідально, присвячена дослідженню співвідношення колективності та індивідуальності в площині думки і в реальній практиці. Непроста діяльність у ЦК КП України і ЦК КПРС, де Василь Григорович більше десяти років опікувався проблемами розвитку освіти і науки, давала змогу бачити проблеми об'ємно і наскрізно, а чесна й відверта вдача науковця змушувала шукати відповідей на злободенні запити суспільства пізнього соціалізму. Наукові дослідження вченого склали підґрунтя висновків про необхідність відійти від стереотипів, коли абсолютизація самих по собі потрібних колективістських начал, доведення їх до край-ності призводили до деіндивідуалізації особистості, розвитку якої не приділялося достатньої уваги. Зазначений процес був характер-ним як для суспільства загалом, так і для освіти зокрема. Саме в докторській дисертації, яку було захищено в 1991 році, Василь Кремень обґрунтовує термін «тоталітаристський колективізм», проводить глибокий аналіз минулого і сьогодення через призму колективності й індивідуальності. Власне на основі цього дослі-дження Кремень-філософ окреслює проблеми минулого суспільства радянського соціалізму, а також завдання нового, нинішнього суспільного устрою, і зокрема освіти.

Повага до індивідуальності, розвиток особистості, такої, якою її створила природа, виявлення її обдаровання і схильностей – ця ідея стає лейтмотивом усієї наукової (філософсько-соціальної, філо-софсько-політичної, філософсько-освітньої) творчості В. Г. Кременя, метою усієї його суспільно-політичної і громадської діяльності.

А життя тим часом плинуло за своїми одвічними законами. У студентські студзагонівські роки, на цілині, познайомився Василь Григорович із гарною дівчиною, яка запала в душу не лише осяйною посмішкою, граційністю, але й розумом, завзятістю. І звали її найкращим іменем – Люба. За рік там само, у Кустанай-ській області, вони взяли одне одного за чоловіка і дружину. Стала

Любов Олексіївна вірною подругою, чудовою мамою двох менших Кременів – сина Василя й дочки Тетяни. А згодом – бабусею милих онучок Юлії і Дар’ї.

У незабутні студентсько-аспірантські роки всі труднощі здавались романтичними – і маленькі ніжки Кременя-наймолодшого бігли до дитсадка поряд зі стрімкими кроками Кременя-старшого, який поспішав до університету. Університет став не лише науковою коліскою Василя Кременя. З рідним університетом пов’язані й викладацька діяльність, і перша відповідальна посада. Викладач, заступник декана філософського факультету з роботи з іноземними студентами – складна робота, але проста його не обирала. І Люба, зовсім не прагнучи щось доводити чоловікові, просто завдячуючи рисам характеру, захистила кандидатську дисертацію, стала доцентом...

Якісно нове наукове розуміння основоположних наукових життєвих принципів Василь Григорович реалізував на практиці вже у своїй державі – незалежній Україні, коли 1992-го почав працювати в Інституті стратегічних досліджень України. Тоді ж прийшло й усвідомлення, що формування самодостатньої розвиненої особистості – ключ до змін у суспільстві, до того ж не поверхових, а глибинних. Саме це є шляхом до сталої демократії, ефективного ринку, а отже й успішної держави.

Формування розвинутої особистості, безумовно, – справа освіти. Отже, на часі – її реформування і модернізація, згодом – піднесення української науки до нових рубежів. Вочевидь, саме ці глибокі переконання щодо методологічних засад розвитку країни приводять до того, що Василь Кремень – на той час уже президент Академії педагогічних наук України і член президії НАН України, депутат Верховної Ради – погоджується вийти на «рубіж вогню» у перебудові свідомості особистості й суспільства і стає міністром освіти і науки України.

Від висновків він переходить до дії. Основні напрями розвитку освіти України розкрито в його доповіді на II Всеукраїнському з’їзді освітян (2001), у Національній доктрині розвитку освіти, авторський колектив якої він очолював, численних публікаціях. Як підсумок багаторічної практичної діяльності міністра у 2005 році вийшла монографія Василя Григоровича Кременя «Освіта і наука в Україні: інноваційні аспекти. Стратегія. Реалізація. Результати». У ній – довгострокові плани модернізації, їх

аналітично-прогностичне обґрунтування і напрями практичного здійснення.

У ці роки під керівництвом президента АПН України Василя Кременя і за участі великого наукового колективу розпочинається підготовка і створення першої в українській історії «Енциклопедії освіти». Саме за такими виданнями у світі оцінюють ступінь зрілості суспільства та його інтелектуальний потенціал. «Енциклопедія освіти» вийшла 2008 року і одразу стала бестселером. Також уперше, з ініціативи та за редакцією В. Г. Кременя, у 2010–11 рр. кількома накладками поспіль виходить «Біла книга національної освіти України», у якій міститься докладний науковий аналіз усіх освітніх ланок і сфер, зазначено їхні проблеми і подано прогноз їх подолання. Уперше на теренах України створено і такий вагомий документ, підготовлений науковцями Академії, очолюваної Василем Кременем, як «Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні». Усе це свідчить про те, що Академія педагогічних наук України, що була створена 20 років тому на базі Інституту педагогіки та Інституту психології, а також Педагогічного музею України, справді зайняла лідируючі позиції в суспільстві й повністю відповідає своєму статусу – національна. Тепер це наукова установа, до складу якої входять більше 20 наукових інститутів і наукових центрів, в якій розробляється, зокрема для середньої школи, близько 70 % навчальної літератури України, яка очолює провідні наукові напрями в різних освітніх сферах. І величезна особиста заслуга в цьому розвитку належить її президентові, академіку Василю Кременю, який нещодавно був переобраний на цю посаду одностайно на наступних п'ять років. Важко переоцінити внесок Національної академії педагогічних наук України у становлення української освіти періоду незалежності: від основоположних методологічних освітніх документів – до зміни гуманітарної складової у змісті освіти і загальному світогляді суспільства.

Але освітянськими проблемами далеко не вичерпуються інтереси В. Г. Кременя, науковця і громадянина. У 1992 році, одразу після повернення з Москви, Василь Григорович обіймає посаду заступника директора з наукових досліджень і завідувача відділу методології соціально-політичного розвитку Інституту стратегічних досліджень при Президентові України. Він разом із колегами-науковцями започатковує ряд досліджень соціально-політичного розвитку незалежної України, що здійснювалися кілька років

щоквартально і щорічно. Результати цих досліджень давали розгорнутий детальний аналіз ситуації в Україні, на основі якого розроблялися стратегії розвитку держави. Ці дослідження були дуже потрібними і своєчасними на той період, а напрацьована методологічна база залишається актуальною і нині. У 2000 році наукова еліта України визначила В. Г. Кременя дійсним членом Національної академії наук України.

Велику увагу приділяє В. Г. Кремень-філософ і цілісному політичному аналізу основних етапів української історії, за результатами якого вийшло кілька монографій (у співавторстві), які є найбільш вдалою спробою в цій царині. У 1996 році виходить праця «Україна: альтернативи поступу (критика історичного досвіду)», в якій висловлено думки щодо переосмислення історичного досвіду українського народу на шляху самоствердження в державі-нації, запропоновано конструктивну дискусію про шляхи подальшого розвитку України як однієї з найбільших європейських держав. За три роки потому з'являється монографія «Україна: шлях до себе. Проблеми суспільної трансформації», в якій висвітлено специфіку перетворень в Україні за доби незалежності у контексті багатовікового історичного досвіду і виокремлено два стратегічних завдання – побудова правової соціальної держави та розвиток громадянського суспільства. Логічним продовженням цієї лінії наукових досліджень стає індивідуальна монографія «Філософія національної ідеї: Людина. Освіта. Соціум» (2007), в якій автор пропонує своє бачення вирішення проблем розвитку незалежної України – шляхом формування єдиної для всієї держави-нації національної ідеї – прийняття спільної історії народу, національної філософії та освіти, в єдності теорії і практики. Монографічне дослідження виявляє генезу української ідеї – від формування національної ідентичності до становлення незалежної держави, від культурної самотності до національної духовності. Книга була помічена польськими науковцями і видана як «Filosofia edukacji» (Radom, 2008).

Глибокі наукові пошуки шляху розвитку України у фарватері прогресивного поступу історії змушують академіка В. Г. Кременя замислитися над світоглядними основами, які відповідали б сучасним запитам до фундаментальної науки про принципи й перспективи людського існування. І вчений осягає: це філософія людиноцентризму як відповідь на виклики сучасного глобального світу, як новий тип метасвітогляду, безпосередньо дотичного до

вищих смислів буття особистості й водночас такого, що забезпечує повсякденне, наповнене гуманістичним змістом і цінностями життя кожного індивіда, соціуму, людства загалом. У 2009 році виходить друком монографія «Філософія людиноцентризму в стратегіях освітнього простору». Надзвичайно затребувана в наукових колах і широкій сучасній культурній спільноті, ця праця видається в наступні роки (2010, 2011) як «Філософія людиноцентризму в освітньому просторі». Максимально використовуючи досягнення сучасної науки, автор розкриває природу людини, визначає шляхи її самоствердження через творчість, аналізує можливість розвитку у балансі національного і глобального, духовного й раціонального, інноваційного і традиційного. Надзвичайну цінність цієї праці становить занурення теоретичних основ у праксеологію освіти – сфери, що покликана сформувати нову людину, яка мислить і живе у цивілізаційних вимірах сучасності. Друкується монографія й у Польщі (у перекладі) як «Filosofia antropocentryzmu w edukacyjnej przestrzeni» (Warszawa, 2011), здобувши високу оцінку закордонної наукової громадськості.

І все-таки, що вирізняє Василя Кременя, робить його особливим, винятковим, заслужено любимим мільйонами співгромадян? Про це говорить його одностудець і давній друг, філософ, член-кореспондент НАН України, академік НАПН України, ректор НПУ імені М. П. Драгоманова Віктор Андрущенко:

– Якщо одним словом сказати, то це – людяність. Він у кожному бачить собі подібну і собі співмірну людину. Він не нав'язує власної думки, а радиться з людиною... Увесь його колосальний професійний досвід множиться на його внутрішню генетичну розумність, поміркованість, мудрість... Він завжди йшов разом із людьми і задавав параметри прогресу в освіті, науці, культурі, філософії, якими власне й живемо...

Справді, кожна з актуальних проблем суспільства чи кожен з необхідних напрямів розвитку суспільних наук знаходить у В. Г. Кременя негайну відповідь у вигляді філософського аналізу й осмислення шляхів задоволення нагальних потреб. Так, одна за одною з'являються потрібні науково-освітній сфері й широкому загалу книги за авторства, співавторства чи під керівництвом багаторічного члена президії Національної академії наук України і президента Національної академії педагогічних наук України Василя Кременя. У 2005 році виходить підручник «Філософія:

Мислителі. Ідеї. Концепції», який започаткував новий напрям у підручникотворенні для вищої школи: авторам вдалося уникнути традиційної моноідеологічної та теоретичної однобокості у викладі матеріалу. Чи не вперше у підручнику з філософії подано ґрунтовний і всебічний аналіз фундаментальних проблем світової філософської думки, зміст основних філософських ідей, теорій, поглядів, які дістали загальне визнання та практичне підтвердження, розкрито їхній генезис у процесі еволюції культури. Продовженням у 2006 році став том «Філософія: Логос. Софія. Розум» (у тому ж співавторстві), в якому розкрито смисл філософського знання, що еволюціонувало від «Логосу» (слова), через «Софію» (мудрість) до «Раціо» (розуму). Аналіз філософських шкіл, напрямів, основоположних думок представлено у їхньому впливові на розвиток духовної культури людства. Особливістю видання є також значна увага до течій сучасної філософії, стратегій розвитку світової духовної культури, а також генези української філософської думки. Добру традицію інноваційного підручникотворення продовжено навчальним виданням «Філософія: Історія, суспільство, освіта», що оприлюднено у 2011 році. З'являються підручники «Філософія управління», «Політологія: наука про політику» та інші.

Триває філософське осмислення проблем сучасності, яке втілюється у колективних монографіях «Феномен інновацій: освіта, суспільство, культура» (2008), «Україна в Європі: контекст міжнародних відносин», «Еліта: витоки, сутність, перспектива», «Філософія спілкування» (видані в 2011 році). В усіх працях В. Г. Кремень розглядає методологічні питання через заломлення в освітній і педагогічній сферах, оскільки провідною думкою його філософсько-освітніх орієнтирів є така: «Освіта наповнює людину духовністю, змушує її задумуватися над смислом і цінностями свого існування. Саме вона окреслює для неї основні контури справжньої культури, в яку вписані добро, краса й істина».

Недарма про Василя Кременя говорить президент Національної академії наук України, славетний академік Борис Євгенович Патон:

– Певний того, що Василь Григорович далеко ще не сказав свого останнього слова. Це людина, якій працювати ще до ста років. І я йому цього щиро бажаю. Я його люблю, поважаю, бо це справжня людина. Людина, на яку ми повинні рівнятися.

...А в рідному Любитові хата, що будували разом із батьком, увібравши працьовитість і тепло батькових – Григорія Мусійовича – рук і душі, стоїть як нова і зараз. Жаль тільки, що, пройшовши горнило Другої світової, поранений, батько пішов із життя, ледь переступивши поріг своєї золотої середини. Прибрана вишитими материними – Варвари Іванівни – рушниками та фіранками, простирадлами та подушками, чекає приїзду гостей хата. Мала батьківщина підтримувала свого сина у далеких краях, коли представляв Василь Григорович молоду незалежну державу як міністр освіти й науки України. І коли у 1999-му, як президент Спортивної студентської спілки України, ніс прапор України в Пальма де Майорка. І тоді, коли представляв світові Україну як Антарктичну державу, здатну здійснювати наукові дослідження. І коли підписував у Євросоюзі угоди щодо Європейської освітньої інтеграції. Гостинно запрошує батькова хата й нині, святково виграючи яскравими дивами кралевецької вишивки. А на порозі зустрічає рідна мати.

Учені стверджують, що особистістю не народжуються, що особистістю людина стає завдяки власним зусиллям, коли має мету, бачить правильний шлях і, незважаючи на перепони, долає його. Є такі особистості, як Василь Кремень, за яким український соціум звіряє свій поступ. Оскільки мета його задумів і здійснень завжди збігалася з найвищою на землі – щастям людини, народу, держави – нашої України.

*Лідія Ткаченко,
журналіст,
член Національної спілки
журналістів України*

ОСНОВНІ ДАТИ ЖИТТЯ Й ДІЯЛЬНОСТІ В. Г. КРЕМЕНЯ

- 1947 р. – народився 25 червня у с. Любитове Кролевецького району Сумської області
- 1965 р. – закінчив Черноплатівську середню школу Конотопського району із золотою медаллю
- 1965–1966 рр. – слюсар автопарку у м. Конотопі Сумської області
- 1966–1971 рр. – навчався в Київському державному університеті імені Т. Г. Шевченка, на філософському факультеті
- 1971–1979 рр. – аспірант, асистент, старший викладач, заступник декана філософського факультету Київського державного університету імені Т. Г. Шевченка
- 1976 р. – за результатом захисту кандидатської дисертації присуджено вчений ступінь кандидата філософських наук
- 1979–1986 рр. – працює інструктором, консультантом, завідувачем сектором вузів у відділі науки і навчальних закладів ЦК Компартії України
- 1986–1991 рр. – працює в ЦК КПРС інструктором, помічником завідуючого відділом, завідуючим сектором, де опікується проблемами розвитку освіти і науки
- 1991 р. – за результатом захисту докторської дисертації присуджено науковий ступінь доктора філософських наук
- 1991–1992 рр. – заступник директора Інституту соціально-політичних досліджень Російської академії наук
- 1992–1994 рр. – заступник директора з наукової роботи, завідувач відділу методології прийняття соціально-політичних рішень Національного інституту стратегічних досліджень України
- 1993 р. – обрано членом Академії політичних наук України
- 1994 р. – присуджено наукове звання професора;
– обрано іноземним членом Російської академії соціальних наук
- 1994–1998 рр. – керівник служби з питань гуманітарної політики Адміністрації Президента України, заступник глави – керівник управління внутрішньої політики – Адміністрації Президента України
- 1995 р. – обрано дійсним членом Академії педагогічних наук України
- 1997 р. – обрано президентом Академії педагогічних наук України;
– отримав почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України»
- 1998 р. – обрано членом Президії НАН України;
– обрано президентом Товариства «Знання» України;

- удостоєний звання лауреата Міжнародної премії ім. Г. С. Сковороди
- 1998–2000 рр. – депутат Верховної Ради України, голова підкомітету з фахової освіти Комітету з науки і освіти;
- 1999 р. – обрано президентом Спортивної студентської спілки України
- обрано головою Наглядової ради Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова;
- 1999 – лютий 2005 р. – міністр освіти і науки України
- 2000 р. – обрано академіком Національної академії наук України;
- призначено членом Ради з питань науки та науково-технічної політики при Президентові України
- 2001 р. – обрано іноземним членом Російської академії освіти
- 2002 р. – нагороджено орденом «За заслуги» III ступеня;
- призначено на посаду заступника голови Комітету з Державних премій України в галузі науки і техніки;
- призначено членом Президії ВАК України;
- почесний доктор Хмельницького національного університету
- 2004 р. – нагороджено орденом «За заслуги» II ступеня, Почесною грамотою Верховної Ради, орденом Нестора-літописця
- 2005 р. – удостоєний Державної премії України в галузі науки і техніки;
- почесний доктор Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова
- 2007 р. – нагороджено орденом «За заслуги» I ступеня;
- почесний доктор Східно-Українського національного університету імені Володимира Даля;
- почесний доктор Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
- 2008 р. – обрано головою Наглядової ради Житомирського державного університету імені Івана Франка;
- почесний доктор Дніпропетровського національного університету імені Олеса Гончара
- 2009, січень – кращий освітянин року, лауреат відзнаки «Засвіти вогонь»;
- обрано головою Наглядової ради Глухівського Національного педагогічного університету імені Олександра Довженка;
- почесний доктор Житомирського державного університету імені Івана Франка

- 2010 р. – нагороджено золотою медаллю Російської академії освіти «За досягнення в науці»
- 2011 р. – призначено заступником голови Комітету з Державної премії в галузі освіти;
– почесний професор Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького
- 2011 р., листопад – нагороджено пам'ятним знаком з нагоди 20-ї річниці підтвердження на Всенародному референдумі Акту проголошення незалежності України;
– почесний доктор Луганського Національного університету імені Тараса Шевченка
- 2012 р. – почесний доктор Національного авіаційного університету;
– почесний доктор Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;
– нагороджено орденом князя Ярослава Мудрого V ступеня

РОДОВІД
КРЕМЕНЯ ВАСИЛЯ ГРИГОРОВИЧА
поколінний розпис

№ п/п	Прізвище, ім'я, по батькові, інші відомості про представника року	№ батька
I		
1	Корній Кремень , жив у середині XVIII ст.	
II		
2	Іван Корнійович , народився приблизно 1757 р. У ревізькому реєстрі за 1811 рік записаний серед козаків с. Спаського Кролевецького повіту. Помер в 1799 р. <i>Діти</i> – Трохим, Кирило, Григорій	1
III		
3	Трохим Іванович , народився приблизно 1776 р. Помер 22 червня 1846 р. <i>Дружина 1</i> – Ксенія. Померла в липні 1814 р. <i>Діти</i> – Ганна. <i>Дружина 2</i> – Ганна Пилипівна, народилася приблизно 1786 р. <i>Діти</i> – Антон, Прокіп, Марфа, Олексій	2
4	Кирило Іванович , народився приблизно 1790 р. Помер у 1798 р.	2
5	Григорій Іванович , народився приблизно в 1793 р. У рекрутах з 1810 р.	2
IV		
6	Ганна Трохимівна , народилася приблизно 1807 р. <i>Чоловік</i> – Буйвол Іван Павлович	3
7	Антон Трохимович , народився приблизно 1814 р. Шлюб – 20 жовтня 1835 р. <i>Дружина</i> – Муравей Марфа Григорівна, народилася приблизно 1814 р. <i>Діти</i> – Никифор, Марко, Уляна, Килина, Євгенія, Семен, Гнат, Васса, Марія, Мотрона	3
8	Прокіп Трохимович , народився 27 лютого 1818 р. Поступив на службу в 1839 р. <i>Дружина</i> – Феодора Кононівна, народилася приблизно 1828 р. <i>Діти</i> – Іван	3
9	Марфа Трохимівна , народилася 4 липня 1820 р.	3
10	Олексій Трохимович , народився приблизно 1828 р. Шлюб – 22 жовтня 1844 р. <i>Дружина</i> – Демченко Марія Климівна, народилася приблизно 1827 р.	3

	Померла 26 листопада 1878 р. <i>Діти</i> – Параскева, Леонтій, Йосип, Варвара, Агафія, Марфа, Микита, Андрій, Леонтій	
V		
11	Никифор Антонович , народився 9 лютого 1838 р.	7
12	Марко Антонович , народився 30 березня 1841 р.	7
13	Уляна Антонівна , народилася 22 червня 1843 р. Померла 5 вересня 1860 р.	7
14	Килина Антонівна , народилася 16 червня 1847 р. Шлюб – 9 жовтня 1866 р. <i>Чоловік</i> – Данько Олександр Трохимович, народився приблизно 1846 р.	7
15	Євгенія Антонівна , народилася 1 січня 1851 р. Померла 3 січня 1851 р.	7
16	Семен Антонович , народився 3 лютого 1852 р. Шлюб – 6 травня 1870 р. <i>Дружина</i> – Сухоженко Уляна Василівна, народилася приблизно 1851 р.	7
17	Гнат Антонович , народився 2 січня 1855 р.	7
18	Васса Антонівна , народилася приблизно 1857 р.	7
19	Марія Антонівна , народилася 23 березня 1857 р.	7
20	Мотрона Антонівна , народилася 23 березня 1857 р.	7
21	Іван Прокопович , народився 23 вересня 1859 р. <i>Дружина</i> – Пелагія Пилипівна. <i>Діти</i> – Григорій, Йосип, Мусій, Ганна, Уляна, Петро, Михайло	8
22	Параскева Олексіївна , народилася 28 липня 1847 р.	10
23	Леонтій Олексійович , народився 25 червня 1849 р. Помер 9 серпня 1850 р.	10
24	Йосип Олексійович , народився 4 квітня 1851 р.	10
25	Варвара Олексіївна , народилась 1 січня 1853 р. Шлюб – 21 січня 1870 р. <i>Чоловік</i> – Кисиль Трохим Захарович, народився приблизно 1851 р.	10
26	Агафія Олексіївна , народилася 20 серпня 1854 р.	10
27	Марфа Олексіївна , народилася 1 вересня 1856 р. Померла 19 лютого 1857 р.	10
28	Микита Олексійович , народився 2 квітня 1858 р.	10
29	Андрій Олексійович , народився 16 жовтня 1860 р. Помер 8 серпня 1861 р.	10
30	Леонтій Олексійович , народився 18 червня 1863 р.	10
VI		
31	Йосип Іванович , народився 1887 р.	21
32	Григорій Іванович , народився 1890 р.	21

33	Мусій Іванович , народився 26 липня 1892 р. Шлюб – 23 січня 1913 р. <i>Дружина</i> – Тищенко Ірина Романівна, народилася 1895 р. <i>Діти</i> – Ганна, Євдокія, Іван, Григорій, Марія	21
34	Ганна Іванівна , народилася 21 березня 1894 р.	21
35	Уляна Іванівна , народилася 6 червня 1897 р. Померла 6 листопада 1897 р.	21
36	Михайло Іванович , народився 1898 року.	21
37	Петро Іванович , народився приблизно 1900 р.	21
VII		
38	Ганна Мусіївна , народилася 18 листопада 1913 р.	33
39	Євдокія Мусіївна , народилася 2 серпня 1916 р.	33
40	Іван Мусійович , народився 31 травня 1919 р.	33
41	Григорій Мусійович , народився 11 вересня 1921 р. Шлюб – 3 грудня 1945 р. <i>Дружина</i> – Калиш Варвара Іванівна, народилася 2 грудня 1928 р. <i>Діти</i> – Василь, Михайло	33
42	Марія Мусіївна , народилася 19 серпня 1925 р.	33
VIII		
43	Василь Григорович , народився 25 червня 1947 р. Шлюб – 16 серпня 1969 р. <i>Дружина</i> – Уткіна Любов Олексіївна, народилася 12 червня 1947 р. <i>Діти</i> – Василь, Тетяна	41
44	Михайло Григорович , народився 3 березня 1950 р.	41
IX		
45	Василь Васильович , народився 25 червня 1970 р.	43
46	Тетяна Василівна , народилася 16 лютого 1979 р.	43
X		
47	Юлія Василівна , народилася 14 серпня 2000 р.	45
48	Дар'я Василівна , народилася 6 квітня 2007 р.	45

ПРЯМА ГІЛКА КРЕМЕНЯ ВАСИЛЯ ГРИГОРОВИЧА

Корній

І пол. XVIII ст.

Іван

н. 1757 р.

п. 1799 р.

Трохим

н. 1776 р.

п. 22.06.1846 р.

1) Ксенія

п. 07.1814 р.

2) Ганна Пилипівна

Прокіп

н. 27.02.1818 р.

Феодора Кононівна

н. приблизно 1828 р.

Іван

н. 23.09.1859 р.

Пелагея Пилипівна

Мусій

н. 26.07.1892 р.

(23.01.1913 р.)

Ірина Романівна Тищенко

н. 1895 р.

Григорій

н. 11.09.1921

(3 грудня 1945 р.)

Варвара Іванівна Калиш

н. 02.12. 1928 р.

Василь

н. 25.06.1947 р.

(16 серпня 1969 р.)

Любов Олексіївна Уткіна

н. 12.06.1947 р.

ПОЯСНЕННЯ ДО РОДОВОДУ КРЕМЕНЯ ВАСИЛЯ ГРИГОРОВИЧА

Представники роду Кременів були козаками, про що свідчать записи в ревізьких казках та метричних книгах церков, де їх хрестили, вінчали, відспівували.

Перша згадка про рід Кременів була знайдена в ревізькій казці за 1811 рік по с. Спаському Крелевецького повіту Чернігівської губернії, в якій серед козаків цього села були записані діти вже померлого на той час Івана Корнійовича Кременя – Трохим, Кирило, Григорій. Кирило помер у восьмирічному віці, а молодший Григорій був забраний в рекрути в 1810 р. Таким чином, рід Івана Корнійовича Кременя продовжив старший син Трохим, який до 1811 р. вже одружився і мав дочку Ганну. Але в 1814 р. помирає його дружина Ксенія, і він одружується вдруге з Ганною Пилипівною. Від цього шлюбу у Трохима Івановича народилося троє синів – Антон, Прокіп, Олексій та донька Марфа. Старший Антон та молодший Олексій, одружившись, мали великі родини. Так, у Антона з десяти народжених дітей померло тільки двоє в малолітньому віці, а у Олексія з дев'яти – вижило семеро дітей.

Міг би мати велику родину і середній син Прокіп, але він, згідно із записом в ревізькій казці за 1850 р., поступив на службу в 1839 р. Можна припустити, що він під час служби одружився, про що свідчить запис в ревізькій казці за 1858 р., в якому зазначено, що в родині Кременя Антона жила «Антоня невестка солдата жена Феодора», котрій на той час виповнилося 30 років. Пізніше було з'ясовано, що ім'я бабусі діда Василя Григоровича Кременя було Феодора Кононівна.

23 вересня 1859 р. у Прокопа і Феодори народився єдиний син Іван. У метричному записі про народження записано, що його батьками були «солдат Прокоп Алексеевич Кремень и законная его жена Феодора Кононовна». Ймовірно, священник помилився, записавши Прокопа по батькові Олексійовичем. Це можна пояснити тим, що батько Прокопа – Трохим – помер в 1846 р., а Прокіп, повернувшись зі служби додому, жив зі своїм братом Олексієм, тому священник і записав його Олексійовичем.

У метричних книгах Преображенської церкви с. Спаського Крелевецького повіту були знайдені записи про народження у Івана Прокоповича і його дружини Пелагеї Пилипівни сина Мусія (нар. 26.07.1892 р.) і доньок Ганни (нар. 21.03.1894 р.) і Уляни (нар. 06.06.1897 р. пом. 06.11.1897 р.), а також синів – Григорія, Йосипа,

Петра, Михайла. У 1913 р. Мусій Іванович одружується з Тищенко Іриною Романівною. Згідно зі знайденими записами в метричних книгах Троїцької церкви с. Любитове Кролевецького повіту і книгах реєстрації РАГС по с. Любитове Алтинівського району Конотопської округи, у Мусія Івановича і Ірини Романівни народилося троє дочок – Ганна, Євдокія і Марія, а також двоє синів – Іван (1919 р.) та Григорій (11 вересня 1921 р.), який є батьком Василя Григоровича.

**ПОКАЖЧИК ПРАЦЬ В. Г. КРЕМЕНЯ
1990**

1. **Индивидуальное и коллективное: антиподы или стороны одной медали?** – М. : Знание, 1990. – 61 с. – (Новое в жизни, науке, технике ; № 12).
2. **Коллективность и индивидуальность: судьба одной из ключевых социалистических идей** : [монография] / Всесоюз. дом полит. просвещения при ЦК КПСС. – М. : [б. и.], 1990. – 246, [1] с. – Библиогр.: с. 245–246.
3. **Ленинская концепция социалистического строительства и перестройка** : к 120-летию со дня рождения В. И. Ленина. – К. : О-во «Знание» УССР, 1990. – 48 с. – (Сер. 1. Время и общество ; № 3).
4. **Изучать жизнь без предвзятости** : к началу нового учеб. года в системе полит. образования / беседу записал Станислав Сендюков // Парт. жизнь. – 1990. – № 17. – С. 18–23.
5. **Индивидуализация личности и коллективность** // Филос. и социол. мысль. – 1990. – № 12. – С. 77–81.
6. **Ідейно-теоретичні джерела і генезис поглядів В. І. Леніна на колективістську сутність соціалізму** : до 120-річчя від дня народж. В. І. Леніна // Укр. іст. журн. – 1990. – № 1. – С. 13–23.
7. **Коллективность и индивидуальность: цивилизационный срез проблемы** // Социол. исслед. – 1990. – № 8. – С. 13–21.
8. **Перебудова і колективістська сутність соціалізму** // Трибуна лектора. – 1990. – № 2. – С. 21–23.
9. **Свобода мысли и раскрепощение личности** // Под знаменем ленинизма. – 1990. – № 18. – С. 5–10.
10. **Сила «рози вітрів» чи жорсткість керманіча?** : [про причини сталін. деформації соціалізму] // Наука і сусп.-во. – 1990. – № 4. – С. 18–21.
11. **Соціалістичною аж ніяк не назвеш** : про колективність в її сталінськи деформованому вигляді // Під прапором ленінізму. – 1990. – № 6. – С. 37–43.
12. **Сталинская деформация коллективности социализма: сущность и истоки** // Науч. коммунизм. – 1990. – № 3. – С. 13–25.
13. **Формирование духовной культуры молодежи: проблемы, поиски, решения** : [материалы дискус., г. Москва, дек. 1989 г.] // Социально-полит. науки. – 1990. – № 6. – С. 24–50. – Из содерж.: [Выступление В. Кременя]. – С. 27–28.

14. **Цілісність світу і перебудова** : скороч. варіант лекції // Трибуна лектора. – 1990. – № 6. – С. 6–8.

1991

15. **Проблемы диалектики коллективности и индивидуальности в социалистической мысли и современность** : автореф. дис. на соиск. науч. степени д-ра филос. наук : 09.00.01 / АН УССР. Ин-т философии. – К., 1991. – 38 с.
16. **От формально-бюрократической коллективности к коллективности демократической** // Соц.-полит. науки. – 1991. – № 5. – С. 17–26.

1992

17. **Основные направления дальнейшего осуществления социально-политических и экономических реформ в России** / [авт. коллектив]: Г. В. Осипов (рук.), А. В. Брушлинский ... В. Г. Кремень [и др.]. – М., 1992. – 48 с.
18. **У якому суспільстві живемо?** / [інтерв'ю вів Л. Побігай] // Демократ. Україна. – 1992. – 26 груд. (№ 155). – С. 2.

1993

19. **Політичні партії України: порівняльний аналіз програмних документів** / В. Г. Кремень, Є. Г. Базовкін. – Препринт. – К., 1993. – 90 с. – (Наук. доп. / НАН України. Нац. ін-т стратег. дослідж. ; вип. 18).
20. **Соціально-політична ситуація в Україні: стан і тенденції розвитку (середина 1993 року)** : наук. доп. / В. Г. Кремень, Є. Г. Базовкін, М. Д. Міщенко [та ін.]. – К., 1993. – 56 с. : іл. – (Наук. доп. / НАН України. Нац. ін-т стратег. дослідж. ; вип. 15).
21. **Барометр – к неностію** / В. Кремень, П. Сьтнік // Раб. газ. – 1993. – 20 авг. (№ 24). – С. 2.
22. **Ідеологія і цілісність української держави** // Куди йдемо? : матеріали наук.-практ. конф. «Ідеологія та ідейно-політичні засади державного будівництва в Україні» (Київ, 24–25 груд. 1992 р.) / Укр.-фін. ін-т менеджменту і бізнесу; за ред. М. І. Михальченко, Б. І. Корольова. – К., 1993. – С. 46–48.
23. **Кавалерійська атака чи виважені кроки?** / В. Кремень, П. Ситнік // Віче. – 1993. – № 2. – С. 20–31.
24. **Кримськотатарська проблема і шляхи її вирішення** / В. Кремень, О. Маначинський, В. Поповкін, Б. Парахонський // Розбудова держави. – 1993. – № 1. – С. 47–53.

25. **Політичні партії в дзеркалі громадської думки** / В. Кремень, Є. Базовкін // Сіл. вісті. – 1993. – 17 серп. (№ 120). – С. 2.
 26. **Соціально-політична ситуація в Україні на кінець 1992 року: стан і тенденції розвитку** / Василь Кремень, Петро Ситник, Михайло Міщенко, Віктор Небоженко // Політол. читання. – 1993. – № 1. – С. 54–89.
 27. **Україна: из прошлого в будущее** // Правда Украины. – 1993. – 19 авг. (№ 144). – С. 2 ; 20 авг. (№ 145). – С. 2.
 28. **Україна сьогодні** / В. Кремень, Е. Базовкин, М. Мищенко [и др.] // Киев. новости. – 1993. – 22 окт. (№ 43). – С. 4–6 ; 29 окт. (№ 44). – С. 1.
 29. **Україна: Куди йдемо? Кого підтримуємо? На що чекаємо?** / В. Кремень, С. Пирожков, М. Міщенко // Демократ. Україна. – 1993. – 17 серп. (№ 96). – С. 1 ; 19 серп. (№ 97). – С. 1–2.
 30. **Україна в геополітичному просторі: об'єктивні тенденції і суб'єктивні очікування** // Політика і час. – 1993. – № 10. – С. 17–22.
 31. **Україна і Росія: сфери конфронтації і співробітництва** / В. Кремень, Б. Парахонський, П. Ситник // Розбудова держави. – 1993. – № 2. – С. 3–12.
 32. **Что думают люди о сегодняшнем дне** / В. Кремень, М. Мищенко, П. Ситник, В. Небоженко // Правда Украины. – 1993. – 6 янв. (№ 3). – С. 2.
 33. **Рец.: Філософія і політика** // Демократ. Україна. – 1993. – 10 серп. (№ 93). – С. 3. – Рец. на кн.: Гаевский Б. А. Философия политики / Борис Аркадиевич Гаевский ; КГУ им. Т. Шевченко, Политол. центр. – К. : ВПОЛ, 1993. – 118 с.
 34. **Реф.: Сравнительная политология** : [реф. на кн.: П. Шаран «Сравнительная политология» (Нью-Дели, 1984)] // Политологическое обозрение : реф. сб. / Киев. ун-т им. Т. Шевченко, Каф. политологии, Политол. центр. – К., 1993. – Вып. 1. – С. 94–108.
- 1994**
35. **Вибори до Верховної Ради України: досвід та уроки** / В. Г. Кремень, Є. Г. Базовкін, А. О. Білоус [та ін.]. – Препринт. – К., 1994. – 71 с. : іл. – (Наук. доп. / НАН України, Нац. ін-т стратег. дослідж. ; вип. 25). – Бібліогр. в кінці ст.
 36. **Стратегії розвитку України: виклики часу та вибір** / [наук. доп. під кер. Пирожкова С. підгот. кол. авт.: Базовкін Є.,

- Білоус А. ... Кремень В. та ін.] – К. : [б. в.], 1994. – 177 с. – (Наук. доп. / Нац. ін-т стратег. дослідж. ; вип. 22).
37. **Без риторики – до прагматичного партнерства** : [інтерв'ю] / розмову вів Л. Байдак, голов. ред. журн. // Політика і час. – 1994. – № 12. – С. 18–25.
 38. **Виклик часу: до концепції стратегічного розвитку України** / В. Кремень, С. Пирожков // Демократ. Україна. – 1994. – 17 лют. (№ 17). – С. 1–2 ; 19 лют. (№ 18) – С. 1–2 ; 22 лют. (№ 19). – С. 2.
 39. **Людина через призму суспільства** : новий навч. рік – ще один крок у світ. цивілізац. процесі // Освіта. – 1994. – 31 серп. (№ 56/57). – С. 2–3.
 40. **Партії України: хто єсть хто?** / Василь Кремень, Евгений Базовкин // Киев. новости. – 1994. – 25 февр. (№ 9). – С. 8–9 ; 11 марта (№ 11). – С. 4 ; 18 марта (№ 12). – С. 3, 13–14 ; 15 апр. (№ 16). – С. 4.
 41. **Погоду диктує Сибір?..** : (рос. вплив у зовніш. політиці України) // Скарб. – 1994. – № 2. – С. 48–53. – Текст парал. англ.
 42. **Політична стратегія України: порівняльні перспективи** // Віче. – 1994. – № 10. – С. 3–12 ; № 11. – С. 17–30.
 43. **Соборна Україна в цілісному світі** // Проблеми соборності України в ХХ столітті : [матеріали «круглого столу», присвяч. 75-річчю Акту Злуки УНР і ЗУНР]. – [К.], 1994. – С. 150–156.
 44. **Соціально-політична ситуація в Україні: стан і тенденції розвитку (середина 1993 року)** : [текстол. опрац. варіант частини однойменної брошури] / Василь Кремень, Євген Базовкін, Михайло Міщенко [та ін.] // Політол. читання. – 1994. – № 1. – С. 22–73. – Див. також № 20.
 45. **США: крок до зближення** // Скарб. – 1994. – № 3. – С. 38–39. – Текст парал. англ.
 46. **Чи можливий баланс сил? Парламентські вибори та референдум в Росії: деякі уроки та висновки** / В. Кремень, Ю. Шиловцев // Політика і час. – 1994. – № 3. – С. 21–28.
 47. **Штрихи до портрета майбутньої Верховної Ради, або Конспективні витяги з інформаційно-аналітичного дослідження «Політичні партії України: порівняльний аналіз програмних документів», виконаного доктором філософських наук Василем Кременем та доктором філософських наук Євгеном Базовкіним з Національного інституту стратегічних досліджень [НАН**

України] / підгот. Володимир Олійник // Молодь України. – 1994. – 8 лют. (№ 13). – С. 1.

48. **Рец.: Праці з філософії політики** // Політол. читання. – 1994. – № 4. – С. 280–282. – Рец. на кн.: Сергієнко П. П. Соборність України: поняття, ідея, реальність / П. П. Сергієнко. – К., 1993. – 80 с.; Його ж. Массовое политическое сознание : пробл. формирования и развития. – К.: Лыбидь, 1991. – 176 с.; Його ж. Політологія сьогодні і завтра. – К., 1991. – 47 с.

1995

49. **Політичне рішення: механізм прийняття** / Вадим Євгенович Абизов, Василь Григорович Кремень. – Препринт. – К., 1995. – 63 с. – (Наук. доп. / НАН України. Нац. ін-т стратег. дослідж.; вип. 40). – Бібліогр.: с. 63.
50. **Орієнтири на майбутнє: Росія – Україна – Білорусь: чи можливий східнослов'янський трикутник?** // Політика і час. – 1995. – № 4. – С. 27–39.
51. **Партия власти, возможно, будет социал-демократической** // Финанс. Украина. – 1995. – 6 июля (№ 27). – С. 9.
52. **Украинско-российские отношения: сущность и перспективы** // Украина и Россия в новом геополитическом пространстве : (материалы «круглого стола») / НАН Украины, Ин-т нац. отношений и политологии, М-во по делам национальностей, миграции и культов Украины, Междунар. ин-т глобал. и регион. безопасности; [редкол.: И. Ф. Курас и др.]. – К., 1995. – С. 18–27.

1996

53. **Соціально-політична ситуація в Україні: поступ п'яти років** : монографія / В. Г. Кремень, Д. М. Безлюда, В. Д. Бондаренко [та ін.] ; Рада нац. безпеки і оборони України, Нац. ін-т стратег. дослідж. – К. : НІСД, 1996. – 105, [2] с. табл. – (Стратегія політики і політичний аналіз ; вип. 2). – Бібліогр. у підрядк. зносках.
54. **Україна: альтернативи поступу** : (критика іст. досвіду) / Василь Кремень, Дмитро Табачник, Василь Ткаченко. – К. : «Arc-Ukraine», 1996. – 794 с. : іл.
55. **Гуманітарна політика для України: стратегічний вибір** / О. Валецький, С. Здіорук, В. Кремень [та ін.] // Віче. – 1996. – № 8. – С. 22–30.

56. **Етнокультурні «сюжети» нових законопроектів України** // Мала енциклопедія етнодержавознавства / НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького ; [редкол.: Ю. Римаренко (відп. ред., кер. авт. колективу) та ін.]. – К. : Генеза : Довіра, 1996. – С. 482–483.
57. **Європа як універсум** : [до візиту Президента Чеської Республіки Вацлава Гавела в Україну] // Демократ. Україна. – 1996. – 19 листоп. (№ 132). – С. 3.
58. **Національні меншини (шляхи розв'язання проблем)** // Мала енциклопедія етнодержавознавства / НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького ; [редкол.: Ю. Римаренко (відп. ред., кер. авт. колективу) та ін.]. – К. : Генеза : Довіра, 1996. – С. 561.
59. **Основні напрямки трансформації політичної системи України** / Василь Кремень, Віктор Бондаренко // Порівняльний аналіз політичних структур Австрії та України : доп. і реф. двосторон. політол. симп. у приміщенні Австрійс. посольства в Києві, 16–18 листоп. 1995 р. / видано Елізабет Гофер і Феліксом Рудичем ; перекладачі: Оксана Голод, Тимофій Гаврилів, Юрій Прохасько, Орест Семотюк ; Філія Австрійського Ін-ту Сх. і Півд.-Сх. Європи у Львові, Ін-т нац. відносин і політології НАН України. – Л., 1996. – С. 68–77.
60. **«Чим більше мов ти знаєш, тим більше ти людина»** / [інтерв'ю взяв Г. Пивоваров] // Київ. правда. – 1996. – 12 груд. (№ 140). – С. 1, 3.
61. **Ред.: Історія релігії в Україні** : у 10 т. Т. 1. Дохристиянські вірування. Прийняття християнства / Укр. асоц. релігієзнавців, Від-ня релігієзнавства ін-ту філософії ім. Г. Сковороди НАН України, Укр. центр духовн. культури ; за ред. Б. Лобовика ; редкол.: Д. Єсипенко, А. Колодний (голова), В. Кремень [та ін.]. – К. : Центр духовн. культури, 1996. – 384 с. – Бібліогр.: с. 373–382.
62. **Ред.: Мала енциклопедія етнодержавознавства** / НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. – К. : Генеза : Довіра, 1996. – 942 с. – Член редкол.

1997

63. **Гуманітарний аспект процесу державотворення в Україні** // Ідеологія державотворення в Україні: історія і сучасність : матеріали наук.-практ. конф., 22–23 листоп. 1996 р., [м. Київ] / НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького,

- М-во освіти України, Акад. правових наук України ; [редкол.: Ю. С. Шемшученко та ін.]. – К. : Генеза, 1997. – С. 19–23.
64. **Держава та українське суспільство: стан і проблеми соціо-гуманітарного розвитку** / Василь Кремень, Віктор Бондаренко // Україна на перехідному етапі. Політика. Економіка. Культура = Ukraine in Transition. Politics. Economy. Culture / за ред. Т. Степанкової, П. Дуткевича, М. Гхош. – К. : Академія, 1997. – Розд. 3. – С. 41–61.
Зміст розд. 3: Проблеми соціального середовища. – С. 41–44 ; Демографічна ситуація. – С. 44–46 ; Проблеми довкілля. – С. 47–48 ; Охорона здоров'я. – С. 48–49 ; Система освіти. – С. 49–52 ; Науково-технічний розвиток. – С. 52–54 ; Культура. – С. 55–56 ; Релігія. – С. 57–61.
 65. **Жодний національний рух не гарантує демократичної політики** / В. Кремень, В. Ткаченко // Віче. – 1997. – № 2. – С. 18–32.
 66. **Загрози національній безпеці в гуманітарній сфері** // Національна безпека України, 1994–1996 рр. : наук. доп. / Рада нац. безпеки і оборони України, Нац. ін-т стратег. дослідж. ; [редкол.: О. Ф. Белов (голова) та ін.]. – К., 1997. – Розд. 2, пункт 5. – С. 64–67.
 67. **«Конституція провела історичну межу»** // Уряд. кур'єр. – 1997. – 21 черв. (№ 111/112). – С. 5.
 68. **Орієнтири на перспективу** / В. Кремень, В. Ткаченко // Шлях освіти. – 1997. – № 2. – С. 2–6.
 69. **Ресурс влади** // Уряд. кур'єр. – 1997. – 8 лип. (№ 122). – С. 4.
 70. **Сфера, яка формує людину : освіта і держава ...: як складаються взаємини між ними?** / бесіду вела О. Коваленко // Освіта України. – 1997. – 15 серп. (№ 33). – С. 1–2.
 71. **Україна: з учора – в завтра** : [заверш. розд. моногр. «Україна: альтернативи поступу: критика іст. досвіду» / Василь Кремень, Дмитро Табачник, Василь Ткаченко // Демократ. Україна. – 1997. – 13 берез. (№ 29). – С. 2 ; 15 берез. (№ 30). – С. 2. – Див. також № 54.
 72. **Україна нагадує велосипедиста, який упаде, коли зупиниться** : на запитання «УМ» відповідає кер. упр. внутріш. політики Адмін. Президента Василь Кремень / записав Юрій Дорошенко // Україна молода. – 1997. – 21 черв. (№ 111). – С. 3.
 73. **Шість років звершень і сподівань** // Демократ. Україна. – 1997. – 23 серп. (№ 95). – С. 1–2.
 74. **Шість років пошуків і сподівань** // Уряд. кур'єр. – 1997. – 9 серп. (№ 145/146). – С. 3.

75. **Шляхи підвищення політичної стабільності** / В. Г. Кремень, М. Д. Міщенко, С. Г. Рябов, П. К. Ситник // Національна безпека України, 1994–1996 рр. : наук. доп. / Рада нац. безпеки і оборони України, Нац. ін-т стратег. дослідж. ; [редкол.: О. Ф. Белов (голова) та ін.]. – К., 1997. – Розд. 3, пункт 1. – С. 133–137.
76. **Ювілей національного самоствердження** : до 80-ліття Української революції 1917–1920 років : [відповіді на запитання] // Демократ. Україна. – 1997. – 20 берез. (№ 32). – С. 1–2.
77. **Ред.: Історія релігії в Україні** : у 10 т. Т. 2. Українське православ'я / Укр. асоц. релігієзнавців, Від-ня релігієзнавства ін-ту філософії ім. Г. Сковороди НАН України, Укр. центр духовн. культури ; за ред. П. Яроцького ; редкол.: Д. Єсипенко, А. Колондний (голова), В. Кремень [та ін.]. – К. : Центр духовн. культури, 1997. – 373 с. – Бібліогр.: с. 361–372 (317 назв).
78. **Ред.: Основи етнодержавознавства** : підруч. для студ. гуманіт. спец. вищих закл. освіти / [Ю. Римаренко, О. Антонюк, І. Варзар та ін. ; редкол.: Ю. Римаренко (голова), В. Кремень, І. Курас та ін.]. – К. : Либідь, 1997. – 655 с.
79. **Ред.: Хто є Хто в Україні, 1997** : біогр. слов. / Укр. акад. наук нац. прогресу, Ін-т гуманіт. дослідж. – К. : Фенікс, 1997. – 469 с. – Член редкол.

1998

80. **Політична безпека України: концептуальні засади та система забезпечення** : монографія / В. Кремень, І. Білько, С. Головащенко ; Міжрегіон. акад. упр. персоналом. – К. : МАУП, 1998. – 90, [1] с. : табл. – (Серія: Стратегія політики і політичний аналіз). – Бібліогр.: с. 89 (14 назв).
81. **Соціологія** : підручник / [авт. колектив: В. Андрущенко, В. Волович ... В. Кремень та ін.]; за заг. ред. В. Андрущенка, М. Горлача. – Вид. 3-тє, переробл. і доповн. – К. ; Х. : [б. в.], 1998. – 621, [1] с.
82. **Україна: шлях до себе. Проблеми суспільної трансформації** : навч. посіб. / В. Г. Кремень, В. М. Ткаченко. – К. : ДрУк, 1998. – 446 с.
83. **Філософія** : учеб. для студ. высш. учеб. завед. / под общ. ред. В. П. Андрущенко, Н. И. Горлача, В. К. Рыбалко ; [авт. коллектив: В. П. Андрущенко, В. И. Волович, Н. И. Горлач ... В. Г. Кремень и др.]. – К. ; Х. : [б. и.], 1998. – 639 с. : фотогр. – Библиогр. в конце гл.

84. **Веління часу: плекати національну гордість у молоді** // Пед. газета. – 1998. – Лип. (№ 7). – С. 1.
85. **[Вступне слово на загальних зборах АПН України]** // Освіта України. – 1998. – 23 груд. (№ 52). – С. 8. – (Освіта і вчитель у державотворенні).
86. **Журналу «Професійно-технічна освіта»**: вітання працівникам проф.-техн. освіти з виходом першого фах. журн. // Проф.-техн. освіта. – 1998. – № 1. – 2-га с. обкл.
87. **Напутнє** : [про значення й потребу формування демократ. політ. культури] // Освіта. – 1998. – 25 листоп. (№ 70/71). – С. 3.
88. **Освіта наших дітей** // Голос України. – 1998. – 11 верес. (№ 174). – С. 4.
89. **Особистісно розвивальне навчання як науковий пріоритет** // Рід. школа. – 1998. – № 11. – С. 53–57.
90. **Педагогічна наука: час методологічної рефлексії** // Педагогіка і психологія. – 1998. – № 2. – С. 9–15.
91. **Передмова** // Психологія на перетині тисячоліть : зб. наук. пр. учасників П'ятих Костюків. читань : в 3 т. / АПН України, Від-ня психології, вікової фізіології та дефектології, Т-во психологів України, Ін-т психології ім. Г. С. Костюка, Ін-т соц. та політ. психології. – К., 1998. – Т. 1. – С. 3–4.
92. **Підняти освіту не можна, не піднявши авторитет учителя / бесіду вела Ольга Коваленко** // Освіта України. – 1998. – 24 черв. (№ 26). – С. 5.
93. **Попереду велика робота!** : заключ. сл. на звіт.-вибор. заг. зборах АПН [України] // Пед. газета. – 1998. – Січ. (№ 1). – С. 2.
94. **Психолого-педагогічна наука в ідеологічній проекції** // Психолого-педагогічна наука і суспільна ідеологія : матеріали методол. семінару АПН України, 12 листоп. 1998 р. / АПН України, Від-ня психології, вікової фізіології та дефектології, Ін-т соц. та політ. психології. – К., 1998. – С. 3–6.
95. **Спадщина Василя Сухомлинського в контексті нової філософії** : [з доп. на Міжнар. наук.-практ. конф. «Педагогіка Василя Сухомлинського на зламі епох» та V Всеукр. пед. читаннях «Василь Сухомлинський і сучасність»] // Освіта України. – 1998. – 7 жовт. (№ 41). – С. 6. – (Могутній талант Василя Сухомлинського виріс із великої любові до дитини. І до України).
96. **«Україна має бути незалежною і демократичною»** : [відповіді на питання та уривки з кн. «Україна: шлях до себе: проб-

леми суспільної трансформації»] / матеріал підгот. Т. Мостова // Освіта України. – 1998. – 9 груд. (№ 50). – С. 8. – Див. також № 82, 101.

97. **Філософія освіти у спадщині великого педагога** : [до 80-річчя від дня народж. В. О. Сухомлинського] // Пед. газета. – 1998. – Жовт. (№ 10). – С. 1. – (Міжнародна науково-практична конференція «Педагогіка В. Сухомлинського на зламі епох»).
98. **Ред.: Психолого-педагогічна наука і суспільна ідеологія** : матеріали методол. семінару АПН України, 12 листоп. 1998 р. / АПН України, Від-ня психології, вікової фізіології та дефектології, Ін-т соц. та політ. психології ; [редкол.: В. Г. Кремень (голов. ред.), С. Д. Максименко, М. М. Слюсаревський та ін.]. – К. : Гнозис, 1998. – 604 с.

1999

99. **Политологія: наука о політике** : учеб. для высш. шк. / [В. П. Андрущенко, Н. И. Горлач ... В. Г. Кремень [и др.] ; под общ. ред. В. П. Андрущенко, Н. И. Горлача. – Изд. 2-е, испр. и доп. – К. ; Х. : [б. в.], 1999. – 671 с.
100. **Психологія професійної діяльності офіцера** : підруч. для військ. вузів / [авт. колектив: В. Г. Кремень, Б. М. Олексієнко, С. Д. Максименко та ін.]. – Хмельницький : Вид-во Акад. ПВУ, 1999. – 487 с. – (Бібліотека військового педагога).
101. **Україна: шлях до себе. Проблеми суспільної трансформації** : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Василь Кремень, Василь Ткаченко. – К. : ДрУк, 1999. – 446 с.
Рец.: Білоусько О. А. Про потрібну вчителям книгу В. Г. Кременя, В. М. Ткаченка «Україна: шлях до себе. Проблеми суспільної трансформації» / О. А. Білоусько // Постметодика. – 2000. – № 1. – С. 7.
102. **Академія і формування національної системи освіти** // Пед. газета. – 1999. – Січ. (№ 1). – С. 1–2.
103. **Архітектоніка сучасного суспільного організму** : [про зв'язок педагогіки і психології] // Пед. газета. – 1999. – Черв. (№ 6). – С. 4.
104. **Без реформи освіти не розбудуємо державу** // Директор шк. – 1999. – Жовт. (№ 40). – С. 2 ; Пед. газ. – 1999. – Жовт. (№ 10). – С. 1.
105. **Веління часу – плекати національну гордість у молоді** // Учитель. – 1999. – № 11/12. – С. 59–62. – Див. також № 84.

106. [Виступ на VI Всеукраїнських педагогічних читаннях «Василь Сухомлинський і сучасність», м. Харків] // Освіта України. – 1999. – 27 жовт. (№ 44). – С. 8. – (Сухомлинський належить уже всьому світові / Т. Мостова).
107. **Все життя я ставлю собі надзавдання** / бесіду вела Наталія Григоруک // Учитель. – 1999. – № 11/12. – С. 70–77.
108. **Вчитель у нас – це духовна і соціальна опора і учня, і суспільства** / інтерв'ю провела Т. Мостова // Освіта України. – 1999. – 15 груд. (№ 51). – С. 6.
109. [До читачів журналу] // Журн. для батьків. – 1999. – № 1. – С. 3.
110. **Домінанти вчительського фаху** // Пед. газета. – 1999. – Серп. (№ 8). – С. 1; Учитель. – 1999. – № 11/12. – С. 52–54.
111. **«Еліта, інтелігенція – провідники нації»** / розмову вела Т. Мостова // Освіта України. – 1999. – 8 верес. (№ 37/38). – С. 7; Учитель. – 1999. – № 11/12. – С. 63–67.
112. **Журналу «Українська література в загальноосвітній школі»** : [привітання] // Укр. л-ра в загальноосвіт. шк. – 1999. – № 1. – 2-га с. обкл.
113. **Заключне слово В. Кременя, президента АПН України** [на розширеному засіданні Президії АПН України, 12 трав. 1999 р.] // Пед. газета. – 1999. – Трав. (№ 5). – С. 4.
114. **Зміст освіти й дидактична стратегія** // Учитель. – 1999. – № 11/12. – С. 30–35.
115. **Культ знань – запорука майбутнього** // Проф.-техн. освіта. – 1999. – № 2. – С. 10–11.
116. **Культ знань і освіти має стати складовою української національної ідеї** / інтерв'ю провела К. Гудзик // День. – 1999. – 26 трав. – С. 6; Учитель. – 1999. – № 11/12. – С. 68–69. – Відомості доступні також з Інтернету: <http://www.day.kiev.ua/12913> (дата звернення: 22.05.2012).
117. **Національна освіта як соціокультурне явище** // Учитель. – 1999. – № 11/12. – С. 10–17.
118. **Освітня ідеологія і політика в Україні і світі** // Учитель. – 1999. – № 11/12. – С. 2–9.
119. **Особистісно розвивальне навчання як науковий пріоритет** // Учитель. – 1999. – № 11/12. – С. 36–43. – Див. також № 89.
120. **Педагогічна наука: час методологічної рефлексії** // Учитель. – 1999. – № 11/12. – С. 27–29. – Див. також № 90.

121. **Психолого-педагогічна наука в ідеологічній проєкції** // Учитель. – 1999. – № 11/12. – С. 22–24. – Див. також № 94.
122. **Раціональність як діяльнісний феномен школяра** // Учитель. – 1999. – № 11/12. – С. 46–51.
123. **Спадщина Василя Сухомлинського в контексті нової філософії** // Учитель. – 1999. – № 11/12. – С. 57–58. – Див. також № 95.
124. **Сучасна освіта в контексті реформування** // Освіта України. – 1999. – 29 верес. (№ 40). – С. 6 ; Учитель. – 1999. – № 11/12. – С. 18–21.
125. **Сучасні проблеми філософії педагогічної освіти** : [доп. у скороч. вигляді на Міжнар. наук.-практ. конф. «Психолого-педагогічні проблеми підготовки інженерно-педагогічних кадрів для закладів професійно-технічної освіти»] // Освіта України. – 1999. – 31 берез. (№ 13). – С. 6. – (Кадри для професійної освіти).
126. **Сходження до апогею** : [психол.-пед. умови виховання особистості] // Учитель. – 1999. – № 11/12. – С. 25–26.
127. **Товариство «Знання» – не рудимент минулого, а діюча і корисна структура** : розмова з нар. деп. України В. Кременем про громад. просвіт. орг. // Учитель. – 1999. – № 11/12. – С. 78–80.
128. **Філософія освіти у спадщині великого педагога** : [до 80-річчя від дня народж. В. О. Сухомлинського] // Учитель. – 1999. – № 11/12. – С. 55–56. – Див. також № 97.
129. **Формування особистості в умовах розвитку української державності** : тез. доп. на заг. зборах АПН України, 15–16 груд. 1999 р. // Освіта. – 1999–2000. – 29 груд. – 5 січ. (№ 60/61). – С. 3 ; Освіта України. – 1999. – 22 груд. (№ 52). – С. 6 ; Пед. газета. – 1999. – Груд. (№ 12). – С. 1–2.
130. **Рец.: Педагогічна майстерність: новаторська ідея** // Педагогіка і психологія проф. освіти. – 1999. – № 3. – С. 380–386. – Рец. на кн.: Педагогічна майстерність : підруч. для вищих пед. навч. закл. / [І. А. Зязюн, Л. В. Крамущенко, І. Ф. Кривонос та ін.] ; за ред. І. А. Зязюна. – К. : Вища шк., 1997. – 348, [1] с.
131. **Ред.: Історія релігії в Україні** : у 10 т. Т. 3. Православ'я в Україні / Укр. асоц. релігієзнавців, Від-ня релігієзнавства Ін-ту філософії ім. Г. С. Сковороди НАН України, Вид-во «Світ знань» ; [редкол.: А. Колодний (голова), В. Кремінь, П. Яроцький та ін.]. – К. : Світ Знань, 1999. – 559 с.

2000

132. **Становлення національної системи вищої освіти в Україні в контексті загальної тенденції цивілізаційного розвитку** : доп. міністра освіти і науки України : Всеукр. конф. «Сучасний стан вищої освіти в Україні: проблеми та перспективи», 24–25 трав., 2000 р. – К. : [б. в.], 2000. – 14 с.
133. **Філософія** : підручник / [В. П. Андрущенко, В. І. Волович ... В. Г. Кремень та ін.] ; за заг. ред. М. І. Горлача, В. Г. Кременя, В. К. Рибалка. – 2-ге вид., переробл. та доповн. – Х. : Консум, 2000. – 671 с.
134. **«Алло, Кремень слухає...»** : «гаряча» лінія телефон. зв'язку з міністром освіти і науки України В. Кременем / записала Ольга Коваленко ; фото В. Соловійова // Освіта України. – 2000. – 2 лют. (№ 5). – С. 1–2 : фотогр.
135. **Без реформи освіти не розбудуємо державу** // Математика в шк. – 2000. – № 1. – С. 2–4. – Див. також № 104.
136. **[Виступ на V з'їзді профспілки працівників освіти і науки України]** // Освіта України. – 2000. – 30 листоп. (№ 48). – С. 4. – (Одне з головних завдань профспілки – добитися істотного підвищення зарплати працівникам освіти).
137. **Від учителя до академіка** : до ювілею П. Т. Тронька // Освіта України. – 2000. – 12 лип. (№ 28). – С. 3.
138. **Відаючи пріоритет освіти й науці** / розмову провела І. Корчевна // Світло. – 2000. – № 3. – С. 3–5.
139. **«Возлюби... і самого себе»** : [світогляд. орієнтири цінності життя] // Освіта. – 2000. – 19–26 квіт. (№ 20). – С. 2.
140. **Духовність нації: перші кроки до полілогу** : думки, погляди, пропозиції // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2000. – № 2/3. – С. 6–10. – Із змісту: Ексклюзивне інтерв'ю з В. Г. Кременем про духовність та релігію. – С. 11–12.
141. **Єдність завдань модернізації і стабільності – запорука розвитку вищої школи в Україні** : з доп. В. Кременя на підсумк. колегії МОН [України], 19 жовт. 2000 р. // Пед. газ. – 2000. – Листоп. (№ 11). – С. 1–2.
142. **Єдність завдань реформування й забезпечення стабільності – запорука розвитку вищої освіти** : [пленар. доп.] // Філософія освіти XXI століття: проблеми і перспективи : методол. семінар, 22 листоп. 2000 р. / АПН України, Т-во «Знання» України, Ін-т вищої освіти ; за заг. ред. В. Андрущенка. – К., 2000. – Вип. 3. – С. 4–17.

143. **Єдність завдань реформування й забезпечення стабільності – запорука розвитку вищої школи** : [доп. на підсумк. колегії МОН України, 19 жовт. 2000 р.] // Освіта України. – 2000. – 23 жовт. (№ 43). – С. 2, 4.
144. **«Забезпечимо пріоритетність освіти заради дітей, заради країни»** : з доп. на підсумк. колегії МОН України // Освіта. – 2000. – 23–30 серп. (№ 37). – С. 1–2.
145. **Засадничі положення державної освітянської політики** // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2000. – № 1. – С. 6–10 : фотогр.
146. **«...І світло совісті ознаменує поступ»** / розмову веде О. С. Коноваленко, голов. ред. «Освіти» // Освіта. – 2000. – 8–15 берез. (№ 15). – С. 1.
147. **Інтерв'ю з міністром освіти і науки Василем Григоровичем Кременем** : [про актуал. пробл. сучас. освіти та виховання учн. молоді, розвитку психол.-пед. науки і шкіль. психології] : [бесіда] / розмову ведуть О. В. Губенко та В. Г. Панок // Журн. для батьків. – 2000. – № 3. – С. 3–4 ; Практ. психологія та соц. робота. – 2000. – № 5. – С. 2–6.
148. **[Інтерв'ю під час перебування у Бучанській школі-інтернаті]** // Освіта України. – 2000. – 7 черв. (№ 23). – С. 2–3. – (Василь Кремень: «Ми, дорослі, маємо пам'ятати про дітей кожного дня, а не тільки в свята» / М. Корюненко).
149. **Ключові проблеми розвитку загальної середньої, дошкільної, позашкільної та професійно-технічної освіти** // Освіта. – 2000. – 22 серп. (№ 34). – С. 4–12 ; Педагогіка толерантності. – 2000. – № 3. – С. 4–12.
150. **«Ми всі повинні усвідомлювати пріоритет знань»** / [розмову вела Л. Волга] // Наука і сусп.-во. – 2000. – № 9/10. – С. 2–5.
151. **На ринку праці в ціні не липовий диплом, а професіоналізм** : [інтерв'ю з міністром освіти і науки В. Кременем спеціально для газ. «День»] / розмову вели Л. Івшина, О. Іванцов, О. Фандеев [та ін.] // День. – 2000. – 17 берез. (№ 47). – С. 19 ; Постметодика. – 2000. – № 1. – С. 2–5. – Відомості доступні також з Інтернету: <http://www.day.kiev.ua/> 46733 (дата звернення: 22.05.2012).
152. **«Нам треба подивитись дітям в очі»** / розмову веде голов. ред. О. С. Коноваленко // Освіта. – 2000. – 23 лют. – 1 берез. (№ 12). – С. 1, 4–5.
153. **Нова доба нового прагне діла** / розмову веде О. С. Коноваленко, голов. ред. // Освіта. – 2000. – 1–8 берез. (№ 13/14). – С. 1–3.

154. **Новий міністр освіти і науки визначає пріоритети** : [отривки з інтерв'ю для газ. «Зеркало тижня»] / записала Л. Суржик // Директор шк. Україна. – 2000. – № 2. – С. 3–9.
155. **О стані і напрямках розвитку вищої школи України** // Мир освіти. – 2000. – № 2. – С. 33–40.
156. **Освіта зорієнтована на перспективу** : діалог з міністром / розмову веде Ольга Гергель // Уряд. кур'єр. – 2000. – 19 лют. (№ 32). – С. 6–7 : фотогр.
157. **Освіта і наука – фундамент соціально-економічного та науково-технологічного розвитку** : [доповідь] // Інформація, аналіз, прогноз – стратегічні важелі ефективного державного управління : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 23–24 трав. 2000 р. / МОН України, Укр. ін-т наук.-техн. і екон. інформації. – К., 2000. – С. 5–8.
158. **Переднє слово** // Перспективні освітні технології : наук.-метод. посіб. / [за заг. ред. Г. С. Сазоненко ; авт. колектив: А. М. Алексюк, І. Д. Бех, Т. Ф. Демків та ін.]. – К., 2000. – С. 5–8.
159. **Підготовка творчої індивідуальності як основне завдання освітньої системи ХХІ століття** // Творча особистість у системі неперервної професійної освіти : матеріали Міжнар. наук. конф. 16–17 трав. 2000 р. / АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти, Харк. держ. політехн. ун-т ; за ред. С. О. Сисоєвої, О. Г. Романовського. – Х., 2000. – С. 3–4.
160. **Пріоритетність вітчизняної освіти** // Проф.-техн. освіта. – 2000. – № 4. – С. 3–10.
161. **Пріоритетність та фінансування освіти** : міністр освіти і науки Василь Кремень та голова ЦК профспілки працівників освіти і науки Леонід Сачков відповідають на запитання голов. ред. журн. // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2000. – № 2/3. – С. 13–15.
162. **Реформа освіти – запорука майбутнього держави** // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2000. – № 1. – С. 6–9.
163. **Реформування освіти: позиція виражена, кроки впевнені** : прес-конф. міністра освіти і науки України В. Кременя / [бесіду записала О. Жованик] // Освіта України. – 2000. – 16 серп. (№ 33). – С. 1, 4.
164. **Розуміти пріоритетність вітчизняної освіти** : з доп. на підсумк. колегії МОН України // Укр. мова й л-ра в серед. шк., гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2000. – № 5. – С. 4.

165. **Система освіти України: сучасні тенденції і перспективи** // Професійна освіта: педагогіка і психологія : пол.-укр. журн., укр.-пол. [щорічник] / за ред. Т. Левовицького, І. Вільш, І. Зязюна, Н. Ничкало. – Ченстохова ; К., 2000. – Вип. 2. – С. 11–30.
166. **Соціальний розвиток дитини в системі освіти** // Вісн. Харк. нац. ун-ту. Сер. Психологія. – Х., 2000. – № 493 : Розвивальне навчання в Україні: стан і перспективи : матеріали I Всеукр. наук.-практ. конф. – С. 6–9.
167. **«Творити культ знань»** / бесіду провели О. Онаць, В. Левченко // Директор шк. – 2000. – Верес. (№ 33). – С. 2–3.
168. **Треба творити таку школу, щоб «учні шанували своїх учителів, але й учителі їх не зневажали»** : ключ. пробл. розвитку заг. серед., дошкіль., позашкіль. та проф.-техн. освіти : [з доп. на підсумк. колегії МОН України] // Освіта України. – 2000. – 22 серп. (№ 34). – С. 2, 4.
169. **Удосконалення національної системи освіти** : заключ. сл. на заг. зборах АПН України, трав. 2000 р. // Пед. газ. – 2000. – Черв. (№ 6). – С. 1.
170. **Україна: шлях до себе. Проблеми суспільної трансформації** : фрагм. з кн. / В. Г. Кремень, В. М. Ткаченко // Постметодика. – 2000. – № 1. – С. 8–14. – Див. також № 101.
171. **Цього року абітурієнтам буде дозволено вступати до кількох вищих навчальних закладів одночасно** // Освіта України. – 2000. – 23 лют. (№ 8). – С. 1–2, 4.
172. **Через пріоритетний розвиток освіти, виховання до динамічного національного прогресу** // Педагогіка толерантності. – 2000. – № 4. – С. 4–8.
173. **Чому ж на зарплату освітян не вистачило коштів?** : з виступу // Освіта. – 2000. – 22–29 листоп. (№ 54). – С. 1 : фотогр. – (З трибуни V з'їзду профспілки працівників освіти і науки).
174. **«Я вважаю, що вузи негосударственной форми собствениости имеют все основания с оптимизмом смотреть в будущее»** : міністр освіти Василь Кремень бесідуєт с шеф-ред. журн. Владимиром Гориславцем // Персонал. – 2000. – № 4. – С. 8–9.
175. **Якого більше громадян України зможуть здобути кваліфіковану вищу освіту, бо саме від рівня інтелектуалізації залежить майбутнє** : доп. на підсумк. колегії МОН [України], 19 жовт. 2000 р. // Освіта. – 2000. – 25 жовт. – 1 листоп. (№ 47/48). – С. 1–3.

176. **Ред.: Вища освіта України: стан та тенденції** : матеріали до підсумк. колегії М-ва освіти і науки України : стат. огляд. – К., 2000. – 225 с. : табл. – Заг. ред.
177. **Ред.: Філософія** : підручник / [В. П. Андрущенко, В. І. Волович ... В. Г. Кремень та ін.] ; за заг. ред. М. І. Горлача, В. Г. Кременя, В. К. Рибалка. – 2-ге вид., переробл. та доповн. – Х. : Консум, 2000. – 671 с.

2001

178. **Людина і світ** : підруч. для учнів загальноосвіт., проф.-техн. та вищих навч. закл. I–II рівнів акредитації / [Л. В. Губерський, В. Г. Кремень, А. О. Приятельчук та ін. ; редкол.: В. П. Андрущенко, Л. В. Губерський, В. Г. Кремень та ін.] ; голов. ред. Л. В. Губерський. – 2-ге вид., виправл. і доповн. – К. : ККО Т-ва «Знання», 2001. – 349 с.
179. **Міжнародні відносини та зовнішня політика, 1980–2000 роки** : підруч. для студ. вищих навч. закл. / [Л. Ф. Гайдуков, В. Г. Кремень, Л. В. Губерський та ін.]. – К. : Либідь, 2001. – 621 с. – Бібліогр.: с. 617–621.
Із змісту: Україна в міжнародних відносинах кінця ХХ століття / Л. Ф. Гайдуков, В. Г. Кремень. – С. 541–596.
180. **Політологія: наука про політику** : підруч. для вищої шк. / за заг. ред. В. Г. Кременя, М. І. Горлача ; [авт. колектив: Андрущенко В. П., Афанасенко В. С. ... Кремень В. Г. та ін.]. – 3-тє вид., випр. і доповн. – К. ; Х. : Єдинорог, 2001. – 638, [1] с. – Бібліогр. в кінці розд.
181. **Будь-які зміни завжди сприймаються по-різному** / [бесіду провів О. Гавриш] // Дзеркало тижня. – 2001. – 21 квіт. (№ 16). – С. 12.
182. **[Виступ В. Кременя на урочистому засіданні з нагоди Міжнародного дня толерантності, 15 листоп. 2001 р.]** // Педагогіка толерантності. – 2001. – № 3/4. – С. 9–10.
183. **Вступне слово** // Освіта України : нормат.-прав. док. : до II Всеукр. з'їзду працівників освіти / М-во освіти і науки України. – К., 2001. – С. 5.
184. **Главное, чтобы ребенок учился самостоятельно мыслить** : [интервью об итогах шк. реформы] / [бесіду провела] Анна Андрущенко // Мир семьи. – 2001. – № 11. – С. 29 : фотогр.
185. **Готувати еліту прориву** : [інтелектуалізація сусп-ва і освіта] / Василь Кремень, Юрій Таран, Георгій Пігоров // Дзеркало тижня. – 2001. – 31 берез. (№ 13). – С. 13.

186. **Добрий початок – половина успіху** : інтерв'ю міністра освіти і науки України В. Кременя / розмову вела О. Гергель // Почат. шк. – 2001. – № 1. – С. 1–2.
187. **Доповідь міністра освіти і науки України Василя Григоровича Кременя на II Всеукраїнському з'їзді працівників освіти**, 8 жовтня 2001 р. // Освіта. – 2001. – 10–17 жовт. (№ 57/58). – С. 5–8. – Див. також № 193, 194, 202, 203, 207, 308.
188. **«За межею пішохідної доступності до шкіл – 245 тисяч дітей»** : [пробл. реформування серед. освіти та роль вчителя в цьому процесі] / інтерв'ю записала Л. Рябоконт // День. – 2001. – 1 верес. (№ 156). – С. 4. – Відомості доступні також з Інтернету: <http://www.day.kiev.ua/65011> (дата звернення: 22.05.2012).
189. **Заключне слово Міністра освіти і науки України В. Г. Кременя** // II Всеукраїнський з'їзд працівників освіти, 7–9 жовтня 2001 р. / М-во освіти і науки України. – К., 2001. – С. 129–131.
190. **Заключне слово Президента АПН України Василя Кременя на загальних зборах АПН України** // Пед. газета. – 2001. – Квіт. (№ 4). – С. 6.
191. **Зберегти в освіті все те добре, що маємо, і разом з тим досягти якісно нового її стану** // Освіта України. – 2001. – 18 лип. (№ 29). – С. 1–2; Укр. мова й л-ра в серед. шк., гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2001. – № 4. – С. 19–23.
192. **«К сожалению, у нас есть еще школы, где никто из преподавателей компьютера в глаза не видел. Но мы стараемся изменить положение»** : пряма лінія / підгот.: Марина Евграшина, Ирина Тумаркина, Леонид Горбик // Факты и комментарии. – 2001. – 29 авг. (№ 152). – С. 7, 11.
193. **Ключові завдання: утвердження пріоритетності і модернізація освіти** : з доп. на II Всеукр. з'їзді працівників освіти // Дошкіл. виховання. – 2001. – № 11. – С. 5–9. – Див. також № 187, 194, 202, 203, 207, 308.
194. **Конспект на майбутнє** : доп. міністра освіти і науки України В. Кременя на II Всеукр. з'їзді працівників освіти : (урипки) // Завуч. – 2001. – Груд. (№34). – С. 4–5. – Див. також № 187, 193, 202, 203, 207, 308.
195. **Василь Кремень закликав об'єднатися всім, щоб піднятися на ту висоту, яка відповідала б ХХІ століттю** : [виклад доп. на засід. Верхов. Ради України] // Освіта України. – 2001. – 11 квіт. (№ 15/16). – С. 1–2 : фото.
196. **Луганська область** : [про позитив. зміни в освіті області] // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2002. – № 5. – 2-га с. обкл.

197. **Модернізація освіти – важливий чинник соціального, економічного і політичного розвитку України** // Україна на порозі XXI століття: уроки реформ та стратегія розвитку : матеріали наук. конф., 15–16 листоп. 2000 р. / Нац. техн. ун-т України «Київ. політехн. ін-т». – К., 2001. – С. 146–148.
Te same // Вісн. НАН України. – 2001. – № 3. – С. 22–25.
198. **Наукове забезпечення вищої освіти України в XXI столітті** // Вища освіта України. – 2001. – № 1. – С. 8–10.
199. **«Наши страны может разъединить только собственная глупость»**: [інтерв'ю спеціально для «Учительской газеты»] / записала О. Максимович // Учит. газ. – 2001. – 20 нояб. (№ 48). – С. 3 ; Педагогіка толерантності. – 2001. – № 3/4. – С. 233–238.
200. **Неперервна освіта – стратегічний ресурс**: [відповіді на запитання кореспондента] // Уряд. кур'єр. – 2001. – 6 жовт. (№ 182). – С. 6.
201. **Освіта без рожевих окулярів** / інтерв'ю про найголов. пробл. шкіль. освіти провела Наталя Бородюк // Уряд. кур'єр. – 2001. – 7 квіт. (№ 63). – С. 4–5.
202. **Освіта в Україні**: доп. міністра освіти і науки України В. Кременя на II Всеукр. з'їзді працівників освіти // Пед. газ. – 2001. – Жовт. (№ 10). – С. 3–5. – Див. також № 187, 193, 194, 203, 207, 308.
203. **Освіта в Україні: стан і перспективи розвитку**: (доп. на II Всеукр. з'їзді працівників освіти, 8 жовт. 2001 р.) // Неперервна проф. освіта: теорія і практика. – 2001. – № 4. – С. 7–17 ; Проф.-техн. освіта. – 2001. – № 4. – С. 5–10. – Див. також № 187, 193, 194, 202, 207, 308.
204. **Основні завдання на виконання рішень II Всеукраїнського з'їзду працівників освіти та Указу Президента України «Про додаткові заходи щодо забезпечення розвитку освіти в Україні»**: доп. президента АПН України В. Кременя на заг. зборах АПН України, 7 груд. 2001 р. // Пед. газ. – 2001. – Груд. (№ 12). – С. 1–3. – Див. також № 252.
205. **Перспективи розвитку освіти на 25 років**: [II Всеукр. з'їзд працівників освіти : круглий стіл: віртуал. засід.] // Директор шк., гімназії, ліцею. – 2001. – № 5/6. – С. 9–14.
206. **Про підсумки роботи загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладів у 2000–2001 навчальному році та основні завдання на новий навчальний рік**: тез. доп. на підсумк. колегії МОН України, 16 серп. 2001 р. // Освіта. –

- 22–29 серп. (№ 45/46). – С. 4–7; Пед. газ. – 2001. – Верес. (№ 9). – С. 1–3.
207. **Про стан освіти в Україні та Національну доктрину її розвитку** : [доп. на II Всеукр. з'їзді працівників освіти] // II Всеукраїнський з'їзд працівників освіти, 7–9 жовт. 2001 р. / М-во освіти і науки України. – К. : Нічлава, 2001. – С. 7–28. – Див. також № 187, 193, 194, 202, 203, 308.
208. **Пружний крок** : [про пропозиції до проекту Нац. доктрини розвитку освіти] // Освіта. – 2001. – 3–10 жовт. (№ 56). – С. 1.
209. **Ресурси освітніх змін** // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2001. – № 4. – С. 6–11.
210. **Система освіти в Україні: сучасні тенденції і перспективи** // Соціокультурні чинники розвитку інтелектуального потенціалу українського суспільства і молодь : наук. пр. та матеріали конф. / НАН України, АПН України, Т-во «Знання», Ін-т вищої освіти АПН України ; [редкол.: В. Андрущенко (голов. ред.) та ін.]. – К., 2001. – Вип. 1. – С. 5–17.
211. **Стратегія і перспективи розвитку освіти в Україні** // Образование без границ. – 2001. – № 1. – С. 11–20.
212. **Учасникам проекту** [«Реформування ПТО в Україні»] // Проф.-техн. освіта. – 2001. – Спецвипуск. – 2-га с. обкл. – Укр., рос., англ.
213. **Учиться быть умным** : Национальная доктрина образования нацелена на то, чтобы концептуально изменить методы преподавания / интервью записала Виктория Полушкина // Киев. ведомости. – 2001. – 30 окт. – С. 10.
214. **Чи буде підвищено заробітну плату з 1 січня 2002 року** : [відповіді на запитання делегатів II Всеукр. з'їзду працівників освіти] // Освіта України. – 2001. – 27 листоп. (№ 59/60). – С. 2.
215. **Чи не повертаємося ми до паперотворчості як показника роботи вчителя?** : [відповіді на запитання делегатів та учасн. II Всеукр. з'їзду працівників освіти] // Освіта України. – 2001. – 4 груд. (№ 61). – С. 2.
216. **Чи передбачається підвищення зарплати начальникам і спеціалістам відділів освіти?** : [відповіді на запитання делегатів та учасн. II Всеукр. з'їзду працівників освіти] // Освіта України. – 2001. – 14 груд. (№ 59/60). – С. 2.
217. **Чи правильна практика відключення навчальних закладів від енергопостачання?** : [відповіді на запитання делегатів та учасн. II Всеукр. з'їзду працівників освіти] // Освіта України. – 2001. – 7 груд. (№ 62). – С. 2.

218. **Чому робота старшої піонервожатої не входить до педагогічного стажу?**: [відповіді по прямій телефонній лінії] / записала Л. Марченко ; фото К. Голубева // Освіта України. – 2001. – 11 квіт. (№ 15/16). – С. 5 : фотогр.
219. **Що таке сучасний світогляд учня**: відповіді на запитання учасн. II Всеукр. з'їзду працівників освіти // Освіта України. – 2001. – 16 листоп. (№ 56). – С. 2.
220. **Якісна освіта формує майбутнє держави і її громадян** // Дзеркало тижня. – 2001. – 2 черв. (№ 21). – С. 12.
221. **Ред.: II Всеукраїнський з'їзд працівників освіти, 7–9 жовтня 2001 року** / М-во освіти і науки України. – К. : Нічлава, 2001. – 229 с. : фотогр. – Голова редкол.
222. **Ред.: Золота книга української еліти** : інформ.-іміджевий альманах : у 6 т. – К. : Євроімідж, 2001. – Т. 1–6. – Член редкол.
223. **Ред.: Історія релігії в Україні** : у 10 т. Т. 4. Католицизм / Укр. асоц. релігієзнавців, Від-ня релігієзнавства Ін-ту філософії ім. Г. С. Сковороди НАН України, Вид-во «Світ знань» ; за ред. П. Яроцького ; [редкол.: А. Колодний (голова), В. Кремень, П. Яроцький та ін.]. – К. : Світ Знань, 2001. – 598, [1] с.
224. **Ред.: Людина і світ** : підруч. для учнів загальноосвіт., проф.-техн. та вищих навч. закл. I–II рівнів акредитації. – Див. № 178. – Ред.
225. **Ред.: Освіта України** : інформ.-аналіт. огляд : до II Всеукр. з'їзду працівників освіти / М-во освіти і науки України. – К. : Нічлава, 2001. – 224 с. : іл. – Заг. ред.
226. **Ред.: Освіта України** : нормат.-прав. док. : до II Всеукр. з'їзду працівників освіти / М-во освіти і науки України. – К. : Міленіум, 2001. – 470 с. – Голова редкол.
227. **Ред.: Освіта України за роки незалежності: стан, факти, події** / М-во освіти і науки України. – К. : Вища шк., 2001. – 159 с. – Заг. ред.
228. **Ред.: Політологія: наука про політику** : підруч. для вищої шк. – Див. № 180.
229. **Ред.: Україна на порозі XXI століття: уроки реформ та стратегія розвитку** : матеріали наук. конф., 15–16 листоп. 2000 р. / Нац. техн. ун-т України «Київ. політехн. ін-т». – К. : НТУУ КПІ, 2001. – 338 с. – Член редкол.
230. **Відп. за вип.: Освіта і наука в Україні** : матеріали Укр.-Нім. конф., Бонн, лют. 2001 / відп. за вип.: Кремень В. Г.,

Степко М. Ф., Левківський К. М. [та ін.]. – К. : [б. в.] , 2001. – 73 с. – Текст парал. нім.

2002

231. **История философии** : учеб. для высшей шк. / [авт. колектив: В. И. Волович, Н. И. Горлач ... В. Г. Кремень]; под ред. Н. И. Горлача, В. Г. Кременя, В. К. Рыбалко. – Х. : Консум, 2002. – 751 с. – Библиогр. в конце гл.
232. **Охорона інтелектуальної власності в Україні** / С. О. Довгий, В. О. Жаров ... В. Г. Кремень [та ін.]. – К. : Форум, 2002. – 319 с. – Бібліогр.: с. 309–314.
233. **Політична система сучасної України: особливості становлення, тенденції розвитку** : навч. посіб. для студ. вищих закл. освіти / І. Ф. Курас, Ф. М. Рудич ... В. Г. Кремень [та ін.]; за ред. Ф. М. Рудича. – К. : Парлам. вид-во, 2002. – 327 с.
Із змісту: Розд. 2 : Україна: політична стратегія. – С. 34–52.
234. **Політологія** : підруч. для студ. вищих навч. закл. / Київ. нац. торг.-екон. ун-т ; за заг. ред. Ю. І. Кулагіна, В. І. Полуріза ; [авт. колектив: Кремень В. Г., Андрущенко В. П., Воронкова В. Г. та ін.]. – К. : Альтерпрес, 2002. – 611, [1] с. : табл. – Бібліогр. в кінці гл.
Із змісту: Передмова. – С. 5–8.
235. **Політологія: наука про політику** : підруч. для вищої шк. / за заг. ред. В. Г. Кременя, М. І. Горлача ; [авт. колектив: Андрущенко В. П., Афанасенко В. С. ... Кремень В. Г. та ін.]. – Вид. 4-те, випр. і доповн. – К. ; Х. : Єдинорог, 2002. – 638, [1] с. – Бібліогр. в кінці розд.
236. **Вища освіта і наука – пріоритетні сфери розвитку суспільства у ХХІ столітті** : доп. [у скороч. вигляді] на підсумк. колегії МОН [України], 28 лют. 2003 р. // Вища шк. – 2002. – № 4/5. – С. 3–33 : діагр. – Напевне, журн. друкувався з записанням.
237. **«Вища освіта стає обов'язковим етапом у житті людини»** : доп. міністра освіти і науки України Василя Кременя на засіданні Спільки ректорів України в Запоріжжі // Освіта України. – 2002. – 11 черв. (№ 46). – С. 2 ; 14 черв. (№ 47). – С. 4–5.
238. **Відверті запитання, чіткі відповіді** : [інтерв'ю] / записав Микола Щербань // Освіта. – 2002. – 6–13 берез. (№ 14/15). – С. 2–3.
239. **Дванадцять балів проти принижень та зневіри** : [інтерв'ю про реформи в освіті, надане під час перебування на V Міжнар.

- конгр. українців, м. Чернівці] / [бесіду вела] Оксана Лещик // Молодий Буковинець. – 2002. – 27 серп. (№ 102/103). – С. 1, 3.
240. **Доповідь міністра освіти і науки України Василя Кременя на підсумковій колегії МОН [України] 16 серпня 2002 року** // Освіта. – 2002. – 28 серп. – 4 верес. (№ 42). – С. 3–5. – Див. також № 241, 256.
241. **З доповіді міністра В. Г. Кременя** : [на засід. підсумк. колегії МОН України про підсумки 2001/2002 навч. роки та завдання на новий навч. рік, 16 серп. 2002 р.] // Дошкіл. виховання. – 2002. – № 9. – С. 4–5. – Див. також № 240, 256.
242. **Кожна дитина повинна мати можливість для всебічного розвитку** / розмову вела О. Гергель // Почат. шк. – 2002. – № 3. – С. 8–9.
243. **«Ми повинні якнайшвидше зробити все можливе для зміни авторитарної педагогіки «педагогікою толерантності»** : з виступу на ювіл. сесії [10 років] АПН України «Філософія освіти ХХІ століття» // Педагогіка толерантності. – 2002. – № 4. – С. 7–10.
244. **Наукова та організаційна діяльність АПН за звітний період** : доповідь // Освіта України. – 2002. – 28 груд. (№ 102/103). – С. 7, 10–11. – Див. також № 255.
245. **Національна доктрина розвитку освіти** : затв. указом Президента України від 17 квіт. 2002 р. № 347/2002 // Дошкіл. виховання. – 2002. – № 7. – С. 4–9 ; Київ. правда. – 2002. – 26 квіт. – Вісник. – С. 1–4 ; Проф.-техн. освіта. – 2002. – № 3. – С. 2–8. – У співавт. – Авт. не зазначено.
246. **«Не бачу альтернативи змінам»** / [інтерв'ю взяла] Павлина Семиволос ; фото С. П'ятерикова // Дзеркало тижня. – 2002. – 27 квіт. – 10 трав. (№ 16). – С. 13 : фотогр.
247. **«Не можу уявити своє життя і свою діяльність поза турботою про освіту»** : [з прес-конференції] // Освіта. – 2002. – 15–22 трав. (№ 29). – С. 2.
248. **Освіта в ХХІ столітті стає пріоритетом у будь-якому суспільстві, в будь-якій державі** : [доп. на семінарі-наradі «Роль і місце педагогічних і фахових видань України в науково-методичному забезпеченні навчального процесу в закладах освіти»] // Пед. газ. – 2002. – Жовт.–листоп. (№ 10/11). – С. 1–2. – (До 10-річчя АПН України) ; Математика в шк. – 2002. – № 6. – 2-га с. обкл., с. 2–3. – Див. також № 250, 251, 257, 309.

249. **Освіта XXI століття – на шляху реформ** : on line-інтерв'ю з В. Г. Кременем // Я, студент. – 2002. – № 3. – С. 4–5.
250. **Освіта і наука визначають авторитет держави** : (виступ на семінарі-наradі голов. ред. пед. фахових видань України) // Проф.-техн. освіта. – 2002. – № 4. – С. 2–5 ; Фіз. виховання в шк. – 2002. – № 4. – С. 2–5. – Див. також № 248, 251, 257, 309.
251. **Освіта і наука визначають авторитет держави** : (з доп. на семінарі-наradі голов. ред. пед. фахових видань України «Роль і місце педагогічних і фахових видань України в науково-методичному забезпеченні навчального процесу в закладах освіти») // Історія в шк. України. – 2002. – № 6. – С. 2–4. – Скороч. варіант доп. – Див. також № 248, 250, 257, 309.
252. **Основні завдання Академії педагогічних наук** : на виконання рішень II Всеукр. з'їзду працівників освіти та Указу Президента України «Про додаткові заходи щодо забезпечення розвитку освіти в Україні» : [доп. на заг. зборах АПН України, 7 груд. 2001 р. (подається скорочено)] // Упр. освітою. – 2002. – Лют. (№ 4). – С. 2–3. – Див. також № 204.
253. **Поступ до нової філософії освіти в Україні** // Розвиток педагогічної і психологічної наук в Україні, 1992–2002 : зб. наук. пр. до 10-річчя АПН України : [у 2 ч.] / АПН України. – Х., 2002. – Ч. 1. – С. 9–23.
254. **Пріоритети розвитку освіти України на початку XXI століття** // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методи навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми : зб. наук. пр. : у 2 ч. / АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти. – Вінниця, 2002. – Вип. 2, ч. 1. – С. 3–10.
255. **Про наукову та організаційну діяльність АПН України в 1998–2002 рр.** : тези доп. // Пед. газ. – 2002. – Груд. (№ 12). – С. 1–2. – (До загальних звітно-виборних зборів АПН України 1998–2002 рр.). – Див. також № 244.
256. **Про підсумки роботи загальноосвітніх та професійно-технічних закладів у 2001/2002 навчальному році та основні завдання на новий навчальний рік** : доп. міністра освіти і науки України Василя Кременя [на засід. колегії МОН України, 16 серп.] // Освіта України. – 2002. – 21 серп. (№ 66/67). – С. 1–4 ; Пед. газ. – 2002. – Серп. – верес. (№ 8/9). – С. 1–2. – Див. також № 240, 241.

257. **Скоординувати діяльність педагогічної преси на користь освіти** : [виступ на семінарі-наradі «Роль і місце педагогічних фахових видань України в науково-методичному забезпеченні навчального процесу в закладах освіти»] // Фізика та астрономія в шк. – 2002. – № 6. – С. 1–2. – Див. також № 248, 250, 251, 309.
258. **Скоро комп'ютер заговорить українською мовою** : наука в Україні / розмову вели В. Кремень і Ю. Кузнецов, голов. ред. газ. «Освіта України» // Освіта України. – 2002. – 5 лют. (№ 11). – С. 1–3, 6.
259. **Сучасна філософія освіти і педагогічна наука** // Педагогіка і психологія проф. освіти. – 2002. – № 4. – С. 11–20.
260. **Українська освіта в добу глобалізації** // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2002. – № 6. – С. 4–12.
261. **Учитися життя** : [інтерв'ю] // Шаров І. 100 сучасників: роздуми про Україну / Ігор Шаров. – К., 2002. – С. 218–224.
262. **Фізична культура в школі: проблеми і перспективи** : [відповіді на запитання освітян] // Освіта України. – 2002. – 15 берез. (№ 22). – С. 2 ; 19 берез. (№ 23). – С. 2 ; 22 берез. (№ 24/25). – С. 2. – (Колонка міністра).
263. **Філософія освіти ХХІ століття** : виступ ... на наук. ювілейн. сесії АПН України, присвяч. 10-річчю АПН [України, 19 груд. 2002 р.] // Вища шк. – 2002. – № 6. – С. 9–17; Освіта. – 2002. – 18–25 груд. (№ 58). – С. 1–3 : фотогр. ; Освіта України. – 2002. – 28 груд. (№ 102/103). – С. 6–7 : фотогр.
264. **Штрихи до різновидів освіти** : [проф.-техн. освіта, вища освіта] // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2002. – № 6. – С. 8–9.
265. **«Яка Ваша оцінка передбачуваного фінансування освіти і науки в майбутньому бюджеті 2003 року?»** : [відповідь на запитання] // Освіта. – 2002. – 30 жовт. – 6 листоп. (№ 51). – С. 1.
266. **Ред.: II Всеукраїнський з'їзд працівників освіти, 7–9 жовтня 2001 року** / редкол.: В. Г. Кремень, В. О. Зайчук, В. П. Романенко [та ін.]; голов. ред. В. Г. Кремень. – К. : Нічлава, 2002. – 229 с.
267. **Ред.: Закон України «Про вищу освіту»** : наук.-практ. коментар / [авт. колектив: Гончаренко Владлен Гнатович, Левківський Казимир Михайлович, Лисенков Сергій Леонідович та ін.]; за заг. ред. Кременя В. Г. – К. : СДМ-Студіо, 2002. – 323 с.
268. **Ред.: Історія філософії** : учеб. для высшей шк. – Див. № 231.

269. **Ред.: Історія релігії в Україні** : у 10 т. Т. 5. Протестантизм в Україні / Укр. асоціація релігієзнавців, Від-ня релігієзнавства ін-ту філософії ім. Г. С. Сковороди НАН України, Вид-во «Світ знань» ; за ред. П. Яроцького ; [редкол.: А. Колодний (голова), В. Кремень, П. Яроцький та ін.]. – К. : Світ Знань, 2002. – 423, [6] с. : фотогр.
270. **Ред.: Політологія: наука про політику** : підруч. для вищої шк. / Є. М. Воробйов, М. І. Горлач, Г. Т. Головченко та ін. ; за заг. ред. В. Г. Кременя, М. І. Горлача. – 4-те вид., випр. і доповн. – К. ; Х. : Єдинорог, 2002. – 640 с. : іл. – Бібліогр. в кінці розд.
271. **Ред.: Розвиток педагогічної і психологічної наук в Україні, 1992–2002** : зб. наук. пр. до 10-річчя АПН України : [у 2 ч.] / АПН України ; [редкол.: В. Г. Кремень (голов. ред.) та ін.]. – Х. : ОВС, 2002.
 Ч. 1. – 639 с. – Бібліогр. в кінці ст.
 Ч. 2. – 415 с. – Бібліогр. в кінці ст.
- 2003**
272. **Історія філософії** : підруч. для вищої школи / [авт. колектив: Кремень В. Г., Афанасенко В. С., Волович В. І. та ін.]. – 2-ге вид., переробл. та доповн. – Х. : Прапор, 2003. – 765, [2] с. – Бібліогр. в кінці глав.
273. **Науково-освітній потенціал нації: погляд у XXI століття** : у 3 кн. / авт.-упоряд.: Володимир Литвин (кер.), Віктор Андрущенко ... Василь Кремень [та ін.]. – К. : Навч. кн., 2003.
 Кн. 1 : Пріоритет інтелекту. – 639 с.
 Кн. 2 : Освіта і наука: творчий потенціал державо- і культуротворення. – 671 с.
 Кн. 3 : Модернізація освіти. – 943 с.
274. **Неперервна професійна освіта: філософія, педагогічні парадигми, прогноз** / [Андрущенко В. П., Зязюн І. А., Кремень В. Г. та ін.]; за ред. В. Г. Кременя; АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти. – К. : Наук. думка, 2003. – 852 с.
Із змісту: Розд. 1 : Система освіти в Україні: сучасні тенденції і перспективи. – С. 9–98.
275. **Освіта і наука України: шляхи модернізації (факти, роздуми, перспективи)**. – К. : Грамота, 2003. – 214 с. – Бібліогр.: с. 202–203.
Рец.: Корольов Б. Торуючи шляхи модернізації освіти: роздуми над сторінками нової книги / Борис Корольов // Освіта. – 2003. – 25 черв. – 2 лип. (№ 30). – С. 3 : фотогр.

276. **Україна: проблеми самоорганізації**: монографія : у 2 т. / Василь Кремень, Дмитро Табачник, Василь Ткаченко. – К. : Промінь, 2003.
Т. 1 : Критика історичного досвіду. – 383 с.
Т. 2 : Десятиріччя суспільної трансформації. – 463 с.
Рец.: Євтух В. Осмислюючи історію, аналізуючи сучасність / Володимир Євтух // Уряд. кур'єр. – 2004. – 13 трав. (№ 88). – С. 7; Рудич Ф. Україна: перспективи сталого розвитку / Ф. Рудич, А. Кудряченко // Голос України. – 2004. – 15 черв. (№ 108). – С. 3; Шкляр Л. Є. Хто ми? Ким були, ким ми є і ким хочемо бути? / Л. Є. Шкляр // Трибуна. – 2004. – № 9/10. – С. 23–25.
277. **Академіки АПН [України] в очікуванні загальних зборів** : [на обговоренні – здобутки АПН України та проект держ. стандартів для серед. заг. освіти] / [підгот.] І. Жовта // Освіта України. – 2003. – 8 квіт. (№ 26). – С. 1, 7 : фотогр.
278. **Без прийняття змін до Закону «Про вищу освіту» держава зазнає інтелектуальних втрат** : [відповіді на два запитання] / [записала] Лілія Долганова // Освіта України. – 2003. – 28 лют. (№ 16). – С. 1, 5 : фотогр.
279. **Болонський процес: зближення, а не уніфікація** // Дзеркало тижня. – 2003. – 13–19 груд. (№ 48). – С. 15.
280. **В умовах прийому до ВНЗ є зміни** : [відповіді на запитання кор. М. Корюненко] // Освіта України. – 2003. – 13 трав. (№ 34). – С. 1, 5 : фотогр.
281. **Вимога часу – модернізація освіти** : [доп. на підсумк. колегії МОН України, 21 серп. 2003 р.] // Освіта. – 2003. – 27 серп. – 3 верес. (№ 39). – С. 2–5. – Див. також № 236, 283, 290, 315–317.
282. **Вища освіта і наука – пріоритетні сфери розвитку суспільства у ХХІ столітті** // Зб. наук. пр. Наук.-дослід. ін-ту українознавства / за заг. ред. П. П. Кононенка. – К., 2003. – Т. 1 : Українознавство: теорія, методологія, практика. – С. 24–44.
283. **Вища освіта і наука: пріоритетні сфери розвитку суспільства у ХХІ столітті** : [доп. у скороч. варіанті на підсумк. колегії МОН України] // Освіта України. – 2003. – 18 берез. (№ 20). – С. 6, 8; Сіл. шк. – 2003. – 19 берез. (№ 11/12). – С. 2–5; Українознавство. – 2003. – № 2/3. – С. 32–39. – Див. також № 281, 290, 315–317.

284. **Від «кіоскової» психології – до освіти протягом життя** // Дзеркало тижня. – 2003. – 1–7 лют. (№ 4). – С. 14.
285. **Відкрита студія** : бесіда кор. О. Зарічанської з головою Держ. ком. телебачення і радіомовлення України І. Чижем та Міністром освіти і науки України В. Кременем : [текст передачі програми перш. каналу держ. радіо «Відкрита студія» на тему «Суспільна мораль в час суспільно-політичних перетворень», 23 квіт. 2003 р.] // Педагогіка толерантності. – 2003. – № 2. – С. 4–10.
286. **Відтворення кваліфікованих трудових ресурсів країни залежить від ефективного функціонування професійно-технічної освіти** : доп. В. Кременя на дні уряду [у Верхов. Раді України] // Освіта України. – 2003. – 4 квіт. (№ 25). – С. 6–7. – Див. також № 289, 322.
287. **XXI сторіччя: нова освітня політика** // Дошкіл. виховання. – 2003. – № 1. – С. 3–5.
288. **Дистанційна освіта – перспективний шлях розв'язання сучасних проблем розвитку професійної освіти** // Вісн. Акад. дистанц. освіти. – 2003. – № 1. – С. 4–11.
289. [Доповідь і відповіді на запитання на дні уряду у Верховній Раді України «Про стан і перспективи розвитку професійно-технічної освіти в Україні, 11 березня 2003 року»] : [стенограма] // Стан і перспективи розвитку професійно-технічної освіти в Україні : зб. док. і матеріалів / Верхов. Рада України. Ком. з питань науки і освіти. – К., 2003. – С. 7–33. – Див. також № 286, 322.
290. **Доповідь міністра освіти і науки України Василя Кременя на підсумковій колегії Міністерства освіти і науки України 21 серпня 2003 року «Про підсумки розвитку загальної середньої і професійно-технічної освіти у 2002/2003 навчальному році та завдання на 2003/2004 навчальний рік, що впливають з послання Президента України до Верховної Ради України, Національної доктрини розвитку освіти та Програми діяльності Кабінету Міністрів України»** // Освіта України. – 2003. – 28 серп. (№ 64/65). – С. 2, 4–6 : фотогр. ; Сіл. шк. – 2003. – 3 верес. (№ 33/34). – С. 3–5. – Див. також № 281, 283, 315–317.
291. **Доповідь міністра освіти і науки України В. Кременя на 32-й Генеральній конференції ЮНЕСКО** // Відкритий урок. –

2003. – № 21/22. – С. 4–5 ; Упр. шк. – 2003. – № 32. – С. 2–3. – Див. також № 303, 325.
292. **Думка академіка** // Освіта України. – 2003. – 22 жовт. (№ 79). – С. 4. – (Василь Кремень: Має бути утверджена нова методологія ставлення до інвалідів – вони такі самі, як і всі люди / Лідія Ткаченко).
293. **Думки на межі літ** : [про підсумки 2002 р. та перспективи розвитку на 2003 р.] // Уряд. кур'єр. – 2003. – 9 січ. (№ 3). – С. 5.
294. **Здобутки та перспективи середньої освіти** : [за підсумками 2002/2003 навч. року] // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2003. – № 3. – С. 4–5.
295. **Зміст освіти й дидактична стратегія** // Історія української школи і педагогіки : хрестоматія / упоряд. О. О. Любар. – К., 2003. – С. 759–766. – Див. також № 114.
296. **«...І універсальність підготовки випускника, і його адаптованість до ринку праці»** : [доп. на підсумк. колегії МОН України, присвяч. діяльності вищої школи України] // Освіта. – 2003. – 12–19 берез. (№ 12). – С. 4–5.
297. **Інтелект працює краще, якщо він надійно захищений** : ще раз про деякі важливі аспекти і засоби охорони «віртуальної» власності : [бесіда] / В. Кремень, М. Паладій // Дніпро. – 2003. – № 11/12. – С. 104–112.
298. **Інтерв'ю редакторів педагогічних видань з міністром освіти і науки України Василем Кременем** // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2003. – № 4. – С. 5, 7, 9.
299. **Василь Кремень отменит сессию...** / [беседу вел] Л. Денисенко // Дайджест пед. ідей та технологій: Шк.-парк. – 2003. – № 2. – С. 52–58.
300. **Василь Кремень: модернізація освіти – сьогодні і завтра** : [уривки з кн. «Освіта і наука України: шляхи модернізації» / підгот.] Т. Мостова // Освіта України. – 2003. – 10 черв. (№ 42/43). – С. 11.
301. **Василь Кремень: Результати роботи системи освіти минулого року дають можливість сподіватися на розвиток усіх освітянських напрямів** / [інтерв'ю провела] Лілія Долганова // Освіта України. – 2003. – 19 серп. (№ 62/63). – С. 1–2.
302. **Василь Кремень: Цього року вперше повною мірою виконується програма комп'ютеризації сільських шкіл** / розмову

- вела Ірина Жовта // Освіта України. – 2003. – 23 груд. (№ 96). – С. 4–5.
303. **«Людина XXI століття навчається все життя...»** : Україну обрано до Міжнар. бюро освіти : [доп. на круглому столі міністрів освіти країн світу «Сприяння якості освіти» у рамках 32-ї Генеральної конф. ЮНЕСКО] // Гуманіт. науки. – 2003. – № 2. – С. 8–10 : фотогр. – Див. також № 291, 325.
304. **Методологічні засади модернізації освітньої галузі України** // Вісн. укр. відділення Міжнар. акад. наук вищої школи. – 2003. – № 1. – С. 6–15.
305. **Ми зацікавлені у співпраці з неурядовими аналітичними центрами** : [відповіді В. Г. Кременя на запитання Центру Разумкова] // Нац. безпека і оборона. – 2003. – № 10. – С. 34. – (Представники органів влади про співробітництво з неурядовими аналітичними центрами).
306. **Модернізація системи освіти як важливий чинник інноваційного розвитку держави** : доп. ... на наук.-практ. конф. «Утвердження інноваційної моделі розвитку економіки України» // Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти : зб. наук. пр. / АПН України, Нац. техн. ун-т «Харк. політехн. ін-т». – Х., 2003. – Вип. 1 (5). – С. 3–9.
Te same // Освіта України. – 2003. – 13 трав. (№ 34). – С. 2 ;
Освіт. дайджест: Акцент-панорама. – 2003. – № 2. – С. 2–4.
307. **Національна освіта як соціокультурне явище** // Історія української школи і педагогіки : хрестоматія / упоряд. О. О. Любар. – К., 2003. – С. 750–758. – Див. також № 117.
308. **Освіта в Україні** : доп. міністра освіти і науки України В. Г. Кременя на II Всеукр. з'їзді працівників освіти // Історія української школи і педагогіки : хрестоматія / упоряд. О. О. Любар. – К., 2003. – С. 734–750. – Див. також № 187, 193, 194, 202, 203, 207.
309. **Освіта і наука визначають авторитет держави** : (виступ на семінарі-наradі голов. редакторів пед. фахових видань України) // Труд. підготов. в закл. освіти. – 2003. – № 1. – С. 2–5 : фотогр. – Див. також № 248, 250, 251, 257.
310. **Освітня політика у контексті соціал-демократичних цінностей** // Освіта. – 2003. – 26 листоп. – 3 груд. (№ 54). – С. 2.
311. **Парадигма инноватизации и программы подготовки элиты прорыва** / Г. С. Пирогов, В. Г. Кремень, А. Г. Величко,

- В. П. Иващенко, О. Н. Кукушкин // Элитное техническое образование : труды Междунар. конф. в рамках симпозиума, г. Москва, 2003 г., 11–13 нояб. / Ассоц. инженер. образования России, Томский политехн. ун-т. – Томск, 2003. – С. 21–24. – Библиогр.: 5 назв.
312. **Перший крок щодо профілізації старшої школи буде зроблено наступного навчального року** / [інтерв'ю взяла] Ірина Жовта // Освіта України. – 2003. – 11 лют. (№ 11). – С. 2 : фотогр.
313. **Підвищення ефективності вищої освіти і науки як дійового чинника суспільного розвитку та інтеграції в європейське співтовариство** : доп. на підсумк. колегії МОН України (27 лют. 2004 р., м. Одеса) // Вища шк. – 2003. – № 6. – С. 3–23. – Напевно, журн. вийшов із запізненням.
314. **Підготовка вчителя в умовах переходу загальноосвітньої школи на новий зміст, структуру і 12-річний термін навчання** : [доп. на семінарі-наradі начальників упр. освіти, ректорів ВНЗ III–IV рівнів акредитації та ін-тів післядиплом. пед. освіти, м. Умань, 27 трав. 2003 р.] // Вища шк. – 2003. – № 1. – С. 3–11 ; Освіта України. – 2003. – 28 трав. – 4 черв. (№ 24/25). – С. 2–4.
315. **Підсумки минулого навчального року, завдання на рік новий** : [за матеріалами доп. на підсумк. колегії МОН України «Підсумки розвитку загальної середньої і професійно-технічної освіти у 2002–2003 навчальному році та завдання, що впливають з послання Президента України до Верховної Ради України, Національної доктрини розвитку освіти та Програми діяльності Кабінету Міністрів України», 21 серп. 2003 р.] // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2003. – № 4. – С. 4–18. – Див. також № 281, 283, 290, 316, 317.
316. **Підсумки розвитку загальної середньої і професійно-технічної освіти в Україні** : [тези доп. на підсумк. колегії МОН України «Підсумки розвитку загальної середньої і професійно-технічної освіти у 2002–2003 навчальному році та завдання, що впливають з послання Президента України до Верховної Ради України, Національної доктрини розвитку освіти та Програми діяльності Кабінету Міністрів України», 21 серп. 2003 р.] // Світ. – 2003. – Серп. (№ 31/32). – С. 1. – Див. також № 281, 283, 290, 315, 317.

317. **Підсумки розвитку загальної середньої і професійно-технічної освіти у 2002–2003 навчальному році та завдання на 2003–2004 навчальний рік** : [тези доп. на підсумк. колегії МОН України, 21 серп. 2003 р.] // Вища шк. – 2003. – № 2/3. – С. 3–17 ; Упр. освітою. – 2003. – Жовт. (чис. 19). – С. 2–3, 6–7. – Див. також № 281, 283, 290, 315, 316.
318. **Привітання** : з нагоди виходу в світ першого номера наук. й громад.-інформ. ж-лу «Вісник Укр. відділення Міжнар. акад. наук вищої школи» // Вісн. Укр. відділення МАН ВШ. – 2003. – № 1. – С. 3.
319. **Про дотримання загальноприйнятих норм моралі в діяльності засобів масової інформації** : [бесіда з міністром освіти і науки України Василем Кременем / вела Ольга Зарічанська] // Педагогіка толерантності. – 2003. – № 2. – С. 4–10.
320. **Проблеми профтехосвіти мають далеко не галузевий характер** : [виступ на слуханнях у Ком. з питань науки і освіти «Про проблеми розвитку професійно-технічної освіти та удосконалення законодавства», 19 лют. 2003 р.] // Стан та перспективи розвитку професійно-технічної освіти в Україні : зб. док. і матеріалів / Верхов. Рада України. Ком. з питань науки і освіти. – К., 2003. – С. 114–121.
Te same // Директор шк. – 2003. – Квіт. (№ 14). – Вклад. арк.: Пан. Україна. Огляд. – Чис. 4. – С. 12–13 ; Освіта України. – 2003. – 7 берез. (№ 18). – С. 2–3.
321. **Русій поступу – інтелект** : [коментар заходів уряду щодо сфери інтелект. власності та визнання України державою, де права інтелект. власності надійно захищені] / розмову вів П. Селецький // Уряд. кур'єр. – 2003. – 17 жовт. (№ 195). – С. 8.
322. **Стан і перспективи розвитку професійно-технічної освіти в Україні** : (виступ у Верхов. Раді Україні на дні уряду) // Проф.-техн. освіта. – 2003. – № 2. – С. 6–9. – Див. також № 286, 289.
323. **Студентських місць стане ще більше. Умови прийому покращаться** // Освіта. – 2003. – 21–28 трав. (№ 22/23). – С. 1.
324. **Україна: альтернативи поступу** : критика іст. досвіду / Василь Кремень, Дмитро Табачник, Василь Ткаченко // Філософія політики : хрестоматія : у 4 т. / НАН України, АПН України, Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К., 2003. – Т. 4. – С. 277–310.
325. **Україну обрано до Міжнародного бюро освіти** : [доп. на круглому столі міністрів країн світу під час 32-ї Генеральної

- конф. ЮНЕСКО, Париж] // Освіта України. – 2003. – 17 жовт. (№ 78). – С. 1, 4, 6. – Див. також № 291, 303.
326. **Філософія освіти ХХІ століття** : [доп. на ювіл. наук. сесії АПН України «Основні тенденції модернізації освітньої системи України», 19 груд. 2002 р.] // Вестн. образования России. – 2003. – № 7. – С. 3–12. – Рос. ; Педагогіка і психологія. – 2003. – № 1. – С. 6–16 ; Пед. газ. – 2003. – Січ. (№ 1) – С. 1–2 ; Світ. – 2003. – Січ. (№ 3/4). – С. 7–8 ; Уряд. кур'єр. – 2003. – 6 лют. (№ 23). – С. 7–8 ; Шлях освіти. – 2003. – № 2. – С. 2–6.
327. **16 запитань міністрові освіти і науки Василю Кременю** / розмову вела Анжеліна Пугач // Рідна шк. – 2003. – № 9. – С. 3–5 : фотогр.
328. **Шукати шляхи модернізації освіти: Це повинні робити усі: і керівники навчальних закладів, і підприємці** : доп. міністра освіти і науки Василя Кременя на Всеукр. нараді вищих навч. закл. I–II рівнів акредитації // Освіта України. – 2003. – 19 груд. (№ 95). – С. 4–5.
329. **Якість освіти. Як ми її вдосконалюємо** : інтерв'ю з міністром освіти і науки, президентом Т-ва «Знання» України, акад. Нац. акад. наук В. Г. Кременем / записала В. Меншун // Трибуна. – 2003. – № 7/8. – С. 14–16.
330. **Упоряд.: Філософія політики** : хрестоматія : у 4 т. / НАН України, АПН України, Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка ; [авт. і кер. проекту А. В. Толстоухов ; авт.-упоряд.: В. П. Андрущенко (кер.), М. І. Бойченко ... В. Г. Кремень та ін.]. – К., 2003.
Т. 1. – 363 с.
Т. 2. – 369 с.
Т. 3. – 406 с.
Т. 4. – 428 с.
331. **Ред.: Історія української школи і педагогіки** : хрестоматія / упоряд. О. О. Любар ; за ред. В. Г. Кременя. – К. : Знання, 2003. – 765, [1] с. : табл. – (Вища освіта ХХІ століття). – Заг. ред.
332. **Ред.: Неперервна професійна освіта: Філософія, педагогічні парадигми, прогноз** / АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти. – Заг. ред. – Див. також № 274.
333. **Ред.: Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти** : зб. наук. пр. / АПН України, Нац. техн. ун-т «Харк. політехн. ін-т» ; за ред. Л. Л. ТОВАЖНЯНСЬКОГО, О. Г. РОМАНОВСЬКОГО ; [редкол.: В. Г. Кремень (голова) та ін.]. – Х. : НТУ «ХП», 2003.
Вип. 1. – 635 с.

Вип. 2. – 618 с.

334. **Ред.: Стан і перспективи розвитку професійно-технічної освіти в Україні** : зб. док. і матеріалів / Верхов. Рада України, Ком. з питань науки і освіти; [упоряд.: С. М. Ніколаєнко, Б. Г. Чижевський; редкол.: Л. О. Бржестовська, В. С. Вовк ... В. Г. Кремень та ін.]. – К. : Парлам. вид-во, 2003. – 171 с.
335. **Ред.: Філософія політики** : хрестоматія : у 4 т. – Член редкол. – Див. № 330.

2004

336. **Концепції сучасного природознавства** : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / [авт. колектив: Я. С. Карпов, В. В. Кисельник, В. Г. Кремень та ін.]; Нац. аерокосм. ун-т ім. М. С. Жуковського «Харк. авіац. ін-т». – К. : Професіонал, 2004. – 495 с. : іл. – Бібліогр.: с. 492–495 (81 назва).
337. **Логіка** : для вищих техн. закл. : підруч. для студ. вищих навч. закл. / В. Г. Кремень, С. М. Пазиніч, П. П. Резніков [та ін.]; Нац. техн. ун-т «Харк. політехн. ін-т». – Х. : НТУ «ХПІ», 2004. – 635 с. – Бібліогр.: с. 626. – Текст парал. укр. та рос.
338. **Політологія** : хрестоматія : навч. посіб. / [авт.-упоряд.: В. Г. Кремень та ін. ; редкол.: В. І. Полуріз та ін.]; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. – К. : Альтерпрес, 2004. – 827 с.
339. **Технологічні парки: світовий та український досвід** / М-во освіти і науки, Технол. парк «Ін-т електрозварювання ім. Є. О. Патона»; [авт. колектив: Табачник Д. В., Кремень В. Г., Гуржій А. М. та ін. ; під ред. Д. В. Табачника]. – К. : ТП ІЕЗ, 2004. – 48 с. : іл.
340. **Філософія** / [Волович В. І., Головченко Г. Т. ... В. Г. Кремень и др.]; под общ. ред. В. Г. Кременя, Н. И. Горлача. – Изд. 4-е, перераб. и доп. – Х. : Прапор, 2004. – 638, [1] с.
341. **Філософія** : підруч. для вищ. школи / [авт. колектив: Афанасенко В. С., Волович В. І. ... Кремень В. Г. та ін.]; за заг. ред. В. Г. Кременя, М. І. Горлача. – Вид. 3-тє, переробл. та доповн. – Х. : Прапор, 2004. – 733, [2] с. – Бібліогр. в кінці глав.
342. **Шляхи інноваційного розвитку України** / Д. В. Табачник (кер. авт. колективу), В. Г. Кремень, А. М. Гуржій [та ін.]. – К. : Людопринт Україна, 2004. – 542 с.
343. **Антарктика: зберегти еталон середовища** : [про участь укр. делегації в роботі XXVII Консульта. наради країн-учасниць Договору про Антарктику (КНДА) в Кейптауні (Півд.-Африк.

- Республіка) / інтерв'ю вів В. Бочкар'єв] // Уряд. кур'єр. – 2004. – 24 лип. (№ 138). – С. 7.
344. **[Виступ на четвертому Міжнародному конкурсі з української мови імені Петра Яцика]** // Літ. Україна. – 2004. – 27 трав. (№ 20). – С. 3. – (Вітаймо п'ятий конкурс ім. П. Яцика).
345. **[Відповіді на запитання журналістів / розмову вели М. Корюненко, Л. Марченко, І. Подолян]** // Освіта України. – 2004. – 24 груд. (№ 100). – С. 6. – (Психологічні проблеми модернізації освіти в Україні).
346. **Вступне слово** // Профтехосвіта України, ХХ століття : енциклопед. вид. / АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти ; [упоряд.: Нелля Ничкало, Ігор Лікарчук, Ніна Падун та ін.]. – К. : АртЕк, 2004. – С. 3–6.
347. **Головний капітал України – її науковий потенціал** : [матеріали круглого столу до Дня науки] / В. Кремень, А. Гуржій, В. Свіженко ; розмову вела О. Коваленко // Освіта України. – 2004. – 14 трав. (№ 37). – С. 2–3 : фотогр.
348. **Дійовий фактор суспільного розвитку та інтеграції в європейське співробітництво** : [перспективи розвитку вищ. освіти в Україні] // Трибуна. – 2004. – № 1/2. – С. 10–13.
349. **До читачів польсько-українського, українсько-польського щорічника «Професійна освіта: педагогіка і психологія»** // Професійна освіта: педагогіка і психологія : пол.-укр. журн., укр.-пол. [щорічник] / за ред. Т. Левовицького, І. Вільш, І. Зязюна, Н. Ничкало. – Ченстохова ; К., 2004. – Вип. 6. – С. 9–12.
350. **Донецька область** : [привітання освітянам Донец. області з високими здобутками] // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2004. – № 2/3. – 2-га с. обкл.
351. **Доповідь міністра освіти і науки України Василя Кременя** : [доп. на дні уряду у Верхов. Раді України «Про дотримання законодавства щодо розвитку науково-технічного потенціалу та інноваційної діяльності в Україні», 8 черв. 2004 р.] // Освіта. – 2004. – 9–16 черв. (№ 27). – С. 4–5.
352. **Забезпечувати рівний доступ до якісної освіти** : [пробл. підготовки кваліфік. робітн. кадрів] // Проф.-техн. освіта. – 2004. – № 4. – С. 3–6.
353. **Заради миру на землі** : інтерв'ю Василя Кременя [щодо здорового способу життя] // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2004. – № 2/3. – С. 214.

354. **Знай, люби і бережи природу** / інтерв'ю взяли Володимир Тимошенко, Олександр Троценко // Юний натураліст. – 2004. – № 12. – С. 1.
355. **Зроблено чимало. А могли б більше** / інтерв'ю вела В. І. Меншун // Трибуна. – 2004. – № 5/6. – С. 5–7.
356. **Інтерв'ю з міністром освіти і науки України В. Г. Кременем** / спілкувалася Ольга Голікова // Помічник абітурієнта. – 2004. – № 3. – С. 6–9.
357. **Василь Кремень: Головне завдання сучасного етапу розвитку освіти – це приведення її у відповідність із потребами людини XXI століття** : відповіді на запитання кореспондента // Університет. – 2004. – № 1. – С. 4–5.
358. **Василь Кремень: Студентів, відрахованих з політичних мотивів, поновлено** / [інтерв'ю взяла] Тетяна Галковська // Дзеркало тижня. – 2004. – 11 груд. (№ 50). – С. 14 : фотогр.
359. **Лист міністру** : [відповідь на лист учня 8-го кл. Шешорської ЗОШ І–ІІ ступенів Івано-Франків. обл. про вплив поведінки учня на виставлення балів] // Освіта України. – 2004. – 16 квіт. (№ 29). – С. 1.
360. **Людиноцентризм – основа національної доктрини розвитку освіти в Україні** // Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти : зб. наук. пр. / АПН України, Нац. техн. ун-т «ХПІ». – Х., 2004. – Вип. 5. – С. 3–10.
361. **Модернізація вищої школи України в контексті принципів Болонської декларації** : [виступ на Всеукр. нараді ректорів вищих техн. навч. закл. «Вища технічна освіта України і Болонський процес», Харків, 2004 р., 17–18 берез.] // Вища шк. – 2004. – № 5/6. – С. 32–39.
362. **Найближчими роками треба подвоїти фінансування вищої освіти України** / [інтерв'ю взяла] І. Жовта // Освіта України. – 2004. – 11 трав. (№ 36). – С. 1–2 : фотогр.
363. **Нові часи – нові знання, нові підходи** : з доп. на IV з'їзді Т-ва «Знання» України, 18 черв. 2004 р. // Трибуна. – 2004. – № 7/8. – С. 6–11 : фотогр.
364. **Олюднення знань** : [розмова про сьогодніш. стан освіти] / [інтерв'ю взяв К. І. Ляшенко] // Дніпро. – 2004. – № 1/2. – С. 79–90.
365. **Освітнянський простір і соціальна робота в Україні: сучасна парадигма взаємодії** // Особливості соціальної молодіжної

- політики в Україні та ФРН на сучасному етапі : наук. зб. / Між-регіон. акад. упр. персоналом ; [відп. ред. Кудряченко А. І.]. – К. : МАУП, 2004. – С. 31–37. – Бібліогр.: с. 37 (7 назв).
366. **«Політику розширення доступу до вищої освіти слід продовжувати»** : з виступу на парлам. слуханнях, 13 трав. 2004 р. // Освіта. – 2004. – 12–19 трав. (№ 23). – С. 1.
367. **Президентіві Польсько-Українського товариства, професору, доктору хабілітованому Хенрику Беднарському** : [привітання з 70-річчям від дня народж.] // Освіта України. – 2004. – 21 трав. (№ 39). – С. 8.
368. **Примножуймо вічну силу знань!** : переднє слово // «Знання»: традиції і сучасність (1948–2004) / Т-во «Знання» України ; [упоряд.: В. Василяшко, Є. Кравченко]. – Вид. 2-ге. – К. : Укр. центр духовн. культури, 2004. – С. 3–8.
369. **Про підсумки розвитку освіти у 2003–2004 навчальному році та завдання на 2004–2005 рік щодо забезпечення рівного доступу до здобуття якісної освіти** : доп. на засід. підсумк. колегії МОН України, 19 серп. 2004 р. // Вища шк. – 2004. – № 4. – С. 22–38 ; Освіта. – 2004. – 25 серп. – 1 верес. (№ 38). – С. 2–6 ; Освіта України. – 2004. – 31 серп. (№ 66/67). – С. 2–5.
370. **Профтехосвіта виконує надзвичайно важливу функцію** : [вступ. слово на заг. зборах АПН України] // Проф.-техн. освіта. – 2004. – № 1. – С. 3.
371. **Рівний доступ до якісної освіти** / [бесіду вела] Світлана Печера // Вісн. Пенсійн. фонду України. – 2004. – № 9. – С. 10–12 : фотогр.
372. **Розвитку духовності немає альтернативи** : [виступ на круглому столі «Духовність народу і українська школа: фактори творення духовності»] // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2004. – № 1. – С. 4–6 : фотогр.
373. **Розвиток педагогічної освіти України та її інтеграція в європейський освітній простір** : [доп. на Всеукр. нараді ректорів пед. і класич. ун-тів з питань розвитку пед. освіти України та її інтеграції в європ. освіт. простір, м. Харків, 29 верес. 2004 р.] // Освіта України. – 2004. – 19 жовт. (№ 81/82). – С. 4–5, 10. – Див. також № 384, 411.
374. **Співповідь міністра освіти і науки В. Г. Кременя** : [доп. на парлам. слуханнях про вищу освіту, 13 трав. 2004 р.] // Про стан і перспективи розвитку вищої освіти в Україні : матеріали

- парламент. слухань у Верхов. Раді України, 13 трав. 2004 р. – К., 2004. – С. 21–27; Педагогіка толерантності. – 2004. – № 2/3. – С. 117–122.
375. **«Створюємо освіту майбутнього»**: [виступ і відповіді на запитання на Першій міжнар. виставці ЗМІ «Інтер-преса. Українська журналістика–2004», 5 черв. 2004 р. / записала] Надія Дронова // Освіта. – 2004. – 9–16 черв. (№ 27). – С. 1–2.
376. **Стратегічні напрями модернізації освіти і науки України** / інтерв'ю записала В. І. Меншун // Трибуна. – 2004. – № 3/4. – С. 12–14.
377. **Сучасна освітня політика у контексті соціал-демократичних цінностей**: [пріоритетні напрями соціал-демократ. доктрини освіти та її практ. реалізації на прикладі діяльності МОН України] // Вісн. Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка. Філософія. Політологія. – К., 2004. – № 63/65. – С. 18–19.
378. **Сучасна філософія освіти і проблеми формування національної еліти** // Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти: зб. наук. пр. / АПН України, Нац. техн. ун-т «ХПІ». – Х., 2004. – Вип. 3. – С. 5–9.
379. **Сучасна філософія освіти як визначальний фактор авторитету соціальної держави** // Теорія і практика упр. соц. системами: філос., психологія, педагогіка, соціол. – 2004. – № 2. – С. 3–10. – Рез. рос., англ.
380. **Тест для міністра**: [питання рівного доступу до якісної освіти] / інтерв'ю взяли Лариса Івшина, Олег Іванцов, Ганна Шеремет [та ін.] // День. – 2004. – 6 квіт. (№ 61). – С. 1, 7; 7 квіт. (№ 62). – С. 6. – Відомості доступні також з Інтернету: <http://www.day.kiev.ua/29460> ; <http://www.day.kiev.ua/29522> (дата звернення: 22.05.2012).
- Зміст № 61*: Право платити: [платна освіта]; Обов'язок «не брати»: [пробл. корупції та рівня зарплати педагогів]; Шанс на ринку праці.
- Зміст № 62*: Середня школа; Болонський процес; Підручник і комп'ютери; Як на духу...: [Церква і освіта].
381. **Удосконалення законодавства – основа розвитку науково-технічної та інноваційної діяльності**: доп. міністра освіти і науки України // Інтелект. власність. – 2004. – № 7. – С. 3–6.
382. **Учитися життя**: [інтерв'ю з міністром освіти і науки України В. Г. Кременем] // 100 сучасників: роздуми про Україну: навч.

- посіб. / Ігор Шаров. – 2-ге вид., переробл. – К., 2004. – С. 218–224 : фотогр.
383. **Шляхи модернізації вищої освіти України** : інтерв'ю з міністром освіти і науки України Василем Кременем // Освіта. Технікуми, коледжі. – 2004. – № 3. – С. 4–7.
384. **Як готуватимемо... духовних батьків людства? Розвиток педагогічної освіти України та її інтеграція в європейський освітній простір** : доп. на Всеукр. нараді ректорів пед. і класич. ун-тів з питань розвитку пед. освіти України та її інтеграції в європ. освіт. простір, м. Харків, 29 верес. 2004 р. // Освіта. – 2004. – 6–13 жовт. (№ 43). – С. 2–4. – Див. також № 373, 411.
385. **Як я обираю свою майбутню професію** : відповіді на запитання читачів журн. // Помічник абітурієнта. – 2004. – № 4. – С. 6.
386. **Рец.: Важкі уроки століття** / В. Кремень, В. Ткаченко // Уряд. кур'єр. – 2004. – 20 верес. (№ 177). – С. 7. – Рец. на кн.: Політична історія України: ХХ століття : у 6 т. / редкол.: І. Ф. Курас (голова) [та ін.]. – К. : Генеза, 2002–2003. – Т. 1–6.
387. **Ред.: Вища освіта України і Болонський процес** : навч. посіб. / [М. Ф. Степко, Я. Я. Болюбаш, В. Д. Шинкарук та ін.] ; за ред. В. Г. Кременя. – Т. : Навч. кн. – Богдан, 2004. – 382, [1] с.
388. **Ред.: «Знання»: традиції і сучасність (1948–2004)** / Т-во «Знання» України ; [редкол.: В. Г. Кремень, Л. В. Губерський, О. С. Онищенко та ін. ; упоряд.: Є. П. Кравченко, В. Ф. Василяшко]. – Вид. 2-ге. – К. : Укр. Центр духовн. культури, 2004. – 284, [3] с. – Член редкол.
389. **Ред.: Основні засади розвитку вищої освіти в Україні в контексті Болонського процесу** : (док. і матеріали 2003–2004 рр.) / [авт. колектив: М. Ф. Степко, Я. Я. Болюбаш, В. Д. Шинкарук та ін. ; за ред. В. Г. Кременя] ; Терноп. держ. пед. ун-т ім. В. Гнатюка. – К. ; Т. : Вид-во ТДПУ ім. В. Гнатюка, 2004. – 146 с.
390. **Ред.: Проблеми освіти** : наук.-метод. зб. Вип. 36 / Прогр. рівних можливостей ПРООН, Наук.-метод. центр вищої освіти, Міжнар. фонд «Відродження» ; [редкол.: В. Г. Кремень (голов. ред.) та ін.]. – К. : Наук.-метод. центр вищої освіти, 2004. – 170, [1] с.
391. **Ред.: Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти** : зб. наук. пр. / АПН України, Нац. техн. Ун-т «ХПІ» ; за ред. Л. Л. ТОВАЖНЯНСЬКОГО, О. Г. РОМАНОВСЬКОГО ; [редкол.: Кремень В. Г. (голова), ТОВАЖНЯНСЬКИЙ Л. Л., ШУМІЛКІН В. А. та ін.]. – Х. : НТУ «ХПІ», 2004.

Вип. 3. – 340 с.

Вип. 4. – 343 с.

Вип. 5. – 482 с.

392. **Ред.: Профтехосвіта України: ХХ століття** : енциклопед. вид. / АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти ; упоряд.: Н. Ничкало, І. Лікарчук, Н. Падун [та ін.] ; наук. рада: В. Кремень (голова), А. Гуржій, С. Дорогунцов [та ін.]. – К. : АртЕк, 2004. – 872 с.
393. **Ред.: Українська дипломатична енциклопедія** : у 2 т. : наук. вид. / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т міжнар. відносин ; [редкол.: Л. В. Губерський (голова), В. А. Вергун, В. І. Головченко ... В. Г. Кремень та ін.]. – К. : Знання України, 2004.
Т. 1. – 759 с.
Т. 2. – 811 с.
394. **Ред.: Українська фалеристика. З історії нагородної спадщини** : у 2 кн. Кн. 1 / НАН України, Ін-т політ. і етнонаціон. дослідж. НАН України, Нац. експерт. ін-т України ; [редкол.: Борис Патон (голова), Ігор Безгін, Василь Кремень та ін. ; авт. колектив: Дмитро Табачник (кер.), Віктор Бузало, Віктор Воронін та ін.]. – К. : Либідь, 2004. – 477, [2] с. : іл.
395. **Ред.: Філософія** / общ. ред.: В. Г. Кремень, Н. И. Горлач. – Див. № 340.
396. **Ред.: Філософія** : підруч. для вищ. школи. – Вид. 3-тє, переробл. та доповн. – Див. № 341.
397. **Ред.: Якісна освіта для всіх молодих людей: виклики, тенденції і пріоритети = High-level education for all youth: challenges, tendencies and priorities** : нац. доп. України / редкол.: В. Кремень, М. Степко, В. Огнев'юк [та ін.]. – К., 2004. – 83 с. – Текст парал. англ.

2005

398. **Вища освіта в Україні** : навч. посіб. / [В. Г. Кремень, С. М. Ніколаєнко, М. Ф. Степко (кер. авт. колективу) та ін.] ; за ред. В. Г. Кременя, С. М. Ніколаєнка. – К. : Знання, 2005. – 327 с. – Бібліогр.: с. 321–327 (54 назви).
399. **Освіта і наука в Україні – інноваційні аспекти: Стратегія. Реалізація. Результати.** – К. : Грамота, 2005. – 447 с. – Бібліогр.: с. 431–444 (196 назв).
Рец.: Коваленко О. Освіта і наука в Україні – під кутом зору інноваційної політики / Ольга Коваленко // Освіта України. – 2005. – 10 черв. (№ 43). – С. 9 ; Корнєєв В. Розвиток освіти і

- науки в Україні / Віктор Корнеєв // Пед. газета. – 2006. – Верес. (№ 9). – С. 3.
400. **Социально-экономические проблемы информационного общества** : монографія / [коллектив авт.: Л. Г. Мельник, В. М. Гец, В. Г. Кремень и др.]; под ред. Л. Г. Мельника. – Сумы : Унив. книга, 2005. – 430 с. – (Сер. «Информационное общество»).
- Из содерж.:* К обществу знаний – через совершенствование системы образования. – С. 34–48. – Библиогр.: с. 48 (5 назв).
401. **Філософія: мислителі, ідеї, концепції** : підручник / В. Г. Кремень, В. В. Ільїн. – К. : Книга, 2005. – 525 с. – Бібліогр. в кінці розд.
402. **Філософський словник соціальних термінів** : довідк. вид. / за заг. ред. В. П. Андрущенка ; [редкол.: В. П. Андрущенко (кер.), В. С. Бакіров ... В. Г. Кремень та ін. ; авт. колектив: Андрущенко В. П., Андрущенко Т. В. ... Кремень В. Г. та ін.]. – Вид. 3-тє, доповн. – Х. : Р.И.Ф., 2005. – 669, [1] с.
403. **Академік Василь Кремень: У революції – юне обличчя** : [бесіда про феномен Майдану та про роль молоді в сучас. соц. процесах / розмову вела Т. Івченко] // Україна молода. – 2005. – 1 груд. (№ 225). – С. 4–5.
404. **Від учителя залежить майбутнє України** : [виступ на Всеукр. пед. форумі на Полтавщині «Турбота про вчителя – надія на майбутнє»] // Пед. газета. – 2005. – Черв. (№ 6). – С. 1–2.
405. **Загальноцивілізаційні зміни** : яким бачиться у їх контексті розвиток освіти в Україні // Освіта. – 2005. – 22–29 черв. (№ 26). – С. 8–9 ; 6–13 лип. (№ 27/28). – С. 8–9.
- Те саме* // Історія української школи і педагогіки : хрестоматія / за ред. В. Г. Кременя ; [уклад. О. О. Любар]. – К., 2005. – С. 715–729.
406. **Зміст освіти й дидактична стратегія** // Історія української школи і педагогіки : хрестоматія / [уклад. О. О. Любар]. – К. : Знання, 2005. – С. 693–699.
407. **К обществу знаний – через совершенствование системы образования** / пер. с укр. В. Г. Подлесной // Социально-экономические проблемы информационного общества. – Сумы : Унив. книга, 2005. – С. 34–48. – Библиогр.: 5 назв.
408. **Наукове забезпечення освіти** : [наук.-метод. супровід змін в освіті, здійснюваний АПН України] // Уряд. кур'єр. – 2005. – 21 квіт. (№ 74). – С. 10.

409. **Наукове забезпечення розвитку освіти в Україні** // Розвиток особистості в полікультурному освітньому просторі = Развитие личности в поликультурном образовательном пространстве : зб. матеріалів Міжнар. конгр. : IV Слов'ян. пед. читання, 30 черв. – 1 лип. 2005 р. / АПН України, Міжнар. Слов'ян. акад. ім Я. А. Коменського [та ін.]. – Черкаси, 2005. – С. 3–6.
Te same // Професійна освіта: педагогіка і психологія : пол.-укр. журн., укр. пол. [щорічник] / за ред. Т. Левовицького, І. Вільш, І. Зязюна, Н. Ничкало. – Ченстохова ; К., 2005. – Вип. 7. – С. 25–34.
410. **Національна освіта як соціокультурне явище** // Історія української школи і педагогіки : хрестоматія / [уклад. О. О. Любар]. – К. : Знання, 2005. – С. 685–693.
411. **Нові вимоги до освіти, до вчителя** : [виступ на зустрічі-нараді ректорів ВНЗ, провед. спільно МОН та АПН України у Харк. нац. пед. ун-ті ім. Г. С. Сковороди, 29–30 верес. 2004 р.] // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2005. – № 1. – С. 5–9. – (Підготовка сучасного вчителя: проблеми, перспективи, реалії). – Див. також № 373, 384.
412. **«Обговорення завершено. Огляд починаємо. А процес – триває»**: Болонський процес в дії : [укр. вища освіта має всі підстави для її прийняття в Болонську співдружність] // Освіта. – 2005. – 26 січ. – 2 лют. (№ 5). – С. 5. – (Вища школа).
413. **Освіта повинна готувати справжніх фахівців і свідомих патріотів** / [бесіду] провели: Ю. Кузнецов, М. Корюненко // Освіта України. – 2005. – 18 січ. (№ 5). – С. 1–3.
414. **Освіта України в контексті знаннєвого суспільства** // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2005. – № 5/6. – С. 15–19 : фотогр.
415. **Освітнянські керівники у помаранчевій революції: від школи до МОНУ** // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2005. – № 3. – С. 12–14.
416. **Особистість в освітній системі** // Теоретико-методологічні проблеми розвитку особистості в системі неперервної освіти : матеріали методол. семінару АПН України, 16 груд. 2004 р. / [АПН України, Від-ня психології, вікової фізіології та дефектології, Ін-т психології ім. Г. С. Костюка ; голов. ред. С. Д. Максименко]. – К., 2005. – С. 3–17. – Бібліогр.: 10 назв.
417. **Педагогічна освіта України – важливий чинник підвищення ефективності навчання** // Історія української школи і

- педагогіки : хрестоматія / [уклад. О. О. Любар]. – К. : Знання, 2005. – С. 699–709.
418. **Першочергові проблеми АПН України** : (виклад доп. на заг. зборах АПН України «Про наукову діяльність АПН України в 2000 році та завдання на 2005 рік» // Проф.-техн. освіта. – 2005. – № 2. – С. 3–5.
419. **Процеси модернізації та інтеграції в освітньому просторі** : [доп. на заг. зборах АПН України 25 берез. 2005 р.] // Пед. газета. – 2005. – Квіт. (№ 4). – С. 1–2.
Te same. Академія має достатній науковий потенціал, щоб модернізувати освіту // Освіта України. – 2005. – 1 квіт. (№ 25). – С. 4–5, 9.
420. **Розвиток освіти України в контексті загальноцивілізаційних змін** // Педагогіка і психологія проф. освіти. – 2005. – № 4. – С. 9–16.
421. **Творити життя на основі свободи і відповідальності** : [виховання особистості на основі спадщини В. О. Сухомлинського] // Пед. газета. – 2005. – Жовт. (№ 10). – С. 2. – (ХІІ Сухомлинівські читання).
422. **Україна: осягнення ідентичності** : [пробл. етнополітики, нац. ідентичності] // День. – 2005. – 23 серп. (№ 152). – С. 6. – Відомості доступні також з Інтернету: <http://www.day.kiev.ua/147284> (дата звернення: 22.05.2012).
423. **«Українська школа готує особистість»** : [коментар із нагоди помаранч. революції та участі в ній молоді й особистого ювілею – п'ятиріччя керівництва освітан. галуззю] / розмову вела О. Коваленко // Освіта. – 2005. – 12–19 січ. (№ 2/3). – С. 4–7.
424. **Філософія людиноцентризму як теоретична складова національної ідеї** // Дзеркало тижня. – 2005. – 13–19 серп. (№ 31). – С. 17.
425. **Філософія освіти** // Історія української школи і педагогіки : хрестоматія / [уклад. О. О. Любар]. – К., 2005. – С. 709–714.
426. **Формування особистості професіонала в контексті вимог ХХІ століття** // Педагогічний процес: теорія і практика : зб. наук. пр. / АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти. – К., 2005. – Вип. 3. – С. 10–20.
427. **Формування особистості професіонала в контексті вимог ХХІ століття** // Дидактика професійної школи : зб. наук. пр. / АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти, Хмельниц. нац. ун-т. – Хмельницький, 2005. – Вип. 3. – С. 3–6.

428. **Формувати професійну траєкторію учня** : [про підтримку експерим. роботи на базі ПТНЗ, які працюють на інновац. засадах : виступ на засід. Від-ня педагогіки і психології проф.-техн. освіти АПН України, 14 черв. 2005 р.] // Проф.-техн. освіта. – 2005. – № 3. – С. 30–31.
429. **Щоб відстояти національний інтерес у світовій конкуренції** : [виступ на Всеукр. пед. форумі] // Освіта. – 2005. – 25 трав.–1 черв. (№ 21/22). – С. 4.
430. **Ред.: Вища освіта в Україні** : навч. посіб. – Ред. – Див. також № 398.
431. **Ред.: Історія української школи і педагогіки** : хрестоматія / [уклад. О. О. Любар]; за ред. В. Г. Кременя. – К. : Знання, 2005. – 767 с. – Заг. ред.
432. **Ред.: Проблеми освіти** : наук.-метод. зб. Вип. 42 / М-во освіти і науки України, Наук.-метод. центр вищ. освіти; [редкол.: В. Г. Кремень (голов. ред.) та ін.]. – К., 2005. – 237 с.
433. **Ред.: Філософський словник соціальних термінів** : довідк. вид. / під заг. ред. В. П. Андрущенко; [редкол.: В. П. Андрущенко (кер.), В. С. Бакіров, М. І. Бойченко (секр.), В. І. Волович ... В. Г. Кремень та ін.]. – К. ; Х. : Р.И.Ф., 2005. – 669, [1] с.
- 2006**
434. **Інтелектуальна власність: теорія і практика інноваційної діяльності** : підручник / М. В. Вачевський, В. Г. Кремень, В. М. Мадзігон та ін.; за ред. М. В. Вачевського. – К. : Професіонал, 2006. – 447 с.
435. **Соціологія** : підруч. для вищ. школи / [авт. колектив: В. І. Волович, Г. Т. Головченко ... В. Г. Кремень та ін.] – 5-те вид., переробл. і допов. – Х. : Фактор, 2006. – 767 с. – Бібліогр. в кінці глав.
436. **Higher education in Ukraine** / Co-Editors: Vasil Kremen, Stanislav Nikolajyenko. – Bucharest, 2006. – 99 p. – (Monographs on Higher Education / UNESCO-CEPES).
437. **Академія педагогічних наук має бути Академією розвитку людини** / [інтерв'ю провели: Юрій Кузнецов, Марія Корюненко] // Пед. газета. – 2006. – Квіт. (№ 4). – С. 2.
438. **Виростити демократичне покоління** : [інтерв'ю з д-ром філософ. наук, проф., дійсн. членом Нац. акад. наук України, акад. АПН України В. Кременем про пробл. виховання / провела Віра Зоц] // Завуч. – 2006. – Верес. (№ 25). – С. 6–11. – Див. також № 444, 499.

439. **[Виступ В. Г. Кременя]** // Парламентські слухання з питань розвитку інформаційного суспільства в Україні: матеріали парлам. слухань у Верхов. Раді України, 21 верес. 2005 р. – К.: Парлам. вид-во, 2006. – С. 38–40.
440. **Відзнака Шаталова**: [виступ на презентації проекту «Педагоги-новатори в Україні» АПН України та журн. «Директор шк., ліцею, гімназії»] // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2006. – № 6. – С. 36.
441. **Влада сірості**: утопія та реальність передвиборних обіцянок: [погляд на політ.-соц. ситуацію в Україні напередодні виборів в нар. депутати 26 берез. 2006 р.] // День. – 2006. – 18 берез. (№ 44). – С. 4. – Відомості доступні також з Інтернету: <http://www.day.kiev.ua/159189> (дата звернення: 22.05.2012).
442. **Вступне слово про академіка В. І. Шинкарука** // Людина. Філософ. Гуманіст: Треті Шинкарук. філос. читання, 13 трав. 2005 р., м. Житомир / Житомир. держ. ун-т ім. І. Франка [та ін.; за ред. П. Ю. Сауха]. – Житомир, 2006. – С. 8.
443. **Гідну відповідь викликам XXI століття** // Проф.-техн. освіта. – 2006. – № 4. – С. 2–4.
444. **Діти мають бути самостійними**: [пробл. виховання] / розмову провела Віра Зоц // Упр. освітою. – 2006. – Жовт. (чис. 19). – С. 3–5. – За вид.: Завуч. – 2006. – Верес. (№ 25). – Див. також № 438, 499.
445. **[Думки Василя Кременя, президента АПН України та Станіслава Ніколаєнка, міністра освіти і науки України щодо розбудови освіти в Україні]** // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2006. – № 1. – 2-га с. обкл.: фотогр.
446. **Запорука конкурентоспроможності**: [про важливість навчання протягом усього життя як для самої людини, так і для держави] // Освіта. – 2006. – 20–27 верес. (№ 36/37). – С. 10–11: фотогр.
447. **Захист права дітей на якісну освіту** // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2006. – № 2. – С. 4–6.
448. **Зробити людину успішною й забезпечити системний прогрес суспільства**: з доп. на заг. зборах АПН України (квіт. 2006 р.) // Біологія і хімія в школі. – 2006. – № 3. – С. 2; Фізика та астрономія в школі. – 2006. – № 3. – С. 5. – Див. також № 466.
449. **Інноваційна, самодостатня людина як мета інноваційної освіти** // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методи навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія,

- досвід, проблеми : зб. наук. пр. / АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти, Вінниц. держ. пед. ун-т ім. М. Коцюбинського. – К. ; Вінниця, 2006. – Вип. 9. – С. 3–7.
450. **Інноваційність і освіта** : [дослідж. актуал. питання – перспективи інновац. діяльності в Україні, огляд та обґрунтування взаємозв'язку освіти та інновац. діяльності, передумови процесу інновац. росту країни] // Трибуна. – 2006. – № 7/8. – С. 17–18.
451. **Інтелігенція в контексті соціального розвитку держави** / В. Г. Кремень, В. В. Пабат // Трибуна. – 2006. – № 3/4. – С. 13–16.
452. **[Інтерв'ю з міністром освіти і науки України В. Г. Кременем]** // Вчені України: 100 видатних імен / Ігор Шаров. – К., 2006. – С. 194–195.
Подасться уривок інтерв'ю, що було вміщене в книзі Ігоря Шарова «100 сучасників: роздуми про Україну», К., 2004. – Див. № 382.
453. **[Інтерв'ю Л. Масол з В. Кременем]** : [роздуми про глобалізацію освіти, створення нац. моделі освіти та розвиток мистец. освіти] // Мистец. та освіта. – 2006. – № 2. – С. 3–6.
454. **Інформаційно-комунікаційні технології в освіті і формування інформаційного суспільства** // Інформаційно-телекомунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи : зб. наук. пр. / АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти, Львів. держ. ун-т безпеки життєдіяльності [та ін.]. – Л., 2006. – Вип. 1. – С. 3–6.
Те саме // Інф-ка та інформ.-комунікац. технології в освіті. – 2006. – № 6. – С. 4–8.
455. **Качественное образование: требование XXI века** // Известия Рос. акад. образования. – 2006. – № 4. – С. 3–11.
456. **Людина і освіта у вимірах економічної цивілізації** // Дзеркало тижня. – 2006. – 21 жовт. (№ 40). – С. 14 ; Освіта. – 2006. – 22–29 листоп. (№ 45/46). – С. 4–5.
457. **Людиноцентризм в освіті: сучасний напрям розвитку духовності нації** : [пробл. кризи духовності, її морал. наслідки для людини та завдання освіти, АПН України у її подоланні] // Педагогіка і психологія. – 2006. – № 2. – С. 17–30.
458. **Людиноцентризм в освіті: філософія нових підходів** : [освіта в контексті «кризи» духовності. Ідеал людини в розвитку

- мудрості та знання. Ціннісні смисли освітнього процесу] // Педагогіка і психологія проф. освіти. – 2006. – № 1. – С. 7–18.
459. **Людиноцентризм в освітній діяльності: традиції і нові вимоги** // Філософ. проблеми гуманіт. наук. – 2006. – № 8/9. – С. 12–18.
460. **Людиноцентризм як домінанта вирішення нагальних проблем сучасної філософії освіти** // Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти : зб. наук. пр. / АПН України, Нац. техн. ун-т «ХПІ». – Х., 2006. – Вип. 11. – С. 3–11. – Бібліогр.: 7 назв.
461. **Людиноцентризм як філософія творення українського суспільства** // Профільне навчання: теорія і практика : зб. наук. пр. за матеріалами методол. семінару АПН України / АПН України, Ін-т педагогіки. – К. : Пед. преса, 2006. – С. 7–14.
462. **Міст через «цивілізаційний розлам»** : Ким ми були? Ким ми є? Ким ми хочемо бути? // День. – 2006. – 10 серп. (№ 133). – С. 1, 4 : фотогр. – Відомості доступні також з Інтернету: <http://www.day.kiev.ua/166841> (дата звернення: 22.05.2012).
463. **Наш гість – Василь Кремень** : [інтерв'ю з президентом АПН України у Волин. держ. ун-ті ім. Лесі Українки] / розмовляла Антоніна Митко // Наш Університет. – 2006. – № 10. – С. 3 : фотогр.
464. **Не модно вчитись «на когось»: освіта в контексті суспільства знань** // Україна молода. – 2006. – 26 лип. (№ 134). – С. 6.
465. **Нові вимоги до якісної освіти** // Освіта України. – 2006. – 20 черв. (№ 45/46). – С. 6–7. – Зміст: Інноваційна людина ; Самодостатня демократична особистість ; Дитиноцентризм ; Цінності.
466. **Освіта і система виховання повинні переорієнтуватися на формування у людей інноваційного типу мислення** : з доп. на заг. зборах АПН України // Інозем. мови в навч. закл. – 2006. – № 2. – С. 4 ; Укр. мова і л-ра в серед. шк., гімназіях та колегіумах. – 2006. – № 2. – С. 4. – Див. також № 448.
467. **Пріоритети реформування української школи у дослідженнях Академії** [педагогічних наук України] // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2006. – № 1. – С. 4–12.
468. **Про наукову діяльність АПН України у 2005 році та завдання на 2006 рік** : [тези доп. на заг. зборах АПН України] // Пед. газета. – 2006. – Берез. (№ 3). – С. 1, 3 : фотогр.

469. **Професійні якості вчителя і виклики XXI століття** // Наук. вісн. Сер. Філософія / Харк. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Х., 2006. – Вип. 21, ч. 1. – С. 3–7.
470. **Сучасні світові тенденції і розвиток освіти** : [напрями діяльності АПН України в контексті нових вимог в освіт. галузі] // Проф.-техн. освіта. – 2006. – № 1. – С. 19–22.
471. **Сучасні цивілізаційні зміни і нові вимоги до вчителя** : реформа освіти в Україні – це не лише розроблення і втілення нової моделі пед. процесу, а й зміна соц. мети та завдань освіти // Голос України. – 2006. – 18 лип. (№ 130). – С. 8–9. – Зміст: У суспільстві знань житиме нова людина; Якого треба нам вчителя?; Вища школа має долучатися до загального процесу змін.
472. **Українська освіта в контексті загальноцивілізаційних змін** // Другий український педагогічний конгрес : зб. матеріалів конгр. [3–4 листоп. 2005 р., м. Львів] / АПН України, Львів. крайове т-во «Рідна школа», Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – Л., 2006. – С. 12–17.
473. **Філософія людиноцентризму у контексті проблем освіти** // «Гуманізм та освіта» : зб. матеріалів VIII міжнар. наук.-практ. конф., м. Вінниця, 2006 р., 19–21 верес. / АПН України, Вінниц. нац. техн. ун-т та ін. – Вінниця, 2006. – С. 9–17.
474. **Філософія людиноцентризму як теоретична складова національної ідеї** // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Духовність особистості і сучасні стратегії виховання», 5–7 лютого 2006 р. / АПН України, Всеукр. фонд «Добро». – К., 2006. – С. 5–14.
475. **Формувати людину інноваційної культури** : [підсумки наук. діяльності АПН України у 2005 р. та перспект. напрями і завдання розвитку укр. освіти і науки] // Уряд. кур'єр. – 2006. – 28 квіт. (№ 81). – С. 7.
476. **Час вимагає учителя з новими якостями** : [про нову соц. роль учителя в укр. сусп-ві та необхідність змін у системі підготов. педагогів] // Освіта. – 2006. – 16–23 серп. (№ 32). – С. 4–5.
477. **Шляхи розвитку сучасної філософії інженерної освіти** / Василь Кремень, Станіслав Пазиніч, Олександр Пономарьов // Вища освіта України. – 2006. – № 1. – С. 7–12. – Бібліогр.: 10 назв.
478. **Якісна освіта: вимоги XXI століття** // Дзеркало тижня. – 2006. – 24–30 черв. (№ 26). – С. 14; Труд. підготов. в закл. освіти. – 2006. – № 4. – 2-га с. обкл. – 3-тя с. обкл.

479. **Якісна освіта: сучасні вимоги** // Педагогіка і психологія. – 2006. – № 4. – С. 5–17.
480. **Якість освіти – основа розвитку** // Уряд. кур'єр. – 2006. – 29 груд. (№ 247). – С. 6.
481. **Яку людину має готувати освіта: на чому слід зосередити увагу, модернізуючи освітню діяльність** // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2006. – № 5. – С. 4–7.
482. **Рец.: Класичний університетський підручник з історії економічних учень** // Вища освіта України. – 2006. – № 1. – С. 120–121. – Рец. на кн.: Історія економічних учень : підручник / [В. Д. Базилевич, Н. І. Гражевська, Т. В. Гайдай та ін.]; за ред. В. Д. Базилевича. – К. : Знання, 2004. – 1300 с.
483. **Рец.: Прогресивні технології навчання – основа для підготовки конкурентоспроможних фахівців** // Вища освіта України. – 2006. – № 3. – С. 109–110. – Рец. на кн.: Державні фінанси : підруч. для студ. вищ. навч. закл. : у 2 т. / за заг. ред. А. А. Мазаракі. – К. : АВТ, 2004. – Т. 1–2.
484. **Ред.: Другий український педагогічний конгрес** : зб. матеріалів конгресу, [3–4 листоп. 2005 р., м. Львів] / АПН України, Львів. крайове т-во «Рідна школа», Львів. нац. ун-т ім. І. Франка; [редкол.: В. Г. Кремень, В. В. Панасюк, Р. А. Арцишевський та ін.]. – Л. : Камула, 2006. – 600 с.
485. **Ред.: Інформаційно-телекомунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи** : зб. наук. пр. Вип. 1 / АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти, Львів. держ. ун-т безпеки життєдіяльності [та ін. ; редкол.: Козяр М. М. (голова), Зязюн І. А. ... Кремень В. Г. та ін.]. – Л. : ЛДУ БЖД, 2006. – 633 с.
486. **Ред.: Нові технології навчання** : наук.-метод. зб. Вип. 42 / М-во освіти і науки України, Наук.-метод. центр вищ. освіти; [редкол.: В. Г. Кремень (голов. ред.) та ін.]. – К. : [б. в.], 2006. – 81 с.
487. **Ред.: Проблеми освіти** : наук.-метод. зб. / М-во освіти і науки України, Наук.-метод. центр вищ. освіти; [редкол.: В. Г. Кремень (голов. ред.) та ін.]. – К. : Наук.-метод. центр вищої освіти М-ва освіти і науки України, 2006.
Вип. 43. – 140 с. – Бібліогр. в кінці ст.
Вип. 44. – 131 с. – Бібліогр. в кінці ст.
488. **Ред.: Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти** : зб. наук. пр. / АПН України, Нац. техн. ун-т «ХПШ»; редкол.: В. Г. Кремень, Л. Л. Тovaжнiанський, В. А. Шумілкин [та ін.]; за ред. Л. Л. Тovaжнiанського

ського, О. Г. Романовського. – Х. : НТУ «ХП», 2006. – Член редкол.

Вип. 9/10. – 462, [1] с.

Вип. 11. – 343 с.

2007

489. **Гуманітарна педагогічна парадигма вищої освіти** : монографія / [авт. колектив: Г. Онкович (кер.), В. Андрущенко, М. Бойченко та ін. ; редкол.: В. Кремень (голова), В. Андрущенко, В. Луговий та ін.] ; АПН України, Ін-т вищ. освіти АПН України [та ін.]. – К. : Пед. думка, 2007. – 332 с. – Бібліогр. у кінці розд.
Із змісту: Вступ. – С. 4–10.
490. **Розвиток освіти України в контексті загальноцивілізаційних змін** : [лекція виголошена у Волин. держ. ун-ті ім. Лесі Українки 3 листоп. 2006 р.] / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк : РВВ «Вежа», 2007. – 44 с.
491. **Філософія : Логос. Софія. Розум** : підручник / Василь Григорович Кремень, Володимир Васильович Ільїн. – К. : Книга, 2007. – 430 с.
492. **Філософія національної ідеї : Людина. Освіта. Соціум**. – К. : Грамота, 2007. – 575 с.
493. **Філософія управління** : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / В. Г. Кремень, С. М. Пазиніч, О. С. Пономарьов. – К. : Знання України, 2007. – 360 с. : 63 іл., 2 табл. – Бібліогр.: с. 351–356.
494. **Академія педагогічних наук України: перші здобутки і перспективи** // Професійна освіта: педагогіка і психологія : пол.-укр. журн., укр.-пол. [щорічник] / за ред. Тадеуша Левовицького, Іоланти Вільш, Івана Зязюна, Неллі Ничкало. – Ченстохова ; К., 2007. – [Вип.] 9. – С. 23–32.
495. **Вища галузева наукова установа України** : [про структуру АПН України та основ. напрями діяльності її підрозділів] // Освіта України. – 2007. – 20 берез. (№ 21). – С. 5, 7.
496. **Вища освіта в соціокультурних змінах сучасності** // Вища освіта України. – 2007. – № 3. – С. 9–13 : фотогр.
497. **Глобалізаційний вимір раціональності** // Глобальні проблеми людства як фактор трансформації освітніх систем : матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф.-семінару керівників ВНЗ та вчених-дослідників із проблем освіти, 1–3 лютого 2007 р., Харків / Нар. укр. академія. – Х., 2007. – С. 6–11.
498. **Деякі питання формування особистості професіонала в контексті вимог сучасного суспільства** // Професійне станов-

- лення особистості: проблеми і перспективи : матеріали IV міжнар. наук.-практ. конф., 24–26 жовт. 2007 р., м. Хмельницький / АПН України, Хмельниц. нац. ун-т, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих. – Хмельницький, 2007. – С. 3–6.
499. **Діти мають бути самостійними** : [проблеми виховання дітей в Україні на почат. XXI ст.] // Шкіл. світ. – 2007. – Лют. (№ 7). – С. 6–7. – Див. також № 438, 499.
500. **Для чого навчання, що не формує особистість?** : про функції сучас. освіти в контексті цивілізац. змін // Директор шк., лицеу, гімназії. – 2007. – № 3. – С. 34–41.
501. **Інноваційна людина: Україна на шляху європейської інтеграції** // Агора. Україна в європейському контексті / Ін-т Кеннана. Київський проект. – К., 2007. – Вип. 5. – С. 5–9.
502. **«...Кожен етап освіти – частинка життя людини...»** // «Хроніка 2000». – К. : Фонд сприяння розвитку мистецтв, 2007. – Вип. 71 : Україна освітня. – С. 5–16.
503. **Василь Кремень: «Буть лідером, а не пастухом»** : [інтерв'ю Василя Кременя журналістам газ. «Киевские ведомости»] // Киев. ведомости. – 2007. – 28 июня (№ 137). – С. 1, 20–21 : фотогр.
504. **Василь Кремень: «Любов і повага до людини в суспільстві починається з дитиноцентризму в освіті»** : [доп. на пленар. засіданні Всеукр. пед. читань «Василь Сухомлинський у діалозі із сучасністю» у Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-ті ім. Г. Сковороди] // Освіта. – 2007. – 11–18 квіт. (№ 17/18). – С. 6 : фотогр.
505. **Василь Кремень: Робота АПН спрямована на те, щоб освіта в Україні була на європейському рівні** : інтерв'ю з президентом АПН України В. Г. Кременем з нагоди 15-річчя АПН України / провела М. Корюненко // Освіта України. – 2007. – 13 листоп. (№ 84). – С. 3.
506. **Василь Кремень: «Траскторія мого життя не була випадковою»** : інтерв'ю з президентом АПН України В. Г. Кременем до його 60-річчя / провела Л. Рябоконт // Пед. газета. – 2007. – Черв. (№ 6). – С. 2–3 : фотогр.
507. **Василь Кремень: Я з дитинства хотів стати порядною і самодостатньою людиною** : інтерв'ю з президентом АПН України В. Г. Кременем до його 60-річчя / інтерв'ю провела М. Корюненко // Освіта України. – 2007. – 22 черв. (№ 46/47). – С. 1, 4–5 : фотогр. з арх. альб.

508. **Людина і освіта у вимірах економічної цивілізації** // Пост-методика. – 2007. – № 1. – С. 2–5.
509. **Людиноцентризм в освіті: сучасний напрям розвитку духовності нації** // Духовність, духовна культура: проблеми, дослідження, практичні здобутки / КЗ «Запорізький облас. ін.-т післядиплом. пед. освіти» Запорізької облради, Каф. дошкіль. освіти ; [упоряд. Каплуновська О. М.]. – Запоріжжя, 2007. – Дайджест 3. – С. 44–46.
510. **«Майбутнє – за індивідами, які активно мислять, які зуміють умонтуватися в системи штучного розуму»** : [про пробл. існування людини в умовах сьогодення, постмодернізм та сутність «нової людини», людиноцентризм] / розмову вела А. Нагірна // Дзеркало тижня. – 2007. – 23–29 черв. (№ 24). – С. 14.
511. **На міцному фундаменті стоїть педагогічна наука** : [до 15-річчя АПН України] // Голос України. – 2007. – 29 берез. (№ 55). – С. 3.
512. **Наукова діяльність АПН України в 2006 році та завдання на 2007 рік** : тези доп. // Пед. газ. – 2007. – Берез. (№ 3). – С. 3 : фотогр. – Див. також № 522.
513. **Новий етап модернізації вищої освіти: осучаснення і оновлення** // Наук. вісн. Миколаїв. держ. ун-ту. Пед. науки : зб. наук. пр. / Миколаїв. держ. ун-т ім. В. О. Сухомлинського, Ін-т пед. освіти. – Миколаїв : МДУ, 2007. – Вип. 15. – С. 6–12.
514. **Освіта в контексті сучасних соціокультурних змін** : доп. на виїзному засід. президії АПН України та VIII Міжнар. наук.-практ. конф. «Освіта і доля нації» в Харків. нац. пед. ун-ті ім. Г. С. Сковороди // Освіта. – 2007. – 18–25 лип. (№ 29/30). – С. 4 : фотогр.
515. **Особистість учителя в сучасних соціокультурних контекстах** // Пед. газета. – 2007. – Серп. (№ 8). – С. 6.
516. **Педагогічна освіта в контексті цивілізаційних змін** // Теоретичні та методичні засади розвитку педагогічної освіти: педагогічна майстерність, творчість, технології : зб. наук. праць / НТУ «ХП». – Х., 2007. – С. 3–8.
517. **Педагогічна освіта в сучасному суспільстві** // Освіта України. – 2007. – 11 трав. (№ 36). – С. 2.
518. **Підготовка вчителя у контексті сучасних вимог до розвитку особистості** // Професійна підготовка вчителів в умовах запровадження кредитно-модульної системи : матеріали Всеукр.

- наук.-метод. конф. / Київ. міськ. пед. ун-т ім. Б. Д. Грінченка. – К., 2007. – С. 8–9.
519. **Приватні школи потрібні суспільству** : інтерв'ю голов. ред. часопису С. Ветрова з Василем Кременем // Відкритий урок. Пляди. – 2007. – № 9/10. – С. 10–11 : фотогр.
520. **Приреченість на корпоративізм?** / Василь Кремень, Василь Ткаченко // Політ. менеджмент : політологія, соціологія, психологія, конфліктологія. – 2007. – № 6. – С. 3–21. – Бібліогр.: с. 20–21 (11 назв).
521. **ПТО: роль сьогоднішня, а що завтра?** : інтерв'ю академіка Василя Кременя журн. «Директор школи, ліцею, гімназії» // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2007. – № 6. – С. 24–26 : фотогр.
522. **Результат має бути затребуваним** : [тези доп. на заг. зборах АПН України про наук. діяльність АПН України в 2006 р. та завдання на 2007 р.] // Голос України. – 2007. – 6 квіт. (№ 61). – С. 12. – Див. також № 512.
523. **Суспільство знань і якісна освіта** // Освіта. – 2007. – 21–28 берез. (№ 13/14). – С. 2–3. – (Погляд вченого).
524. **Тези доповіді президента АПН України Василя Кременя «Про діяльність АПН України у 2002–2007 роках» на загальних звітно-виборних зборах 15 листопада 2007 року** // Пед. газ. – 2007. – Жовт. – листоп. (№ 10/11). – С. 2–3 : фотогр.
525. **«Україна може приростати лише освітою...»** : [бесіда з В. Г. Кременем] / розмову вів Дмитро Стус // Київська Русь. – [2007]. – Кн. 2. – С. 129–142.
526. **Українській педагогічній академії – 15 років** // Проф.-техн. освіта. – 2007. – № 4. – С. 6–9 : фотогр.
527. **Формування професійної траєкторії учня починається зі школи** // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2007. – № 6. – С. 19–23 : фотогр.
528. **Форум: роль сьогоднішня, а що завтра?** : інтерв'ю акад. В. Кременя, президента АПН України, журн. «Директор шк., ліцею, гімназії»: [про значення другого Міжнар. гуманіт. форуму вчених і вчителів «Відродження, оновлення й розвиток людини», 23–29 квіт. 2007 р., Крим] / провела О. Виговська // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2007. – № 3. – С. 13.

529. **Чим допомагає мені рідна школа сьогодні** : інтерв'ю Василя Кременя журн. «Директор шк., ліцею, гімназії» / інтерв'ю вела О. Виговська // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2007. – № 3. – С. 39.
530. **Шлях до стабілізації: збалансування корпоративних інтересів** : [про феномен корпоративізму, бюрократію та зміну парадигми в укр. сусп.-ві] // День. – 2007. – 13 черв. (№ 94). – С. 1, 4. – Відомості доступні також з Інтернету: <http://www.day.kiev.ua/182828> (дата звернення: 22.05.2012).
531. **Якісна освіта в контексті загальноцивілізаційних змін** // Педагогіка і психологія. – 2007. – № 2. – С. 5–17.
Те саме: Якісна освіта в контексті загальноцивілізаційних змін // Проблеми якості освіти: теоретичні і практичні аспекти : матеріали методол. семінару, [15 листоп. 2006 р., м. Київ] / АПН України. – К. : Богданова А. М., 2007. – С. 7–16.
532. **Якісна освіта і нові вимоги часу** // Педагогічна і психологічна науки в Україні : [зб. наук. пр. : у 5 т.] / АПН України. – К. : Пед. думка, 2007. – Т. 1 : Теорія та історія педагогіки. – С. 11–24.
533. **Якісна освіта: сучасні виміри** : актуал. інтерв'ю [президента АПН України В. Г. Кременя] / підгот. Л. Рябокони // День. – 2007. – 15 листоп. (№ 198). – С. 1, 6. – Відомості доступні також з Інтернету: <http://www.day.kiev.ua/191447> (дата звернення: 22.05.2012).
534. **Якісна освіта як вимога ХХІ століття** // Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти : зб. наук. пр. / АПН України, Нац. техн. ун-т «ХПІ». – Х. : НТУ ХПІ, 2007. – Вип. 15/16. – С. 3–10.
535. **Kształcenie nauczycieli w kontekście zmian cywilizacyjnych** / tłumaczenie Ihor Rodiuk // Edukacja ustawiczna dorosłych. – 2007. – № 4. – С. 62–67.
536. **Przemiany cywilizacyjne a nowe wymagania wobec nauczyciela** // Ewolucja kwalifikacji nauczycieli w kontekście przemian edukacyjnych : forum polsko-ukraińskie / In-t Technologii Eksploatacji [et al.] ; pod red. F. Szloska. – Warszawa ; Siedlce ; Radom, 2007. – S. 25–32.
537. **Ред.: Вища освіта України. № 2** : теорет. та наук.-метод. часоп. (Дод. 1). Тем. вип. : Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології / Ін-т вищої освіти АПН України ; [голов. ред. Віктор Андрущенко ; редкол.: Віталій Бабак, Віль Бакіров ... Василь Кремень та ін.]. – К. ; Рівне : РДГУ, 2007.

- Т. 1. – 197 с. – Бібліогр. в кінці ст.
Т. 2. – 211 с. – Бібліогр. в кінці ст.
Т. 3. – 227 с. – Бібліогр. в кінці ст.
538. **Ред.: Вища освіта України** : теорет. та наук.-метод. часоп. Дод. 3. Тем. вип. : Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору: моніторинг якості освіти / Ін-т вищої освіти АПН України ; [голов. ред. Віктор Андрущенко ; редкол.: Віталій Бабак, Віль Бакіров ... Василь Кремень та ін.]. – К. : ГНОЗІС, 2007.
Т. 1. – 439 с. – Бібліогр. в кінці ст.
Т. 2. – 449, [2] с. – Бібліогр. в кінці ст.
Т. 3. – 431, [5] с. – Бібліогр. в кінці ст.
Т. 5. – 439 с. – Бібліогр. в кінці ст.
Т. 6. – 449, [2] с. – Бібліогр. в кінці ст.
Т. 7. – 431, [6] с. – Бібліогр. в кінці ст.
539. **Ред.: Гуманітарна педагогічна парадигма вищої освіти** : монографія / [авт. колектив: Г. Онкович (кер.), В. Андрущенко, М. Бойченко та ін. ; редкол.: В. Кремень (голова), В. Андрущенко, В. Луговий та ін.] ; АПН України, Ін-т вищ. освіти АПН України [та ін.]. – К. : Пед. думка, 2007. – 332 с. – Бібліогр. у кінці розд.
540. **Ред.: Мистецька освіта: зміст, технології, менеджмент** : зб. наук. пр. Вип. 2 / Нац. акад. образотвор. мистец. і архіт., Мистец. Ін-т худож. моделювання та дизайну ; [редкол.: В. М. Мадзігон (голов. ред.), В. Г. Кремень, М. Б. Євтух та ін.]. – К. : [б. в.], 2007. – 187 с.
541. **Ред.: Модернізація системи вищої освіти: соціальна цінність і вартість для України** : монографія / [авт. колектив: М. Михальченко (кер.), В. Андрущенко, О. Бульвінська та ін. ; редкол.: В. Кремень (голова), В. Андрущенко, В. Луговий та ін.] ; Ін-т вищ. освіти АПН України. – К. : Пед. думка, 2007. – 223 с.
542. **Ред.: Освітнянські обрії: реалії та перспективи** : [зб. наук. пр.]. № 3 / Ін-т проф.-техн. освіти АПН України ; [редкол.: Ніна Тверезовська (голова), Володимир Манько ... Василь Кремень та ін.]. – [К.] : ПІТО, 2007. – 372 с. – Бібліогр. у кінці ст.
543. **Ред.: Педагогічна і психологічна науки в Україні** : [зб. наук. пр. : у 5 т.] / АПН України ; [редакц. рада: Кремень В. Г. (голова), Мадзігон В. М., Савченко О. Я. та ін.]. – К. : Пед. думка, 2007. – До 15-річчя АПН України. – Бібліогр. у кінці ст.

- Т. 1 : Теорія та історія педагогіки. – 359 с.
- Т. 2 : Дидактика, методика, інформаційні технології. – 367 с.
- Т. 3 : Психологія, вікова фізіологія та дефектологія. – 375 с.
- Т. 4 : Педагогіка і психологія вищої школи. – 439 с.
- Т. 5 : Неперервна професійна освіта: теорія і практика. – 391 с.
544. **Ред.: Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи** : зб. наук. пр. Вип. 10 / М-во освіти і науки України, Ін-т педагогіки АПН України, Ін-т реклами ; редкол.: В. М. Мадзігон, Є. А. Антонович ... В. Г. Кремень [та ін.]. – К. : [б. в.], 2007. – 284 с. – Бібліогр. у кінці ст.
545. **Ред. : Проблеми освіти** : наук.-метод. зб. / М-во освіти і науки України, Ін-т інновац. технологій і змісту освіти ; [редкол.: С. М. Ніколаєнко (голов. ред.), М. Ф. Степко ... В. Г. Кремень та ін.]. – [Б. м. : б. в.], 2007.
Вип. 47. – 130 с. – Бібліогр. в кінці ст.
Вип. 50. – 103 с. – Бібліогр. в кінці ст.
546. **Ред.: Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти** : зб. наук. пр. / АПН України, Нац. техн. ун-т «ХПІ» ; [редкол.: В. Г. Кремень (голова), Л. Л. Товажнянський, І. А. Зязюн та ін. ; за ред. Л. Л. Товажнянського, О. Г. Романовського]. – Х. : НТУ «ХПІ», 2007.
Вип. 13/14. – 331 с. – Бібліогр. в кінці ст.
Вип. 15/16. – 387 с. – Бібліогр. в кінці ст.
547. **Ред.: Проблеми якості вищої освіти** : монографія / [авт. колектив: К. Корсак (кер.), Г. Козлакова, А. Похресник та ін. ; редкол.: В. Кремень (голова), В. Андрущенко, В. Луговий та ін.]; Ін-т вищ. освіти АПН України. – К. : Пед. думка, 2007. – 231 с. – Бібліогр.: с. 220–231.
548. **Ред.: Проблеми якості освіти: теоретичні і практичні аспекти** : матеріали методол. семінару, [15 листоп. 2006 р., м. Київ] / АПН України ; [редкол.: В. Г. Кремень (голова), В. М. Мадзігон, О. Я. Савченко та ін.]. – К. : [б. в.], 2007. – 336 с. – Бібліогр. у кінці ст.
549. **Ред.: Філософські засади трансформації вищої освіти в Україні на початку ХХІ століття** : монографія / [авт. колектив: В. Андрущенко (кер.), Л. Горбунова, Л. Зязюн та ін. ; редкол.: В. Кремень, В. Андрущенко, В. Луговий та ін.]; Ін-т вищ. освіти АПН України. – К. : Пед. думка, 2007. – 349, [1] с. – Бібліогр. у кінці розд.

550. **Основи філософських знань: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство** : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / [авт. колектив: Горlach М. І., Головченко Г. Т. ... Кремень В. Г. та ін.]. – К. : Центр учб. л-ри, 2008. – 1026 с. – Бібліогр. в кінці розд.
551. **Феномен інновації: освіта, суспільство, культура** : [монографія / авт. колектив: В. Г. Кремень, В. В. Ільїн, С. В. Пролеєв та ін.]; АПН України, Ін-т обдар. дитини; за ред. Василя Кременя. – К. : Пед. думка, 2008. – 470, [1] с. – Бібліогр. у кінці розд.
Из змісту: Вступне слово. – С. 6–8; Розд. 1 : Людина перед викликом глобалізації: творчість, людина, освіта. – С. 9–47. – Бібліогр. у кінці розд.
552. **Філософія управління** : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Нац. техн. ун-т «ХПІ»; В. Г. Кремень, С. М. Пазиніч, О. С. Пономарьов. – Вид. 2-ге, доповн. і переробл. – Х. : НТУ «ХПІ», 2008. – 521 с. – Бібліогр.: с. 511–518 (129 назв).
553. **Filozofia edukacji** / tłumaczenie: Igor Rodziuk; red. naukowa wydania pol.: Henryk Bednarczyk. – Radom : Wydawnictwo Instytutu Technologii Eksploatacji – PIB, 2008. – 352, [2] s.
554. **Актуальні проблеми філософії соціального управління** / В. Г. Кремень, С. М. Пазиніч, О. С. Пономарьов // Теорія і практика упр. соц. системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія. – 2008. – № 1. – С. 3–10. – Бібліогр.: с. 10 (6 назв).
555. **В Україні такої енциклопедії з освіти не було!** // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2008. – № 3. – С. 3 : фотогр.
556. **Вельмишановне товариство, професорсько-викладацький складі, співробітники університету, студенти – всі учасники нашого зібрання!** : [вітання президента АПН України В. Г. Кременя учасникам наук.-практ. конф. «К. Д. Ушинський: актуальні проблеми української освіти і педагогічної науки»] // Вісн. Черніг. держ. пед. ун-ту ім. Т. Г. Шевченка. Сер.: Пед. науки / Черніг. держ. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка. – Чернігів, 2008. – Вип. 56. – С. 3–4.
557. **Вельмишановний Борисі Євгеновичу!** : [вітання президента АПН України В. Г. Кременя з 90-річним ювілеєм Б. Є. Патона] // Освіта України. – 2008. – 2 груд. (№ 91). – С. 1; Пед. газета. – 2008. – Листоп. (№ 11). – С. 1, 3 : фотогр.

558. **Відзначаємо свої ювілеї плідною працею: 50 кроків за 10 років!** : думки читачів і засн. про журн. та колектив, який його творить / Василь Григорович Кремень, Віктор Петрович Андрущенко, Анатолій Іванович Каташов [та ін.] // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2008. – № 5. – С. 25–30.
559. **Віхи просвітництва** : до 60-річчя заснування Т-ва «Знання» України : [інтерв'ю з В. Г. Кременем, акад. НАН України та президентом Т-ва «Знання» про історію та головні напрямки діяльності т-ва] // Уряд. кур'єр. – 2008. – 25 верес. (№ 178). – С. 11 : фотогр.
560. **Глибинні ідеї Антона Макаренка** // Пед. газета. – 2008. – Берез. (№ 3). – С. 4. – (Геній досвіду : до 120-річчя з дня народження Антона Макаренка).
561. **Дитиноцентризм – провідна лінія сучасної освіти** // Імідж сучас. педагога. – 2008. – № 1/2. – С. 3–4.
562. **Енциклопедія освіти** // Відкритий урок. Пляєди. – 2008. – № 3/4. – С. 57.
563. **Життєве кредо Івана Зязюна – виховання особистості, «облагородженої великою метою добра й любові, істини й краси»** : гуманіст. концепція педагога // Освіта України. – 2008. – 29 лют. (№ 16). – С. 4–5 : фотогр.
564. **Інновація в контексті науки і освітньої практики** // Педагогічна освіта і освіта дорослих: європейський вимір : зб. наук. пр. / АПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих ; [за ред. І. А. Зязюна, Н. Г. Ничкало]. – К. ; Хмельницький, 2008. – С. 8–16. – Бібліогр.: с. 16 (8 назв).
565. **Інтеграція педагогічної науки та освіти як ключовий фактор формування людини знаннєвого суспільства** // Интеграция науки и образования – ключевой фактор построения общества, основаного на знаниях : материалы междунар. симп. (Киев, 25–27 окт. 2007 г.) / Междунар. асоц. акад. наук, НАН Украины, Центр исслед. науч.-техн. потенциала и истории науки им. Г. М. Доброва НАН Украины. – К., 2008. – С. 70–82.
566. **Інформаційне середовище в контексті людиноцентризму** // Трибуна. – 2008. – № 9/10. – С. 19–21.
567. **Василь Кремень: в ХХІ столітті життя ставить нові вимоги перед самою людиною** : Т-ву «Знання» – 60 років / бесіду провела Ольга Решетилова // День. – 2008. – 26 верес. (№ 173). – С. 6 : фотогр. – Відомості доступні також з Інтернету: <http://www.day.kiev.ua/254178> (дата звернення: 22.05.2012).

568. **Василий Кремень: «Демократія не там, где демократично
избрана власть, а там где общество исповедує її цінності»**
/ підгот. Юрій Онышків // Аргументы и факты в Україні. –
2008. – № 36. – С. 8.
569. **Василь Кремень: «Людина розумна у ХХІ столітті – це
людина, яка постійно навчається»** : [інтерв'ю з президентом
Т-ва «Знання» Василем Кременем до 60-річчя т-ва] / спілку-
валась Наталія Овдієнко // Голос України. – 2008. – 25 верес.
(№ 182). – С. 12 : фотогр.
570. **«Мы не должны идти в Европу как бедные родственники!»** :
на вопросы читателей «КП» ответил экс-министр образования,
президент АПН Украины, акад. НАН Украины, президент
общества «Знание» Василий Кремень // Комсом. правда. –
2008. – 10 сент. – С. 9 : фотогр.
571. **Наука продукує нові знання, освіта їх олюднює** // Наука і
сусп-во. – 2008. – № 1/2. – С. 2–6 : фотогр.
572. **Освіта в контексті соціокультурних змін** : [проблеми розвитку
сучасної освіти в Україні та шляхи їхнього вирішення] // День. –
2008. – 20 серп. (№ 148). – С. 1, 6 : фотогр. – Відомості доступні
також з Інтернету: <http://www.day.kiev.ua/250234> (дата звернення:
22.05.2012).
573. **Освіта в контексті сучасних соціокультурних змін** // Філосо-
фія освіти. – 2008. – № 1/2. – С. 15–21.
574. **Освіта й інтелект: роздуми про інтелігенцію** // Відкритий
урок. Плеяди. – 2008. – №1/2. – С. 5–10 : фотогр. ; Дзеркало
тижня. – 2008. – 15 берез. (№ 10). – С. 14 : фотогр. ; Педагогіка і
психологія проф. освіти. – 2008. – № 1. – С. 7–16.
575. **Освітня діяльність і інтелект: проблеми формування
національної інтелігенції** // Теорія і практика упр. соц. сис-
темами: філос., психологія, педагогіка, соціологія. – 2008. –
№ 2. – С. 3–11.
576. **Переднєслово** / В. А. Гресь, М. В. Томенко, В. Г. Кремень // Ака-
демiк із Сахнівки / [авт. колектив: Томенко М. В., Гресь В. А.,
Кремень В. Г. та ін. ; за ред. Кузьмінського А. І.] ; АПН України,
Черкас. нац. ун-т ім. Богдана Хмельницького. – Черкаси :
Видавн. від. ЧНУ ім. Богдана Хмельницького, 2008. – С. 7–16.
577. **Про діяльність АПН України у 2002–2007 рр.** : (звітна доп.)
// Педагогіка і психологія. – 2008. – № 1. – С. 5–27 : діагр. –
(Загальні збори АПН України 15–16 листопада 2007 р.).

578. **Про модернізацію країни** : [акад. НАН України, президент АПН України про соц.-екон. систему постіндустріального сусп-ва, заснованого на знаннях] // День. – 2008. – 27 берез. (№ 56). – С. 8 : фотогр. – Відомості доступні також з Інтернету: <http://www.day.kiev.ua/198917> (дата звернення: 22.05.2012).
579. **Про наукову діяльність АПН України в 2007 році та завдання на 2008 рік** : тези доп. президента АПН Василя Кременя на заг. зборах // Пед. газета. – 2008. – Квіт. (№ 4). – С. 1–3 : фотогр.
580. **Про світочів освіти і проект «Педагоги-новатори в Україні»** // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2008. – № 2. – 2-га с. обкл.
581. **Про товариство «Знання» України та питання, на які наші читачі хотіли б почути розумну відповідь розумної людини** : інтерв'ю голов. ред. «Трибуни» з акад. НАНУ, президентом т-ва «Знання» України, президентом АПН Василем Григоровичем Кременем / інтерв'ю вела В. І. Меншун // Трибуна. – 2008. – № 7/8. – С. 6–7.
582. **5 повних циклів людського життя – відмінні результати Віктора Андрущенка** / Іван Зязюн, Василь Кремень, Іван Бех [та ін.] // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2008. – № 6. – С. 110–111 : фотогр.
583. **Слово про ювіляра** : [про голов. ред. часоп. «Вища освіта України», д-ра філософ. наук, проф., акад. АПН України Віктора Андрущенка – ректора Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова] // Вища освіта України. – 2008. – № 4. – С. 5–9 : фотогр.
584. **Спогади про майбутнє** : інтерв'ю Василя Григоровича Кременя, президента АПН України, акад. НАН України, д-ра філософ. наук, проф. голов. ред. пед. вид-ва «Пляєди» // Відкритий урок: розробки, технології, досвід. – 2008. – № 1. – С. 7–11 : фотогр.
585. **Трансформації особистості в освітньому просторі сучасної цивілізації** // Освіта. – 2008. – 19–26 берез. (№ 13/14). – С. 10–11 : фотогр. ; Педагогіка і психологія. – 2008. – № 2. – С. 5–14. – (Психолого-педагогічні засади розвитку особистості в освітньому просторі: методологічний семінар).
Te same // Психолого-педагогічні засади розвитку особистості в освітньому просторі: матеріали методол. семінару АПН України, 19 берез. 2008 р. / АПН України, Від-ня психології, вікової фізіології та дефектології, Від-ня теорії та історії педагогіки, Ін-т психології ім. Г. С. Костюка. – К. : [б. в.], 2008. – С. 11–18.

586. **Українсько-канадське партнерство з проблем розвитку спеціальної освіти** // Діаспора як чинник утвердження держави Україна у міжнародній спільноті. Українська діаспора у світовій цивілізації : Друга міжнар. наук.-практ. конф., 18–20 черв. 2008 р., м. Львів, Україна = The Second International Scientific Conference : Diaspora as a factor in strengthening the Ukrainian State with the international community. The Ukrainian diaspora in the global context : тези доп. / Нац. ун-т «Львів. політехніка», Міжнар. ін-т освіти, культури та зв'язків з діаспорою. – Л., 2008. – С. 245–246.
587. **Українсько-канадське партнерство з проблем розвитку спеціальної освіти** // Діаспора як чинник утвердження держави Україна у міжнародній спільноті. Українська діаспора у світовій цивілізації : (у рамках Конгресу української діаспори) : Друга міжнар. наук.-практ. конф., 18–20 черв. 2008 р., м. Львів, Україна = The Second International Scientific Conference : Diaspora as a factor in strengthening the Ukrainian State with the international community. The Ukrainian diaspora in the global context (within the congress of Ukrainian diaspora) : зб. доп. / Нац. ун-т «Львів. політехніка», Міжнар. ін-т освіти, культури та зв'язків з діаспорою. – Л., 2008. – С. 356–360 : табл.
588. **Філософія людиноцентризму у контексті проблем освіти** // Упр. школою. – 2008. – № 19/21. – С. 2–9. – («Педагогіка ХХІ століття» : міжнародний фестиваль).
589. **Філософія освіти: еліта й інтелігенція** // Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти : зб. наук. пр. / АПН України, Нац. техн. ун-т «ХПІ». – Х. : НТУ «ХПІ», 2008. – Вип. 17. – С. 3–9.
590. **Шановні друзі!** : [вітальне слово] // Обдарована молодь України : Оцінка сучасного стану та поширення перспективного досвіду роботи з обдарованою молоддю в регіонах України / Всеукр. молодіж. громад. орг. «Союз обдарованої молоді» ; за ред. Терепищого С. О. – К., 2008. – С. 4 : фотогр.
591. **Шановні друзі!** : [привітання В. Г. Кременя учасникам і організаторам громад. акції «Флагман сучасної освіти України»] // Флагман сучасної освіти України = Flagman of modern education of Ukraine / голов. ред. Шеремета Ю. А. – К. : Альфа-Віта, 2008. – С. 4–5 : фотогр. – Текст парал. укр., англ.

592. **Шановні читачі!** : [передмова] // Енциклопедія освіти / АПН України ; голов. ред. В. Г. Кремень. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – С. 3.
593. **Якість освіти і сучасні вимоги до людини** // Витоки педагогічної майстерності. Сер. «Пед. науки» : зб. наук. пр. Полтав. держ. пед. ун-ту ім. В. Г. Короленка. – Полтава : АСМІ, 2008. – Вип. 4. – С. 3–12.
594. **Ред.: Березняк Є. С. Вибрані педагогічні праці** : у 3 т. / Євген Степанович Березняк ; АПН України, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова ; [редкол.: Ярмаченко М. Д. (голова), Андрущенко В. П. ... Кремень В. Г. та ін.]. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2008.
Т. 1. – 341, [2] с.
Т. 2. – 294, [1] с.
Т. 3. – 245, [2] с.
595. **Ред.: Вища освіта України** : теорет. та наук.-метод. часоп. [Дод. 2]. Тем. вип. : Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології / Ін-т вищої освіти АПН України ; [голов. ред. Віктор Андрущенко ; редкол.: Віль Бакіров, Іван Вакарчук ... Василь Кремень та ін.]. – К. : ГНОЗІС, 2008.
Т. 1. – 415 с.
Т. 2. – 323 с.
596. **Ред.: Вища освіта України** : теорет. та наук.-метод. часоп. [№ 3. Дод. 1]. Темат. вип. : Наука і вища освіта в Україні: міра взаємодії / Ін-т вищої освіти АПН України ; [голов. ред. Віктор Андрущенко ; редкол.: Віль Бакіров, Іван Вакарчук ... Василь Кремень та ін.]. – К. : [б. в.], 2008. – 210 с. – Бібліогр. у кінці ст. – Назва темат. вип. вказана на обкл.
597. **Ред.: Вища освіта України** : теорет. та наук.-метод. часоп. Дод. 3. Тем. вип. : Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору / Ін-т вищої освіти АПН України ; [редкол. вип.: Кремень В. Г., Губерський Л. В., Савченко О. Я. та ін.]. – [К.] : ГНОЗІС, 2008. – Назва тем. вип. вказана на обкл.
Т. 1 (8). – 521, [7] с.
Т. 2 (9). – 642, [9] с.
Т. 3 (10). – 611 с.
Т. 4 (11). – 629, [5] с.
Т. 5 (12). – 651, [9] с.

598. **Ред.: Вища освіта України** : теорет. та наук.-метод. часоп. № 4 (Дод. 1). Тем. вип. : Безперервна освіта в Україні: реалії та перспективи / Ін-т вищої освіти АПН України ; [голов. ред. Віктор Андрущенко ; редкол.: Віль Бакіров, Іван Вакарчук ... Василь Кремень та ін.]. – К. : [б. в.], 2008. – 215 с. – Бібліогр. у кінці ст. – Назва темат. вип. вказана на обкл.
599. **Ред.: Енциклопедія освіти** / АПН України ; голов. ред. В. Г. Кремень ; [заст. голов. ред. О. Я. Савченко, В. П. Андрущенко ; відп. наук. секр. С. О. Сисоєва ; члени редкол.: І. Д. Бех, Н. М. Бібік, В. Ю. Биков та ін.]. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 1036, [2] с.
600. **Ред.: Проблеми та перспективи** формування національної гуманітарно-технічної еліти : зб. наук. пр. / АПН України, Нац. техн. ун-т «ХПІ» ; за ред. Л. Л. ТОВАЖНЯНСЬКОГО, О. Г. РОМАНОВСЬКОГО ; [редкол.: В. Г. Кремень (голова), Л. Л. ТОВАЖНЯНСЬКИЙ, І. А. ЗЯЗЮН та ін.]. – Х. : НТУ «ХПІ», 2008.
 Вип. 17. – 395 с. – Бібліогр. в кінці ст.
 Вип. 18. – 399 с. – Бібліогр. в кінці ст.
 Вип. 19. – 219 с. – Бібліогр. в кінці ст.
601. **Ред.: Психологічні перспективи** : [зб. ст.] / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки ; [редакц. рада: Микола Слюсаревський (голова), Ігор Коцан ... Василь Кремень та ін.]. – Луцьк : РВВ Вежа, 2008.
 Вип. 11. – 192, [2] с. – Бібліогр. в кінці ст.
 Вип. 12. – 228, [2] с. – Бібліогр. в кінці ст.
602. **Ред.: Психолого-педагогічні засади розвитку особистості в освітньому просторі** : матеріали методол. семінару АПН України, 19 берез. 2008 р. / АПН України, Від-ня психології, вікової фізіології та дефектології, Від-ня теорії та історії педагогіки, Ін-т психології ім. Г. С. Костюка ; [редакц. рада: В. Г. Кремень (голова), В. М. Мадзигон (заст. голови), В. І. Луговий (заст. голови) та ін.]. – К. : [б. в.], 2008. – 727 с. – Бібліогр. в кінці ст.
603. **Ред.: Феномен інновації: освіта, суспільство, культура**. – Див. № 551.

2009

604. **Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Автономна Республіка Крим** / [авт. колектив: Андрущенко В. П., Багров М. В. ... Кремень В. Г. та ін. ; редакц. рада: Кремень В. Г. (голова), Андрущенко В. П. (заст. голови), Нестеренко Г. О. та ін.]; АПН України, Асоц.

- ректорів пед. ун-тів Європи, Ін-т вищої освіти. – К. : Знання України, 2009. – 295 с. : рис., табл.
605. **Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Житомирська область** / [авт. колектив: Андрущенко В. П., Андрущенко І. Ф. ... Кремень В. Г. та ін. ; редакц. рада: Кремень В. Г. (голова), Андрущенко В. П. (заст. голови), Нестеренко Г. О. та ін.]; АПН України, Асоц. ректорів пед. ун-тів Європи, Ін-т вищої освіти. – К. : Знання України, 2009. – 491 с. – Бібліогр.: с. 489–491 (81 назва).
606. **Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Запорізька область** / [авт. колектив: Аксьонова О. П., Андрущенко В. П. ... Кремень В. Г. та ін. ; редакц. рада: Кремень В. Г. (голова), Андрущенко В. П. (заст. голови), Нестеренко Г. О. та ін.]; АПН України, Асоц. ректорів пед. ун-тів Європи, Ін-т вищої освіти. – К. : Знання України, 2009. – 431 с. – Бібліогр.: с. 413–431 (348 назв).
607. **Педагогіка вищої школи** : підручник / [авт. колектив: В. П. Андрущенко, І. Д. Бех ... В. Г. Кремень та ін.]; АПН України, Ін-т вищої освіти; [за ред. Кременя В. Г., Андрущенка В. П., Лугового В. І.]. – К. : Пед. думка, 2009. – 255 с. – Бібліогр.: с. 244–255 (253 назви).
Із змісту: Передмова. – С. 7.
608. **Політологія: наука про політику** : підручник / М. І. Горлач, В. Г. Кремень. – К. : Центр учб. л-ри, 2009. – 836 с. – Бібліогр. в кінці ст.
609. **Соціологія** : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / [авт. колектив: Волович В. І., Горлач М. І. ... Кремень В. Г. та ін.]. – 6-те вид. переробл. та доповн. – К. : Центр учб. л-ри, 2009. – 806, [1] с. – Бібліогр. в кінці розд.
610. **Україна в Європі: пошуки спільного майбутнього** / НАН України, Ін-т європ. досліджень; керівник авт. колективу і наук. ред. А. І. Кудряченко; [авт. колектив: Кудряченко А. І., Білий О. В. ... Кремень В. Г. та ін.]. – К. : Фенікс, 2009. – 541, [2] с.
Із змісту: Солідаризм: європейський досвід суспільної консолідації для України. – С. 477–495. – Бібліогр.: с. 495 (18 назв).
611. **Філософія людиноцентризму в стратегіях освітнього простору** : [монографія] / АПН України. – К. : Пед. думка, 2009. – 519 с. – Бібліогр.: с. 504–511 (129 назв).
Рец.: Актуальність філософії людиноцентризму / Прес-служба АПН України // Освіта України. – 2009. – 22 верес. (№ 71). –

- С. 6 ; Людиноцентризм як відповідь на виклики світу / Прес-служба АПН України // Пед. газета. – 2009. – Верес. (№ 9). – С. 7 ; Коротяєв, Б. «Філософія людиноцентризму в стратегіях освітнього простору» / Борис Коротяєв, Віталій Курило // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2010. – № 6. – С. 108–109.
612. **Артеківські діалоги – 2009** : [про міжнар. форум «Артеківські діалоги» : тези виступів Василя Кременя, Віктора Громого та ін.] / повідомила Валентина Варавка // Завуч. – 2009. – Листоп. (№ 31). – С. 3–6 : фотогр.
613. **Біла книга національної освіти України** // Освіта. – 2009. – 26 серп. – 2 верес. (№ 39/40). – С. 7 ; Освіта України. – 2009. – 7 серп. (№ 57/58). – С. 5 : фотогр.
614. **Біла книга самодостатньої особистості** : [роз'яснення голови авт. колективу «Білої книги національної освіти України» Василя Кременя] / записала Лілія Долганова // Уряд. кур'єр. – 2009. – 5 листоп. (№ 205). – С. 7.
615. **Важлива умова подальшого розвитку людини або духовно-моральний вимір людиноцентризму** // Трибуна. – 2009. – № 7/8. – С. 14–17 : фотогр.
616. **Взаємозв'язок і взаємовідношення феноменів інтелекту і інтелектності** // Філософія і сучасність. – 2009. – Вип. 3. – С. 11–21.
617. **Вибори: чи є вибір?** // Дзеркало тижня. – 2009. – 19–25 груд. (№ 50). – С. 13.
618. **[Виступ на слуханнях «Удосконалення законодавчого забезпечення розвитку вищої освіти в Україні в контексті підготовки нової редакції Закону України «Про вищу освіту» у Комітеті Верховної Ради України з питань науки і освіти, 18 черв. 2008 р.]** // Вища освіта: європейський вимір та українські перспективи : матеріали слухань у Ком. Верхов. Ради України з питань науки і освіти, 18 черв. 2008 р. – К., 2009. – С. 28–30.
619. **Вітальне слово Василя Кременя** // Порівнял.-пед. студії. – 2009. – № 1. – С. 5 : фотогр.
620. **[Вітання директору ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського Павлі Іванівні Роговій з урочистою подією – 10-річчям від дня заснування бібліотеки]** // Пед. газета. – 2009. – Листоп. (№ 11). – С. 1.
621. **Вступне слово президента АПН України** // Реалізація європейського досвіду компетентнісного підходу у вищій школі України : матеріали методол. семінару / АПН України, Ін-т педагогіки. – К. : Пед. думка, 2009. – С. 3–4.

622. **10 років Державній науково-педагогічній бібліотеці ім. В. О. Сухомлинського** // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2009. – № 5. – 4-та с. обкл. : фотогр.
623. **10 років Науково-дослідному Інституту духовного розвитку людини** // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2009. – № 5. – 4-та с. обкл. : фотогр.
624. **За покликом душі** : [про Олексія Яковича Чебикіна] / Кремень Василь Григорович, Зязюн Іван Андрійович, Савченко Олександра Яківна [та ін.] // Наукова школа академіка Олексія Чебикіна / Південноукр. держ. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського ; [упоряд. І. М. Пивоварчик ; наук. ред. О. А. Копусь]. – О. : Друкар. дім, 2009. – С. 4–10. – (Наук.-докум. сер. кн. «Наукові школи Південноукраїнського державного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського»).
625. **Інноваційні перетворення як передумова сучасного прогресу** // Трибуна. – 2009. – № 9/10. – С. 12–14.
626. **Інноваційність і освіта** // Позаклас. час. – 2009. – № 11/12. – С. 36–38.
627. **Категорії особистості та професіоналізму в сучасному просторі** // Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи : матеріали V міжнар. наук.-практ. конф., 22–24 жовт. 2009 р., Хмельницький / АПН України, Хмельниц. нац. ун-т, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих, Ін-т проф.-техн. освіти. – Хмельницький, 2009. – С. 3–6. – Бібліогр.: с. 6 (7 назв).
628. **Креативи інноваційного стилю мислення: реалії і сподівання** // Філософія спілкування: філософія, психологія, соц. комунікація. – 2009. – № 1. – С. 7–13.
629. **Василь Кремень: «Біла книга національної освіти України – перший крок до започаткування традиції періодичного моніторингу, прогнозування тенденцій і проектування практичних заходів у контексті реформування вітчизняної сфери освіти»** : інтерв'ю для «РШ» / підгот. А. Пугач // Рід. школа. – 2009. – № 11. – С. 3–6 : фотогр.
630. **Василь Кремень: нам треба розпізнати сутність дитини** : [інтерв'ю президента АПН України В. Кременя «Педагогічній газеті» напередодні нового навч. року] // Пед. газета. – 2009. – Серп. (№ 8). – С. 3 : фотогр.
631. **Людиновимірна сутність філософських поглядів академіка В. І. Шинкарука** // Історія. Філософія. Релігієзнавство. – 2009. – № 3. – С. 2–5. – Бібліогр.: с. 5 (14 назв).

632. **Модернізація освіти в контексті інноваційних тенденцій розвитку суспільства** // Проблеми освіти у Польщі та в Україні в контексті процесів глобалізації та євроінтеграції : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф., [22–24 квіт. 2009 р., Київ, Житомир] : під патронатом ЮНЕСКО / АПН України, Вища пед. школа Пол. спілки вчителів, Житомир. держ. ун-т ім. І. Я. Франка [та ін.]. – К. : КІМ ; Житомир, 2009. – С. 24–36.
633. **Національна ідентичність – невблаганна вимога часу** // Освіта України. – 2009. – 19 трав. (№ 37). – С. 3 : фотогр.
634. **Новій Україні – освічене громадянське суспільство** : [доп. акад. НАНУ, президента Т-ва «Знання», президента АПН України В. Г. Кременя на святкуванні 60-річчя Т-ва «Знання»] // Трибуна. – 2009. – № 1/2. – С. 8–11 : фотогр.
635. **Освіта в контексті сучасних цивілізаційних тенденцій та історичних викликів** // Філософія освіти : навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. / [авт. колектив: Т. Андрущенко, В. Бех, Ю. Бех та ін. ; за заг. ред. В. Андрущенка, І. Предборської]. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. – С. 24–25. – Уривок друкується за вид.: Кремень В. Філософія освіти ХХІ століття / В. Кремень // Уряд. кур'єр. – 2003. – № 23. – С. 7–8.
636. **Особистість у сучасній цивілізації : освітній контекст** // UNIVERSITATES. Наука и просвещение. – 2009. – № 1. – С. 28–34. – Бібліогр.: с. 34 (7 назв) : фотогр.
637. **Передмова** : (вступ. слово президента АПН України В. Г. Кременя) // Диференціація навчання на різних ступенях загальної середньої освіти: теорія, практика, перспективи : матеріали методол. семінару, 19 листоп. 2008 р., м. Київ / АПН України, Від-ня заг. серед. освіти, Ін-т педагогіки. – К. : Пед. думка, 2009. – С. 6–8.
638. **[Привітання з нагоди 45-річчя з дня заснування журналу «Трибуна»]** // Трибуна. – 2009. – № 5/6. – С. 7 : фотогр.
639. **Про «Дитиноцентризм», або Чому освіта України потребує структурних змін** : [про необхідність введення профіл. навчання в 10–12 кл.] // День. – 2009. – 19 листоп. (№ 210). – С. 1, 6. – Відомості доступні також з Інтернету: <http://www.day.kiev.ua/283644> (дата звернення: 22.05.2012).
640. **Про доробок освітян Донеччини** // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2009. – № 6. – 2-га с. обкл. : фотогр.
641. **Про світочів освіти** : проект «Педагоги-новатори в Україні» // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2009. – № 2. – 2-га с. обкл. : фотогр.

642. **Синергетична модель розвитку освіти В. Г. Кременя** // Філософія освіти : навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. / [авт. колектив: Т. Андрущенко, В. Бех, Ю. Бех та ін. ; за заг. ред. В. Андрущенко, І. Передборської]. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. – С. 310–312. – Уривок із кн.: Кремень В. Г. Філософія національної ідеї : Людина. Освіта. Соціум. – К. : Грамота, 2007. – С. 494–499.
643. **Смисл і цінності в системі гуманітарного знання** // Рід. школа. – 2009. – № 8/9. – С. 3–5 : фотогр. – Бібліогр.: 5 назв.
644. **Стратегія інноваційного розвитку України** : [виступ В. Г. Кременя на парлам. слуханнях] // Пед. газета. – 2009. – Лип. (№ 7). – С. 3.
645. **Трансформації особистості в освітньому просторі сучасної цивілізації** // Професійна освіта: педагогіка і психологія = Kształcenie zawodowe: pedagogika i psychologia : пол.-укр. щорічник, укр.-пол. – Ченстохова : Вид-во акад. ім. Яна Длугоша у Ченстохові. – К., 2009. – [Вип.] 11. – С. 15–23.
Te same: Трансформації особистості в освітньому просторі сучасної цивілізації // Проф.-техн. освіта. – 2009. – № 1. – С. 3–6. – Бібліогр.: с. 6 (5 назв) : фотогр.
646. **Удосконалювати психолого-педагогічний супровід освітніх реформ** : тези доп. президента АПН України Василя Кременя на заг. зборах АПН України з питання «Про діяльність Академії педагогічних наук України у 2008 р. та завдання на 2009 р.» // Пед. газета. – 2009. – Берез. (№ 3). – С. 1–3 : фотогр. ; Рід. школа. – 2009. – № 4. – С. 3–9 : фотогр.
647. **Україна – Польща: неперервна освіта в умовах полікультурності** : [інтерв'ю з президентом АПН України В. Кременем про значення III Наук. форуму польських і укр. педагогів «Неперервна освіта в умовах полікультурності»] / записала і підгот. Марія Корюненко ; фото Юрія Кузнецова // Освіта України. – 2009. – 18 верес. (№ 70). – С. 4 : фотогр.
648. **Феномен інновацій** // Вища освіта України. – 2009. – № 4. – С. 11–16 : фотогр.
649. **Філософія і проблеми сучасності** : (вступ. сторінка редкол.) / В. Г. Кремень, С. М. Пазиніч, О. С. Пономарьов // Філософія і сучасність. – 2009. – Вип. 2. – С. 6–9.
650. **Філософія інноваційної людини у вимірах її самодостатності й цінності** // Філософія і сучасність. – 2009. – Вип. 2. – С. 78–87.

651. **Філософія історичного дискурсу в час політизації історії та історизації політики** / Василь Кремень, Василь Ткаченко // Політ. менеджмент : політологія, соціологія, психологія, конфліктологія. – 2009. – № 3. – С. 26–45. – Бібліогр.: с. 45 (11 назв).
652. **Філософія людиноцентризму в стратегіях освітнього простору** // Трибуна. – 2009. – № 5/6. – С. 24–27.
653. **Філософія людиноцентризму у світлі національної ідеї** // Вища освіта України. – 2009. – № 1. – С. 5–12 : фотогр. – Бібліогр.: с. 12 (5 назв).
654. **Філософське осмислення феномену спілкування** : (вступ. слово редкол.) / В. Г. Кремень, С. О. Заветний, О. С. Пономарьов // Філософія спілкування : філософія, психологія, соц. комунікація. – 2009. – № 2. – С. 6–9.
655. **Філософський підхід до аналізу проблем сучасності** : (вступ. сторінка редкол.) / Кремень В. Г., Пазиніч С. М., Пономарьов О. С. // Філософія і сучасність. – 2009. – Вип. 3. – С. 6–10.
656. **Філософські погляди В. І. Шинкарука: людиновимірна сутність** // Наука і суспільство. – 2009. – № 3/4. – С. 2–7. – Бібліогр.: с. 7 (14 назв).
657. **Філософські проблеми людського спілкування** : (вступне слово до читача) / В. Г. Кремень, С. О. Заветний, О. С. Пономарьов // Філософія спілкування : філософія, психологія, соц. комунікація. – 2009. – № 1. – С. 4–6.
658. **Фінансова криза – етап ствердження фінансової цивілізації** / Василь Кремень, Володимир Ільїн // Вища освіта України. – 2009. – № 3. – С. 14–20 : фотогр.
659. **Фінансова криза – пролог нового світового порядку?** / Василь Кремень, Володимир Ільїн // День. – 2009. – 23 черв. (№ 105). – С. 5 : фотогр. – Відомості доступні також з Інтернету: <http://www.day.kiev.ua/275848>.
660. **Шановні колеги!** : [вступ. слово] // Модернізація вищої освіти в Україні і світі: десять років наукового пошуку : колектив. моногр. / АПН України, Ін-т вищої освіти ; за заг. ред. В. П. Андрущенко, В. І. Лугового, М. Ф. Степка. – Х. : Вид-во НУА, 2009. – С. 5–7.
661. **Oświata w srodowisku polietnicznym: kształtowanie obywatelskiej tożsamości w Ukrainie** // Kształcenie ustawiczne do wielokulturowości / Akademia Pedagogiki Specjalnej Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy Wyższa

- Szkoła Pedagogiczna Związku Nauczycielstwa Polskiego, Akademia Podlaska ; pod red. Tadeusza Lewowickiego i Franciszka Szloska. – Warszawa ; Radom, 2009. – S. 32–37. – Бібліогр.: с. 37 (6 назв).
662. **Наук. кер.: Полисаєв, О. П.** Соціально-філософське дослідження трансісторичності міфологічного освоєння світу : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра філософ. наук : [спец.] 09.00.03 «Соціальна філософія та філософія історії» / Полисаєв Олександр Павлович ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова ; [наук. консультант Кремень Василь Григорович]. – К. : [Вид-во Нац. авіац. ун-ту «НАУ-друк»], 2009. – 32 с. – Бібліогр.: с. 27–29 (28 назв).
663. **Рец.: Михальченко, М.** Україна розділена в собі: від Леонідії до Вікторії / Микола Михальченко, Віктор Андрущенко ; [рецензенти: В. Г. Кремень, Ю. А. Левенець] ; НАН України, Ін-т політ. і етнонац. дослідж. ім. І. Ф. Кураса. – К. : ПІЕНД ім. І. Ф. Кураса, 2009.
Т. 1. – 589 с.
Т. 2. – 556, [1] с.
664. **Ред.: Вища освіта: європейський вимір та українські перспективи** : матеріали слухань у Ком. Верхов. Ради України з питань науки і освіти, 18 черв. 2008 р. / Верхов. Рада України, Ком. з питань науки і освіти ; [редкол.: В. І. Полохало (голова), Д. В. Табачник ... В. Г. Кремень та ін.]. – К. : Парлам. вид-во, 2009. – 630, [1] с.
665. **Ред.: Вища освіта України** : теорет. та наук.-метод. часоп. № 2. Дод. 1. [Темат. вип.] : «Наука і вища освіта в Україні: міра інтеграції» / Ін-т вищої освіти АПН України ; [голов. ред. Віктор Андрущенко ; редкол.: Віль Бакіров, Іван Вакарчук ... Василь Кремень та ін.]. – К. : [б. в.], 2009. – 307 с. – Бібліогр. у кінці ст.
666. **Ред.: Вища освіта України** : теорет. та наук.-метод. часоп. [№ 3]. [Дод. 1]. [Темат. вип.] : «Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології» / Ін-т вищої освіти АПН України ; [голов. ред. Віктор Андрущенко ; редкол.: Віль Бакіров, Іван Вакарчук ... Василь Кремень та ін.]. – К. : [Гнозис], 2009. – 630 с. – Бібліогр. в кінці ст.
667. **Ред.: Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Автономна Республіка Крим.** – Голова редакц. ради. – Див. № 604.

668. **Ред.:** Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Волинська область / АПН України, Асоц. ректорів пед. ун-тів Європи, Ін-т вищої освіти ; [редакц. рада: Кремень В. Г. (голова), Андрущенко В. П. (заст. голови), Нестеренко Г. О. та ін.]. – К. : Знання України, 2009. – 415 с. – Бібліогр.: с. 407–415 (153 назви).
669. **Ред.:** Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Житомирська область. – Голова редакц. ради. – Див. № 605.
670. **Ред.:** Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Запорізька область. – Голова редакц. ради. – Див. № 606.
671. **Ред.:** Диференціація навчання на різних ступенях загальної середньої освіти: теорія, практика, перспективи : матеріали методол. семінару 19 листоп. 2008 р., м. Київ / АПН України, Ін-т педагогіки ; [редкол.: Кремень В. Г. (голова), Мадзігон В. М., Луговий В. І. та ін.]. – К. : Пед. думка, 2009. – 185 с. – Бібліогр. в кінці ст.
672. **Ред.:** Науковий потенціал України. Київський літопис ХХІ століття / НАПН України, Нац. акад. мистец. України, Акад. інж. наук України [та ін. ; редакц. рада: Б. Є. Патон (голова), О. Ф. Возіанов ... В. Г. Кремень та ін.]. – К. : Стройкова Людмила Іванівна, 2009. – 264 с. : іл., фотогр. – Присвячується 90-річчю НАН України.
673. **Ред.:** Наукові студії із соціальної та політичної психології : зб. ст. Вип. 23 / АПН України, Ін-т соц. та політ. психології ; [редакц. рада: М. М. Слюсаревський (голова), В. Г. Кремень, С. Д. Максименко та ін.]. – К. : Міленіум, 2009. – 338 с. – Бібліогр. в кінці ст.
674. **Ред.:** Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи : зб. наук. пр. Вип. 1 / АПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих ; [наук. рада: Кремень В. Г. (голова), Луговий В. І., Олійник В. В. та ін.]. – К. : Лисенко М. М., 2009. – 231 с. – Бібліогр. в кінці ст.
675. **Ред.:** Педагогіка вищої школи : підручник. – Заг. ред. – Див. № 607.
676. **Ред.:** Проблеми освіти : наук. зб. / Ін-т інновац. технологій і змісту освіти ; [редкол.: І. О. Вакарчук (голов. ред.), В. Д. Шинкарук ... В. Г. Кремень та ін.]. – К. : [б. в.], 2009.
Вип. 59. – 106 с. – Бібліогр. в кінці ст.

- Вип. 60. – 135 с. – Бібліогр. в кінці ст.
Вип. 61. – 188 с. – Бібліогр. в кінці ст.
677. **Ред.: Проблеми освіти у Польщі та в Україні в контексті процесів глобалізації та євроінтеграції** : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. : під патронатом ЮНЕСКО / АПН України, Вища пед. школа Пол. спілки вчителів, Житомир. держ. ун-т ім. І. Я. Франка [та ін.] ; за ред. Василя Кременя, Тадеуша Левовицького, Світлани Сисоевої ; [наук. рада: Василь Кремень (голова), Тадеуш Левовицький (співголова), Іван Зязюн та ін.]. – К. : КІМ ; Житомир, 2009. – 799 с. – Бібліогр. в кінці ст.
678. **Ред.: Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти** : зб. наук. пр. / АПН України, Нац. техн. ун-т «ХПШ» ; за ред. Л. Л. ТОВАЖНЯНСЬКОГО, О. Г. РОМАНОВСЬКОГО ; [редкол.: В. Г. Кремень (голова), Л. Л. ТОВАЖНЯНСЬКИЙ, І. А. Зязюн та ін.]. – Х. : НТУ «ХПШ», 2009.
Вип. 20. – 327 с. – Бібліогр. в кінці ст.
Вип. 21. – 367 с. – Бібліогр. в кінці ст.
Вип. 22. – 303 с. – Бібліогр. в кінці ст.
679. **Ред.: Психологічні перспективи** : [зб. ст.] / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки ; [редакц. рада: Микола Слюсаревський (голова), Ігор Коцан ... Василь Кремень та ін.]. – Луцьк : РВВ Вежа ВНУ ім. Лесі Українки, 2009.
Вип. 13. – 248, [3] с. – Бібліогр. в кінці ст.
Вип. 14. – 256, [3] с. – Бібліогр. в кінці ст.
Спецвип. – 196 с. – Бібліогр. в кінці ст.
680. **Ред.: Реалізація європейського досвіду компетентнісного підходу у вищій школі України** : матеріали методол. семінару / АПН України, Ін-т педагогіки ; [редакц. рада: В. Г. Кремень (голова), В. М. Мадзігон (заст. голови), В. І. Луговий (заст. голови) та ін.]. – К. : Пед. думка, 2009. – 359, [1] с. – Бібліогр. в кінці ст.

2010

681. **Біла книга національної освіти України** / [Т. Ф. Алексеєнко, В. М. Аніщенко ... В. Г. Кремень та ін.] ; НАПН України ; за заг. ред. В. Г. Кременя. – К. : Інформ. системи, 2010. – 340 с. – Бібліогр.: с. 315–335.
Із змісту: Слово до читача. – С. 6–9 ; Якісна освіта: методологічні аспекти сучасного розуміння. – С. 15–27.

682. **Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Івано-Франківська область** / [авт. колектив: Андрущенко В. П., Барабаш О. Д. ... Кремень В. Г. та ін.; редакц. рада: Кремень В. Г. (голова), Андрущенко В. П. (заст. голови), Нестеренко Г. О. та ін.]; АПН України, Асоц. ректорів пед. ун-тів Європи, Ін-т вищої освіти. – К.: Знання України, 2010. – 335 с. – Бібліогр.: с. 324–335 (202 назви).
Із змісту: Педагогічні надбання Івано-Франківщини / Василь Кремень, Віктор Андрущенко. – С. 8–12 : табл.
683. **Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Миколаївська область** / [авт. колектив: Андрущенко В. П., Будак В. Д. ... Кремень В. Г. та ін.; редакц. рада: Кремень В. Г. (голова), Андрущенко В. П. (заст. голови), Нестеренко Г. О. та ін.]; НАПН України, Асоц. ректорів пед. ун-тів Європи, Ін-т вищої освіти. – К.: Знання України, 2010. – 311 с. – Бібліогр.: с. 296–308 (230 назв).
Із змісту: Педагогічні здобутки Миколаївщини / Василь Кремень, Віктор Андрущенко. – С. 8–11 : табл.
684. **Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Рівненська область** / [авт. колектив: Андрущенко В. П., Кремень В. Г., Постолювський Р. М. та ін.; редакц. рада: Кремень В. Г. (голова), Андрущенко В. П. (заст. голови), Нестеренко Г. О. та ін.]; АПН України, Асоц. ректорів пед. ун-тів Європи, Ін-т вищої освіти. – К.: Знання України, 2010. – 383 с. – Бібліогр.: с. 378–383 (257 назв).
Із змісту: Педагогіка духовності / Василь Кремень, Віктор Андрущенко. – С. 8–10 : табл.
685. **Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Херсонська область** / [авт. колектив: Андрущенко В. П., Беляєв Ю. І. ... Кремень В. Г. та ін.; редакц. рада: Кремень В. Г. (голова), Андрущенко В. П. (заст. голови), Нестеренко Г. О. та ін.]; НАПН України, Асоц. ректорів пед. ун-тів Європи, Ін-т вищої освіти. – К.: Знання України, 2010. – 447 с. – Бібліогр.: с. 444–447 (77 назв).
Із змісту: Педагогічний поступ Херсонського краю / Василь Кремень, Віктор Андрущенко. – С. 8–10 : табл.
686. **Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Хмельницька область** / [авт. колектив: Алещенко М. І., Андрущенко В. П. ... Кремень В. Г. та ін.; редакц. рада: Кремень В. Г. (голова), Андрущенко В. П.

- (заст. голови), Нестеренко Г. О. та ін.] ; НАПН України, Асоц. ректорів пед. ун-тів Європи, Ін-т вищої освіти. – К. : Знання України, 2010. – 447 с. – Бібліогр.: с. 420–447 (632 назви).
Из змісту: Педагогічні розписи Поділля / Василь Кремень, Віктор Андрущенко. – С. 8–10 : табл.
687. **Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Черкаська область** / [авт. колектив: Авраменко О. Б., Андрущенко В. П. ... Кремень В. Г. та ін. ; редакц. рада: Кремень В. Г. (голова), Андрущенко В. П. (заст. голови), Нестеренко Г. О. та ін.] ; НАПН України, Асоц. ректорів пед. ун-тів Європи, Ін-т вищої освіти. – К. : Знання України, 2010 – 351 с. – Бібліогр.: с. 344–351 (202 назви).
Из змісту: Педагогічні здобутки Черкаського краю / Василь Кремень, Віктор Андрущенко. – С. 8–10 : табл.
688. **Філософія людиноцентризму в освітньому просторі** : [монографія] / АПН України. – 2-ге вид. – К. : Т-во «Знання» України, 2010. – 519 с. – Бібліогр.: с. 504–511 (129 назв).
Рец.: Коротяєв, Б. «Філософія людиноцентризму в стратегіях освітнього простору» / Борис Коротяєв, Віталій Курило // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2010. – № 6. – С. 108–109.
689. **Виступ В. Г. Кременя, президента Національної академії педагогічних наук України** // Запровадження 12-річної загальної середньої освіти в Україні: проблеми та шляхи їх подолання : матеріали парлам. слухань у Верховній Раді України 9 черв. 2010 р. / Верховна Рада України, Ком. з питань науки і освіти. – К., 2010. – С. 17–20.
690. **Відданість науці, істині, духовності** : [про сьогодення та перспективи пол. педагогіки] // Освіта України. – 2010. – 13 серп. (№ 59). – С. 5, 7.
691. **[Вступне слово]** // Україна наукова = Science in Ukraine : довідк.-імідж. вид. / [авт.-упоряд. Болгов В. В.]. – К. : Укр. акад. геральдики, товар. знаку та логотипу, 2010. – Т. 2 : Національна академія педагогічних наук України. – С. 3 : фотогр.
692. **Глобалізаційні виклики національній ідентичності й освітні перспективи** // Третій український педагогічний конгрес : [груд. 2009 р., Львів] : зб. наук. пр. / АПН України, Львів. крайове т-во «Рідна мова», Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка, Каф. заг. та соц. педагогіки [та ін.]. – Л. : Сполом, 2010. – С. 9–17. – Бібліогр.: 8 назв.
693. **Готовність до змін** // Упр. освітою. – 2010. – Трав. (чис. 9). – С. 3–6 : фотогр.

694. **До ювілею Галини Шевченко: постать жінки-керівника у вітальних словах вчених, колег, учнів і друзів** / Василь Кремень, Микола Євтух, Володимир Шевченко [та ін.] // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2010. – № 3. – С. 93–102 : фотогр.
695. **[Досвід освітян м. Тернополя – увазі педагогічної громади України]** / Василь Кремень, Роман Заставний // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2010. – № 4. – 2-га с. обкл. : фотогр.
696. **З виступів делегатів з'їзду** : 1-й Всеукраїнський з'їзд педагогічних працівників дошкільної освіти України // Дошкіль. виховання. – 2010. – № 12. – С. 6–18 : фотогр.
Із змісту: [Виступ президента НАПН України Василя Кременя]. – С. 17–18 : фотогр.
697. **Інноваційний вектор в освіті як виклик часу** // Наук. зап. Ін-ту психології ім. Г. С. Костюка АПН України. – К., 2010. – Вип. 38. – С. 5–17. – Бібліогр.: с. 16–17 (10 назв).
698. **Інноваційний стиль мислення людини як вимога часу** // Нові технології навчання : наук.-метод. зб. / Ін-т інновац. технологій і змісту освіти, Акад. міжнар. співробітництва з креатив. педагогіки. – К. ; Вінниця, 2010. – № 66, ч. 1. – С. 9–13.
699. **Інноваційність людини як вимога часу** // Освіта регіону. Політологія, психологія, комунікації. – 2010. – № 4. – С. 16–21.
700. **Інноваційність як вимога часу** // «Людиноцентризм як домінанта соціокультурних вимірів людського буття» : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 26 квіт. 2010 р., Київ : Шості шинкаруківські читання : (наук. доп. та виступи) / Т-во «Знання» України, Ун-т сучасних знань, Ін-т філософії ім. Г. Сковороди НАН України. – К., 2010. – С. 8–16. – Бібліогр. в кінці ст.
701. **Інтелектуальна еліта в контексті людиноцентризму** // Еліта, обдарованість, людиноцентризм : матеріали міжнар. наук. конф., 26 лют. 2010 р., м. Київ / АПН України, Ін-т обдар. дитини. – К., 2010. – С. 4–8.
Те саме // Трибуна. – 2010. – № 1/2. – С. 24–25.
702. **Інформаційне середовище – криза культури чи нове буття?** // Вища освіта України. – 2010. – № 1. – С. 20–33 : фотогр. – Бібліогр.: с. 32–33.
703. **Ключова роль у розвитку людського потенціалу** : з доп. президента НАПН на заг. звіт. зборах 18 берез. 2010 р. // Освіта. – 2010. – 17–24 берез. (№ 13/14). – С. 2–3 : фотогр.
704. **Людиновимірний смисл філософських поглядів В. І. Шинкарука** // Філософські діалоги'2010. Філософсько-антропологічні читання: творча спадщина В. І. Шинкарука та сьогодення

- / НАН України, Ін-т філософії ім. Г. С. Сковороди ; [упоряд. Є. І. Андрос]. – К., 2010. – С. 14–21. – Бібліогр.: 5 назв. – (До 80-ліття В. І. Шинкарука).
705. **Навіщо навчатися 12 років?** : [про переваги профіл. навчання в 10, 11 і 12 кл. в спец. навч. закладах] // Педагогіка толерантності. – 2010. – № 1. – С. 105–111.
706. **Національна академія педагогічних наук України** // Винаходи та інновації. Винахідники України : іст.-імідж. вид. / [автор-упоряд. Микола Серб]. – К., 2010. – С. 82–83 : фотогр.
707. **Освіта в контексті сучасних соціокультурних змін** // Пробл. та перспективи формування нац. гуманіт.-техн. еліти : зб. наук. пр. / АПН України, Нац. техн. ун-т «ХПІ». – Х. : НТУ «ХПІ», 2010. – Вип. 27, ч. 1. – С. 13–18.
Те саме: **Освіта в контексті сучасних соціокультурних змін** // Професійна освіта: педагогіка і психологія : пол.-укр. журн., укр.-пол. [щорічник] / за ред. Тадеуша Левовицького, Іоланти Вільш, Івана Зязюна, Неллі Ничкало. – Ченстохова ; К., 2010. – [Вип.] 12. – С. 15–21.
708. **Освіта в контексті цивілізаційних змін: освіта – XXI століття** : [у рубриці «Освіта – XXI століття» вміщено матеріали заг. зборів НАПН України та методол. семінару, що відбулися 17–18 листоп. 2010 р.] // Шлях освіти. – 2010. – № 4. – С. 2–4.
709. **Освіта в структурі цивілізаційних змін: актуальні проблеми** / підгот. Ольга Коваленко // Коментар до інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2010. – № 12. – С. 12–17 ; Освіта. – 2010. – 24 листоп. – 1 груд. (№ 47/48). – С. 4 : фотогр. ; Освіта України. – 2010. – 26 листоп. (№ 88). – С. 6 : фотогр.
710. **Освіта в умовах інноваційного розвитку суспільства** // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми : зб. наук. пр. / НАПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих, Вінниц. держ. пед. ун-т ім. Михайла Коцюбинського, Ін-т математики, фізики і технол. освіти ; [редкол.: І. А. Зязюн, Н. Г. Ничкало, Р. С. Гуревич та ін.]. – К. ; Вінниця, 2010. – Вип. 23. – С. 3–10.
711. **Освіта і сучасні цивілізаційні зміни** : постанова заг. зборів / голова зборів В. Г. Кремень ; секр. М. І. Бурда ; перший віцепрезидент В. М. Мадзігон [та ін.] // Пед. газета. – 2010. – Груд. (№ 12). – С. 6. – (Загальні збори НАПН України).

712. **Освіта і сучасні цивілізаційні зміни** : [доп. президента НАПН України на заг. зборах] // Пед. газета. – 2010. – Листоп. (№ 11). – С. 1–2 : фотогр.
713. **Освітнянський простір: варіанти розвитку шкільної освіти** / Дмитро Табачник, Володимир Полохало, Василь Кремень [та ін.] // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2010. – № 3. – 2-га с. обкл. : фотогр.
714. **Освітнянський простір: точки уваги педагогічної громади** / Володимир Семиноженко, Дмитро Табачник, Василь Кремень [та ін.] // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2010. – № 2. – 2-га с. обкл.
715. **Основні вектори філософії спілкування** : (вступна стаття редкол.) / В. Г. Кремень, С. О. Заветний, О. С. Пономарьов // Філософія спілкування : філософія, психологія, соціальна комунікація. – 2010. – № 3. – С. 6–10.
716. **Педагогічна освіта в Україні: сучасні проблеми і перспективи** // *Paradygmaty oświatowe i edukacja nauczycieli / pod redakcją Wasyla Kremienia, Tadeusza Lewowickiego, Swietłany Sysojewej.* – Warszawa : Wyższa Szkoła Pedagogiczna ZNP ; Kraków : Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN, 2010. – S. 81–91. – Бібліогр.: с. 90 (7 назв).
717. **Посилювати методологічний, науково-методичний супровід європейської інтеграції національної освіти України** : тези доп. президента НАПН України Василя Кременя на заг. звіт. зборах 18 берез. 2010 р. про діяльність академії у 2009 р. та завдання на 2010 р. // Пед. газета. – 2010. – Берез. (№ 3). – С. 1–3 : фотогр.
718. **Профільна школа: як досягти перспективи** // Освіта. – 2010. – 10–17 берез. (№ 12). – С. 4–5 : фотогр.
719. **Профільне навчання: шлях до ефективної реалізації** // Освіта України. – 2010. – 15 січ. (№ 3/4). – С. 4 : фотогр.
720. **Профільність, але в триріччі, а не в класичній школі** : [про профіл. навчання в 10–12-х кл.] // Голос України. – 2010. – 26 берез. (№ 54). – С. 10.
Te same: Профильность, но в трехлетке, а не в классической школе // Голос Украины. – 2010. – 26 март. (№ 54). – С. 10 : фотогр.
721. **Синергетична модель розвитку освіти як відповідь на виклики сьогодення** // Рід. школа. – 2010. – № 6. – С. 3–6 : фотогр. – Бібліогр.: с. 6 (7 назв).

722. **Тест на виживання: глобалізаційні виклики національній ідентичності** // День. – 2010. – 28 січ. (№ 13). – С. 6. – Відомості доступні також з Інтернету: <http://www.day.kiev.ua/291177> (дата звернення: 22.05.2012).
723. **Точка зору на пріоритети освітянської політики** // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2010. – № 1. – 2-га с. обкл. : фотогр.
724. **Трансформації особистості в суперечностях епохи** // Вища освіта України. – 2010. – № 3. – С. 15–17 : фотогр.
725. **Феномен інновацій** // Упр. освітою. – 2010. – Черв. (чис. 11). – С. 3–5 : фотогр. – За вид.: Феномен інновацій: освіта, суспільство, культура : монографія. – К. : Пед. думка, 2008.
726. **Філософія людиноцентризму: науково-методичний супровід НАПН національної освіти України** // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2010. – № 2. – С. 4–9 : фотогр.
727. **Філософія самоідентифікації країни в контексті її майбутнього** // Теорія і практика упр. соц. системами : філос., психологія, педагогіка, соціол. – 2010. – № 2. – С. 12–18. – Бібліогр.: с. 17 (5 назв).
728. **Філософський погляд на перспективи соціокультурного буття людини** // Філософія і сучасність. – 2010. – Вип. 4. – С. 11–23. – Бібліогр.: с. 23 (4 назв.).
729. **Філософсько-освітня діяльність у вимірах інноваційних проєктів** // Соціально-гуманітарні вектори педагогіки вищої школи : II Міжнар. наук. конф. 15–16 квіт. 2010 р., м. Харків / АПН України, Харків. держ. акад. дизайну і мистецтв, Белгород. держ. ун-т Рос. Федерації ; [редкол.: Кремень В. Г. (голова координац. ради), Даниленко В. Я. (заст. голов. ред.), Пазиніч С. М. (голов. ред.) та ін.]. – Х., 2010. – С. 3–6.
730. **«Це дійсно видатне видання»** : [вітання колективу газети «Освіта» у зв'язку з 70-річним ювілеєм] // Освіта. – 2010. – 22–29 груд. (№ 51/52). – С. 6 : фотогр.
731. **Чому освіта?** : розвиток освіти в Україні в контексті загальноцивілізац. змін : [про тенденції, які визначають пріоритет освіт. діяльності в сучасному світі] // Упр. освітою. – 2010. – Лют. (чис. 3). – С. 6–7 : фотогр. ; Лют. (чис. 4). – С. 3–5 : фотогр.
732. **Шановні організатори і учасники II виставки «Інноватика в освіті України»!** // Інноватика в освіті України : друга вист. : 27–29 жовт. 2010 р., м. Київ : офіц. кат. вист. / НАПН України, Компанія «Виставковий Світ». – К., 2010. – С. 4 : фотогр.

733. **Який патріотизм потрібен сьогодні Україні?** // 2000. – 2010. – 26 февр. – 4 марта (№ 8). – С. 4 : фотогр.
734. **Filozofia homocentryzmu Jana Pawła II** // *Semper in Altum* *Zawsze wzwyż* / Katolicki uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Wydział Zamiejscowy Nauk o Społeczeństwie w Stalowej Woli, katedra Pedagogiki Katolickiej ; red.: Jan Zimny, Nella Nyczkało. – Stalowa Wola, 2010. – S. 303–312.
735. **Synergetyczny model rozwoju edukacji jako odpowiedź wyzwaniom teraźniejszości** // *Paradygmaty oświatowe i edukacja nauczycieli / pod redakcją Wasyla Kremienia, Tadeusza Lewowickiego, Swietłany Sysojowej.* – Warszawa : Wyższa Szkoła Pedagogiczna ZNP ; Kraków : Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN, 2010. – S. 24–32. – Bibliogr.: s. 30–31.
736. **Наук. кер.: Пінчук, Є. А.** Модернізація української системи освіти як теоретико-філософська і практична проблема : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра філософ. наук : [спец.] 09.00.10 «Філософія освіти» / Пінчук Євген Анатолійович ; НАПН України, Ін-т вищої освіти ; [наук. консультант: Кремень Василь Григорович]. – К. : [Вид-ня СПД Кузьмичова Р. Ю.], 2010. – 33 с. – Бібліогр.: с. 27–30.
737. **Рец.: Мазараки, А. А.** Торговля. История, цивилизация, мораль / А. А. Мазараки ; Киев. нац. торг.-экон. ун-т ; [ред. С. В. Бартош ; рецензенты: В. Г. Кремень, С. И. Пирожков]. – К. : Книга, 2010. – 622 с. – Библиогр.: с. 616–618 (85 назв.).
738. **Ред.: Біла книга національної освіти України.** – Голова редкол. – Див. № 681.
739. **Ред.: Вища освіта України :** теорет. та наук.-метод. часоп. № 1. Дод. 1. Темат. вип.: Наука і вища освіта: технології взаємодії / НАПН України, Ін-т вищої освіти ; [голов. ред. Віктор Андрущенко ; редкол.: Віль Бакіров, Іван Вакарчук ... Василь Кремень та ін.]. – К. : [б. в.], 2010. – 282 с. – Бібліогр. у кінці ст.
740. **Ред.: Вища освіта України :** теорет. та наук.-метод. часоп. № 3. [Дод. 1]. [Темат. вип.]: «Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології» / Ін-т вищої освіти АПН України ; [голов. ред. Віктор Андрущенко ; редкол.: Віль Бакіров, Микола Євтух ... Василь Кремень та ін.]. – Рівне : [б. в.], 2010. – Т. 2. – 483 с. – Бібліогр. у кінці ст.
741. **Ред.: Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Івано-Франківська область.** – Голова редакц. ради. – Див. № 682.

742. **Ред.:** Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Миколаївська область. – Голова редакц. ради. – Див. № 683.
743. **Ред.:** Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Рівненська область. – Голова редакц. ради. – Див. № 684.
744. **Ред.:** Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Херсонська область. – Голова редакц. ради. – Див. № 685.
745. **Ред.:** Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Хмельницька область. – Голова редакц. ради. – Див. № 686.
746. **Ред.:** Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Черкаська область. – Голова редакц. ради. – Див. № 687.
747. **Ред.:** Запровадження 12-річної загальної середньої освіти в Україні: проблеми та шляхи їх подолання : матеріали парлам. слухань у Верховній Раді України 9 черв. 2010 р. / Верховна Рада України, Ком. з питань науки і освіти ; [редкол.: Луцький М. Г., Табачник Д. В. ... Кремень В. Г. та ін. ; відп. за вип. Є. В. Краснякова]. – К. : Парлам. вид-во, 2010. – 160, [7] с. : табл.
748. **Ред.:** «Людиноцентризм як домінанта соціокультурних вимірів людського буття» : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 26 квіт. 2010 р., Київ : шості шинкаруківські читання : (наук. доп. та виступи) / Т-во «Знання» України, Ун-т сучасних знань, Ін-т філософії ім. Г. Сковороди НАН України ; [редкол.: Кремень В. Г., Андрущенко В. П., Власова О. І. та ін.]. – К. : ХмЦНП, 2010. – 285 с. – Бібліогр. в кінці ст.
749. **Ред.:** Наукові студії із соціальної та політичної психології : зб. ст. Вип. 24 (27) / НАПН України, Ін-т соц. та політ. психології ; [редакц. рада: М. М. Слюсаревський (голова), В. Г. Кремень, С. Д. Максименко та ін. ; редкол.: Т. М. Титаренко (голова), В. О. Васютинський, П. П. Горностай та ін.]. – К. : Міленіум, 2010. – 300, [1] с. – Член редакц. ради.
750. **Ред.:** Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи : зб. наук. пр. Вип. 2 / НАПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих ; [наук. рада: Кремень В. Г. (голова), Луговий В. І., Олійник В. В. та ін.]. – К. : Лисенко М. М., 2010. – 287 с. – Бібліогр. в кінці ст.

751. **Ред.: Проблеми освіти** : наук. зб. / Ін-т інновац. технологій і змісту освіти ; [редкол.: С. М. Суліма (голов. ред.), Я. Я. Болюбаш ... В. Г. Кремень та ін.]. – К. : [б. в.], 2010.
 Вип. 62. – 75 с. – Бібліогр. в кінці ст.
 Вип. 64. – 122 с. – Бібліогр. в кінці ст.
 Вип. 65. – 147 с. – Бібліогр. в кінці ст.
752. **Ред.: Проблеми та перспективи** формування національної гуманітарно-технічної еліти : зб. наук. пр. / АПН України, Нац. техн. Ун-т «ХПІ» ; за ред. Л. Л. ТОВАЖНЯНСЬКОГО, О. Г. РОМАНОВСЬКОГО ; [редкол.: В. Г. Кремень (голова), Л. Л. ТОВАЖНЯНСЬКИЙ, І. А. ЗЯЗЮН та ін.]. – Х. : НТУ «ХПІ», 2010.
 Вип. 25. – 295 с. – Бібліогр. в кінці ст.
 Вип. 26. – 323 с. – Бібліогр. в кінці ст.
 Вип. 27, ч. 1. – 339 с. – Бібліогр. в кінці ст.
 Вип. 27, ч. 2. – 366 с. – Бібліогр. в кінці ст.
 Вип. 27, ч. 3. – 330 с. – Бібліогр. в кінці ст.
753. **Ред.: Психологічні перспективи** : [зб. ст.]. Вип. 16 / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Ін-т соц. та політ. психології АПН України ; [редакц. рада: Микола Слюсаревський (голова), Ігор Коцан ... Василь Кремень та ін.]. – Луцьк : РВВ Вежа ВНУ ім. Лесі Українки, 2010. – 340, [3] с. – Бібліогр. в кінці ст.
754. **Ред.: Соціально-гуманітарні вектори педагогіки вищої школи** : II Міжнар. наукова конф., 15–16 квіт. 2010 р., м. Харків / АПН України, Харків. держ. акад. дизайну і мистецтв, Белгород. держ. ун-т Рос. Федерації ; [редкол.: Кремень В. Г. (голова координац. ради), Даниленко В. Я. (заст. голов. ред.), Пазиніч С. М. (голов. ред.) та ін.]. – Х. : ХДАДМ, 2010. – 323 с. – Бібліогр. в кінці ст.
755. **Ред.: Третій український педагогічний конгрес** : [груд. 2009 р., Львів] : зб. наук. пр. / АПН України, Львів. крайове т-во «Рідна мова», Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка, Каф. заг. та соц. педагогіки ; [редкол.: В. Г. Кремень (співголова), В. В. Панасюк (співголова), Г. П. Васянович та ін.]. – Львів : Сполом, 2010. – 522 с. – Бібліогр. в кінці ст.
756. **Ред.: Paradygmaty oświatowe i edukacja nauczycieli** / pod redakcją Wasyla Kremienia, Tadeusza Lewowickiego, Swietłany Sysojewej. – Warszawa : Wyższa Szkoła Pedagogiczna ZNP ; Kraków : Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN, 2010. – 374 s.

2011

757. **Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Дніпропетровська область**

- / [авт. колектив: Андрущенко В. П., Белікова В. В. ... Кремень В. Г. та ін. ; редакц. рада: Кремень В. Г. (голова), Андрущенко В. П. (заст. голови), Нестеренко Г. О. та ін. ; за заг. ред. Я. В. Шрамка] ; НАПН України, Асоц. ректорів пед. ун-тів Європи, Ін-т вищої освіти. – К. : Знання України, 2011. – 295 с. – Бібліогр.: с. 284–295 (188 назв).
758. **Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Тернопільська область** / [авт. колектив: Андрущенко В. П., Буган Ю. В. ... Кремень В. Г. та ін. ; редакц. рада: Кремень В. Г. (голова), Андрущенко В. П. (заст. голови), Нестеренко Г. О. та ін.] ; НАПН України, Асоц. ректорів пед. ун-тів Європи, Ін-т вищої освіти. – К. : Знання України, 2011. – 279 с. – Бібліогр.: с. 276–279 (105 назв).
759. **Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Чернівецька область** / [авт. колектив: Ангельський О. В., Андрущенко В. П. ... Кремень В. Г. та ін. ; редакц. рада: Кремень В. Г. (голова), Андрущенко В. П. (заст. голови), Нестеренко Г. О. та ін.] ; НАПН України, Асоц. ректорів пед. ун-тів Європи, Ін-т вищої освіти. – К. : Знання України, 2011. – 279 с. – Бібліогр.: с. 261–271 (307 назв).
760. **Еліта: витоки, сутність, перспектива** / [авт. колектив: В. Г. Кремень, В. В. Ільїн, С. В. Пролесев та ін.] ; за ред. В. Г. Кременя ; НАПН України, Ін-т обдар. дитини, Т-во «Знання» України [та ін.]. – К. : Т-во «Знання» України, 2011. – 526 с. – Бібліогр. в кінці розд.
Із змісту: Вступне слово. – С. 7–8 ; Розд. 1 : Еліта: пролегомени. – С. 9–60. – Бібліогр.: с. 59–60 (40 назв).
761. **Інтелектуальна еліта як умова суспільства знань: проблеми становлення** // «Людиноцентризм як основа гуманітарної політики України: освіта, політика, економіка, культура» : матеріали Всеукраїнської конференції : 22 лют. 2011 р. : (у матеріалах збережено авт. стилістику і орфографію) / НАПН України, Ін-т обдар. дитини НАПН України. – К., 2011. – С. 5–9. – Бібліогр.: с. 9.
762. **Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні** / [склад авторів: Андрущенко Віктор Петрович, Бех Іван Дмитрович ... Кремень Василь Григорович та ін. ; редкол.: В. Г. Кремень (голова), В. І. Луговий (заст. голови), В. М. Мадзігон та ін.] ; за заг. ред. В. Г. Кременя ; НАПН України. – К. : Пед. думка, 2011. – 301 с. – Бібліогр.: С. 138–154 : рис. – До 20-річчя незалежності України.

763. **Розвиток сучасної освіти: освітологічні наголоси** : наук. пр. : [за матеріалами Першої Всеукр. наук.-практ. конф. «Освітологія – науковий напрям інтегрованого пізнання освіти»] / НАПН України, Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка ; [авт. колектив: В. Г. Кремень, О. В. Сухомлинська, І. Д. Бех та ін.]. – К. : Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка, 2011. – 152 с. – Бібліогр. в кінці ст.
Із змісту: Компетентнісний принцип освіти: «навчитися жити разом» / Кремень В. Г., Ткаченко В. М. – С. 3–26. – Бібліогр.: с. 25–26 (21 назва).
764. **Філософія об'єднання** : монографія : посвячається 15-летию каф. ЮНЕСКО «Філософія людського об'єднання» / В. Г. Кремень, Д. І. Мазоренко, С. А. Заветный [и др.]. – Х. : «Міськдруку», 2011. – 439 с. – Библиогр.: с. 422–431 (146 назв.).
765. **Філософія: історія, суспільство, освіта** : підручник / Л. В. Губерський, В. Г. Кремень, В. В. Ільїн ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К. : Київ. ун-т, 2011. – 575 с.
766. **Україна в Європі: контекст міжнародних відносин** : наук. вид. / НАН України, Ін-т європ. дослідж. ; кер. авт. колективу і наук. ред. А. І. Кудряченко ; [авт. колектив: Кудряченко А. І., Богданович І. І. ... Кремень В. Г. та ін.]. – К. : Фенікс, 2011. – 631 с. – Бібліогр. в кінці розд.
Із змісту: 5.1. Україна в контексті світ-системного аналізу. – С. 492–518. – Бібліогр.: с. 518 (31 назв.).
767. **Filozofia antropocentryzmu w edukacyjnej przestrzeni** / [tłumaczenie z języka ukraińskiego: Franciszek Szlosek, Aleksandra Bratczuk]. – Warszawa : Wydawnictwo Naukowe Instytutu Technologii Eksploatacji-PIB, 2011. – 395, [2] с. : фото. – Бібліогр.: с. 394–395 (29 назв.).
768. **Аксіологічний зміст спрямованості національної освіти в Україні** // Соціально-гуманітарні вектори педагогіки вищої школи : Третя Міжнар. наук. конф., 13–14 трав. 2011., Харків : присвяч. 15-річчю каф. ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, М-во аграр. політики та продовольства України, НАПН України [та ін.]. – Х., 2011. – С. 8–14. – Бібліогр. в кінці ст.
769. **Актуальна подія** : точка зору керівника освіти / Борис Жебровський, Василь Кремень, Віктор Андрущенко // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2011. – № 4. – С. 5 : фотогр.

770. **Вагомий внесок** : [подяка проф. Івану Жерносеку за передачу іст. матеріалів і документів щодо діяльн. Центр. ін-ту удоскон. учителів] // Пед. газета. – 2011. – Серп. (№ 8). – С. 7.
771. **Вітальне слово читачам наукового журналу «Порівняльна професійна педагогіка»** // Порівняльна проф. педагогіка. – 2011. – Вип. 1. – С. 5 : фотогр. – (До 20-річчя НАПН України).
772. **Вітчизняне краєзнавство: стратегічні орієнтири сучасної освітньої парадигми** // Краєзнавство. – 2011. – № 3. – С. 10–15.
773. **Гуманітарна політика: звична і несподівана** // День. – 2011. – 12–13 серп. (№ 142/143). – С. 7. – Відомості доступні також з Інтернету: <http://www.day.kiev.ua/213922> (дата звернення: 22.05.2012).
774. **Духовно-моральний вимір людиноцентризму** // Професійна освіта: педагогіка і психологія = Kształcenie zawodowe: pedagogika i psychologia : пол.-укр. щоріч., укр.-пол. / за ред. Тадеуша Левовицького, Іоланти Вільш, Івана Зязюна, Неллі Ничкало. – Ченстохова ; К., 2011. – [Вип.] 13. – С. 27–37. – Бібліогр. у підрядк. прим.
775. **Енергія інтелекту** : успіху досягають ті країни, у яких перше місце посідають не національні міфи, а розрахунок та інтелект // День. – 2011. – 13–14 трав. (№ 80/81). – С. 10 ; Освіта. – 2011. – 9–16 берез. (№ 14). – С. 4–5. – Відомості доступні також з Інтернету: <http://www.day.kiev.ua/209433> (дата звернення: 22.05.2012).
776. **Завдання академії – максимально сприяти модернізації освіти в Україні** : доп. Василя Кременя на розширеній колегії МОНмолодьспорту [України] // Пед. газета. – 2011. – Серп. (№ 8). – С. 2 : фотогр.
777. **Знання – фундамент життя. Василь Кремень** : [інтерв'ю президента НАПН України] // 100 особистостей України 1991–2011 / Ігор Шаров. – К., 2011. – С. 232–237 : фотогр.
778. **Інновація – alter ego глобалізації** // Рід. школа. – 2011. – № 3. – С. 3–9 : фотогр. – Бібліогр.: с. 8–9 (8 назв).
779. **Інтересам дошкілля – увагу держави** // I Всеукраїнський з'їзд педагогічних працівників дошкільної освіти (5 листопада 2010 р.) : зб. матеріалів : офіц. вид. / [М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Ін-т інновац. технологій і змісту освіти ; редкол.: Табачник Д. В. (голова редкол.), Жебровський Б. М., Удод О. А. (заст. голови редкол.) та ін.]. – К. ; [X.] : Оберіг, 2011. – С. 75–77 : фотогр.

780. **Інформатизація освіти – провідний напрям підвищення результативності навчального процесу** : відповіді президента НАПН України Василя Григоровича Кременя на запитання голов. ред. журн. «Комп'ютер у школі та сім'ї» Руденка В. Д. // Комп'ют. у шк. та сім'ї. – 2011. – № 1. – С. 3–6 : фотогр.
781. **Василь Кремень: Найбільша проблема нашої освіти – це нездатність дитини застосовувати знання на практиці** : [інтерв'ю президента НАПН України В. Кременя] / спілкувався Максим Короденко // Освіта України. – 2011. – 8 серп. (№ 59/60). – С. 5 : фотогр.
782. **Василь Кремень: Часто можна почути: є школа – є село, нема школи – нема села. Але хочу спитати: школа існує для села чи для дитини?** : [інтерв'ю з президентом НАПН України Василем Кременем про концепцію підготов. нового вчителя, необхідність соц.-психол. служби в школі, про пробл. сіл. школи] / провів Максим Короденко // Освіта України. – 2011. – 22 серп. (№ 63/64). – С. 5 : фотогр.
783. **Людина в трансформаціях «економізму»: утопії і реальність** // Екзистенційні виміри філософсько-антропологічного пізнання: творча спадщина В. Шинкарука : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. 14 квіт. 2011 р., [Київ] / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Т-во «Знання» України, Ін-т філософії ім. Г. С. Сковороди НАН України, Ун-т сучас. знань. – К., 2011. – С. 11–17. – Бібліогр.: с. 17 (5 назв).
784. **Людиноцентризм як стратегія національного освітнього простору** // Нові технології навчання : наук.-метод. зб. / Ін-т інновац. технол. і змісту освіти, Акад. міжнар. співробітництва з креативної педагогіки. – К. ; Вінниця, 2011. – Вип. 67, ч. 1. – С. 7–11. – Бібліогр.: с. 10–11 (7 назв) ; Вип. 69, ч. 1. – С. 9–13. – Бібліогр.: с. 13 (7 назв).
785. ***Людська діяльність як об'єкт філософської рефлексії** // Філософія і сучасність. – 2011. – Вип. 6. – С. 6–11.
786. **Людське спілкування як сфера філософської рефлексії** : (вступне слово редакційної колеги) / В. Г. Кремень, С. О. Заветний, О. С. Пономарьов // Філософія спілкування: Філософія. Психологія. Соціальна комунікація. – 2011. – № 4. – С. 9–12.
787. **Мігранти: в чужій далекій стороні** / Василь Кремень, Василь Ткаченко // Політ. менеджмент. – 2011. – № 3. – С. 3–17. – Бібліогр.: с. 17 (16 назв).

788. **Молодь і майбутнє України** // Трибуна. – 2011. – № 9–12. – С. 4–7 : фотогр.
789. **Молодь як сьогодні і майбутнє України** // DA (Dialog Avtasya) = Діалог Євразії. – 2011. – № 2. – С. 10–14 : фотогр.
790. **[Найвагоміші здобутки, перспективні завдання та плани НАПН України]** : з доп. президента НАПН України В. Г. Кременя про діяльн. Академії у 2010 р. та завдання на 2011 р. на заг. звіт. зборах 17 берез. 2011 р. // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2011. – № 2. – 2-га с. обкл. : фотогр.
791. **Національна академія педагогічних наук України** : [вітання президента НАПН України В. Г. Кременя] // Інститут професійно-технічної освіти Національної академії педагогічних наук України, [2006–2011: 5 років] : інформ. довід. / [голов. ред. В. О. Радкевич]. – К., 2011. – С. 3 : фотогр.
792. **Національна академія педагогічних наук України** // Флагмани освіти і науки України : [довідк.-біогр. видання / упоряд.: Г. І. Захарченко, Р. В. Захарченко ; наук. консультант Анатолій Шаблій]. – 3-тє вид. – К. : Галактика-С, 2011. – С. 8.
793. **Національно-духовне в контексті глобально-раціонального** // Культурно-історична спадщина Польщі та України як чинник розвитку полікультурної освіти : зб. наук. пр. міжнар. наук.-практ. конф. 13–15 квіт. 2011 р. / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, НАПН України, Від-ня заг. педагогіки та філософії освіти, Вища пед. школа Спільки пол. вчителів (м. Варшава, Республіка Польща), Хмельниц. облдержадмін. (Україна) [та ін.]. – К. ; Хмельницький : Заколотний М. І., 2011. – С. 19–26. – Бібліогр.: с. 26 (8 назв).
794. **Нелля Григорівна Ничкало – провідний вчений у галузі професійної педагогіки** // Нелля Григорівна Ничкало – академік НАПН України : біобібліогр. покажч. / НАПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд. Штома Л. Н. ; бібліогр. ред. Пономаренко Л. О. ; наук. ред. Рогова П. І.]. – 2-ге вид., доповн. – К., 2011. – С. 10–12. – (Серія «Академіки НАПН України» ; вип. 15). – До 20-річчя НАПН України.
795. **Освіта в структурі цивілізаційних змін** : (з трибуни заг. зборів НАПН України) // Вища освіта України. – 2011. – № 1. – С. 8–11 : фотогр.
796. **Освіта в структурі цивілізаційних змін: актуальні проблеми** : матеріали виступу на заг. зборах НАПН України 18.11.10 р. // Упр. освітою. – 2011. – Січ. (чис. 2). – С. 3–5.

797. **Освіта: виклики сьогодення** / Дмитро Табачник, Василь Кремень, Микола Засульський [та ін.] // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2011. – № 3. – 2-га с. обкл. : фотогр.
798. **Освіта дорослих: німецький набуток** : [про досвід роботи зі здійснення освіти дорослих у Народному університеті Панкова (м. Берлін, Німеччина) та інших ун-тів європейських країн] / з акад. НАН України В. Г. Кременем спілкувалися і бесіду записали В. І. Меншун, О. О. Білик // Трибуна. – 2011. – № 5/8. – С. 24–27.
799. **Освіта і наука: інноваційний аспект** // Наук. вісн. Ін-ту проф.-техн. освіти НАПН України. Професійна педагогіка : [зб. наук. пр.] / Ін-т проф.-техн. освіти НАПН України. – К., 2011. – № 1. – С. 4–7. – Бібліогр.: с. 7 (6 назв).
800. **Освіта має визначити розвиток духовності й культури** // Креатив. педагогіка. – 2011. – № 4. – С. 7–13 (5 назв).
801. **Освітнянські керівники про актуальне: міркування, переконання, погляди** / Дмитро Табачник, Василь Кремень, Володимир Луговий [та ін.] // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2011. – № 1. – 4-та с. обкл. : фотогр.
802. **Особистість в освітньому просторі сучасної цивілізації** // Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи : матеріали VI міжнар. наук.-практ. конф., 24–26 жовт. 2011 р. / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, НАПН України, Хмельниц. нац. ун-т, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України, Ін-т проф.-техн. освіти НАПН України, Ін-т педагогіки ун-ту Казимира Великого в Бидгощі (Республіка Польща) ; [редкол.: Гончаренко С. У., Ничкало Н. Г., Скиба М. Є. та ін.]. – Хмельницький, 2011. – С. 3–7.
803. **Підвищувати конкурентоспроможність вітчизняної освіти в умовах глобалізації** : доп. президента НАПН України В. Г. Кременя // Освіта. – 2011. – 6–13 квіт. (№ 18). – С. 6–7 : [4] фотогр. ; Пед. газета. – 2011. – Квіт. (№ 4). – С. 4–5 : [2] фотогр. ; Упр. освітою. – 2011. – Черв. (№ 12). – С. 4–8.
804. **Плідна співпраця** // Проф.-техн. освіта. – 2011. – № 3. – С. 6–7.
805. **Побудова сучасної школи – справа її керівників** : (витяг з листа на ім'я голови ВАК України щодо обґрунтування необхідності започаткувати новий наук. напрям у журн. «Директор школи, ліцею, гімназії») // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2011. – № 1. – С. 3. – (Філософія школи).
806. **Презентація досвіду роботи переможців конкурсу «Первоцвіт»** : новий формат роботи всеукр. проекту НАПН і журналу

- «Педагоги-новатори в Україні» / Василь Кремень, Олег Єресько, Олександр Ляшенко [та ін.] // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2011. – № 3. – С. 18–20 : фотогр.
807. **[Привітання з ювілеєм Сергія Дмитровича Максименка, академіка НАПН України, директора Ін-ту психології ім. Г. С. Костюка]** // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2011. – № 5. – 2-га с. обкл. : фотогр.
808. **Про ціннісні засади і цілі розвитку** : з трибуни підсумк. колегії МОНмолодьспорту // Освіта. – 2011. – 31 серп. – 7 верес. (№ 35/36). – С. 7.
809. **Проблеми професійної підготовки сучасного виробничого персоналу в педагогічній науці** // П'яті міжнародні наукові читання, присвячені пам'яті академіка Сергія Яковича Батишева : матеріали V міжнар. наук. конф. : у 2 т. / за ред. Ничкало Н. Г., Будака В. Д., Яковлевої М. Б. ; уклад.: Радкевич В. О., Стариков І. М. – Миколаїв, 2011. – Т. 1 : Методологічні питання неперервної професійної освіти в умовах інформаційного суспільства. – С. 12–35.
810. **Іван Прокопенко святкує подвійний ювілей** : [вітання з 30-річчям керівництва Харк. нац. пед. ун-том ім. Григорія Сковороди та особистим ювілеєм] / В. Г. Кремень, В. М. Мадзігон, В. І. Луговий [та ін.] // Пед. газета. – 2011. – Трав. (№ 5). – С. 8 : фотогр.
811. **«Результати зв'язуємо зі світом»** : [інтерв'ю президента НАПН України В. Кременя кореспонденту газети «Освіта»] // Освіта. – 2011. – 7–14 верес. (№ 37). – С. 3.
812. **Розколота ідентичність: Україна перед викликами глобалізму** / В. Г. Кремень, В. М. Ткаченко // Сучасна українська політика / Ін-т політ. і етнонац. дослідж. ім. І. Ф. Кураса НАН України, Укр. центр політ. менеджменту, Асоціація політ. наук України, Укр. акад. політ. наук, Чорномор. держ. ун-т ім. Петра Могили ; за заг. ред. А. І. Кудряченка, Укр. центр політ. менеджменту. – К., 2011. – Спецвип. : Україна як суб'єкт сучасних цивілізаційних процесів. – С. 183–195. – Бібліогр.: с. 195 (7 назв).
813. **Синергетика і освіта: людина в процесах самоорганізації «відкритих» систем** // Синергетика і творчість : матеріали всеукр. конф., 11 листоп. 2011 р. / НАПН України, Ін-т обдар. дитини. – К., 2011. – С. 4–11. – Бібліогр.: 6 назв.
814. **Слово про ректора** // На життєвих шляхах : до ювілею ректора Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка, Героя України Леоніда Васильовича Губерського / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка ;

- [В. Ф. Колесник (кер. авт. колективу), І. К. Патриляк, А. О. Рукас ; упоряд. бібліогр. А. О. Приятельчук]. – К., 2011. – С. 109–116. : фотогр.
815. **Співчуття** : [родині, близьким, друзям, колегам пана Професора Тадеуша Вацлава Новацького, Комітету наук педагогічних Польської академії наук з приводу тяжкої втрати – смерті пана Професора Тадеуша Вацлава Новацького] // Пед. газета. – 2011. – Верес. (№ 9). – С. 6 : фотогр.
816. **Структурна модернізація освіти в контексті цивілізаційних змін** // Педагогіка і психологія. – 2011. – № 2. – С. 5–13.
817. **Толерантність як імператив мультикультурного світу** // «Толерантність як соціогуманітарна проблема сучасності». «Tolerance as the Social and Humanitary Problem of the Modern World» : зб. наук. пр. : (матеріали III Міжнар. наук.-теорет. конф. від 19–20 трав. 2011 р.) / Акад. наук вищ. освіти України, Житомир. держ. ун-т ім. Івана Франка, Бурят. держ. ун-т (Росія) ; [за заг. ред. Сауха П. Ю.]. – Житомир, 2011. – С. 7–10.
818. **Толерантність як імператив: національна ідентичність в добу глобалізації** / Василь Кремень, Василь Ткаченко // Політ. менеджмент : політол., соціол., психологія, конфліктологія. – 2011. – № 2. – С. 14–32. – Бібліогр.: с. 32 (17 назв) ; День. – 2011. – 11–12 берез. (№ 42/43). – С. 6. – Відомості доступні також з Інтернету: <http://www.day.kiev.ua/980> (дата звернення: 22.05.2012).
819. **У фокусі двох десятиліть** : [на запитання газети відповідають авторитетні і найпоінформовані у своїх галузях фахівці, зокрема президент НАПН України Василь Кремень] / підгот. Оксана Онищенко, Лідія Подолян // Дзеркало тижня. – 2011. – 20–26 серп. (№ 29). – 12–13.
820. **Філософія людиноцентризму – шлях змін і розвитку** // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2011. – № 4. – С. 33–34: фотогр. – (З'їзд освітян країни: замислюємося, сподіваємося, пропонуємо).
821. **Філософсько-методологічні засади модернізації освіти** // Сучасна українська філософія: традиції, тенденції, інновації : зб. наук. праць / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 2011. – С. 150–160. – Бібліогр.: с. 159–160 (4 назви).
822. **Энергия интеллекта как проявление одаренности** // Одаренный ребенок. – 2011. – № 2. – С. 8–15.
823. **Як нам реорганізувати освіту** // Дзеркало тижня. – 2011. – 9–15 квіт. (№ 13). – С. 12.

824. **Oddanie nauce, prawdzie, duchowości** // Badanie. Dojrzenie. Rozwój : (na drodze do doktoratu) : Wybrane aspekty badań Komparatystycznych: założenia metodologiczne i analizy porównawcze / Instytut Technologii Eksploatacji-PIB w Radomiu, In-t Pedagogiki Akademii Pedagogiki, Specjalnej im. M. Grzegorzewskiej w Warszawie ; pod red. Franciszka Szloska. – Warszawa ; Radom, 2011. – С. 15–17.
825. **Ред.: Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Дніпропетровська область.** – Голова редакц. ради. – Див. № 757.
826. **Ред.: Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Тернопільська область.** – Голова редакц. ради. – Див. № 758.
827. **Ред.: Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Чернівецька область.** – Голова редакц. ради. – Див. № 759.
828. **Ред.: Екзистенційні виміри філософсько-антропологічного пізнання:** творча спадщина В. Шинкарука : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 14 квіт. 2011 р., [Київ] / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Т-во «Знання» України, Ін-т філософії ім. Г. С. Сковороди НАН України, Ун-т сучасних знань. – К. : Т-во «Знання» України, 2011. – 359 с. – Бібліогр. в кінці ст.
829. **Ред.: Еліта: витоки, сутність, перспектива.** – Див. № 760.
830. **Ред.: Культурно-історична спадщина Польщі та України як чинник розвитку полікультурної освіти :** зб. наук. пр. міжнар. наук.-практ. конф. 13–15 квіт. 2011 р. / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, НАПН України, Від-ня заг. педагогіки та філософії освіти, Вища пед. школа Спільки пол. вчителів (м. Варшава, Республіка Польща), Хмельниц. облдержадмін. (Україна), Хмельницька облас. рада (Україна), Хмельниц. гуманіт.-пед. акад. (Україна), Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка (Україна) ; за ред. Василя Кременя, Тадеуша Левовицького, Світлани Сисоєвої. – К. ; Хмельницький : Заколотний М. І., 2011. – 433 с. – Бібліогр. в кінці ст.
831. **Ред.: Матеріали III Всеукраїнського з'їзду працівників освіти /** М-во освіти і науки, молоді та спорту ; [редкол.: Табачник Д. В. (кер.), Болюбаш Я. Я. ... Кремень В. Г. та ін.]. – К. ; [Чернівці] : Букрек, 2011. – 382, [1] с.
832. **Ред.: Науковий часопис Національного університету імені М. П. Драгоманова. Сер. 22, Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін /** [редкол.:

- Андрусишин Б. І., Андрущенко В. П. ... Кремень В. Г. та ін.]. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2011. – 134 с.
833. **Ред.: Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні** / НАПН України; за заг. ред. В. Г. Кременя. – Див. № 762.
834. **Ред.: Національний освітній глосарій: вища освіта** / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, НАПН України; [авт.-уклад.: І. І. Бабин, Я. Я. Болюбаш, А. А. Гармаш та ін.; за ред. Д. В. Табачника, В. Г. Кременя]. – К. : Пляеди, 2011. – 99 с.
835. **Ред.: Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи** : зб. наук. пр. / НАПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих; [Кремень В. Г. (голова наук. ради), Луговий В. І., Олійник В. В. та ін.]. – К. : [ЕКМО], 2011.
Вип. 3, ч. 1. – 337 с. – Бібліогр. в кінці ст.
Вип. 3, ч. 2. – 264 с. – Бібліогр. в кінці ст.
836. **Ред.: Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти** : зб. наук. пр. Вип. 28 / НАПН України, Нац. техн. ун-т «ХПІ»; за ред. Л. Л. Товажнянського, О. Г. Романовського; [редкол.: В. Г. Кремень (голова), Л. Л. Товажнянський, І. А. Зязюн та ін.]. – Х. : НТУ «ХПІ», 2011. – 295 с. – Бібліогр. в кінці ст.
837. **Ред.: Соціально-гуманітарні вектори педагогіки вищої школи** : Третя Міжнар. наук. конф., 13–14 трав. 2011., Харків : присвячується 15-річчю каф. ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, М-во аграр. політики та продовольства України, НАПН України [та ін.]; [редкол.: Кремень В. Г. (голова оргкомітету), Мазоренко Д. І. (співголова), Заветний С. О. (співголова) та ін.]. – Х. : Міськдрук, 2011. – 443 с. – Бібліогр. в кінці ст.
838. **Ред.: Сучасна українська філософія: традиції, інновації** : зб. наук. пр. / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка; [відп. ред. А. Є. Конверський, Л. О. Шашкова; авт. колектив: Губерський Л. В., Андрущенко В. П. ... Кремень В. Г. та ін.]. – К. : Видавн.-полігр. центр «Київ. ун-т», 2011. – 302, [2] с., [16] вкл. арк. кольор. фотогр. – Бібліогр. в кінці ст.

2012

839. **Біля витоків синергетичного мислення** // Трибуна. – 2012. – № 5/8. – С. 9–12.
840. ***Входження людини у світ науки і культури в умовах глобалізації** // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія,

- досвід, проблеми : зб. наук. пр. / редкол.: І. А. Зязюн (голова) та ін. – К. ; Вінниця : Планер, 2012. – Вип. 29. – С. 7–13.
841. **Для максимальної самореалізації людини** : виступ на засіданні колегії МОНмолодьспорту України 28 серпня 2012 р. // Освіта. – 2012. – 29 серп. – 5 верес. (№ 37/38). – С. 4. : фотогр.
842. **До читачів польсько-українського, українсько-польського щорічника «Освітологія»** // Освітологія = Oświatologia : пол.-укр. щорічник, пол.-укр. / за ред. Віктора Огнев'юка, Тадеуша Левовицького, Світлани Сисоевої. – 2012. – Варшава ; К., 2012. – С. 7.
843. ***Духовність і культура суспільства визначаються розвитком освіти** // Edukacja w społeczeństwach wielokulturowych / red. Wasyl Kremeń, Tadeusz Lewowicki, Jerzy Nikitorowicz, Swietłana Sysojewa. – Warszawa : Wyższa Szkoła Pedagogiczna ZNP, Uniwersytet w Białymstoku, 2012. – С. 45–56.
844. **Зміцнювати науковий фундамент освітньої модернізації** : звітна доп. президента НАПН України Василя Кременя «Про діяльність НАПН України в 2011 р. та в період 2007–2012 рр. і завдання перспективного розвитку» // Пед. газета. – 2012. – Квіт. (№ 4). – С. 1–3 ; Педагогіка і психологія. – 2012. – № 1. – С. 4–13. – (До 20-річчя НАПН України).
845. **Інноваційність і освіта** // Рід. школа. – 2012. – № 4/5. – С. 7–12. – Відомості доступні також з Інтернету: http://naps.gov.ua/ua/press/about_us/100/ (дата звернення 02.07.2012).
846. **Василь Кремень: «А Україна приростатиме потужним інтелектом»** : [з президентом НАПН України Василем Кременем зустрілась голов. ред. тижневика «Освіта» Ольга Степанівна Коноваленко] // Освіта. – 2012. – 1–8 лют. (№ 5). – С. 6–7 : фотогр.
847. **Василь Кремень: «Освіта, підготовка молоді до життя завжди були і є найактуальнішими завданнями сучасності»** : [інтерв'ю з президентом НАПН України Василем Кременем з нагоди 20-річчя НАПН України / записала Анжеліна Пугач] // Рідна шк. – 2012. – № 3. – С. 3–6.
848. **Василь Кремень: У нас поки що авторитарна педагогіка, характерна не лише для середньої, а й для вищої школи** / записала Інна Тесленко // Освіта України. – 2012. – 2 лип. (№ 27). – С. 5.
849. **Василь Кремень: Homo Sapiens, людина розумна – це за великим рахунком, людина, яка постійно навчається**

- / [інтерв'ю провела] Інна Тесленко // Освіта України. – 2012. – 25 черв. (№ 26). – С. 5.
850. **Людина, яка зробила сама себе** : [про Миколу Івановича Михальченка, укр. філософа, політолога, соціолога] // Раціональний романтик : до 70-річчя М. І. Михальченка / [уклад. Ю. Шайгородський]. – К. : Центр соц. комунікацій, 2012. – С. 12–15.
851. **Модернізуємо систему освіти заради держави і кожного її громадянина** : інтерв'ю з президентом НАПН України, акад. НАНУ В. Г. Кременем / інтерв'ю вела Валентина Меншун // Трибуна. – 2012. – № 1/4. – С. 4–5 : фотогр.
852. **Нових наукових звершень в ім'я України!** : [вітання Борису Євгеновичу Патону з 50-річчям обрання його на посаду президента НАН України] // Пед. газета. – 2012. – Лют. (№ 2). – С. 3 : фотогр.
853. **Організаторам, учасникам, гостям виставки «Сучасні заклади освіти – 2012»** // Міжнародна виставка «Сучасні заклади освіти – 2012» : офіц. каталог вист. / НАПН України, Компанія «Виставковий Світ». – К., 2012. – С. 5 : фотогр.
854. **Освіта і суспільство в парадигмі синергетичного мислення** // Педагогіка і психологія. – 2012. – № 2. – С. 5–11. – Бібліогр.: 9 назв.
855. **Освіта у вимірах методології синергетики** // Педагогічна і психологічна науки в Україні : [зб. наук. пр.] : [в 5 т.] / НАПН України. – К. : Пед. думка, 2012. – Т. 1 : Загальна педагогіка та філософія освіти. – С. 11–22. – Бібліогр.: с. 21–22 (10 назв).
856. **Переднє слово** // Тадеуш Левовицький – учений, педагог, громадський діяч : біобібліогр. покажч. до ювілею видат. пол. вченого / Київ. ун-т ім. Б. Грінченка ; [наук. редагування: Огнев'юк В. О. ; упоряд.: Сисоєва С. О., Соколова І. В.]. – К. : Едельвейс, 2012. – С. 5–6.
857. **Розвиток вищої освіти в незалежній Україні** // Zeszyty naukowe WSHE. Ser. C: Nauki Pedagogiczne / Wyższa Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna we Włocławku. – Włocławek, 2012. – Т. 34. – S. 155–161.
858. **Роки наполегливої роботи Академії** : [інтерв'ю з президентом НАПН України В. Кременем про минуле і сьогодення Академії, здобутки й перспективи / бесіду провела] Лідія Рапіна // Пед. газета. – 2012. – Берез. (№ 3). – С. 1–2 : фотогр.
859. **Синергетичне мислення – вимога часу** // Освіта. – 2012. – 28 черв. – 4 лип. (№ 29). – С. 4–5.

860. **Слово учасникам** : [перше в 2012 р. засід. Комітету Верхов. Ради України з питань науки і освіти знову присвячувалося проектам Закону України «Про вищу освіту»] / Василь Кремень, Леонід Губерський, Віль Бакіров, Геннадій Півняк // Освіта України. – 2012. – 16 січ. (№ 3). – С. 6 : фотогр. – (Знову по колу? : Попри підтримку освітян, шлях важливого законопроекту до сесійної зали виявився складним і тривалим).
861. **Співпраця Академії і шкіл: єдині завдання – спільний доробок** // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2012. – № 1. – 2-га с. обкл. : фотогр.
862. **Час непопулярних змін** // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2012. – № 1. – С. 8–9 : фотогр.
863. **Шановні колеги! Дорогі друзі!** : [привітання з 90-річчям наук.-пед. журн. «Рідна школа»] // Рід. школа. – 2012. – № 4/5. – С. 4.
864. **Школа не повинна «стриножувати» дитину** : [інтерв'ю голов. ред. журн. Ользі Виговській] // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2012. – № 3. – С. 4–8 : фотогр.
865. **Рец.: Михальченко, Н. И.** Украина разделенная в себе: от Леонидии к Виктории : пер. с укр. / Н. И. Михальченко, В. П. Андрущенко ; [рецензенты: В. Г. Кремень, Ю. А. Левенец] ; НАН Украины, Ин-т полит. и этнонац. исследов. им. И. Ф. Кураса. – 2-е изд., доп. – К. : [б. в.], 2012.
Т. 1. – 584 с.
Т. 2. – 556 с.
866. **Ред.: Вища освіта України** : теорет. та наук.-метод. часоп. № 1. Дод. 3. [Темат. вип.] : «Міжнародні Челпанівські психолого-педагогічні читання : (з нагоди 150-річчя з дня народження Г. І. Челпанова)» / Ін-т вищої освіти АПН України ; [Редкол. вип.: Кремень В. Г., Савченко О. Я., Маноха І. П. та ін.]. – [К.] : [Гнозис], 2012. – Т. 1. – 448, [7] с. – Бібліогр. у кінці ст.
867. **Ред.: Педагогічна і психологічна науки в Україні** : [зб. наук. пр. : в 5 т.] / НАПН України ; [редакц. рада: Кремень В. Г. (голова), Мадзігон В. М., Луговий В. І., Бурда М. І. та ін.]. – К. : Пед. думка, 2012. – До 20-річчя НАПН України.
Т. 1 : Загальна педагогіка та філософія освіти. – 365, [1] с.
Т. 2 : Психологія, вікова фізіологія та дефектологія. – 398 с.
Т. 3 : Загальна середня освіта. – 429, [1] с.
Т. 4 : Професійна освіта і освіта дорослих. – 510 с.
Т. 5 : Вища школа. – 389 с.

ЛІТЕРАТУРА ПРО ЖИТТЯ Й ДІЯЛЬНІСТЬ УЧЕНОГО 1997

868. **Кремень Василь Григорович** // Гончаренко С. Український педагогічний словник / С. Гончаренко. – К., 1997. – С. 180.
869. **Кремень Василь Григорович** // Хто є Хто в Україні, 1997 : біогр. слов. / Укр. акад. наук нац. прогресу, Ін-т гуманіт. дослідж. – К., 1997. – С. 134.
870. **Кремень Василь Григорович** // Ярмаченко М. Д. Академія педагогічних наук України: (п'ятиріччя становлення і розвитку) / М. Д. Ярмаченко. – К., 1997. – С. 95.

1998

871. **«Нас визнають тоді, коли самі щось зробимо для освіти»** // Освіта України. – 1998. – 11 листоп. (№ 46). – С. 4 : фотогр. *Про доповідь В. Г. Кременя «Педагогічна наука і розвиток освіти в Україні» на Всеукраїнській науково-практичній конференції «Управління національною освітою в умовах становлення і розвитку української державності».*
872. **Президент** Академії педагогічних наук Василь Григорович Кремень : [біогр. довідка] // Пед. газета. – 1998. – Січ. (№ 1). – С. 1.

1999

873. **Болюбаш, Я.** Нотатки з колегії Міносвіти : [у роботі засід. секції пед. ун-тів та ін-тів узяв участь президент АПН України В. Кремень] / Ярослав Болюбаш // Освіта України. – 1999. – 24 берез. (№ 12). – С. 8.
874. **Боровська, Н.** Визначити конкретні шляхи розвитку освіти : [про участь В. Кременя в прес-конф. керівників освіти і науковців, присвяч. підсумкам роботи галузі за рік та питанням її розвитку] / Наталя Боровська // Освіта України. – 1999. – 22 груд. (№ 52). – С. 7.
875. **Булавко, В.** Головний пріоритет – людина : розширене засідання АПН України / Віталій Булавко // Освіта України. – 1999. – 26 трав. (№ 21). – С. 4. *Про заключне слово В. Г. Кременя щодо підвищення ефективності роботи АПН України та її основні завдання.*
876. **Булавко, В.** Гуманістична освіта – це діалог / Віталій Булавко // Освіта України. – 1999. – 27 жовт. (№ 44). – С. 3. *Про виїзне засідання Президії АПН України під головуванням її президента академіка В. Г. Кременя, яке відбулося в Київській дитячій академії мистецтв, та участь в обговоренні доповідей.*

877. **Григоренко, В.** У добру путь, Українсько-Французький центре! / Віктор Григоренко // Освіта України. – 1999. – 15 груд. (№ 51). – С. 7.
На відкритті Українсько-Французького центру президент АПН України, народний депутат України В. Г. Кремень окреслив зміст його діяльності.
878. **Корюненко, М.** Навчитися можна лише від учителя / Марія Корюненко // Освіта України. – 1999. – 8 груд. (№ 50). – С. 10 : фотогр.
Про виступ В. Г. Кременя на Всеукраїнській нараді-семінарі з питань розвитку післядипломної педагогічної освіти України та важливості андрагогіки для гуманізації освіти як пріоритетної галузі соціальних процесів.
879. **Мовчан, В.** Обговорення доповіді міністра освіти України В. Зайчука на колегії Міносвіти : [в обговоренні доп. взяв участь президент АПН України Василь Кремень] / Віктор Мовчан // Освіта України. – 1999. – 24 берез. (№ 12). – С. 7.
880. **Мостова, Т.** Регіони мають знати, над чим працює Академія : вісті з АПН [України] / Таїса Мостова // Освіта України. – 1999. – 21 лип. (№ 29). – С. 2.
Про вступне слово президента АПН України В. Г. Кременя щодо недостатнього ознайомлення регіонів з роботою Академії.
881. **Мостова, Т.** Сухомлинський належить уже всьому світові : [про участь В. Кременя в VI Всеукр. пед. читаннях «Василь Сухомлинський і сучасність»] / Таїса Мостова // Освіта України. – 1999. – 27 жовт. (№ 44). – С. 8.
882. **Шевченко, В.** Вісті з АПН / Валентин Шевченко // Освіта України. – 1999. – 5 трав. (№ 18). – С. 3.
Про участь В. Г. Кременя в засіданні Президії АПН України з питання: «Стан і перспективи досліджень проблеми диференціації освіти та соціальної дезадаптації учнів». Учений оцінив результати роботи колективу науковців лабораторії психології соціально дезадаптованих неповнолітніх Інституту психології ім. Г. С. Костюка.

2000

883. **Булавко, В.** «Учителя без знання комп'ютера й іноземної мови не уявляю...» / Віталій Булавко // Освіта України. – 2000. – 15 листоп. (№ 46). – С. 7.
Про брифінг міністра освіти і науки України В. Г. Кременя з проблем виплати заробітної плати та стипендій, переходу на

12-бальну систему оцінювання та 12-річне навчання, уведення державної мови у вищій школі та забезпечення навчальною літературою.

884. **Вашуленко, М.** Результати наукової діяльності АПН України за 1999 рік і завдання на 2000 рік : [про вступне слово В. Г. Кременя на заг. зборах АПН України] / М. Вашуленко // Пед. газета. – 2000. – Трав. (№ 5). – С. 1–2.
885. **Вісті** з Президії Академії педагогічних наук : [розгляд питання «Про основні напрями діяльності Ін-ту вищої освіти»] // Пед. газета. – 2000. – Берез. (№ 3). – С. 7.
Про виступ В. Г. Кременя на відкритті засідання.
886. **Гергель, О.** Василь Кремень і Паскаль Ф'єскі – про освіту / Ольга Гергель // Освіта України. – 2000. – 22 берез. (№ 12/13). – С. 1, 4 : фотогр.
Про зустріч міністра освіти і науки України Василя Кременя з Надзвичайним і Повноважним Послом Французької Республіки Паскалем Ф'єскі й обговорення подальшої співпраці між Україною та Францією в галузі освіти.
887. **Гергель, О.** Московські освітяни в гості до нас... / Ольга Гергель // Освіта України. – 2000. – 30 листоп. (№ 48). – С. 1 : фотогр.
Про зустріч міністра освіти і науки України В. Г. Кременя з делегацією московських освітян, конкретні кроки з модернізації освітянської сфери: перехід на 12-бальну шкалу оцінювання знань, посеместрове навчання, можливість вступу до двох і більше закладів вищої школи одночасно, вирішення питання другорічників та медалістів.
888. **Гергель, О.** Освіта і релігія: перехрестя взаєморозуміння / Ольга Гергель // Освіта України. – 2000. – 26 квіт. (№ 17). – С. 2.
Про виступ В. Г. Кременя на зустрічі співробітників Міністерства освіти і науки України, Держкомітету у справах релігій із представниками Всеукраїнської Ради церков і релігійних організацій, присвяченій обговоренню проекту Меморандуму про співпрацю названих інституцій.
889. **Григоренко, В.** АПН України відкрила свою сторінку в Інтернеті / В. Григоренко // Пед. газета. – 2000. – Серп. (№ 8). – С. 1.
Про відкриття В. Г. Кременем презентації проекту «Інформаційне забезпечення розвитку педагогічних досліджень і навчальних технологій в Україні».

890. **Григоренко, В.** «Сучасна освіта в Україні»: [третя міжнар. виставка навч. закл.] / Віктор Григоренко // Пед. газета. – 2000. – Квіт. (№ 4). – С. 5.
Про відкриття виставки міністром освіти і науки України В. Г. Кременем.
891. **Корюненко, М.** Середня освіта переходить на 12-річне навчання восени 2001 року : це питання обговорювали освітяни на Всеукр. нараді-семінарі / Марія Корюненко // Освіта України. – 2000. – 12 лип. (№ 28). – С. 2.
Про виступ В. Г. Кременя на Всеукраїнській нараді-семінарі «Проблеми організації переходу на новий зміст та структуру загальної середньої освіти» з приводу необхідності створення національної доктрини освіти, яка б повною мірою враховувала нові потреби часу й суспільних відносин.
892. **Корюненко, М.** Три мови як мінімум повинен знати наш випускник : тільки в цьому – майбутнє і дитини, і країни / Марія Корюненко // Освіта України. – 2000. – 31 трав. (№ 22). – С. 3.
Про виступ В. Г. Кременя на нараді працівників Міністерства освіти і науки України і начальників обласних управлінь освіти, Київської та Севастопольської міських держадміністрацій щодо реформування структури міністерства, відзначення новостворених установ АПН України, зокрема Державної науково-педагогічної бібліотеки України.
893. **Корюненко, М.** Учителю, директор, міністр мають звернутися навколо учня, як планети навколо сонця : [про розмову В. Г. Кременя з журналістами] / М. Корюненко // Освіта України. – 2000. – 15 берез. (№ 11). – С. 1–2.
894. **Кремень Василь** Григорович // Хто є хто в Україні / Київ. наук. т-во ім. П. Могили. – К., 2000. – С. 239.
895. **Василь Кремень** – міністр освіти і науки : (біогр. довідка) // Освіта України. – 2000. – 19 січ. (№ 3). – С. 1.
896. **Василю Кременю** – многая літа : [поздоровлення з нагоди дня народж.] // Освіта України. – 2000. – 21 черв. (№ 25). – С. 8 : фотогр.
897. **Кремінський, Б.** Переможців міжнародних учнівських олімпіад приймав Маріїнський палац / Борис Кремінський // Освіта України. – 2000. – 15 листоп. (№ 46). – С. 2.
Виступаючи перед учасниками-переможцями олімпіад, міністр освіти і науки В. Г. Кремень наголосив на значенні цих заходів

- та державної підтримки молоді, відзначив переможців і тих, хто неодноразово брав участь у міжнародних олімпіадах.*
898. **Кузнецов, Ю.** Проблему підручників розв'язує уряд / Юрій Кузнецов // Освіта України. – 2000. – 8 берез. (№ 10). – С. 2.
Про виступ В. Г. Кременя на засіданні при віце-прем'єр-міністрі М. Г. Жулинському 2 березня 2000 р. щодо основних питань підготовки й видання підручників та забезпечення ними школярів та учнів професійно-технічних училищ.
899. **Кузнецов, Ю.** Реформа ПТО: проблеми і перспективи / Юрій Кузнецов // Освіта України. – 2000. – 17 трав. (№ 19/20). – С. 1, 4 : фотогр.
Виступ В. Г. Кременя на засіданні Міжгалузевої ради з професійно-технічної освіти щодо наказу МОН України, яким передбачено заходи на 2000 рік із розвитку системи ПТО в нових соціально-економічних умовах.
900. **Ліщинер, Л.** Наші студенти навчатимуться в Молдові. А їхні – в Україні / Леонід Ліщинер // Освіта України. – 2000. – 5 лип. (№ 27). – С. 1 : фотогр.
Про зустріч міністрів освіти і науки України В. Кременя та Республіки Молдова І. Гуца, на якій було підписано Протокол про співробітництво на 2000/2001 навчальний рік.
901. **Меншун, В. І.** Особистість яскрава, новаторська, цікава : (штрихи до портрета Василя Григоровича Кременя) / В. І. Меншун // Трибуна. – 2000. – № 1/2. – С. 4–6.
902. **Міністр освіти і науки Василь Кремень** : [біопр. довідка] // Уряд. кур'єр. – 2000. – 3 лют. (№ 20). – С. 3.
903. **Осипчук, Н.** Аби учні та вчителі почувалися по-справжньому комфортно : [зустріч переможців Всеукр. конкурсу «Учитель року – 2000» з міністром В. Кременем] / Наталя Осипчук // Освіта України. – 2000. – 14 черв. (№ 47). – С. 1–2.
904. **Осипчук, Н.** Від школи «індустріального суспільства» – до нової інформаційної доби : прес-конф. міністра освіти і науки Василя Кременя / Наталя Осипчук // Освіта України. – 2000. – 11 жовт. (№ 41). – С. 2.
Традиційна зустріч В. Г. Кременя з журналістами до Дня працівника освіти була присвячена проблемі заборгованості з виплати заробітної плати освітянам, реформування в галузі, а саме переходу на 12-бальну систему оцінювання знань та поступовому переходу на 12-річне навчання.

905. **Осипчук, Н.** Останній шкільний дзвінок як символ надії : прес-конф. в МОН [України] : «Підсумки минулого навчального року і перспективи на 2000/2001 н. р.» / Наталія Осипчук // Освіта України. – 2000. – 24 трав. (№ 21). – С. 3.
Виступ В. Г. Кременя про нововведення в освіті: скасування перевідних екзаменів у школі; право абітурієнта одночасно складати іспити до кількох закладів вищої школи; індивідуальне кредитування навчання.
906. **[Привітання Василю** Григоровичу Кременю з нагоди дня народження] // Освіта. – 2000. – 21–28 черв. (№ 28). – С. 12.
907. **Проблеми розвитку** загальної середньої, дошкільної, позашкільної та профтехосвіти : [підсумк. колегія М-ва освіти і науки України : з доп. виступив В. Кремень] // Пед. газета. – 2000. – Верес. (№ 9). – С. 1–3.
908. **Рапіна, Л.** «Сучасна освіта в Україні – 2000» : нотатки з третьої Міжнар. виставки навч. закл. / Лідія Рапіна // Освіта України. – 2000. – 5 квіт. (№ 14). – С. 1–2.
Із привітанням учасників та гостей виставки виступив В. Г. Кремень, зазначивши, що істинні вічні цінності – розвиток людини, розвиток особистості – утверджуються в навчальних закладах.
909. **Рапіна, Л.** Учителі року – гості міністерства : п'ятьох фіналістів-переможців цьогоріч. Всеукр. конкурсу «Вчитель року» вітали в Міносвіти і науки / Лідія Рапіна // Освіта України. – 2000. – 29 черв. (№ 26). – С. 2 : фотогр.
Вітаючи найкращих педагогів України, В. Г. Кремень розповів учителям про нову структуру міністерства, плани розвитку середньої школи, зокрема сільської.
910. **Список** публікацій В. Г. Кременя в періодичній пресі : [17 назв] // Постметодика. – 2000. – № 1. – С. 6.
- 2001**
911. **Булавко, В.** «Маємо вести чесну розмову»: спір між ЦК профспілки освітян та Міносвіти і науки / Віталій Булавко // Освіта України. – 2001. – 7 лют. (№ 6). – С. 19.
Про доповідь В. Г. Кременя на II Позачерговому пленумі ЦК профспілки працівників освіти і науки.
912. **Гергель, О.** Переможців конкурсу вітали Президент та міністр МОН України : [конкурс знавців української мови ім. Петра

- Ядика] / Ольга Гергель // Освіта України. – 2001. – 30 трав. (№ 22). – С. 1 : фотогр.
- В. Г. Кремень оголошував і вітав переможців.*
913. **Голубєв, К.** Ушанували ветеранів-фронтовиків і «дітей війни» : [міністр освіти і науки України Василь Кремень привітав працівників освіти – ветеранів війни] / Костянтин Голубєв // Освіта України. – 2001. – 16 трав. (№ 20). – С. 2.
914. **Жовта, І.** «Ділова активність» України і Англії : [про зустріч міністра освіти і науки України В. Кременя з послом Великої Британії в Україні Роландом Г. Смітом] / Ірина Жовта // Освіта України. – 2001. – 24 трав. (№ 21). – С. 2 : фотогр.
915. **Жовта, І.** Доктрина розвитку освіти незабаром побачить світ / Ірина Жовта // Освіта України. – 2001. – 7 черв. (№ 23). – С. 4.
Про виступ В. Г. Кременя на прес-конференції у Міжнародному фонді «Відродження».
916. **Жовта, І.** Закладено фундамент науково-технічної співпраці України і Республіки Корея / Ірина Жовта // Освіта України. – 2001. – 25 лип. (№ 30). – С. 1, 4.
Про перше засідання Українсько-корейського комітету з науково-технічного співробітництва, протокол якого підписали міністр освіти і науки України В. Г. Кремень та міністр освіти і науки Республіки Корея Кім Йонг Хван.
917. **Жовта, І.** Василь Кремень: Роль Академії в реформаційних процесах має бути помітнішою для суспільства / Ірина Жовта // Освіта України. – 2001. – 14 груд. (№ 63/64). – С. 5.
Про доповідь В. Г. Кременя на загальних зборах АПН України.
918. **Жовта, І.** Останній варіант національної доктрини розвитку освіти України був представлений на засіданні МОН і АПН [України] / Ірина Жовта // Освіта України. – 2001. – 27 листоп. (№ 59/60). – С. 1–2.
Про виступ В. Г. Кременя на спільному засіданні колегії Міністерства освіти і науки України та Президії АПН України.
919. **Жовта, І.** Сільська молодь має впевнено почуватися при вступі до найпрестижніших ВНЗ України / Ірина Жовта // Освіта України. – 2001. – 20 черв. (№ 25/26). – С. 2.
Про участь В. Г. Кременя у засіданні Національного прес-клубу ринкових реформ на тему «Реформування освіти в Україні: напрями і перемоги».
920. **Корюненко, М.** Враховуючи світові тенденції, мусимо виходити на передові рубежі розвитку освіти : з семінару МОН

- [України] у Києві / Марія Корюненко, Лідія Рапіна // Освіта України. – 2001. – 10 січ. (№ 2/3). – С. 3–4.
Про доповідь В. Г. Кременя на семінарі.
921. **Корюненко, М.** Василь Кремень: «Дитина, яка приходиться до школи і навіть до дитячого садка, – це вже певна особистість» / Марія Корюненко // Сільська шк. – 2001. – 28 листоп. (№ 46/47). – С. 1, 4 : фотогр.
Про відвідання міністром освіти і науки України В. Г. Кременем разом із начальником Управління освіти і науки України Київської облдержадміністрації І. Л. Лікарчуком навчальних закладів Броварського району Київської області.
На фотогр.: Василь Кремень у дитячому будинку в с. Мокрець. – С. 1 ; Василь Кремень у Броварській гімназії ім. Степана Олійника.
922. **Корюненко, М.** Василь Кремень: Чим більше мов знає людина, тим більше в неї достоїнства / Марія Корюненко // Освіта України. – 2001. – 26 черв. (№ 27). – С. 6 : фотогр.
Про виступ В. Г. Кременя на розширеному засіданні колегії облдержадміністрації у Чернігові «Про хід виконання постанови Кабінету Міністрів України від 16 листопада 2000 р. № 1717 «Про перехід загальноосвітніх навчальних закладів на новий зміст, структуру і 12-річний термін навчання». У виступі йшлося про напрями модернізації освіти: зміна змісту навчання, спрямованість навчального процесу не лише на знання, а й на самостійне оволодіння інформацією, навчання дитини самостійно використовувати здобуті знання у повсякденному житті, у професійній та суспільній діяльності.
923. **Корюненко, М.** Сільська школа вітає міністра / Марія Корюненко // Сільська шк. – 2001. – 13 черв. (№ 23/24). – С. 1 : фотогр.
Про відвідання міністром освіти і науки України В. Г. Кременем Новошиляхівської загальноосвітньої школи Козелецького району Чернігівської області.
На фотогр.: Василь Кремень на кордоні області ; У кабінеті фізики ; Біля школи.
924. **Корюненко, М.** Указ Президента України поліпшить життя студента / Марія Корюненко // Освіта України. – 2001. – 4 квіт. (№ 14). – С. 3.
В. Г. Кремень коментує указ Президента України «Про додаткові заходи щодо реалізації державної молодіжної політики»

на брифінгу в Адміністрації Президента України та відповідає на запитання журналістів.

925. **Корюненко, М.** «Україна – 10 років незалежності» : зустріч М-ва освіти і науки з учасниками III Всесвіт. форуму українців / Марія Корюненко // Сільська шк. – 2001. – 22 серп. (№ 34/35). – С. 1–2 : фотогр.
Про виступ В. Г. Кременя і його відповіді на запитання зарубіжних гостей форуму. – С. 1, 2.
926. **Корюненко, М.** Чому наука і освіта в Україні ще не впливають на процеси суспільної трансформації / Марія Корюненко // Освіта України. – 2001. – 28 берез. (№ 13). – С. 1 : фотогр.
Про вступне слово В. Г. Кременя на колегії МОН України.
927. **Корюненко, М.** Чотирнадцята угода про визнання нашого диплома за рубежом / Марія Корюненко // Освіта України. – 2001. – 11 лип. (№ 28). – С. 1 : фотогр.
Про зустріч В. Г. Кременем у МОН України делегації Міністерства освіти і науки Республіки Болгарія та підписання Угоди між Кабінетом Міністрів України та урядом Республіки Болгарія про взаємне визнання документів про освіту, наукові ступені і вчені звання.
928. **Василь Кремень** : міністр освіти і науки України : [біографія] // Золота книга української еліти : інформ.-імідж. альм. – К., 2001. – Т. 3. – С. 240–241. – Текст парал. англ.
929. **Василь Кремень**: На з'їзді була відверта розмова // Освіта України. – 2001. – 12 жовт. (№ 47). – С. 2.
Про зустріч В. Г. Кременя з журналістами з приводу підбиття підсумків II Всеукраїнського з'їзду працівників освіти.
930. **Василь Кремень**: Шкільний автобус – це автобус, який перевозитиме нашу націю у XXI століття // Освіта України. – 2001. – 13 черв. (№ 24). – С. 1 : фотогр.
Про участь В. Г. Кременя у святі освіти, що відбулося в Чернігові.
931. **Лещенко, З.** На шахівниці міністра – мительшпіль / З. Лещенко // Директор шк. – 2001. – Квіт. (№ 14). – С. 2.
Про прес-конференцію міністра освіти і науки України В. Г. Кременя.
932. **Марченко, Л.** Школа – для дитини, а не для села / Людмила Марченко // Сільська шк. – 2001. – 28 берез. (№ 13). – С. 1 : фотогр.
Про виступ міністра освіти і науки В. Г. Кременя на семінарі в Дніпропетровську, присвяченому обговоренню системи

роботи органів управліннь освіти та методичних служб з керівними і педагогічними кадрами в умовах освітньої реформи. У виступі міністр наголосив на необхідності ефективних глобальних змін в освіті, зокрема в сільській школі.

933. **Мацьків, П.** «Інтелектуалізація – визначальний чинник утвердження нації» / Петро Мацьків // Галицька зоря. – 2001. – 26 січ. (№ 7). – С. 1, 4.

Про відвідання вченим, міністром освіти і науки В. Г. Кременем Дрогобича та високу оцінку ним роботи педагогічного університету міста. У виступі В. Г. Кремень акцентував на визначальності в майбутньому інтелектуального чинника. На думку вченого, комп'ютеризація навчального процесу, повноцінне використання Інтернету дасть змогу модернізувати освіту за змістом та формою. Стратегічним освітнім завданням В. Г. Кремень визначає боротьбу за інформаційний простір.

934. **Міністр**, якого любить простий учитель : [із листів до редакції] // Освіта. – 2001. – 20–27 черв. (№ 32/33). – С. 12.

935. **Осипчук, Н.** XXI століття – століття освіти. Це широко відоме гасло ЮНЕСКО пріоритетне в роботі АПН [України] : із заг. зборів / Наталія Осипчук // Освіта України. – 2001. – 28 берез. (№ 13). – С. 5.

Зі вступним словом виступив В. Г. Кремень.

936. **Осипчук, Н.** Василь Кремень: Затверджуючи ректора, треба брати до уваги і стан гуртожитків : нотатки із засід. колегії МОН України / Наталія Осипчук // Освіта України. – 2001. – 30 трав. (№ 22). – С. 2.

Про участь В. Г. Кременя у засіданні колегії МОН України.

937. **Осипчук, Н.** Педагогіка якісно нової освіти : із звіт. зборів АПН [України] / Наталія Осипчук // Освіта України. – 2001. – 21 берез. (№ 12). – С. 1–2 : фотогр.

Про вступне слово В. Г. Кременя.

938. **Осипчук, Н.** Учора стартувала ХХ всесвітня зимова олімпіада / Наталія Осипчук // Освіта України. – 2001. – 7 лют. (№ 6). – С. 1–2 : фотогр.

З напутніми словами до спортсменів звернувся В. Г. Кремень.

939. **Про призначення** В. Кременя [міністром освіти і науки України] : указ Президента України від 5 черв. 2001 р. № 406/2001 // Рідна шк. – 2001. – № 7. – С. 47 : фотогр.

940. **Ткаченко, Л.** Василь Кремень: В Українській державі немає чужої освіти. Вся освіта наша / Лідія Ткаченко // Директор шк. – 2001. – Листоп. (№ 44). – С. 5 : фотогр.

Про виступ В. Г. Кременя на засіданні Президії АПН України з питань діяльності вищих закладів освіти недержавної форми власності.

941. **Ткаченко, Л.** Проект Національної доктрини розвитку освіти України XXI століття / Лідія Ткаченко // Пед. газета. – 2001. – Трав. (№ 5). – С. 5.

Про виступ В. Г. Кременя на обговоренні проекту 23 квітня 2001 р.

942. **Філософія у вищих** навчальних закладах України: проблеми викладання : II методол. семінар «Філософія освіти XXI століття : проблеми і перспективи», 30 листоп. 2001 р. : [прогр. семінару] / АПН України, Ін-т вищої освіти АПН України [та ін.]. – К. : [б. в.], 2001. – 25 с.

В. Г. Кремень увійшов до складу оргкомітету семінару (голова) та виступив зі вступним словом «Філософія в контексті модернізації освіти». – С. 5.

943. **«Через** модернізацію освіти – до оновлення і згуртування нації»: [про прес-конф. з В. Кременем] / записала О. Гергель // Освіта України. – 2001. – 10 січ. (№ 2/3). – С. 2.

2002

944. **Белова, Л.** Перший в Україні пам'ятник учительці : [про виступ міністра освіти і науки України В. Кременя перед учасниками свята] / Людмила Белова // Освіта України. – 2002. – 8 жовт. (№ 80). – С. 1–2.

945. **В Ірані** вивчатимуть українську // Освіта України. – 2002. – 29 жовт. (№ 86). – С. 2.

У Київському національному університеті ім. Т. Шевченка відбулася зустріч президента Ісламської Республіки Іран пана Мохаммада Хатамі з ректором університету В. Скопенком та з В. Кременем.

946. **Видання підручників** – під прискіпливою увагою уряду // Освіта України. – 2002. – 30 серп. (№ 68/69). – С. 1–2.

Про зустріч В. Г. Кременя з прем'єр-міністром України А. К. Кінахом в ДАК «Укрвидавполіграфія» і виступ міністра з приводу випуску українськими видавцями високоякісних підручників нового покоління, які відповідають сучасним педагогічним технологіям.

947. **Горенко, І.** Руху юних техніків України – 75 / Ігор Горенко // Юний технік України. – 2002. – № 2. – С. 1–3.

Про привітання міністра освіти і науки України В. Г. Кременя учасників Всеукраїнського зльоту юних техніків із ювілеєм (75-ю річницею руху юних техніків України) та відзначення їхньої ролі у системі позашкільного виховання молоді.

948. **Жовта, І.** Василь Кремень: Кошти, передбачені в бюджеті на наступний рік, консервують нинішній стан освіти / Ірина Жовта // Освіта України. – 2002. – 8 листоп. (№ 89/90). – С. 1–2.
Про прес-конференцію В. Г. Кременя в МОН України щодо основних питань нинішнього стану та розвитку освітньої й наукової сфер країни.
949. **Жовта, І.** Василь Кремень: Шану і повагу до старших ми повинні обов'язково передати молодому поколінню / Ірина Жовта // Освіта України. – 2002. – 14 трав. (№ 38/39). – С. 4–5.
Про вітальне слово міністра освіти і науки України В. Г. Кременя ветеранам війни.
950. **Жовта, І.** Науково-технічна співпраця України і Південно-Африканської Республіки / Ірина Жовта // Освіта України. – 2002. – 29 листоп. (№ 95). – С. 3.
Про зустріч міністра освіти і науки України В. Г. Кременя з міністром мистецтв, культури, науки і технологій ПАР паном Бенем Нгубане з нагоди підписання Рамкової програми співробітництва між країнами. Під час зустрічі Василь Кремень відзначив співпрацю України в галузі науки з 60 країнами світу й висловив побажання надалі тісно співпрацювати з Південно-Африканською Республікою.
951. **Жовта, І.** Національний педагогічний університет імені Михайла Драгоманова помолодшав майже на дві тисячі першокурсників / Ірина Жовта // Освіта України. – 2002. – 20 верес. (№ 75). – С. 2.
Міністр освіти і науки, голова наглядової ради університету В. Г. Кремень привітав першокурсників із вступом до університету.
952. **Жовта, І.** Рівний доступ до якісної освіти / Ірина Жовта // Освіта України. – 2002. – 13 груд. (№ 98/99). – С. 6.
Про участь В. Г. Кременя в урочистому підписанні Угоди про виконання гранту уряду Японії на підготовку проекту «Рівний доступ до якісної освіти» та висловлення подяки Японії й Посольству Японії в Україні.

953. **Жовта, І.** Робота ВНЗ має відповідати сучасним ринковим умовам / Ірина Жовта // Освіта України. – 2002. – 10 груд. (№ 97). – С. 2.
Про виступ В. Г. Кременя на засіданні колегії МОН України щодо стану роботи ВНЗ, запобігання порушенням, службовим зловживанням, хабарництву в системі освіти, узгодження правил роботи навчальних закладів із сучасними ринковими умовами.
954. **Жовта, І.** У кожній школі має бути психолог : з прес-конф. міністра [В. Г. Кременя] / Ірина Жовта // Освіта України. – 2002. – 11 жовт. (№ 81). – С. 2.
955. **Жовта, І.** Уряд опікується журналістською освітою / Ірина Жовта // Освіта України. – 2002. – 29 жовт. (№ 86). – С. 2.
Про зустріч В. Кременя з членами науково-методичної комісії з питань журналістики та виступ про потребу максимальної індивідуалізації підготовки журналістів, зокрема в аспірантурі.
956. **Жовта, І.** Успіхи вінничан – результат спільної роботи освітян і місцевої влади: Освіта Вінниччини – її нинішній стан, розвиток протягом кількох років – стала предметом розмови членів колегії М-ва освіти і науки [України] та запрошених / Ірина Жовта // Освіта України. – 2002. – 20 груд. (№ 101). – С. 2.
Про доповідь міністра освіти і науки України В. Г. Кременя щодо потреби створення в кожному навчальному закладі умов для ефективного навчання.
957. **З ювілеєм!** : Василю Григоровичу Кременю 25 червня цього року виповнюється 55 // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2002. – № 3. – 2-га с. обкл.
958. **Коноваленко, О.** І завітє сто квіток : [до 55-річчя від дня народж. В. Г. Кременя] / Ольга Коноваленко // Освіта. – 2002. – 26 черв. – 3 лип. (№ 34). – С. 5 : фотогр.
959. **Корюненко, М.** Велич нації починається із самоповаги, з любові до рідного слова : урочистості з нагоди закриття другого Міжнар. конкурсу з укр. мови ім. Петра Яцика / Марія Корюненко // Освіта України. – 2002. – № 41. – С. 1–2.
Вітаючи переможців, В. Г. Кремень відзначив особливу участь Петра Яцика в започаткуванні цього конкурсу.
960. **Корюненко, М.** До науки треба залучати талановиту молодь : ця тема була головною на спільному засіданні МОН [України] і НАН [України] / Марія Корюненко // Освіта України. – 2002. – 18 черв. (№ 48). – С. 2.

Про співдоповідь міністра освіти і науки України В. Г. Кременя з проблеми оновлення наукових кадрів.

961. **Корюненко, М.** Мово! Пресвятая Богородице мого народу : [вітання Президента України учасникам III Міжнар. конкурсу знавців укр. мови ім. П. Яцика зачитав міністр освіти і науки Василь Кремень] / Марія Корюненко // Освіта України. – 2002. – 22 листоп. (№ 93). – С. 2–3.
У виступі В. Г. Кременя йшлося про значення конкурсу в розбудові української держави, підвищенні престижу української мови серед молоді та у вихованні пошани до державної мови.
962. **Корюненко, М.** Не лишати дітей на узбіччі життєвого шляху / Марія Корюненко // Освіта України. – 2002. – 25 черв. (№ 50/51). – С. 2–4 : фотогр.
Про участь В. Г. Кременя у Всеукраїнській нараді-семінарі «Забезпечення конституційних вимог щодо обов'язковості здобуття загальної середньої освіти дітьми і підлітками», 18–19 червня 2002 р. У доповіді було висвітлено такі питання: завдання центральних і місцевих органів у справі забезпечення конституційного права молоді на здобуття загальної середньої освіти; запобігання дитячій бездоглядності.
963. **Василеві Кременю – 55!** : [привітання з нагоди 55-річчя від дня народж.] // Освіта України. – 2002. – 25 черв. (№ 50/51). – С. 5.
964. **Василь Кремень:** Ми повинні зберегти профтехосвіту // Освіта України. – 2002. – 4 жовт. (№ 79). – С. 4.
Про участь В. Г. Кременя в засіданні колегії МОН України.
965. **Василь Кремень:** Україна не може розвиватися без огляду на процеси, що відбуваються в світі : [про темат. зустріч В. Кременя «Реформування освіти в Україні в умовах світового глобалізаційного процесу»] // Освіта України. – 2002. – 4 жовт. (№ 79). – С. 2.
966. **Кремень Василь Григорович** : [біогр. довідка] // Філософський енциклопедичний словник / НАН України, Ін-т філософії ім. Г. С. Сковороди. – К., 2002. – С. 307.
967. **Кремень Василь Григорович** : [біогр. довідка] // Шаров І. 100 сучасників: роздуми про Україну / Ігор Шаров. – К., 2002. – С. 218.
968. **Кремень Василь Григорович** : до 55-річчя від дня народж. : каталог вист. / АПН України, ДНПБ України ; [уклад.

- Л. І. Ніколюк ; відп. за вип. П. І. Рогова]. – К. : [б. в.], 2002. – 24 с. – (Ювіляри АПН України ; вип. 6).
969. **Михайленко М.** Подяка журналістам від міністра / Марія Михайленко // Освіта України. – 2002. – 18 черв. (№ 48). – С. 2. *В. Г. Кремень привітав представників преси з Днем журналіста та подякував за увагу до освітянського з'їзду, обговорення Національної доктрини, прокоментував суперечки щодо намірів українсько-російської комісії підготувати єдиний для шкіл обох країн підручник історії.*
970. **Мінецька, І.** Українська вища школа – складова загальноєвропейської освіти / Ірина Мінецька // Освіта України. – 2002. – 28 трав. (№ 41). – С. 2. *Про участь В. Г. Кременя у Міжнародному семінарі «Вища освіта України та Болонський процес».*
971. **Міністр**, якого знають усі: Василеві Кременю – 55! // Освіта України. – 2002. – 25 черв. (№ 50/51). – С. 5 : фотогр. *На фотогр.: Художній керівник кінного театру «Запорозькі козаки» О. Григор'єв вручив В. Г. Кременю грамоту про його зарахування до славного загалу запорозьких козаків.*
972. **Міністрові** освіти і науки України Василеві Кременю – 55! : [привітання] // Рідна шк. – 2002. – № 7. – С. 3.
973. **Наукова** підтримка переходу на 12-річну загальноосвітню школу – головне завдання науковців АПН [України] на найближчі кілька років : [про прес-конф. міністра освіти і науки України В. Г. Кременя з нагоди 10-річ. ювілею АПН України, 13 груд. 2002 р.] // Освіта України. – 2002. – 17 груд. (№ 100). – С. 1–3 : фотогр.
974. **Пасемко, І.** Доктор Євген Федоренко в Україні / Іван Пасемко // Рідна Шк. (Нью-Йорк). – 2002. – № 131. – С. 10–13. *Про зустріч міністра освіти і науки України В. Кременя з організатором і керівником Шкіл Українознавства, ученим секретарем УВАН у США, академіком АПН України проф. Є. Федоренком. Під час зустрічі В. Г. Кремень порушив питання спільного видання підручників для ЗОШ та ВНЗ України, стану та перспектив розвитку українознавства як науки та навчальної дисципліни в Україні, проблеми комп'ютеризації українських шкіл, комплектування бібліотек шкіл та ВНЗ, стажування українських студентів у США.*

975. **Про нагородження** орденом «За заслуги» [Кременя Василя Григоровича – міністра освіти і науки України, академіка НАН України]: указ Президента України від 25 черв. 2002 р. № 579/2002 // Освіта України. – 2002. – 5 лип. (№ 53). – С. 1.
За вагомі особисті заслуги в розвитку національної освіти і науки, активну громадсько-політичну діяльність.
976. **Реформи** в освіті не матимуть зворотної дії: [про прес-конф. В. Г. Кременя щодо підсумків роботи освіт. галузі за I півріччя] // Освіта України. – 2002. – 8 лют. (№ 12). – С. 2.
977. **Реформування** освіти триває: [про прес-конф. В. Г. Кременя з приводу підсумків півріччя в роботі загальноосвіт. шк., проф.-техн. і вищ. навч. закл. та наук. колективів] // Уряд. кур'єр. – 2002. – 2 лют. (№ 22). – С. 4 : фотогр.
978. **Рух юних** техніків треба не просто реанімувати. А вивести його на рівень нових умов інформаційного суспільства // Освіта України. – 2002. – 20 верес. (№ 75). – С. 4–5.
Про візит В. Г. Кременя до Українського державного центру науково-технічної творчості учнівської молоді. – С. 4.
979. **Сніцарьова, Д.** Якщо міністр мріє... : [коментар після прес-конф. з В. Кременем] / Д. Сніцарьова // Дзеркало тижня. – 2002. – 9 лют. (№ 5). – С. 15.
980. **Ткаченко, Л.** Автоматизація і комп'ютеризація – наступний етап розвитку Державної науково-педагогічної бібліотеки України / Лідія Ткаченко // Освіта України. – 2002. – 7 черв. (№ 45). – С. 1, 4.
Про засідання Президії АПН України та виступ В. Г. Кременя щодо подальшого розвитку Державної науково-педагогічної бібліотеки України.
981. **Ткаченко, П.** Дбайливе слово міністра / Петро Ткаченко // Юний технік України. – 2002. – № 1. – С. 2–3 : фотогр.
Про відвідання міністром освіти і науки В. Г. Кременем Українського державного центру науково-технічної творчості учнівської молоді.
982. **Україна** – Кіпр: домовленість про співробітництво в освіті // Освіта України. – 2002. – 13 груд. (№ 98/99). – С. 1–2 : фотогр.
Про зустріч В. Кременя з міністром освіти і культури Кіпру У. Іоаннідісом, під час якої досягнуто домовленостей щодо підписання угоди про співробітництво в галузі науки, освіти та культури.

983. **Філіал** Тернопільської державної академії народного господарства – у Вірменії // Освіта України. – 2002. – 29 листоп. (№ 95). – С. 1, 3 : фотогр.
Василь Кремень нагородив директора Єрванської філії Тернопільської державної економічної академії народного господарства Саака Гудратяна знаком «Відмінник освіти України».

2003

984. **«Від рівня** якості вищої освіти дедалі більше залежатиме доля народу, держави і життя кожного громадянина», – так відзначив пріоритетність галузі в загальному поступі суспільства міністр освіти і науки України В. Г. Кремень на підсумковій колегії МОН [України] / матеріал підгот. А. Подставкіна // Рідна шк. – 2003. – № 4. – С. 9.
985. **Ворона, В.** Володимир Філіппов і Василь Кремень відвідали НАУ / Валерій Ворона // Освіта України. – 2003. – 14 лют. (№ 12). – С. 2 : фотогр.
У рамках Року Росії в Україні Василь Кремень разом із Володимиром Філіпповим, міністром освіти Російської Федерації, відвідали Національний авіаційний університет України.
986. **Дідівська, І.** Найбільшою цінністю стають знання : у час переходу до інформаційного суспільства / Інна Дідівська // Освіта України. – 2003. – 8 лип. (№ 50/51). – С. 10.
Про доповідь В. Г. Кременя на ювілейному засіданні пленуму Товариства «Знання» України.
987. **Долганова, Л.** Зустріч міністрів освіти і науки України та Республіки Болгарія / Лілія Долганова // Освіта України. – 2003. – 4 лют. (№ 9). – С. 1–2 : фотогр.
Про зустріч міністра освіти і науки України В. Кременя з міністром освіти і науки Республіки Болгарія В. Атанасовим із питань перспективи обміну учнями та студентами для оздоровлення під час канікул, розширення обмінів викладачами української та болгарської мов і літератури для довгострокової педагогічної роботи у вищій школі.
988. **Жовта, І.** Зовнішнє тестування: У цьому експерименті візьмуть участь університети Києва, Львова, Одеси і Харкова / Ірина Жовта // Освіта України. – 2003. – 15 квіт. (№ 28/29). – С. 2.
Про прес-конференцію В. Г. Кременя щодо майбутнього експерименту.

989. **Жовта, І.** Василь Кремень: Ми не можемо утримувати матеріально-технічну базу навчальних закладів, якщо не впишемось у сучасні ринкові відносини / Ірина Жовта // Освіта України. – 2003. – 4 квіт. (№ 25). – С. 2.
Про виступ В. Г. Кременя на засіданні колегії МОН України.
990. **Жовта, І.** Василь Кремень: Співпраця із США є одним з пріоритетів у міжнародній діяльності МОН / Ірина Жовта // Освіта України. – 2003. – 14 листоп. (№ 85). – С. 2 : фотогр.
Про зустріч міністра освіти і науки В. Кременя з президентом Американських Рад Д. Девідсоном та підписання Протоколу про наміри.
991. **Жовта, І.** Оновлення професійної освіти та підготовки в Україні / Ірина Жовта // Освіта України. – 2003. – 28 листоп. (№ 28). – С. 3.
Про виступ В. Г. Кременя на спільному засіданні колегії МОН України та Президії АПН України й обговорення проекту Концепції розвитку професійної освіти в Україні.
992. **Жовта, І.** Першого вересня Дмитро Табачник і Василь Кремень вітали малюків дитячого будинку [«Материнка», Біла Церква] / Ірина Жовта // Освіта України. – 2003. – 3 верес. (№ 66). – С. 2.
993. **Жовта, І.** Реформування вищої освіти і Болонський процес / Ірина Жовта // Освіта України. – 2003. – 9 груд. (№ 92). – С. 3.
Про виступ В. Г. Кременя на семінарі, який проводили представники Ради Європи для керівників українських інститутів, університетів та академій.
994. **Жовта, І.** «Сучасна освіта в Україні – 2003» : у Києві відкрилась Шоста міжнар. виставка навч. закл. / Ірина Жовта // Освіта України. – 2003. – 7 лют. (№ 10). – С. 3.
Про виступ В. Г. Кременя на урочистому відкритті, в якому відзначено потужність, авторитетність та популярність виставки.
995. **Жовта, І.** Учасники VIII Української антарктичної експедиції відправились на українську антарктичну станцію «Академік Вернадський» / Ірина Жовта // Освіта України. – 2003. – 7 лют. (№ 10). – С. 1 : фотогр.
У напутньому слові В. Г. Кременя відзначив важливість роботи українських учених в Антарктиді і підкреслив, що VIII Українська антарктична експедиція є результатом спільної діяльності МОН України та уряду України.

996. **Жовта, І.** Філії російських ВНЗ у нас та українських – у Росії працюватимуть у рамках міжурядової угоди / Ірина Жовта // Освіта України. – 2003. – 4 лют. (№ 9). – С. 2.
Про зустріч В. Г. Кременя з міністром освіти Російської Федерації Володимиром Філіпповим та підписання Угоди між Кабінетом Міністрів України та урядом Російської Федерації про порядок створення і діяльності філій російських вищих навчальних закладів в Україні та українських – у Російській Федерації, а також Протоколу про внесення змін і доповнень до міжурядової угоди між країнами щодо взаємного визнання та еквівалентності документів про освіту і вчені звання.
997. **Коваленко, О.** Міжнародний рівень для української менеджмент-освіти / Ольга Коваленко // Освіта України. – 2003. – 21 берез. (№ 21). – С. 1, 3.
В. Г. Кремень від уряду України підписав меморандум про взаєморозуміння між урядами України та США щодо співпраці у вдосконаленні менеджмент-освіти в українських закладах вищої школи, відзначивши високий потенціал науки і освіти України.
998. **Кузнецов, Ю.** Посли іноземних держав цікавилися освітою в Україні / Ю. Кузнецов // Освіта України. – 2003. – 1 квіт. (№ 24). – С. 2.
Про зустріч В. Г. Кременя з працівниками дипломатичних місій, акредитованих в Україні, що відбулася в Міністерстві закордонних справ України.
999. **Куцева, Е.** Плохо, когда наши дети не знают украинского языка, но так же плохо, когда они не знают и русского / Екатерина Куцева ; фот. В. Белокрыла // Донбасс. – 2003. – 20 дек. (№ 235). – С. 2.
Про перевірку міністром освіти і науки України В. Г. Кременем виконання державної програми розвитку української мови у Донбасі. Міністр відвідав низку міських, районних та сільських шкіл Донецчини. В. Г. Кремень провів спільне засідання колегії МОН України і Донецької облдержадміністрації та висловив думку про необхідність оволодіння молоддю трьома мовами: українською як державною, російською та однією із західних мов.

1000. **Малиношевська, С.** Хто виховує міністрів : [про матір В. Г. Кременя – Варвару Іванівну] / Світлана Малиношевська // Освіта України. – 2003. – 17 черв. (№ 44/45). – С. 5 : фотогр.
1001. **Меншун, В.** Видатні особистості України : [В. Г. Кремень] / Валентина Меншун // Трибуна. – 2003. – № 7/8. – С. 14.
1002. **Меншун, В.** «Знання» – у «Трибуні» і «Трибуна» – у «Знанні» / Валентина Меншун // Трибуна. – 2003. – № 3/4. – С. 22–29.
Про публікації академіка, міністра освіти і науки України, президента Товариства «Знання» України В. Г. Кременя в журналі «Трибуна». – С. 27–28.
1003. **Мінецька, І.** Народні депутати обговорювали проект Програми дій уряду / Ірина Мінецька // Освіта України. – 2003. – 4 квіт. (№ 25). – С. 4.
В. Г. Кремень представив урядовий документ, детально зупинившись на розділах, присвячених сфері освіти і науки.
1004. **Міністр** освіти і науки [України] Василь Кремень зустрівся з Надзвичайним і Повноважним Послом Республіки Польща паном Мареком Зюлковським // Освіта України. – 2003. – 28 берез. (№ 23). – С. 2.
Обговорювалося питання підготовки до проведення форуму вчителів і викладачів польської мови, підписання угоди між Кабінетом Міністрів України та урядом Республіки Польща щодо взаємного визнання документів про освіту та наукові ступені.
1005. **Міністр** освіти і науки [України] Василь Кремень зустрівся із послом Великої Британії в Україні Робертом Брінклі // Освіта України. – 2003. – 4 квіт. (№ 25). – С. 2.
На зустрічі порушувалися питання вищої освіти, фінансування освіти в цілому, інформатизації й комп'ютеризації навчальних закладів, осучаснення їхньої матеріально-технічної бази, співпраці обох країн на ниві освіти.
1006. **Міністр** освіти і науки України зустрівся з представниками дипломатичного корпусу зарубіжних країн // Педагогіка толерантності. – 2003. – № 1. – С. 120.
У зустрічі з В. Г. Кременем взяли участь представники майже 50 дипломатичних місій, акредитованих в Україні. Міністр розповів про перетворення в усіх ланках освітньої сфери України, наголосив на потребі переходу до гуманної толерантної педагогіки.

1007. **Рапіна, Л.** Міністр освіти і науки [України] зустрівся з учителями року / Лідія Рапіна // Освіта України. – 2003. – 24 черв. (№ 46/47). – С. 2.
Про зустріч В. Г. Кременя з переможцями Всеукраїнського конкурсу «Вчитель року-2003».
1008. **Сніцарьова, Д.** Алло, скривдили студента! / Дарина Сніцарьова // Дзеркало тижня. – 2003. – 4–10 жовт. (№ 38). – С. 15.
Про прес-конференцію В. Г. Кременя, приурочену до Дня працівників освіти, з питання досягнень і проблем освітньої галузі.
1009. **Ткаченко, Л.** Василь Кремень: захистити права дитини, утвердивши демократичний стиль відносин між суспільством і дитиною / Лідія Ткаченко // Освіта України. – 2003. – 28 берез. (№ 23). – С. 5.
Висвітлено виступ В. Г. Кременя на березневому засіданні Президії АПН України про хід виконання національної програми «Діти України».
1010. **Товариству «Знання» України – 55 років / фото С. Віватенка // Трибуна. – 2003. – № 3/4. – 1-а с. обкл. : фотогр. [В. Г. Кремень, В. І. Кушерець, В. А. Глушко, Д. М. Єсипенко, В. І. Меншун].**
Академік НАН України, президент Товариства «Знання» України, міністр освіти і науки В. Г. Кремень організував роботу товариства, підбравши ініціативну команду, до якої увійшли голова правління Товариства, канд. філос. наук В. І. Кушерець, його заступник В. А. Глушко, керівник центру духовної культури Товариства «Знання» Д. М. Єсипенко, головний редактор «Трибуни» В. І. Меншун.
1011. **Україні** необхідний мовний прорив, вважає міністр освіти і науки Василь Кремень : [про прес-конф. в Сімферополі] // Світ. – 2003. – Верес. (№ 35/36). – С. 1.
1012. **Учора** завершився третій конкурс, щоб сказати «добридень» четвертому : урочисте нагородження переможців III Міжнар. конкурсу з укр. мови ім. П. Яцика – в Нац. опері України // Освіта України. – 2003. – 23 трав. (№ 37). – С. 2.
Про виступ В. Г. Кременя.

2004

1013. **Булавко, В.** «Освіта України – 2004» / Віталій Булавко // Освіта України. – 2004. – 12 жовт. (№ 79/80). – С. 1–2 : фотогр.

Про привітання В. Г. Кременем учасників виставки та відзначення плідної роботи «Педагогічної преси» – одного з провідних освітянських видавництв.

1014. **Важливий** крок до визнання України членом європейського освітнього простору // Освіта України. – 2004. – 2 черв. (№ 42/43). – С. 6 : фотогр.

Про участь В. Кременя у Міжнародному семінарі «Гарантії якості, європейська система передачі і накопичення кредитів та практика імплементації Болонського процесу в різних європейських країнах».

1015. **Василяшко, В.** Відзначено учнів-ерудитів / Василь Василяшко // Освіта України. – 2004. – 13 лип. (№ 54/55). – С. 9 : фотогр. [Василь Кремень вручає нагороду Миколі Єрьюміну].

В. Кремень вручив нагороди переможцям Всеукраїнського радіоконкурсу учнівської молоді «Феномен знань».

1016. **Василь Кремень** – вчений, політик, людина – в баченнях і сприйнятті освітян : [листи щиросердя на адресу міністра] // Освіта. – 2004. – 23–30 черв. (№ 29). – С. 4.

1017. **Дмитренко, К.** П спортивні ігри школярів України відкрито / Костянтин Дмитренко // Освіта України. – 2004. – 18 трав. (№ 38). – С. 2.

З привітанням виступив міністр освіти і науки України В. Кремень, відзначивши, що заняття фізкультурою – це турбота не тільки про своє здоров'я, а й про здоров'я народу, країни.

1018. **Долганова, Л.** Взаєморозуміння у сфері науки / Лілія Долганова // Освіта України. – 2004. – 9 листоп. (№ 88). – С. 2.

Про зустріч міністра освіти і науки України Василя Кременя з делегацією Малайзії на чолі з парламентським секретарем Міністерства вищої освіти доктором Адхамом Нохом.

1019. **Долганова, Л.** Візит міністра освіти і науки України Василя Кременя до Чеської Республіки / Лідія Долганова // Освіта України. – 2004. – 9 січ. (№ 1/2). – С. 3 : фотогр.

Про зустріч Василя Кременя з міністром освіти, молоді та спорту Чеської Республіки Петрою Бузковою та підписання Угоди «Про співробітництво в галузі освіти і науки на 2003–2006 роки». В. Г. Кремень відвідав Карлов університет, консерваторію для дітей з вадами зору та Чеську вищу політехнічну школу, зустрівся з ректорами та науково-викладацькими колективами цих закладів.

1020. **Долганова, Л.** Україна – Іран: Співробітництво в освіті / Лілія Долганова // Освіта України. – 2004. – 12 берез. (№ 19). – С. 5.
В. Кремень на чолі української делегації провів переговори з делегацією Ісламської Республіки Іран, очолюваною міністром Дж. Тоуфігі.
1021. **Жовта, І.** Високі нагороди – учасникам Всесвітньої універсиади / Ірина Жовта // Освіта України. – 2004. – 8 черв. (№ 44/45). – С. 1, 4.
В. Г. Кремень вручив державні нагороди переможцям та призерам XXII літньої Всесвітньої універсиади і відзначив важливість успіху національної команди.
1022. **Жовта, І.** За дорученням Президента України Леоніда Кучми Василь Кремень вручив високі державні нагороди / Ірина Жовта // Освіта України. – 2004. – 9 січ. (№ 1/2). – С. 1, 2.
Серед нагороджених – учені й керівники інститутів НАН України, науковці провідних столичних закладів вищої школи, працівники МОН України. В. Г. Кремень відзначив, що на сто відсотків виконано державний бюджет з фінансування педагогічної й наукової галузей, а також триває тенденція до зростання кількості молоді, яка навчається у вищих навчальних закладах.
1023. **Жовта, І.** Забезпечення рівного доступу до якісної освіти для дітей з особливими потребами / Ірина Жовта // Освіта України. – 2004. – 19 жовт. (№ 81/82). – С. 7.
Про участь В. Г. Кременя у Всеукраїнському семінарі «Роль органів управління освітою в забезпеченні рівного доступу до якісної освіти дітей з особливими освітніми потребами, дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування».
1024. **Жовта, І.** Зовнішнє тестування відчинить двері до вищої школи обдарованим дітям / Ірина Жовта // Освіта України. – 2004. – 30 січ. (№ 8). – С. 1–2 : фотогр.
Про виступ В. Г. Кременя на нараді в МОН України щодо організації експерименту з упровадження зовнішнього тестування. Міністр виділив дві загрози на шляху його реалізації: зловживання, які можуть виникнути в загальнонаціональній системі перевірки знань; небезпека перетворення навчання у випускних класах на «натаскування учнів на відповіді до тестів», що суперечить ідеї гармонійного розвитку дитини як особистості.

1025. **Жовта, І.** Кожен другий випускник має шанс здобути вищу освіту за державний кошт / Ірина Жовта // Освіта України. – 2004. – 23 квіт. (№ 31). – С. 2.
Про виступ В. Г. Кременя на прес-конференції в МОН України та презентацію Типових навчальних планів для 12-річної школи.
1026. **Жовта, І.** Міністр освіти і науки Василь Кремень узяв участь в урядовій «Гарячій лінії» / Ірина Жовта // Освіта України. – 2004. – 15 черв. (№ 46/47). – С. 1, 4.
1027. **Жовта, І.** Напередодні нового року члени колегії МОН [України] обговорювали проблеми вищої школи / Ірина Жовта // Освіта України. – 2004. – 28 груд. (№ 101). – С. 2.
Резюмуючи обговорення, В. Г. Кремень зазначив, що загострення питання якості вищої освіти потребує рішучих кроків МОН України і ДАКУ для його вирішення.
1028. **Жовта, І.** Нашу освіту високо цінують й у В'єтнамі : [укладено угоду між Кабміном України та урядом Соціалістичної Республіки В'єтнам «Про взаємне визнання документів про освіту, наук. ступені і вчені звання»] / Ірина Жовта // Освіта України. – 2004. – 9 листоп. (№ 88). – С. 2.
На думку В. Г. Кременя, підписання угоди стане поштовхом до розширення студентських обмінів і двосторонніх відносин між вищими навчальними закладами обох країн, а також сприятиме розвитку дружніх стосунків, які вже стали традиційними.
1029. **Жовта, І.** «Освіта та кар'єра – 2004» – до дня студента / Ірина Жовта // Освіта України. – 2004. – 17 листоп. (№ 90). – С. 2.
Про виступ В. Г. Кременя на урочистому відкритті виставки, відзначення її ролі в наданні можливості вищій школі презентувати свій досвід і більше дізнаватися про роботу колег з інших регіонів, а молоді – визначитися з майбутнім місцем навчання, професією, кар'єрою.
1030. **Жовта, І.** Педагогів цікавить заробітна плата, а батьків – побори в школах та шанси їхніх дітей здобути вищу освіту / Ірина Жовта // Освіта України. – 2004. – 12 берез. (№ 19). – С. 2.
Про відповіді В. Г. Кременя під час «Урядової гарячої лінії».
1031. **Жовта, І.** Профспілка – важливий партнер міністерства / Ірина Жовта // Освіта України. – 2004. – 27 квіт. (№ 32/33). – С. 2 : фотогр.

- Міністр освіти і науки України В. Кремень та голова ЦК Профспілки працівників освіти і науки України Л. Сачков підписали Галузеву угоду між МОН України та профспілкою.*
1032. **Жовта, І.** Рішення Конституційного суду відповідає інтересам молоді / Ірина Жовта // Освіта України. – 2004. – 12 берез. (№ 19). – С. 5.
Коментар В. Г. Кременем рішення Конституційного суду щодо навчання у закладах вищої школи на платній основі.
1033. **Жовта, І.** У міністерстві освіти і науки вітали освітян – ветеранів ВВВ зі святом Перемоги / Ірина Жовта // Освіта України. – 2004. – 11 трав. (№ 36). – С. 3.
Привітання В. Г. Кременем ветеранів-освітян з 59-ю річницею перемоги у Великій Вітчизняній війні.
1034. **Жовта, І.** У НПУ готуватимуть фахівців для системи Мінпраці / Ірина Жовта // Освіта України. – 2004. – 26 берез. (№ 23). – С. 4 : фотогр. [В. Андрущенко, М. Папієв та В. Кремень під час підписання Угоди про підготовку фахівців для соціальної сфери країни].
Про виступ В. Г. Кременя на дні відкритих дверей у Національному педагогічному університеті ім. М. П. Драгоманова.
1035. **Золотарьова, Е.** Виставка «Освіта та кар'єра» / Е. Золотарьова, І. Жовта // Освіта України. – 2004. – 27 квіт. (№ 32/33). – С. 1–2.
Про участь В. Г. Кременя у роботі виставки «Освіта та кар'єра – Абітурієнт-2004».
1036. **Коваленко, О.** Студентський спорт починається із спортивних клубів / Ольга Коваленко // Освіта України. – 2004. – 13 січ. (№ 3). – С. 1, 5.
Про виступ В. Г. Кременя на III звітно-виборній конференції Спортивної студентської спілки України.
1037. **Корюненко, М.** Електронні підручники з Луганщини / Марія Корюненко // Освіта України. – 2004. – 13 лют. (№ 12). – С. 1, 8.
Про участь В. Г. Кременя у виставці «Сучасна освіта України-2004». Міністр відзначив, що представлені на виставці новітні електронні підручники мають упроваджуватися в педагогічну практику, та передав підручник з футболу на розгляд до Федерації футболу.
1038. **Корюненко, М.** Василь Кремень: У 2004 році «Шкільний автобус» фінансуватиметься з центрального бюджету : прес-конф. в МОН [України] / Марія Корюненко, Світлана Красовська // Освіта України. – 2004. – 23 січ. (№ 6). – С. 1–2.

Міністр освіти і науки України В. Г. Кремень підбив підсумки діяльності МОН України у 2003 р. та ознайомив з перспективами модернізації освітянської галузі в новому році.

1039. **Корюненко, М.** Психологічні проблеми модернізації освіти в Україні / Марія Корюненко, Людмила Марченко, Ірина Подолян // Освіта України. – 2004. – 24 груд. (№ 100). – С. 1, 4–6 : фотогр. [В. Кремень вручає Є. Березняку диплом Почесного академіка].

Про виступ В. Г. Кременя на загальних зборах АПН України.

1040. **Кремень Василь Григорович** : [біогр. довідка] // Кияни : біогр. словник / Укр. т-во істориків науки, Ін-т гуманіт. дослідж. Укр. АН. – К., 2004. – С. 192–193 : фотогр.

1041. **Кремень Василь Григорович** : [коротка біографічна довідка] // 100 сучасників : роздуми про Україну : навч. посіб. / Ігор Шаров. – 2-ге вид., переробл. – К., 2004. – С. 218 : фотогр.

1042. **Кушерець, В.** Новий етап поширення знань і концепція його розвитку / Василь Кушерець // «Знання»: традиції і сучасність (1948–2004) / Т-во «Знання» України. – Вид. 2-ге. – К. : Укр. Центр духовн. культури, 2004. – 284, [3] с.

Про активізацію діяльності Товариства «Знання» України під керівництвом В. Г. Кременя.

1043. **Малиношевська, С.** Один лист з пошти міністра / Світлана Малиношевська // Кролевецький вісн. – 2004. – 8 верес. (№ 73). – С. 7.

Про особливу увагу В. Г. Кременя, міністра освіти і науки України, до листів громадян. На думку міністра, листування сприяє ефективній роботі очолюваного ним міністерства, є своєрідним барометром, можливістю відчувати пульс життя. Завдяки увазі В. Г. Кременя змінилася доля багатьох знедолених родин.

1044. **Марченко, Л.** Документи про освіту і вчені звання Україна і Перу взаємно визнаватимуть / Людмила Марченко // Освіта України. – 2004. – 27 лип. (№ 58/59). – С. 1 : фотогр.

Про зустріч міністра освіти і науки України В. Г. Кременя з делегацією Республіки Перу на чолі з міністром закордонних справ М. Р. Куадросом, обговорення питання підготовки на компенсаційних засадах у ВНЗ України фахівців із числа громадян Перу.

1045. **Марченко, Л.** Парламентські слухання окреслили стан і перспективи розвитку вищої освіти / Людмила Марченко, Ольга Коваленко, Ірина Жовта // Освіта України. – 2003. – 25 трав. (№ 40). – С. 4–7 : фотогр.
Про доповідь В. Г. Кременя. – С. 5, 7.
1046. **Марченко, Л.** Україна і Болгарія – стосунки міцнішають / Людмила Марченко // Освіта України. – 2003. – 8 черв. (№ 44/45). – С. 1–2.
Про зустріч В. Кременя з міністром освіти і науки Республіки Болгарія І. Дамяновим та підписання Протоколу про співробітництво й обміни між міністерствами освіти і науки на 2004/05 – 2006/07 навчальні роки.
1047. **Марченко, Л.** Який саме автобус поїде до сільських шкіл? / Людмила Марченко // Освіта України. – 2004. – 8 черв. (№ 44/45). – С. 1.
Міністр освіти і науки В. Г. Кремень оглянув шкільні автобуси, представлені у МОН України.
1048. **Мінецька, І.** Країни – учасниці Болонського процесу – на перше місце ставлять забезпечення якості вищої освіти / Ірина Мінецька // Освіта України. – 2004. – 24 груд. (№ 100). – С. 3 : фотогр.
Про виступ В. Г. Кременя на нараді-семінарі голів комісії з вищої освіти Науково-методичної ради МОН України.
1049. **Мінецька, І.** Українська освіта змінює обличчя з огляду на вимоги сьогодення / Ірина Мінецька // Освіта України. – 2004. – 8 черв. (№ 44/45). – С. 2.
Про участь В. Г. Кременя у засіданні Всеукраїнського прес-клубу в рамках Першої міжнародної виставки засобів масової інформації «Інтер-преса» і спілкування міністра з журналістами на тему пріоритетності освітньої й наукової сфери в житті суспільства.
1050. **Ничкало, Н. Г.** Василь Григорович Кремень / Н. Г. Ничкало // Профтехосвіта України: ХХ століття : енциклопед. вид. / АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти ; [упоряд.: Нелля Ничкало, Ігор Лікарчук, Ніна Падун та ін.]. – К., 2004. – С. 647 : фотогр.
1051. **Про Всеукраїнський** конкурс інноваційних технологій : постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовт. 2004 р.

№ 1421 // Уряд. кур'єр. – 2004. – 10 листоп. (№ 214). – Орієнтир. – № 43. – С. 3–4.

Про склад Оргкомітету з проведення конкурсу, головою якого призначено В. Г. Кременя, міністра освіти і науки України.

1052. **Про новий** склад Міжвідомчої комісії з питань усиновлення іноземцями дітей, які є громадянами України : указ Президента України від 11 лют. 2004 р. № 182/2004 // Офіц. вісн. України. – 2004. – № 6. – Ст. 311.

Про включення до складу Міжвідомчої комісії В. Г. Кременя, міністра освіти і науки України.

1053. **Розвиток** держави залежить від розвитку освіти і науки // Уряд. кур'єр. – 2004. – 17 січ. (№ 9). – С. 4.

Про прес-конференцію В. Г. Кременя.

1054. **Хлебнікова, Т.** Київ – Стамбул: дні освіти й дружби : [співпраця в галузі освіти і науки між ГУОН Києва і Департаментом освіти і культури Стамбула] / Тетяна Хлебнікова // Освіта України. – 2004. – 12 жовт. (№ 79/80). – С. 4 : фотогр. *Про зустріч міністра освіти і науки України В. Г. Кременя з делегацією керівників професійних ліцеїв Стамбула, розповідь гостям про освітні зміни в Україні, високу якість української освіти та обопільну зацікавленість у розширенні співпраці.*

1055. **Хлебнікова, Т.** Василь Кремень: Я б затвердив культ здоров'я... : урочисте закриття II Спорт. ігор школярів / Тетяна Хлебнікова // Освіта України. – 2004. – 26 жовт. (№ 84). – С. 1–2.

Про участь В. Г. Кременя в урочистостях.

1056. **Хлебнікова, Т.** Український золотоуст / Тетяна Хлебнікова // Освіта України. – 2004. – 6 лип. (№ 52/53). – С. 6 : фотогр.

Про виступ В. Г. Кременя на IV з'їзді Товариства «Знання» України та звіт вченого про роботу товариства між III і IV з'їздами. В. Кремень відзначив, що незважаючи на брак бюджетного фінансування та інші труднощі, організація не тільки вижила, а й навіть працювала активніше, ніж будьколи, завдяки госпрозрахунковій діяльності, налагодженню контактів з ученими, насамперед із НАН України, фахівцями з АПН України, з вищою школою, завдяки уважному вивченню науково-просвітницьких потреб сучасного суспільства. Президентом Товариства «Знання» IV з'їзд одногосно обрав В. Г. Кременя.

2005

1057. **Бібліографія** наукових праць, статей та публічних виступів В. Г. Кременя (у скороченому варіанті) // Кремень В. Освіта і наука в Україні – інноваційні аспекти: Стратегія. Реалізація. Результати / В. Кремень. – К., 2005. – С. 431–444.
1058. **Всеукраїнський** молодіжний конкурс // Пед. газета. – 2005. – Черв. (№ 5). – С. 3.
У церемонії нагородження переможців I та II туру Всеукраїнського молодіжного конкурсу «Молодь України – XXI століття» взяв участь президент АПН України В. Г. Кремень.
1059. **Експериментальні** майданчики ПТО діють : [про чергове засід. Від-ня педагогіки і психології проф.-техн. освіти АПН України, на якому було заслухано підсумки та звіти про роботу експерим. майданчиків у ВПУ № 14 м. Ромни Сум. обл. і ВПУ № 14 м. Кам'янець-Подільського] / підгот. В. Булавко // Освіта України. – 2005. – 14 жовт. (№ 76). – С. 3 : фотогр.
На фотогр: Н. Ничкало, В. Кремень, Т. Десятов, О. Щербак.
1060. **Коваленко, О.** Освіта всього світу : [четверта щоріч. спеціаліз. виставка «Освіта та кар'єра – Абітурієнт-2005»] / Ольга Коваленко // Освіта України. – 2005. – 15 квіт. (№ 29). – С. 4.
Президент АПН України В. Г. Кремень відзначив вагомість освіти в розбудові конкурентоспроможної держави та вихованні висококваліфікованих фахівців не лише на теренах країни, а й у Європі загалом.
1061. **Кремень Василь Григорович** // Хто є хто на Сумщині. Видатні земляки : довідк.-бібліогр. вид. / [авт. ідеї та авт.-упоряд. Болгов В. В.]. – К. : Укр. акад. геральдики, товар. знаку та логотипу, 2005. – Вип. 1. – С. 92–93 : фотогр. – Відомості доступні також з Інтернету: <http://who-is-who.com.ua/bookmaket/sumy/1/24/1.html> (дата звернення: 3.02.12).
1062. **Марченко, Л.** На освіту і науку в 2006 році заплановано виділити близько 30 мільярдів гривень : із комітету Верхов. Ради [з питань науки і освіти] / Людмила Марченко // Освіта України. – 2005. – 7 жовт. (№ 74). – С. 2.
Президент АПН України В. Кремень повідомив про потребу фінансування фундаментальних досліджень у педагогіці, видання експериментальної навчальної й науково-методичної літератури, реалізацію державної програми «Вчитель».
1063. **Марченко, Л.** Польща зацікавлена в співпраці з АПН щодо підготовки науково-педагогічних кадрів / Людмила Марченко // Освіта України. – 2005. – 31 трав. (№ 40). – С. 1–2.

Про зустріч президента АПН України В. Кременя з ректором Академії Підляської Республіки Польща Е. Павловським, керівником кафедри дидактики К. Жегналеком і заступником керівника Польсько-Української асоціації дослідників Ф. Шльо-секом.

1064. **Мінецька, І.** Наш науково-технічний потенціал спроможний забезпечити економіку держави : НАН України підбивала підсумки своєї роботи / Ірина Мінецька // Освіта України. – 2005. – 20 трав. (№ 36). – С. 2.

Про виступ В. Г. Кременя на загальних зборах НАН України.

1065. **Ничкало, Н. Г.** Польська академія запросила наших академіків-педагогів : [презентація АПН України в Польщі] / Нелля Ничкало // Освіта України. – 2005. – 11 листоп. (№ 84). – С. 2, 4. – Див. також № 1071, 1082.

Президент АПН України В. Кремень у доповіді висвітлив питання, пов'язані з історією становлення й розвитку АПН України, ознайомив з її структурою та основними напрямками діяльності. Про проведення між головою Комітету педагогічних наук Польської академії наук Т. Левовицьким і президентом АПН України В. Кременем переговорів щодо подальшої співпраці. В. Кремень вручив польським ученим нагрудний знак МОН України «За наукові досягнення» під час проведення у Варшаві польсько-української конференції «Дороги й бездоріжжя в підготовці вчителя», яка відбувалася одночасно з презентацією.

1066. **Панчук, Н.** Низький уклін нашому університету : 170 років Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова / Н. Панчук // Освіта України. – 2005. – 26 квіт. (№ 31). – С. 5.

Серед тих, хто прийшов привітати ювілярів, був президент АПН України – В. Г. Кремень.

1067. **Про присудження** Державних премій в галузі науки і техніки 2005 року : указ Президента України від 19 груд. 2005 р. № 1782/2005 // Уряд. кур'єр. – 2005. – 30 груд. (№ 250/251). – С. 22.

Про присудження премії академікові НАН України, президентові АПН України В. Г. Кременю за шеститомне видання «Енциклопедія етнокультурознавства».

1068. **Психологічні проблеми** модернізації освіти в Україні : [матеріали заг. зборів АПН України] // Пед. газета. – 2005. – Січ. (№ 1). – С. 1–6.

- Про виступ (прикінцеве слово) В. Г. Кременя. – С. 6.*
1069. **Регейло, І.** Аспірантура – фундамент наукового зростання / Ирина Регейло // Пед. газета. – 2005 – Черв. (№ 6). – С. 5.
Про виступ президента АПН України, академіка НАН України і АПН України, доктора філософських наук, професора В. Г. Кременя з лекцією «Розвиток освіти України в контексті загальноцивілізаційних змін» перед аспірантами і здобувачами в установах АПН України.
1070. **Ткаченко, Л.** Нагода пізнати й розкрити себе : [про VI Між-нар. тиждень освіти дорослих в Україні «Освіта дорослих для свободи совісті і віри»] / Лідія Ткаченко, Віталій Булавко // Освіта України. – 2005. – 14 жовт. (№ 76). – С. 6.
Президент АПН України В. Г. Кремень виступив на засіданні першого секційного дня «Свобода совісті і віри: філософські, педагогічні, психологічні виміри».
1071. **Ткаченко, Л.** Презентація української педагогічної науки в Польщі : [міжнар. акція в рамках Року України в Польщі] / Лідія Ткаченко // Уряд. кур'єр. – 2005. – 12 листоп. (№ 216). – С. 5. – Див. також № 1065, 1082.
Про виступ президента АПН України, академіка НАН України В. Г. Кременя стосовно історії становлення й розвитку АПН України.
1072. **Ткаченко, Л.** Сучасна педагогічна освіта – це інноваційна педагогічна культура плюс дитиноцентризм / Лідія Ткаченко // Освіта України. – 2005. – 27 трав. (№ 38/39). – С. 10–11.
Про виступ В. Г. Кременя на виїзному засіданні Президії АПН України і вченої ради Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету ім. Г. С. Сковороди щодо проблем підготовки майбутніх учителів з огляду на сучасний розвиток подій у світі й завдання освітньої галузі.
1073. **Турбота** про вчителя – надія на майбутнє : Всеукр. пед. форум з участю Президента України В. Ющенка / матеріали підгот.: М. Корюненко, І. Жовта // Освіта України. – 2005. – 27 трав. (№ 38/39). – С. 1–4, 8.
Про виступ В. Г. Кременя. – С. 8.
1074. **Шулікін, Д.** Освітнянські бібліотеки. Погляд у майбутнє / Дмитро Шулікін // Освіта України. – 2005. – 8 листоп. (№ 83). – С. 6 : фотогр.

Про участь президента АПН України В. Г. Кременя в роботі Всеукраїнської науково-практичної конференції «Освітянські бібліотеки України. Історичні тенденції. Сучасний стан та перспективи розвитку», організованої Міністерством освіти і науки України, Академією педагогічних наук України, Державною науково-педагогічною бібліотекою України імені В. О. Сухомлинського.

2006

1075. **Без науки** університету немає : [заг. збори АПН України] // Освіта України. – 2006. – 1 груд. (№ 90). – С. 4 : фотогр.
Про виступ В. Г. Кременя стосовно інтеграції української системи вищої освіти в європейський простір.
1076. **Булавко, В.** Безперервне навчання – це економічний розквіт держави / Віталій Булавко // Освіта України. – 2006. – 19 верес. (№ 70). – С. 4.
Про участь президента АПН України В. Г. Кременя у відкритті VII Міжнародного «Тижня освіти для дорослих».
1077. **Булавко, В.** Завдання педагогів і суспільства – формувати вільну самодостатню особистість / Віталій Булавко ; фото Елеонори Золотарьової // Освіта України. – 2006. – 17 січ. (№ 4). – С. 4.
Про прес-конференцію президента АПН України В. Г. Кременя для журналістів, педагогічних працівників, науковців. Учений розповів про дослідження, які здійснюють наукові установи АПН України за завданнями державних програм. Академік В. Г. Кремень детально розглянув проблеми якості освіти XXI ст., педагогізації суспільства, наголосивши на необхідності формування людини інноваційного типу.
1078. **Виставка «Сучасна освіта в Україні – 2006»** // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2006. – № 1. – С. 49–51 : фотогр.
Виставку відкрили і привітали відвідувачів міністр освіти і науки С. М. Ніколаєнко, нар. деп. Верховної Ради України О. О. Мороз, президент АПН України В. Г. Кремень.
На фотогр.: В. Г. Кремень, С. М. Ніколаєнко, О. О. Мороз. – С. 50.
1079. **Гожик, П. Ф.** Антарктида : до 10-річчя станції «Академік Вернадський» / П. Ф. Гожик, В. П. Корнєєв // Географія. – 2006. – № 17. – С. 15–20. – Бібліогр.: 5 назв.
Про роботу В. Г. Кременя, уповноваженого Президента України, над здійсненням проекту передачі станції «Фарадей»

Україні. – С. 19. Академік В. Г. Кремень вів переговори з представниками британської антарктичної служби в Україні та був організатором першої української морської експедиції. Він очолював урядову делегацію в Кейптауні на засіданні з питань прийняття України до членів Міжнародного наукового комітету з проблем вивчення природи Антарктиди. В. Г. Кремень дипломатично довів доцільність участі України в антарктичних дослідженнях материка і право бути членом Міжнародного наукового комітету.

1080. **25 червня** день народження Василя Григоровича Кременя // Освіта. – 2006. – 21–28 черв. (№ 26/27). – С. 12.

1081. **Дмитренко, К.** Василь Кремень: Ми повинні готувати самодостатню демократичну особистість : [про методол. семінар «Проблеми якості освіти: теоретичні і практичні аспекти»] / Костянтин Дмитренко // Освіта України. – 2006. – 28 листоп. (№ 89). – С. 12.

Про доповідь президента АПН України В. Г. Кременя «Якісна освіта в контексті загальноцивілізаційних змін», в якій окреслено програму дій для виконання ключових завдань, що забезпечують якісну освіту.

1082. **Долганова, Л.** Українсько-польські відносини в освіті / Лідія Долганова // Освіта України. – 2006. – 12 груд. (№ 93). – С. 1–2 : фотогр. [О. Савченко, В. Кремень, Ф. Шльосек та ін.]. – Див. також № 1065, 1071.

Про зустріч президента АПН України В. Кременя та Ф. Шльосека, іноземного члена АПН України, голови наукового товариства «Польща – Україна», директора Інституту педагогіки Академії спеціальної педагогіки ім. Марії Гжегожевської, з питань розвитку українсько-польських відносин у галузі професійно-технічної освіти. Під час зустрічі сторони дійшли висновку про необхідність підписання рамкової Угоди про співпрацю між АПН України та Комітетом педагогічних наук Польської академії.

1083. **Коваленко, О.** Підручник – головна тема дослідницької роботи : [засід. Президії АПН України за темою «Стан підготовки і апробації підручників в умовах переходу на новий зміст шкільної освіти»] / Ольга Коваленко // Освіта України. – 2006. – 12 трав. (№ 34). – С. 5.

Президент АПН України В. Г. Кремень у заключному слові окреслив проблеми з підручникотворення: відсутність видавництва в АПН України, недостатнє фінансування, брак кадрів; наголосив на необхідності підготовки вчителів-експериментаторів, розроблення критеріїв ефективності підручників, створення та апробації електронних навчальних видань.

1084. **Колесніченко, О.** Міжнародні драгомановські читання / Олег Колесніченко ; фото Елеонори Золотарьової // Освіта України. – 2006. – 3 листоп. (№ 82). – С. 8–9.

Про участь президента АПН України В. Г. Кременя у науковій конференції «Другі міжнародні драгоманівські читання» з нагоди 165-річчя від дня народження Михайла Драгоманова, які відбулися у Національному педагогічному університеті. Академік вважає за доцільне не лише вивчати спадок М. Драгоманова, а й зіставляти його із сучасними реаліями.

1085. **Кремень Василь Григорович (1947 р. н.).** Розвивати особистість // Вчені України : 100 видатних імен / Ігор Шаров. – К., 2006. – С. 192–195 : фотогр.

Про життєвий шлях ученого, перебування його на державних посадах, наукові та творчі здобутки.

1086. **Василь Кремень:** Освіта і система виховання повинні переорієнтуватися на формування в людей інноваційного типу культури : [заг. збори АПН України] / підгот. Людмила Марченко // Освіта України. – 2006. – 4 квіт. (№ 25). – С. 2–5.

Про виступ В. Г. Кременя з основною доповіддю, в якій вчений підсумував наукову діяльність АПН України у 2005 р. та визначив завдання на 2006 р.

1087. **[Василь Кремень,** президент АПН України – кращий освітянин 2006 р., лауреат відзнаки «Народ мій завжди буде»] // Освіта. – 2006. – 4–11 січ. (№ 1). – С. 9.

1088. **[Василь Кремень – президент АПН України,** цьогорічний ювіляр, державний і громадський діяч] // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2007. – № 3. – 1-ша с. обкл. : портр.

1089. **Василь Григорович Кремень** – філософ, учений, освітянин, державний діяч : біобібліогр. покажч. / АПН України. ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд.: Пономаренко Л. О., Ніколюк Л. І., Моїсеєва І. П.; вступ. ст. Ткаченко Л. І. ; наук. ред. Рогова П. І. ; бібліогр. ред.: Жданова Р. С., Бабич Є. К.]. – К. : Т-во «Знання», 2006. – 139 с. – (Сер. «Академіки АПН України» ; вип. 6).

1090. **Лекція академіка** В. Г. Кременя // Київський політехнік. – 2006. – 19 січ. (№ 2). – С. 2.
У рамках семінару «Проблеми системних міждисциплінарних досліджень» 27 груд. 2006 р. В. Г. Кремень виступив з лекцією перед студентами та співробітниками Київської політехніки «Сучасні цивілізаційні зміни та нові вимоги до освіти».
1091. **Марченко, Л.** МОН аналізує національне підручникотворення / Людмила Марченко // Освіта України. – 2006. – 14 берез. (№ 20). – С. 2.
Про участь президента АПН України В. Г. Кременя в роботі колегії МОН України.
1092. **Меншун, В. І.** Його біографія зіткана з глибинного знання, професійної майстерності і незаплямованого сумління: академік АПН України В. Г. Кремень / В. І. Меншун // Трибуна. – 2006. – № 7/8. – С. 16.
1093. **Мінецька, І.** У Києві та Москві відбулася Міжнародна нарада-семінар з актуальних проблем педагогічної освіти / Ірина Мінецька // Освіта України. – 2006. – 22 верес. (№ 71). – С. 2–3 : фотогр. [Б. Жебровський, В. Рябов, В. Кремень у Моск. міськ. пед. ун-ті].
1094. **Пріоритети МОН** – якісна освіта, демократизація, духовність : із колегії МОН України / підгот.: Ірина Жовта, Дмитро Шулікін ; фото Елеонори Золотарьової // Освіта України. – 2006. – 29 серп. (№ 64/65). – С. 2–5.
Виступ В. Г. Кременя з питань доступної і якісної освіти, демократизації середньої та вищої шкіль, моральності й духовності в освіті.
1095. **Ткаченко, Л.** Василь Кремень: Кожен освітянин має знати напрацювання Академії [педагогічних наук]: [про засід. президії АПН України щодо стану і перспектив розвитку видавн. діяльності АПН] / Лідія Ткаченко // Освіта України. – 2006. – 28 лют. (№ 16). – С. 6.
Президент АПН України В. Кремень, підсумовуючи аналіз видавничої діяльності, запропонував реалізовувати спільні проекти з іншими міністерствами й відомствами, а також передавати до бібліотеки рукописи завершених досліджень з подальшим визначенням їхньої затребуваності.
1096. **Ткаченко, Л.** Василь Кремень: Філософія освіти має стати предметним полем стратегічного прориву в майбутнє / Лідія

Ткаченко // Освіта України. – 2006. – 13 черв. (№ 43/44). – С. 5.

Про виступ В. Г. Кременя на спільному засіданні Президії АПН України та вченої ради Вінницького національного технічного університету, в якому відзначено системність досліджень у галузі освітньої діяльності, вироблення методологічних та філософських засад вищої освіти.

1097. **Ткаченко, Л.** На шляху до сучасного інформаційного суспільства / Лідія Ткаченко // Освіта. – 2006. – 13–20 груд. (№ 49/50). – С. 2–4.

Про виступ В. Г. Кременя на міжнародній науковій конференції з використання інформаційно-телекомуніційних технологій, що відбулася у жовтні 2006 р. на базі Львівського державного університету безпеки життєдіяльності.

1098. **Ткаченко, Л.** Наукова співпраця між Києвом і Москвою поглиблюється / Лідія Ткаченко // Освіта України. – 2006. – 25 лип. (№ 56/57). – С. 2.

Про візит президента АПН України, академіка НАН України і АПН України В. Г. Кременя до Москви й підписання двосторонньої угоди про співробітництво між Академією педагогічних наук України та Російською академією освіти.

1099. **Ткаченко, Л.** Об'єднання зусиль для розвитку освіти / Лідія Ткаченко // Освіта України. – 2006. – 21 лип. (№ 54/55). – С. 3 : фотогр. [Володимир Шевченко, Костянтин Балабанов, Василь Кремень].

Про відвідання членами Президії АПН України на чолі з її президентом В. Г. Кременем Маріупольського державного гуманітарного університету та підписання договору про співпрацю між АПН України і МДГУ.

1100. **Шпиталь, І.** Перечитуймо Сухомлинського. Осмислюймо Сухомлинського. Впроваджуймо ідеї Сухомлинського в життя! / Іван Шпиталь // Освіта України. – 2006. – 17 листоп. (№ 86). – С. 5 : фотогр. [В. Коцур, О. Савченко, В. Кремень].

Про виступ В. Г. Кременя, президента АПН України, на XIII Всеукраїнських педагогічних читаннях «Василь Сухомлинський у діалозі із сучасністю: культурологічні виміри шкільної й педагогічної освіти».

1101. **Шулікін, Д.** Без науки університету немає : [заг. збори АПН України про методол. засади трансформації вищої освіти

України в контексті Болонського процесу] / Дмитро Шулікін // Освіта України. – 2006. – 1 груд. (№ 90). – С. 4 : фотогр. [О. Ляшенко, І. Зязюн... В. Кремень та ін.].

Про вступне слово президента АПН В. Г. Кременя під час відкриття загальних зборів.

1102. **Шулікін, Д.** Безпека здоров'я дітей : [про круглий стіл «Здоров'я дітей в небезпеці» (Київ) за участю членів президії АПН України, керівників та науковців Ін-ту гігієни і мед. екології Акад. мед. наук України] / Дмитро Шулікін // Освіта України. – 2006. – 11 квіт. (№ 27). – С. 5.

Конференцію відкрив президент АПН України В. Г. Кремень. Учений наголосив на необхідності створення передумов здорового середовища, навчання дітей зберігати власне здоров'я.

1103. **Шулікін, Д.** В авторській школі Миколи Гузика розвивають індивідуальні здібності кожної дитини : [виїзне засідання президії АПН України, присвяч. компетентісному підходу до навчання, зокрема в автор. шк.] / Дмитро Шулікін ; фото Елеонори Золотарьової // Освіта України. – 2006. – 27 жовт. (№ 81). – С. 8–9.

На відкритті засідання президент АПН України В. Г. Кремень висловив думку щодо ролі особистості в розвитку суспільства та в історії загалом.

1104. **Шулікін, Д.** За програмою «Навчання заради майбутнього» підготують 45 тисяч учителів / Дмитро Шулікін // Освіта України. – 2006. – 5 груд. (№ 91). – С. 2 : фотогр.

Президент АПН України В. Кремень та перший заступник міністра освіти і науки України А. Гуржій відвідали засідання з нагоди відкриття Міжнародного освітнього форуму «Нові горизонти інформаційно-комунікаційних технологій в освіті».

1105. **Шулікін, Д.** Нова зміна педагогічного флагамена / Дмитро Шулікін // Освіта України. – 2006. – 5 верес. (№ 66). – С. 4 : фотогр.

Про виступ президента АПН України В. Г. Кременя перед першокурсниками Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова.

2007

1106. **Академія** визначає пріоритети : [про звітно-виборні заг. збори АПН України, 15–16 листоп. 2007 р.] // Пед. газета. – 2007. – Груд. (№ 12). – С. 1.

Зі звітною доповіддю «Про діяльність АПН України у 2002–2007 рр.» виступив президент АПН України, академік В. Г. Кремень.

1107. **Булавко, В.** Євген Березняк: Я завжди сповідував і сповідаю працю... : [у Будинку вчителя відбулася презентація тритомника «Вибрані педагогічні праці» Євгена Березняка] / Віталій Булавко ; фото Валерія Соловійова // Освіта України. – 2007. – 30 берез. (№ 24). – С. 1–2.

Президент АПН України В. Кремень у своєму виступі відзначив багатогранність Євгена Березняка як людини, котра все своє життя присвятила освіті і педагогічні напрацювання якої сприяють формуванню демократичної, самобутньої особистості.

1108. **Виговська, О.** Василь Кремень – найактивніший автор нашого журналу / Ольга Виговська // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2007. – № 3. – С. 40–41 : фотогр.

1109. **Вітаємо!** : [В. Г. Кременя із 60-річним ювілеєм вітає колектив Київського міського будинку вчителя] // Освіта України. – 2007. – 22 черв. (№ 46/47). – С. 2.

1110. **Долганова, Л.** У душі повинні бути Бог і Україна : [про відзначення 125-річчя з дня народж. укр. вченого, громад. та церков. діяча Івана Огієнка на пленар. засід. в АПН України] / Лілія Долганова ; фото Елеонори Золотарьової // Освіта України. – 2007. – 3 квіт. (№ 25). – С. 4.

У вступному слові президент АПН України В. Г. Кремень відзначив багату духовну спадщину Івана Огієнка, моральне самовизначення якого спиралося на істинно глибоку релігійність і відданість ідеї соборності України.

1111. **Долганова, Л.** Українські та канадські освітяни працюватимуть разом / Лілія Долганова // Освіта України. – 2007. – 6 квіт. (№ 26/27). – С. 2.

Про зустріч президента АПН України В. Кременя та завідувача кафедри розвитку української громади й міжнародних відносин університету ім. П. Куля, директора Українського центру засобів і розвитку Провінції Альберта Канади Коледжу імені Грента МакЮена пана Уолтера Романа Петришина.

1112. **З ювілеєм Вас,** вельмишановний Василю Григоровичу! : [вітання Президії АПН України] // Освіта України. – 2007. – 22 черв. (№ 46/47). – С. 2.

1113. **Коваленко, О.** Здобутки і перспективи вітчизняної педагогіки : заг. збори АПН України / Ольга Коваленко // Освіта України. – 2007. – 3 квіт. (№ 25). – С. 4.
Зі звітною доповіддю виступив президент АПН України В. Г. Кремень, який наголосив на необхідності приділяти більше уваги талановитій молоді, прийому до аспірантури творчих педагогів, випускників, які ще на студентській лаві виявили науковий потенціал.
1114. **Кремень Василь Григорович** : [біогр. довідка] // Київ : іст.-біогр. енциклопед. довідник / Г. Ю. Івакін, М. Б. Кальницький, Ю. В. Павленко [та ін.] ; відп. ред. Ю. О. Храмов ; [Ін-т гуманіст. дослідж. Укр. акад. наук]. – К. : Фенікс, 2007. – С. 767–768 : фотогр.
1115. **Василь Кремень: погляд зблизька** / уклад. С. М. Малиношевська. – Х. : Лібуркіна Л. М., 2007. – 39 с.
У виданні подано публікації з крелевецької преси, присвячені В. Г. Кременю.
1116. **Ніколаєнко, С.** Президенту Академії педагогічних наук України Кременю Василю Григоровичу : [вітання міністра освіти і науки України з нагоди 60-річчя В. Г. Кременя] // Освіта України. – 2007. – 22 черв. (№ 46/47). – С. 1.
1117. **Новообране** керівництво АПН України // Пед. газета. – 2007. – Груд. (№ 12). – С. 1.
На звітно-виборних загальних зборах АПН України (15–16 листопада 2007 р.) президентом академії обрано дійсного члена НАН і АПН України, доктора філософських наук, професора Василя Григоровича Кременя. Також академік увійшов до складу Президії АПН України.
1118. **Основні результати діяльності** Академії педагогічних наук України у 2002–2007 роках : матеріали до звіт.-вибор. заг. зборів АПН України, 15–16 листоп. 2007 р. / АПН України ; [упоряд. П. Б. Полянський]. – К. : Пед. думка, 2007. – 126 с.
Про видання монографій акад. В. Г. Кременя «Україна: проблеми самоорганізації: критика історичного досвіду», «Україна: проблеми самоорганізації: десятиліття соціальної трансформації» та підручників для вищої школи «Соціологія», «Філософія: Логос. Софія. Розум» за результатами наукового дослідження «Теоретичні засади розвитку педагогічної та історико-педагогічної науки в Україні», проведеного Відділенням теорії та історії педагогіки АПН України. – С. 12.

Про кадровий потенціал АПН України, яку очолює президент В. Г. Кремень – повний кавалер ордена «За заслуги» трьох ступенів. – С. 91.

1119. **Патон, Б. Є.** Президенту Академії педагогічних наук України академіку НАН і АПН України В. Г. Кременю / Б. Є. Патон // Освіта України. – 2007. – 22 черв. (№ 46/47). – С. 2.
Привітання від президента НАН України Б. Є. Патона до 60-річчя В. Г. Кременя.
1120. **Про відзначення державними** нагородами з нагоди Дня науки : указ Президента України від 16 трав. 2007 р. № 411 // Уряд. кур'єр. – 2007. – 23 трав. (№ 89). – Орієнтир. – С. 2–3.
Про нагородження орденом «За заслуги» I ступеня Кременя Василя Григоровича, президента Академії педагогічних наук України, доктора філософських наук, академіка АПН України і НАН України.
1121. **Про освіту – ювілейно!** : [15–17 лют. 2007 р. у столич. Палаці спорту відбулась Десята Ювілейна міжнар. виставка навч. закл. «Сучасна освіта в Україні – 2007»] // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2007. – № 1/2. – С. 216–218 : фотогр.
Про відкриття виставки міністром освіти і науки С. М. Ніколаєнком та президентом АПН України В. Г. Кременем. – С. 216.
1122. **Рябокоть, Л.** Педагогічна і психологічна науки в Україні: проблеми і перспективи : [про наук. сесію «Розвиток педагогічної і психологічної науки в Україні» до 15-річчя АПН України] / Людмила Рябокоть // Пед. газета. – 2007. – Груд. (№ 12). – С. 2.
Президент АПН України В. Г. Кремень у доповіді «Якісна освіта в контексті сучасних вимог» розглянув профільне навчання в старшій школі, якість навчальних програм та проблему переходу до толерантної педагогіки.
1123. **Сачков, Л. С.** Вельмишановний Василю Григоровичу! : [вітання від Центр. комітету Профспілки зі славним ювілеєм] / Л. С. Сачков // Освіта України. – 2007. – 22 черв. (№ 46/47). – С. 2.
1124. **Соловійов, В.** Створено нову асоціацію / В. Соловійов // Освіта України. – 2007. – 11 трав. (№ 36). – С. 15.
У Навчально-методичному центрі Міністерства аграрної політики України створено «Асоціацію виробників і поста-

- чальників засобів навчання». Президентом асоціації обрано В. Кременя, виконавчим директором – М. Хоменка.
1125. **Ткаченко, Л.** Освіта збереже Україну / Л. Ткаченко // Освіта. – 2007. – 18–25 лип. (№ 29/30). – С. 4–5.
Про VIII Міжнародну науково-практичну конференцію «Освіта і доля нації» та виїзне засідання президії АПН України і виступ В. Г. Кременя.
На фотогр.: Василь Кремень дарує Музею Г. С. Сковороди свій підручник «Філософія». – С. 4 ; Виступ Василя Кременя. – С. 5.
1126. **Ткаченко, Л.** Осердечення суспільства / Л. Ткаченко // Освіта. – 2007. – 11–18 квіт. (№ 17/18). – С. 8 : фотогр.
Про Сухомлинівські читання в Переяслав-Хмельницькому державному педагогічному університеті і виступ В. Г. Кременя.
1127. **Ткаченко, Л.** Твій славний син, Україно! : (до 60-річчя президента АПН України Василя Григоровича Кременя) / Л. Ткаченко // Інф-ка та інформ. технології в навч. закл. – 2007. – № 4. – С. 113–121 : фотогр.
На фотогр.: Василь Григорович Кремень. – С. 113 ; Васильку 10 місяців; Батьки В. Г. Кременя: Григорій Мусійович і Варвара Іванівна. – С. 114 ; Однокурсники. У центрі В. Г. Кремень; У житті як на довгій ниві. – С. 115 ; Майбутній вчений-філософ; Заступник декана філософського факультету по роботі з іноземними студентами КДУ ім. Т. Г. Шевченка. – С. 116 ; Зустріч Василя Кременя з Михайлом Горбачовим у Карлових Варах; Заступник глави Адміністрації Президента України, керівник Управління внутрішньої політики із колективом управління, 1997. – С. 117 ; Народні депутати Леонід Кравчук і Василь Кремень. – С. 118 ; Василь Кремень з Борисом Патоном і Володимиром Шинкаруком. – С. 119 ; Зустріч із Папою Римським Іоанном Павлом II; Спілкування земляків у часи прем'єрства Віктора Ющенка. – С. 120 ; Василь Кремень з Відділенням теорії та історії педагогіки АПН України. – С. 121.
1128. **Ткаченко, Л.** Філософія Василя Кременя: Слово про вчителя / Л. Ткаченко // Голос України. – 2007. – 22 черв. (№ 109). – С. 7 : фотогр.
Про життєвий шлях «міністра трьох скликань», академіка НАН України і АПН України, президента АПН України В. Г. Кременя.
На фотогр.: В. Г. Кремень з матір'ю.

1129. **Ткаченко, Л.** Час Василя Кременя : до 60-річчя від дня народж. / Л. Ткаченко // Упр. освітою. – 2007. – Серп. (№ 16). – С. 1–2 : фотогр.
Про Василя Григоровича Кременя – науковця і громадського діяча, міністра трьох скликань, депутата Верховної Ради України, його внесок у розвиток вітчизняної освіти у пострадянський період, коли він розвивав позиції щодо освіти і науки як пріоритетних галузей у стратегічних напрямках розвитку суспільства.
1130. **Ткаченко Л.** Я твій син, Україно! / Л. Ткаченко // Освіта. – 2007. – 20–27 черв. (№ 26/27). – С. 6–7 : фотогр.
Нарис про життя і діяльність В. Г. Кременя.
1131. **Указом Президента України Віктора Ющенка** : [за вагомих особистих внесок у розвиток вітчизняної науки, зміцнення науково-технічного потенціалу України, підготовку наукових кадрів, багаторічну плідну наукову діяльність нагороджено орденом «За заслуги» І ступеня В. Г. Кременя – президента АПН України, д-ра філософ. наук, проф., академіка НАН і АПН України] // Освіта. – 2007. – 20–27 черв. (№ 26/27). – С. 1 : фотогр.
1132. **60-річчя академіка НАН України В. Г. Кременя** // Вісн. Нац. акад. наук України. – 2007. – № 7. – С. 64–65.
Про трудову та наукову діяльність В. Г. Кременя.
1133. **Шулікін, Д.** На часі створення нової редакції Закону України «Про вищу освіту» / Дмитро Шулікін // Освіта України. – 2007. – 12 січ. (№ 1/2). – С. 2.
Про участь президента АПН України В. Г. Кременя у засіданні Комітету Верховної Ради України з питань освіти і науки, на якому обговорювалося законодавче забезпечення розвитку вищої освіти в Україні. Учений окреслив проблеми, пов'язані із приєднанням до Болонського процесу, зокрема визначення місця ВНЗ I–II р. а. у системі вищої освіти, становлення системи зовнішнього тестування.
1134. **Як сформувати європейця** – мають сказати науковці Інституту проблем виховання АПН України / підгот. Лідія Ткаченко // Освіта. – 2007. – 18–25 квіт. (№ 19). – С. 2–3 : фотогр.
Про виступ Василя Кременя на квітневому засіданні Президії АПН України, присвяченому роботі Інституту проблем виховання та перспективам його розвитку.

На фотогр.: Доповідає директор Інституту проблем виховання Іван Бех. У президії президент Василь Кремень і головний учений секретар АПН України Олександр Ляшенко. – С. 2 ; Василь Кремень, президент АПН України. – С. 3.

2008

1135. **Андрущенко, В.** Роздуми про освіту : Статті. Нариси. Інтерв'ю : наук.-попул. вид. / Віктор Андрущенко. – 2-ге вид., доповн. – К. : Знання України, 2008. – 819 с. : фотогр. – Бібліогр.: с. 695–712 (303 назви).

Про президента АПН України В. Г. Кременя, науковця і давнього друга В. П. Андрущенка, який підтримує у практичних починаннях, організаційній та управлінській діяльності див. с. 6, 390, 536.

На фотогр.: В. Г. Кремень на Перших «Шинкаруківських філософських читаннях» у Переяслав-Хмельницькому в 1998 р. – С. 12 1-ї кольор. вклейки між с. 128 і 129 ; В. Г. Кремень і товариство «Інтелект нації». – С. 2 2-ї кольор. вклейки між с. 256 і 257 ; Міністр освіти і науки України В. Кремень на зустрічі у Посольстві України в Афінах (Греція). – С. 2 3-ї кольор. вклейки між с. 416 і 417 ; В. Г. Кремень на XXI конференції міністрів освіти країн Європи в Афінах (Греція) 2003 р. – С. 3 3-ї кольор. вклейки між с. 416 і 417 ; Міністр освіти і науки України В. Г. Кремень з ректором Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова В. П. Андрущенком і президентом НАН України Б. Є. Патеном. – С. 13 3-ї кольор. вклейки між с. 416 і 417 ; В. Г. Кремень на вишануванні президента НАН України Б. Є. Патона як почесного доктора Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова 2004 р. – С. 14 3-ї кольор. вклейки між с. 416 і 417 ; В. Г. Кремень на підписанні Угоди про співробітництво з Міністром соціальної політики та праці України Михайлом Папівєвим 2004 р. – С. 15 3-ї кольор. вклейки між с. 416 і 417 ; Міністр освіти і науки України В. Г. Кремень вручає Почесну грамоту МОН України ректору НПУ ім. М. П. Драгоманова В. П. Андрущенку. – С. 10 4-ї кольор. вклейки між с. 576 і с. 577 ; В. Г. Кремень на відкритті Міжнародної наукової конференції «Слов'янська педагогіка». – С. 12 5-ї кольор. вклейки між с. 704 і 705 ; В. Г. Кремень з давніми друзями: академіком В. П. Андрущен-

ком та академіком І. А. Зязюном. – С. 13 5-ї кольор. вклейки між с. 704 і 705.

1136. **Бобир, О.** Педагогічна спадщина Константина Ушинського у світлі сьогодення : виїзне засідання Президії АПН України / О. Бобир // Пед. газета. – 2008. – Трав. – черв. (№ 5/6). – С. 4 : фотогр.

Про участь президента АПН України В. Г. Кременя у Всеукраїнській науково-практичній конференції «К. Д. Ушинський: актуальні проблеми української освіти і педагогічної науки», що відбулася в Чернігівському державному педагогічному університеті ім. Т. Г. Шевченка.

1137. **Вища освіта України** в умовах трансформації суспільства: стан, проблеми, тенденції розвитку, 1991–2006 рр. : наук.-допом. бібліогр. покажч. / АПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд.: Л. О. Пономаренко, І. П. Моїсеєва, Л. І. Ніколюк, О. С. Микитенко ; наук. ред. Рогова П. І. ; бібліогр. ред. Пономаренко Л. О.]. – К. : Пед. думка, 2008. – 487 с.

Відомості про праці В. Г. Кременя див. Іменний покажчик. – С. 173.

1138. **Гуревич, Р.** Інформаційно-комунікаційні технології в освіті – виклик XXI століття : міжнар. наук.-практ. конф. / Р. Гуревич // Пед. газета. – 2008. – Трав. – черв. (№ 5/6). – С. 6 : фотогр.

Про участь президента АПН України В. Г. Кременя у VIII Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, перспективи», що проходила у Вінницькому державному педагогічному університеті ім. Михайла Коцюбинського на базі Інституту математики, фізики і технологічної освіти.

1139. **Дічек, Н.** Геній досвіду : до 120-річчя з дня народж. Антона Макаренка / Наталія Дічек // Пед. газета. – 2008. – Берез. (№ 3). – С. 4–5 : фотогр.

Про участь президента АПН України В. Г. Кременя в урочистих зборах, присвячених ювілею Антона Макаренка.

На фотогр.: Урочисті збори, Василь Кремень у президії. – С. 5.

1140. **Завальнюк, О. М.** Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка у добу незалежної України

- / О. М. Завальнюк, О. Б. Комарніцький. – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2008. – 765 с. : фотогр.
- Про роль В. Г. Кременя у вирішенні питання щодо відновлення на базі Кам'янець-Подільського державного педагогічного університету класичного Кам'янець-Подільського державного університету імені Івана Огієнка. – С. 41–42 : фотогр.*
- Про В. Г. Кременя див. Іменний покажчик. – С. 740.*
1141. **Звіт про роботу** Академії педагогічних наук України за 2007 рік / АПН України ; [відп. за вип.: Луговий В. І., Бурда М. І.]. – К. : Вид-во Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова, 2008. – 288 с.
- Про результат проведеного академіком В. Г. Кременем у 2007 р. дослідження «Людиноцентризм як складова філософії освіти». – С. 9.*
- Про загальні звітно-виборні збори АПН України, на яких проаналізовано наукову й організаційну діяльність Академії за звітний період (2002–2007 рр.), обрано керівництво Академії: президентом АПН України дійсного члена НАН і АПН України В. Г. Кременя. – С. 108–109, 137.*
- Про наукову сесію «Розвиток педагогічної і психологічної науки в Україні», присвячену 15-річчю АПН України, на якій з доповіддю «Якісна освіта в контексті сучасних вимог» виступив президент АПН України В. Г. Кремень. – С. 110.*
- Про нагородження низки співробітників АПН України державними і відомчими нагородами, зокрема кавалером ордена «За заслуги» трьох ступенів став президент Академії В. Г. Кремень. – С. 141.*
- Про журнал «Педагогіка і психологія», головним редактором якого є В. Г. Кремень. – С. 151.*
- Відомості про опубліковані праці В. Г. Кременя. – С. 206.*
1142. **Зінченко, В.** Міністри освіти незалежної України : [про Петра Таланчука (1991–1994), Михайла Згуровського (1994–1999), Василя Кременя (1999–2005), Станіслава Ніколаєнка (2005–2007), Івана Вакарчука (2007–2010)] / В. Зінченко // Відкритий урок : розробки, технології, досвід. – 2008. – № 1. – С. 12–14 : фотогр.
1143. **Іван Андрійович Зязюн: педагог, вчений, філософ** : біобібліогр. покажч. / АПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд.:

Штома Л. Н., Пономаренко Л. О. ; наук. консультант Ничкало Н. Г. ; наук. ред.: Ничкало Н. Г., Рогова П. І.]. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – К., 2008. – 98 [1] с. – (Сер. «Академіки АПН України» ; вип. 14).

Відомості про праці В. Г. Кременя див. Іменний покажчик. – С. 86.

1144. **Клименко, І.** Європейська інтеграція освіти та науки : між-нар. конф. / Ірина Клименко // Пед. газета. – 2008. – Груд. (№ 12). – С. 1–2 : фотогр.

Про участь президента АПН України В. Г. Кременя у III Міжнародній науково-практичній конференції «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору».

1145. **Кремень Василь Григорович** // Академія педагогічних наук України : інформ. довід. / АПН України. – К. : Пед. думка, 2008. – С. 7 : фотогр.

1146. **Василь Григорович Кремень** – філософ, учений, освітянин, державний діяч : бібліогр. покажч. / АПН України, ДНІПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд.: Пономаренко Л. О., Ніколюк Л. І. ; вступ. ст. Л. І. Ткаченко ; наук. ред. П. І. Рогова ; бібліогр. ред. Л. О. Пономаренко]. – 2-ге вид., доповн. – К. : Т-во «Знання» України, 2008. – 166, [1] с. : фотогр. – (Сер. «Академіки АПН України» ; вип. 12).

У біобібліографічному покажчику представлено науковий доробок В. Г. Кременя, доктора філософських наук, професора, заслуженого діяча науки і техніки України, академіка і президента АПН України.

1147. **Кузнецов, Ю.** 15 років наукової дружби / Юрій Кузнецов // Пед. газета. – 2008. – Листоп. (№ 11). – С. 4 : фотогр.

Про досвід співробітництва АПН України та академічних і навчальних закладів Польщі й презентацію праці В. Г. Кременя «Філософія освіти» у Посольстві України у Варшаві.

1148. **Луговий, В.** Болонський процес у вищій школі України / Володимир Луговий, Микола Євтух, Іван Волощук // Пед. газета. – 2008. – Листоп. (№ 11). – С. 5 : фотогр.

Про спільне засідання Президії АПН України, Ради ректорів вищих навчальних закладів III і IV р. а. Запорізької області та вченої ради Запорізького національного технічного університету, на якому виступив президент АПН України В. Г. Кре-

мень щодо адаптації вищої школи України до стандартів європейського простору вищої освіти.

1149. **На порядку денному** – профільне навчання : заг. збори АПН // Пед. газета. – 2008. – Листоп. (№ 11). – С. 1 : фотогр.
Про загальні збори АПН України, які відкрив президент АПН України В. Г. Кремень.
1150. **Одинадцята міжнародна виставка** навчальних закладів «Сучасна освіта в Україні – 2008»: [27–29 лют. 2008 р. у Київському Палаці дітей та юнацтва відбулася виставка «Сучасна освіта в Україні – 2008»] // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2008. – № 1. – С. 109–111 : фотогр.
Про відкриття Міжнародної виставки першим заступником міністра освіти і науки О. П. Гребельником та президентом АПН України В. Г. Кременем.
1151. **Розквіт на берегах** Дніпра храм мудрості, краси, добра : про святкування 90-річчя Дніпропетр. нац. ун-т ім. О. Гончара / Інформ.-аналіт. агентство ДНУ ім. О. Гончара // Освіта. – 2008. – 5–12 листоп. (№ 43/44). – С. 3 : фотогр.
Про участь президента АПН України В. Г. Кременя в урочистостях.
На фотогр.: Вручення мантії «Почесного доктора Дніпропетровського національного університету» В. Г. Кременю.
1152. **Романовський, О.** Крок у майбутнє: проблеми формування національної еліти : IV Кримські пед. читання / Олександр Романовський, Світлана Сисоєва // Пед. газета. – 2008. – Лип. (№ 7). – С. 4 : фотогр.
Про президента АПН України В. Г. Кременя, який очолив наукову спільноту учасників Кримських педагогічних читань від АПН України.
1153. **Світлана Олександрівна Сисоєва** : бібліогр. покажч. / АПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд. Г. М. Семендяєва ; наук. ред. П. І. Рогова ; бібліогр. ред. Л. О. Пономаренко]. – К., 2008. – 96 с. – (Ювіляри АПН України ; вип. 26).
Про праці В. Г. Кременя див. Іменний покажчик. – С. 64.
1154. **В. О. Сухомлинський. Біобібліографія: 2001–2008 рр.** : бібліогр. покажч. / АПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; упоряд. Л. М. Заліток ; наук. консультант О. В. Сухомлинська ; [наук. ред. П. І. Рогова]. – К. : Богда-

- нова А. М., 2008. – 195 с. – (Сер. «Видатні педагоги світу» ; вип. 3).
Відомості про праці В. Г. Кременя див. Іменний покажчик. – С. 185.
1155. **Сучасна освіта в Україні** : підведено підсумки Одинадцятої міжнар. вист. навч. закл. // Пед. газета. – 2008. – Берез. (№ 3). – С. 1–2 : фотогр.
Про Міжнародну виставку навчальних закладів «Сучасна освіта в Україні – 2008», яку відкрили перший заступник міністра освіти і науки України О. П. Гребельник та президент АПН України В. Г. Кремень.
1156. **Ткаченко, В. М.** Кремень Василь Григорович / Ткаченко В. М. // Енциклопедія історії України / НАН України, Ін-т історії України. – К. : Наук. думка, 2008. – Т. 5 : Кон – Кю. – С. 321 : фотогр.
1157. **Ткаченко, Л.** Академії педагогічних наук України – 15 років / Лідія Ткаченко // Рідна шк. – 2008. – № 1/2. – 2-га с. обкл. : 5 фотогр.
*Про доповідь президента АПН В. Г. Кременя на науковій сесії «Розвиток педагогічної і психологічної науки в Україні», присвяченій 15-річчю з дня заснування АПН України, що відбулася в Академії педагогічних наук України.
На фотогр. 1: Василь Кремень ознайомлює учасників сесії з п'ятитомним науково-педагогічним виданням «Педагогічна і психологічна науки в Україні».*
1158. **Ткаченко, Л.** Буквар із 30-річним стажем / Лідія Ткаченко // Пед. газета. – 2008. – Верес. (№ 9). – С. 1 : фотогр.
Про презентацію виставки «Сучасному українському Букварю – 30 років», у відкритті якої взяв участь президент АПН України В. Г. Кремень.
1159. **Ткаченко, Л.** Інформація з усіх галузей освіти і науки – у першій «Енциклопедії освіти» / Лідія Ткаченко // Пед. газета. – 2008. – Трав. – черв. (№ 5/6). – С. 1 : фотогр.
Про презентацію Академією педагогічних наук України «Енциклопедії освіти», головним редактором якої є академік НАН України і АПН України Василь Кремень.
1160. **Ткаченко, Л.** Крок вперед у поступу педагогічної науки України / Лідія Ткаченко // Рідна шк. – 2008. – № 6. – 2-га с. обкл. : фотогр.

Про презентацію наукового видання «Енциклопедія освіти», головним редактором якого є академік НАН України і АПН України В. Г. Кремень, що вийшло у видавництві «Юрінком інтер».

1161. **Ткаченко, Л.** Моральність у ставленні до дитини : [про III Міжнар. й XV Всеукр. пед. читання «Василь Сухомлинський у діалозі з сучасністю: ідеї, пошуки, перспективи», Кіровоград – Павлиш – Київ за участю педагогів Росії, Китаю, Польщі] / матеріали підгот. Лідія Ткаченко // Освіта. – 2008. – 19–26 листоп. (№ 45/46). – С. 7–9 : фотогр.
Про виступ академіка НАН України і АПН України В. Кременя на педагогічних читаннях. У вступному слові вчений відзначив ідею моральності у ставленні до дитини у творчій спадщині В. О. Сухомлинського та необхідність запозичення прийомів навчальної і виховної діяльності не лише з його теоретичного, а й методичного доробку.
1162. **Ткаченко, Л.** Піднятися до Сухомлинського : до ювілею Василя Сухомлинського / Лідія Ткаченко // Пед. газета. – 2008. – Жовт. (№ 10). – С. 1 : фотогр.
Про III Міжнародні й XV Всеукраїнські педагогічні читання «Василь Сухомлинський у діалозі з сучасністю: ідеї, пошуки, перспективи», що відбулися в Кіровограді – Павлиші – Києві. Відкрив Всеукраїнські педагогічні читання президент АПН України В. Г. Кремень.
1163. **Ткаченко, Л.** Поступ педагогічної науки / Лідія Ткаченко // Уряд. кур'єр. – 2008. – 18 черв. (№ 110). – С. 20.
Про презентацію наукового видання «Енциклопедія освіти», головним редактором якого є академік НАН України і АПН України В. Г. Кремень.
1164. **Товариству «Знання» України – 60 років** : [26 верес. 2008 р. у Київ. міському будинку вчителя відбулося уроч. засід., присвяч. 60-річчю Т-ва «Знання» України, яке відкрив і провів акад. НАН України, президент АПН України В. Г. Кремень] // Наука і сусп.-во. – 2008. – № 9/10. – С. 24.

2009

1165. **Алла Михайлівна Богуш** – академік АПН України : бібліогр. покажч. / АПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд.: Пономаренко Л. О., Айвазова Л. М. ; наук. ред. Рогова П. І. ; бібліогр. ред. Пономаренко Л. О. ; літ.

ред. Білоцерківець І. П.]. – 2-ге вид., доповн. та переробл. – К. : [б. в.], 2009. – 116 с. – (Сер. «Академіки АПН України» ; вип. 16).

Про праці В. Г. Кременя див. Іменний покажчик. – С. 93.

1166. **Бойко, О.** Щоб і тіло і душа / Оксана Бойко // Освіта. – 2009. – 16–23 верес. (№ 41). – С. 3 : фотогр.

Про святкування Дня фізкультури та спорту, під час якого відбулось відкриття спорткомплексу «HI-jump» Київського університету права НАН України. Перед учасниками свята виступив президент АПН України В. Г. Кремень.

1167. **Відкрито центр професій** / фото Елеонори Золотарьової // Пед. газета. – 2009. – Жовт. (№ 10). – С. 5 : фотогр.

В Інституті професійно-технічної освіти АПН України, за підтримки Товариства технічного співробітництва Німеччини у рамках українсько-німецького проекту «Реформа професійно-технічної освіти України з урахуванням енергоефективності» відбулося відкриття Центру сучасних професій і технологій навчання за участі президента АПН України В. Г. Кременя.

1168. **Два погляди** на «Білу книгу національної освіти» / підгот. Лідія Рапіна // Пед. газета. – 2009. – Верес. (№ 9). – С. 1–3 : [5] фотогр. – (Артеківські діалоги – 2009).

Про участь президента АПН В. Г. Кременя в роботі II Міжнародного освітнього форуму «Артеківські діалоги».

1169. **XXIV Всесвітня** зимова універсиада // Пед. газета. – 2009. – Лют. (№ 2). – С. 2 : фотогр.

Про участь у зимових студентських іграх у Харбіні української делегації на чолі з першим заступником міністра освіти і науки України О. П. Гребельником та президентом АПН України В. Г. Кременем.

1170. **Для модернізації освіти** необхідна ефективна співпраця / підгот. Лідія Рапіна ; фото Елеонори Золотарьової // Пед. газета. – 2009. – Квіт. (№ 4). – С. 4–5.

Про обговорення звітної доповіді президента АПН України В. Г. Кременя на загальних зборах АПН України.

1171. **Звіт про роботу** Академії педагогічних наук України за 2008 рік / АПН України ; [відп. за вип.: Луговий В. І., Бурда М. І.]. – К. : Вид-во Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова, 2009. – 329 с.

Про дослідження теми «Людиноцентризм як складова філософії освіти» академіком В. Г. Кременем. Завдання національної системи освіти й виховання на сучасному етапі розвитку українського суспільства полягає, на думку вченого, у необхідності охарактеризувати буття людини в її особистісній унікальності через актуалізацію педагогічного впливу на неї з метою максимального розвитку її творчих можливостей. – С. 10.

Про загальні збори АПН України та звітну доповідь президента АПН України академіка В. Г. Кременя, в якій підкреслено, що вся наукова діяльність Академії зосереджувалася на інноваційній освітній політиці, теоретико-методологічному обґрунтуванні розвитку педагогічної і психологічної наук, дослідженні теоретичних, дидактичних та методичних засад розвитку освіти як цілісної неперервної системи, модернізації змісту навчання відповідно до нової структури школи, забезпеченні якісного психологічного супроводу навчально-виховного процесу на різних освітніх рівнях, створенні і впровадженні нових засобів та технологій навчання і виховання. – С. 122.

Про методологічний семінар «Психолого-педагогічні засади розвитку особистості в освітньому просторі», де на пленарному засіданні у виступі президента АПН України В. Г. Кременя були розглянуті проблеми трансформації особистості в освітньому просторі сучасної цивілізації. – С. 126.

Про організацію і проведення круглого столу на тему «Законодавче забезпечення інтеграції дослідницької і освітньої складових діяльності вищої школи в Україні», у роботі якого взяв участь президент АПН України В. Г. Кремень. – С. 127.

Про видання «Енциклопедія освіти» – результат наполегливої праці науковців України на чолі з АПН України; головним редактором є президент Академії академік В. Г. Кремень. – С. 127.

Про спільне засідання Президії АПН України, вченої ради Чернігівського державного педагогічного університету ім. Т. Г. Шевченка і учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції «К. Д. Ушинський і актуальні проблеми педагогічної науки і освіти», яке було присвячене 185-річчю К. Д. Ушинського і проходило в Чернігівському державному педагогічному

університеті. Із доповіддю «Ідеї К. Д. Ушинського в контексті сучасної епохи» виступив В. Г. Кремень. – С. 130.

Про перебування делегації АПН України на чолі з президентом В. Г. Кременем у Республіці Польща з метою участі у презентації наукових праць українських і польських вчених «Філософія освіти», «Професійна освіта в Польщі та Україні в світлі змін» та Десятого польсько-українського щорічника «Професійна освіта: педагогіка і психологія». – С. 181.

Про методологічний семінар АПН України «Диференціація навчання на різних ступенях загальної середньої освіти: теорія, практика, перспективи», проведений Відділенням загальної середньої освіти. На пленарному засіданні виступив із доповіддю президент АПН України В. Г. Кремень. – С. 198.

Відомості про основні наукові праці В. Г. Кременя. – С. 243, 254–255, 281.

1172. **Кращі освітяни 2008 року** : [перелік номінантів] // Освіта. – 2009. – 7–14 січ. (№ 1/2). – С. 5–7.

Про президента АПН України В. Г. Кременя, визнаного кращим освітянином року, лауреата відзнаки «Засвіти вогонь». – С. 6.

1173. **Кремень Василь Григорович** // Флагмани освіти і науки України : кращі освітяни та науковці України : [довідк.-біогр. вид.]. – К. : Галактика-С, 2009. – С. 272–273 : фотогр.

1174. **Курбатов, С.** Знайти людину : спроби розв'язання проблем людини сучасною філософією освіти / Сергій Курбатов, Лідія Ткаченко // Освіта. – 2009. – 16–23 груд. (№ 52). – С. 6 : фотогр.

Про науково-практичну конференцію «Філософія людиноцентризму: теорія, методологія, практика» в Інституті обдарованої дитини АПН України (15 грудня 2009 р.), на якій обговорювалася монографія президента АПН України, академіка В. Г. Кременя «Філософія людиноцентризму в стратегіях освітнього простору».

1175. **Курбатов, С.** Концепція університету світового класу: Шанхайська версія : міжнар. конф. / Сергій Курбатов, Лідія Ткаченко // Пед. газета. – 2009. – Листоп. (№ 11). – С. 1–2 : фотогр.

Про участь президента АПН України В. Г. Кременя у Третій міжнародній конференції з питань створення університету

світового класу, яка відбулася 2–4 листопада в м. Шанхай (КНР) на базі Інституту вищої освіти Шанхайського університету Хіа Тон.

На фотогр.: Василь Кремень з учасниками конференції. – С. 1.

1176. **Луговий, В.** Інститут вищої освіти: підсумок зробленого, осмислення нових завдань: [про збори колективу Ін-ту, присвячені 10-тій річниці заснування, які відбулися в Київ. будинку вчителя] / Володимир Луговий, Лідія Рапіна // Пед. газета. – 2009. – Лип. (№ 7). – С. 4 : фотогр.

Про відкриття зборів та привітання В. Г. Кременем їхніх учасників та гостей.

1177. **Магістрів з авіонавтики** готуємо разом // Пед. газета. – 2009. – Черв. (№ 6). – С. 5.

Про українську делегацію на чолі з президентом АПН України В. Г. Кременем, яка відвідала Політехнічний університет м. Турин (Італія).

1178. **Михайличенко, А.** Відкриття «Центру енергоефективності» / А. Михайличенко // Проф.-техн. освіта. – 2009. – № 1. – С. 19.

Про урочисте відкриття Центру, в якому серед почесних гостей взяв участь президент АПН України В. Г. Кремень.

На фотогр.: Василь Кремень серед учасників відкриття Центру в Інституті професійно-технічної освіти АПН України (11 лютого 2009 р.). – 1-ша і 2-га с. обкл.

1179. **Нагороджено переможців** проекту «Добро починається з тебе»: [про пленар. засід. Нац. благод. форуму «Добро починається з тебе», яке відбулося 21 трав. 2009 р. в Київ. дит. академії мистецтв] // Пед. газета. – 2009. – Трав. (№ 5). – С. 1.

Про участь у заході почесних гостей, серед яких був присутній президент АПН України В. Г. Кремень.

1180. **Наукова школа** академіка Олексія Чебикіна / Південноукр. держ. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського ; [упоряд. І. М. Пивоварчик ; наук. ред. О. А. Копусь]. – О. : Друкар. дім, 2009. – 94, [1] с. : 37 с. кольор. іл. – (Наук.-докум. сер. кн. «Наукові школи Південноукраїнського державного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського»).

На кольор. іл. між с. 64–65 є наступні фотогр.: Академік Олексій Чебикін знайомить президента АПН України В. Г. Кременя із системою викладання в університеті; Зустріч

академіків В. П. Андрущенка, В. Г. Кременя, О. Я. Чебикіна з академіком Російської академії В. В. Рубцовим та обговорення проблем розвитку сучасної психологічної освіти, м. Москва; Академік Олексій Чебикін знайомить президента АПН України В. Г. Кременя з експериментом, що проводиться у ПНЦ АПН України.

1181. **Національна академія** педагогічних наук України // Науковий потенціал України. Київський літопис XXI століття. – К. : Стройкова Людмила Іванівна, 2009. – С. 10–30.
Про В. Г. Кременя – президента АПН України, дійсного члена НАН України та АПН України. – С. 10–11.
1182. **Новий призв** на службу майбутнього / фоторепортаж студента НПУ ім. Драгоманова Генадія Левіта // Освіта. – 2009. – 26 серп. – 2 верес. (№ 39/40). – С. 2 : фотогр.
*Про урочистості з нагоди посвяти у студенти першокурсників Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова, які відбувалися на сцені Національного палацу мистецтв «Україна». Серед почесних гостей був присутній голова наглядової ради НПУ ім. М. П. Драгоманова, президент АПН України В. Г. Кремень.
На фотогр.: В. Г. Кремень перед мікрофоном.*
1183. **Профілактика ВІЛ/СНІДу** в профтехосвіті / фото Елеонори Золотарьової // Пед. газета. – 2009. – Черв. (№ 6). – С. 1 : фотогр.
Президент АПН України В. Г. Кремень і представник Німецького товариства технічного співробітництва (GTZ), керівник проекту з профілактики ВІЛ/СНІДу в Східній Європі Торстен Бреціна підписали Меморандум про співпрацю в рамках проекту «Профілактика ВІЛ/СНІДу в Східній Європі» між Німецьким товариством технічного співробітництва та Академією педагогічних наук України.
1184. **Рапіна, Л.** Освіта і кар'єра – 2009 / Лідія Рапіна ; фото Максима Короденка // Пед. газета. – 2009. – Квіт. (№ 4). – С. 2 : фотогр.
Про участь президента АПН України В. Г. Кременя у відкритті щорічної Міжнародної спеціалізованої виставки «Освіта та кар'єра – Абітурієнт 2009».
1185. **Рапіна, Л.** Освіта часів української революції : 20 січня в Пед. музеї України відкрито Всеукр. вист. «Освітній ренесанс доби

- Української революції» / Лідія Рапіна // Пед. газета. – 2009. – Січ. (№ 1). – С. 1 : фотогр.
Про участь президента АПН України В. Г. Кременя у відкритті виставки.
1186. **Рапіна, Л.** Роль університету в регіональному розвитку : виїзне засід. АПН / Лідія Рапіна // Пед. газета. – 2009. – Лип. (№ 7). – С. 1–2 : фотогр.
Про участь президента АПН України В. Г. Кременя у виїзному засіданні АПН України.
1187. **Рапіна, Л.** Центр енергоефективності – в Інституті профтехосвіти / Лідія Рапіна // Пед. газета. – 2009. – Лют. (№ 2). – С. 1 : фотогр.
Про участь президента АПН України В. Г. Кременя в урочистому відкритті Центру енергоефективності Інституту професійно-технічної освіти АПН України в межах українсько-німецького проекту «Реформа професійної освіти з урахуванням енергоефективності».
1188. **Рапіна, Л.** Шкільний учитель виграє битву за майбутнє України : [про Міжнар. наук. конф. «1020 років шкільної освіти в Україні: традиції, сучасність та перспективи», що відбулась у Київ. міськ. пед. ун-ті ім. Б. Д. Грінченка] / Лідія Рапіна // Пед. газета. – 2009. – Трав. (№ 5). – С. 1 : фотогр.
Про виступ В. Г. Кременя, в якому він наголосив на проблемі людиноцентризму в освітній діяльності української школи у зв'язку з переходом до демократичної й толерантної педагогіки.
1189. **Сігасва, Л.** Наукова співпраця вчених-педагогів України і Польщі / Лариса Сігасва, Лідія Ткаченко // Освіта. – 2009. – 27 трав. – 3 черв. (№ 21/22). – С. 8–9 : фотогр.
*Про участь президента АПН України В. Г. Кременя в Міжнародній науково-практичній конференції під патронатом ЮНЕСКО «Проблеми освіти у Польщі та в Україні в контексті процесів глобалізації та євроінтеграції». Це – проект АПН України, який був здійснений у співпраці з Інститутом педагогічної освіти та освіти дорослих АПН України на базі Житомирського державного університету ім. Івана Франка.
На фотогр. 1: Відкриття конференції. справа наліво: Василь Кремень, Петро Саух, Тадеуш Левовицький, Нелля Ничкало, Світлана Сисосєва. – С. 8.*

1190. **Ткаченко, Л.** Спільною мовою освіти – до єдиного освітнього простору / Лідія Ткаченко // Рідна шк. – 2009. – № 11. – 2-га с. обкл. : 4 фотогр.
Про Міжнародний семінар «Інтернаціоналізація пострадянської університетської освіти», яким розпочався другий етап проекту «Імплементация західних освітніх стандартів у пострадянських країнах», що триває в рамках українсько-шведських міжнародних зв'язків. На заході президент АПН України В. Г. Кремень підтвердив готовність Академії бути теоретичним майданчиком для опрацювання найсучасніших технологій у сфері міжнародної академічної співпраці. На фотогр. 1: Василь Кремень, Лі Бенніч-Бьоркман та Сергій Курбатов.
1191. **Філософія освіти** : навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. / [авт. колектив: Т. Андрущенко, В. Бех, Ю. Бех та ін. ; за заг. ред. В. Андрущенка, І. Предборської]. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. – 328 с.
*Про аксіологічну парадигму управління освітою В. Г. Кременя, яка ґрунтується на використанні цінностей в якості основного інструмента організації та регуляції навчально-виховного процесу. – С. 302.
Про синергетичну парадигму управління освітою В. Г. Кременя. – С. 303.*
1192. **Віктор Ющенко**, Іван Вакарчук та Василь Кремень зустрілися з лідерами ЗНО // Пед. газета. – 2009. – Лип. (№ 7). – С. 1.
Про зустріч високих посадових осіб, у тому числі президента АПН України В. Г. Кременя, із кращими учасниками зовнішнього незалежного оцінювання.

2010

1193. **Андрущенко, В.** Управління педагогічним університетом : Статті. Доповіді. Звіти : 2003–2010 рр. : наук. вид. / Віктор Андрущенко ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2010. – 944, [7] с. : фотогр.
*Про академіка НАН України, президента НАПН України, голову наглядової ради Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова В. Г. Кременя див. с. 5.
На фотогр. : В. Г. Кремень див. с. 5, 29, 307, 311, 519, 520, 710, 714.*

1194. **Баукова, У.** Гуманізм освіти: любов – це джерело виховання / Уляна Баукова // Пед. газета. – 2010. – Лип. (№ 7). – С. 2 : фотогр.
Про виступ із вітальним словом президента НАПН України В. Г. Кременя на українсько-турецькій філософсько-педагогічній конференції «Григорій Сковорода і Фетхуллах Гюлен: своєчасність традиції гуманізму».
На фотогр.: Василь Мадзігон, Василь Кремень, Володимир Сергійчук і Гарун Токак.
1195. **Виговська, О.** Тринадцята міжнародна виставка навчальних закладів «Сучасна освіта в Україні – 2010» / Ольга Виговська // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2010. – № 1. – С. 46–50.
Про участь президента НАПН України В. Г. Кременя у відкритті виставки.
1196. **Визначено пріоритетні** завдання Академії на 2010 рік / підгот. Лідія Рапіна ; фото Елеонори Золотарьової // Пед. газета. – 2010. – Квіт. (№ 4). – С. 2 : [5] фотогр.
Про загальні збори НАПН України, на яких зі звітною доповіддю виступив президент НАПН України В. Г. Кремень.
1197. **Головне – якість** і конкурентоспроможність вищої освіти / підгот. Лідія Рапіна ; фото Максима Короденка // Пед. газета. – 2010. – Трав. (№ 5). – С. 3 : фотогр.
Про розширену колегію Міністерства освіти і науки України, що відбулася в Харкові, присвячену розгляду питання розвитку вищої освіти в нашій державі, та участь президента НАПН України В. Г. Кременя в обговоренні доповіді міністра освіти і науки.
1198. **Горська, С.** Всесвіт дитячої душі : нотатки нашого спецкора з I всеукр. з'їзду пед. працівників дошкл. освіти / Світлана Горська // Освіта. – 2010. – 10–17 листоп. (№ 46). – С. 2.
Про виступ президента АПН України В. Г. Кременя на з'їзді педагогічних працівників дошкільної освіти. Академік розглянув проблему особистісно орієнтованого навчання, методології дитиноцентризму, залучення іноземного досвіду, необхідності належного рівня матеріально-технічного забезпечення галузі, поліпшення підготовки кадрів для дошкільних закладів.
1199. **Долганова, Л.** Громадянська культура й визнання професії вчителя / Лілія Долганова // Пед. газета. – 2010. – Черв. (№ 6). – С. 1, 3.

Про участь президента НАПН України В. Г. Кременя у 23 сесії Установчої конференції міністрів освіти країн-членів Ради Європи.

1200. **Долганова, Л.** 23 сесія установчої конференції міністрів освіти країн-членів Ради Європи / Лілія Долганова // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2010. – № 4. – С. 190 : фотогр.
Про президента НАПН України В. Г. Кременя, який був у складі української делегації на конференції у м. Любляни (Республіка Словенія).
1201. **Долганова, Л.** НАПН України і «Майкрософт Україна» продовжують співпрацю / Лілія Долганова // Пед. газета. – 2010. – Квіт. (№ 4). – С. 1 : фотогр.
Про роботу зустріч президента НАПН України В. Г. Кременя з представниками ТОВ «Майкрософт Україна».
1202. **Долганова, Л.** Розмаїття дитячих талантів / Лілія Долганова // Пед. газета. – 2010. – Трав. (№ 5). – С. 2 : фотогр.
Про III Всеукраїнську виставку-фестиваль «Обдаровані діти України», в урочистому відкритті якої взяв участь президент НАПН України Василь Кремень.
1203. **Долганова, Л.** Україна – Корея: співпраця в освіті / Лілія Долганова // Освіта України. – 2010. – 2 лют. (№ 9). – С. 2 : фотогр.
Про зустріч президента АПН України В. Г. Кременя з експослом Республіки Корея в Україні професором Сеульського університету Хо Сун Чьол.
1204. **Долганова, Л.** УМО та корейський університет планують співпрацювати / Лілія Долганова // Пед. газета. – 2010. – Січ. (№ 1). – С. 3 : фотогр.
Про зустріч президента АПН України Василя Кременя з експослом Республіки Корея в Україні, професором Сеульського університету Хо Сун Чьол.
1205. **Загальна середня освіта** в Україні: 12 чи 11 років? / підгот. Лідія Рапіна; фото Максима Короденка // Пед. газета. – 2010. – Черв. (№ 6). – С. 1–3 : фотогр.
Про парламентські слухання «Запровадження 12-річної загальної середньої освіти в Україні: проблеми та шляхи їх подолання».
На фотогр.: Василь Кремень на парламентських слуханнях. – С. 1.

1206. **Звіт про роботу** Національної академії педагогічних наук України за 2009 рік / НАПН України ; [відп. за вип.: Луговий В. І., Бурда М. І.]. – К. : Вид-во Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова, 2010. – 342 с.

Про роботу Відділення загальної педагогіки та філософії освіти, зокрема про завершене у 2009 р. дослідження академіка В. Г. Кременя «Людиноцентризм як складова філософії освіти», в якому визначено освіту як багатомірну і багатофункціональну систему, побудовану на цивілізаційних засадах, як складову переходу від індустріального до науково-інформаційного суспільства; висунуто й обґрунтовано принципи інтелектуального й духовного розвитку особистості в поєднанні з цінностями освітнього процесу як важливими морально-духовними константами європейського та українського суспільства. – С. 11.

Про звітну доповідь президента НАПН України, академіка В. Г. Кременя, в якій підкреслено, що вся діяльність академії спрямовувалась на наукове і методичне забезпечення перетворень в усіх ланках національної освіти, розвиток педагогічної та психологічної наук, власне інституційне вдосконалення. – С. 131.

Про участь президента НАПН України В. Г. Кременя у пленарному засіданні методологічного семінару, на якому предметом обговорення стало питання «Реалізація європейського досвіду компетентнісного підходу у вищій школі України». – С. 134.

Про участь президента НАПН України В. Г. Кременя у виїзному засіданні Президії НАПН України на базі Миколаївського державного університету ім. В. О. Сухомлинського. – С. 137.

Про публікації у науково-теоретичному та інформаційному журналі НАПН України «Педагогіка і психологія», головним редактором якого є В. Г. Кремень. – С. 178.

Про українську делегацію, очолювану президентом НАПН України В. Г. Кременем, яка відвідала Політехнічний університет м. Турин. Візит здійснено в рамках проекту Європейського Союзу TEMPUS. – С. 201.

Про методологічний семінар НАПН України «Реалізація європейського досвіду компетентнісного підходу у вищій школі

- України», проведений Відділенням вищої освіти, на пленарному засіданні якого виступив В. Г. Кремень. – С. 212.*
Відомості про публікації В. Г. Кременя. – С. 267–268, 300.
1207. **Камінецький, Я.** Центр досліджень з професійної педагогіки відзначив 15-річчя / Ярослав Камінецький, Лариса Кубська // Пед. газета. – 2010. – Лют. (№ 2). – С. 4.
Про виступ президента АПН України В. Г. Кременя на III Всеукраїнському педагогічному конгресі і VII Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні освітні технології у професійній підготовці майбутніх фахівців».
1208. **Кафедра педагогічної** творчості, 1989–2009 : інформ.-бібліогр. покажч. / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова ; [уклад.: Н. В. Гузій, Л. В. Савенкова, Т. В. Шестакова та ін. ; за заг. ред. Н. В. Гузій]. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2010. – 39 с.
Про видання президента НАПН України В. Г. Кременя див. с. 36.
1209. **Квітка, Д.** ТОП-10 : Особистості, які зробили вагомий внесок у розвиток сучасної української освіти : [Лілія Гриневич, Іван Вакарчук, Ігор Лікарчук, Василь Кремень, Станіслав Ніколаєнко, Олексій Онищенко, Петро Таланчук, Володимир Полохало] / Д. Квітка // Відкритий урок : розроб., технології, досвід. – 2010. – № 12. – С. 86–88.
1210. **Коваленко, О.** Про наукову діяльність Національної академії педагогічних наук України за 2009 рік та завдання на 2010 рік : загальні збори НАПН України / Ольга Коваленко ; фотогр. Максима Короденка // Освіта України. – 2010. – 23 берез. (№ 23). – С. 4–5 : фотогр.
Про виступ президента НАПН України В. Г. Кременя зі звітною доповіддю «Посилювати методологічний, науково-методичний супровід європейської інтеграції національної освіти України».
1211. **Коваленко, О.** Дмитро Табачник: статус і місце кожної держави визначається її інтелектуальним потенціалом / Ольга Коваленко // Освіта України. – 2010. – 18 трав. (№ 35/36). – С. 1–2 : фотогр.
Про урочисте засідання до Дня науки, що відбулося в конференц-залі Комітету України з питань науково-технічного та інноваційного розвитку, на якому виступив президент НАПН України В. Г. Кремень.

- На фотогр.: Василь Кремень. – С. 1.*
1212. **Короденко, М.** Відбулося засідання оновленої колегії МОН / Максим Короденко // Освіта України. – 2010. – 20 квіт. (№ 29). – С. 2 : фотогр.
Про представлення міністром МОН України Д. В. Табачником дійсних членів колегії, у тому числі президента НАПН України В. Г. Кременя.
На фотогр.: Василь Кремень, Леонід Сачков.
1213. **Короденко, М.** «Знання» – людям / Максим Короденко // Освіта України. – 2010. – 19 січ. (№ 5). – С. 1 : фотогр.
Про виступ В. Г. Кременя – президента Товариства «Знання» на II пленумі правління товариства.
1214. **Короденко, М.** Василь Кремень: сучасна дитина має право на сучасну освіту / Максим Короденко // Освіта України. – 2010. – 1 черв. (№ 41/42). – С. 2.
Про конференцію «Яка школа потрібна Україні?», організовану НАПН України напередодні Дня захисту прав дитини, на якій виступив президент НАПН України В. Г. Кремень.
1215. **Короденко, М.** Оновлення підручників і програм / Максим Короденко // Освіта України. – 2010. – 16 лют. (№ 13). – С. 1–3 : фотогр.
Про засідання колегії МОН, де одним із питань розгляду було оновлення підручників і програм з української мови. Президент АПН України В. Г. Кремень виступив за варіативність підручників, наклад яких є не меншим ніж 300 тис. примірників.
1216. **Коротяєв, Б.** Освіта – точка відліку / Борис Коротяєв // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2010. – № 4. – С. 166–173.
Про працю В. Г. Кременя «Філософія людиноцентризму в стратегіях освітнього простору». – С. 167.
1217. **Курбатов, С.** Елітна освіта в Україні та у світі / Сергій Курбатов, Лідія Ткаченко // Освіта України. – 2010. – 24 груд. (№ 95). – С. 5 : фотогр.
Про круглий стіл «Елітна освіта в Україні та світі в дзеркалі університетських рейтингів», що став фінальним у проєкті «Університетські рейтинги в Україні», який відкрив президент НАПН України В. Г. Кремень. У виступі вчений наголосив на необхідності розширення наукових досліджень України, спільних для світового освітнього простору, і зазначив, що

НАПН України бере активну участь у розробленні теоретико-методологічного підґрунтя формування систем рейтингування вітчизняних ВНЗ.

На фотогр.: Василь Кремень, Сергій Курбатов.

1218. **Курбатов, С.** Університетські рейтинги: pro et contra : круглий стіл / Сергій Курбатов, Лідія Ткаченко // Пед. газета. – 2010. – Груд. (№ 12). – С. 3.

Про круглий стіл «Елітна освіта в Україні та світі в дзеркалі університетських рейтингів», що став фінальним у проєкті «Університетські рейтинги в Україні», який відкрив президент НАПН України В. Г. Кремень.

1219. **Литвин, В.** 25 червня – День народження Василя Кременя, президента Національної академії педагогічних наук України : [вітання до дня народження] / Володимир Литвин, Володимир Полохало, Леонід Сачков, Леонід Губерський // Освіта. – 2010. – 23–30 черв. (№ 29/30). – С. 2 : фотогр.

Вітання В. Г. Кременю до дня народження від Голови Верховної Ради України, голови Комітету з питань науки і освіти, голови Профспілки працівників освіти і науки України, ректора КНУ імені Тараса Шевченка.

1220. **Володимир Іларіонович Луговий** – віце-президент НАПН України, директор Інституту вищої освіти НАПН України : матеріали до біобібліогр. / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд.: Пєєва С. П., Айвазова Л. М. ; наук. ред. Рогова П. І. ; бібліогр. ред. Пономаренко Л. О.]. – К. : Т-во «Знання» України, 2010. – 63 с. – (Сер. «Академіки НАПН України» ; вип. 17).

Відомості про праці В. Г. Кременя див. Іменний покажчик. – С. 53.

1221. **Ляшенко, О.** Сучасна школа має готувати випускників з інноваційним мисленням і культурою / Олександр Ляшенко, Олександр Рудяков // Пед. газета. – 2010. – Жовт. (№ 10). – С. 3 : фотогр.

Про відкриття В. Г. Кременем Міжнародного кримського педагогічного конгресу «Інновації в освіті».

На фотогр.: Василь Кремень відкриває засідання.

1222. **Міжнародна виставка** «Сучасні навчальні заклади – 2010» // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2010. – № 2. – С. 58–61 : фотогр.

Про урочисте відкриття 17–19 березня 2010 р. у Київському Палаці дітей та юнацтва міжнародної виставки, на якій серед почесних гостей був присутній президент АПН України В. Г. Кремень.

1223. **[Міністр освіти і науки України Дмитро Табачник та Президент НАПН України Василь Кремень вітають ветеранів-освітян з 65-ю річницею Перемоги] / фото Костянтина Голубева // Рідна шк. – 2010. – № 6. – 1-ша с. обкл. : фотогр.**
1224. **Найбільшим державним пріоритетом має стати дошкільна освіта / підгот. Лідія Рапіна ; фото Елеонори Золотарьової // Пед. газета. – 2010. – Листоп. (№ 11). – С. 4 : фотогр.**
Про доповідь президента НАПН України В. Г. Кременя на I Всеукраїнському з'їзді педагогічних працівників дошкільної освіти, що відбувся 5 листопада 2010 р. у Києві.
1225. **Науковці України ХХ–ХХІ століть : метабібліографія / Ін-т енциклопед. дослідж. НАН України ; [уклад.: М. Г. Железняк, Л. М. Гутник, Т. А. Галькевич]. – К. : [б. в.], 2010. – 475, [1] с. *Зі змісту:* Кремень Василь Григорович, доктор філософських наук (1991), академік НАПН (1995), НАНУ (2000) : [перелік біобібліографічних видань, присвячених вченому]. – С. 160.**
1226. **Невтомний освітянин : до 60-річчя наук.-дослід. і пед. шляху Івана Жерносека / фото Елеонори Золотарьової // Пед. газета. – 2010. – Верес. (№ 9). – С. 3 : фотогр.**
Про відкриття виставки, присвяченої творчому доробку колишнього директора Центрального інституту вдосконалення вчителів, колишнього члена колегії Міністерства освіти УРСР Івана Жерносека, на якій був присутній Василь Кремень.
1227. **Нові шляхи у професійній і вищій освіті // Пед. газета. – 2010. – Жовт. (№ 10). – С. 2.**
Про виступ В. Г. Кременя на Міжнародному семінарі з освітньої політики «Нові шляхи в професійній та вищій освіті: чи могла би професійно орієнтована освіта сприяти забезпеченню України висококваліфікованою робочою силою?».
1228. **Освіта для суспільства: роль учителя : конф. міністрів освіти країн-членів Ради Європи // Освіта України. – 2010. – 11 черв. (№ 44). – С. 1–2 : фотогр.**
Про міжнародну конференцію у м. Любляна (Республіка Словенія), на якій була присутня українська делегація, до складу якої увійшов президент НАПН України В. Г. Кремень.

На фотогр.: Василь Кремень, Дмитро Табачник, президент Словенії Данило Тюрк. – С. 1.

1229. **Освіта і сучасні** цивілізаційні зміни : заг. збори НАПН України / підгот. Лідія Рапіна ; фото Елеонори Золотарьової // Пед. газета. – 2010. – Листоп. (№ 11). – С. 1–3 : [7] фотогр.
Про виступ президента НАПН України В. Г. Кременя на загальних зборах Національної академії педагогічних наук України, який розглянув три аспекти: 1) вплив сучасних цивілізаційних змін на місце освіти в суспільстві; 2) вимоги до фахівця і корективи в освіті, щоб готувати людину до конкурентного життя; 3) зміни в освітньому просторі під впливом цивілізаційних процесів.
На фотогр. 1: Володимир Голуб, Василь Мадзігон, Василь Кремень, Дмитро Табачник, Володимир Луговий у президії. – С. 1.
1230. **Володимир Пащенко** : бібліогр. покаж. / Полтав. нац. пед. ун-т ім. В. Г. Короленка. – Полтава : ПНПУ, 2010. – 147 с. : фотогр. – (Серія: Науковці університету).
Про видання президента НАПН України В. Г. Кременя див. Іменний покажчик. – С. 144.
1231. **Порохняк, К.** Формувати інноваційну людину : закликав Василь Кремень у контексті підготовки фахівців аграрної сфери / Катерина Порохняк // Освіта. – 2010. – 7–14 квіт. (№ 17/18). – С. 7 : [2] фотогр.
Про участь В. Г. Кременя в обговоренні Угоди про співпрацю між НАПН України та Міністерством аграрної політики України. У своєму виступі вчений порушив питання підготовки інноваційного професіонала.
1232. **Пріоритети освітньої політики** : колегія МОН / фото Максима Короденка // Пед. газета. – 2010. – Серп. (№ 8). – С. 1–3 : фотогр.
Про виступ В. Г. Кременя на засіданні розширеної колегії МОН України, що відбулося в Палаці культури НТУ України «КП».
На фотогр.: В. Г. Кремень під час виступу. – С. 1.
1233. **Про єдиний в Україні** Інститут духовного розвитку та його директора – Галину Шевченко // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2010. – № 3. – С. 92 : фотогр.
Про участь президента НАПН України В. Г. Кременя у святкових урочистостях.

На фотогр.: В. Г. Кремень, президент НАПН України з Г. Шевченко.

1234. **Профільне навчання** в старшій школі: шляхи розвитку : наук.-допом. бібліогр. показч. Вип. 2 / НАПН України, ДНІБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд.: Пономаренко Л. О., Стельмах Н. А., Айвазова Л. М. ; наук. консультант Кизенко В. І. ; авт. вступ. ст.: Бібік Н. М., Кизенко В. І. ; наук. ред. Рогова П. І.]. – К. : [б. в.], 2010. – 185 с.
Відомості про праці В. Г. Кременя див. Іменний показчик. – С. 173.
1235. **Рапіна, Л.** Діалог двох учителів : XVII Всеукраїнські Сухомлинівські і VIII Всеукраїнські Захаренківські педагогічні читання на Черкащині : [пед. читання відбулися 18–19 трав. в м. Черкаси та с. Сахнівка Черкас. обл.] / Лідія Рапіна // Пед. газета. – 2010. – Трав. (№ 5). – С. 1 : фотогр. ; Черв. (№ 6). – С. 4 : фотогр.
Про заключний виступ В. Г. Кременя на педагогічних читаннях, в якому президент НАПН України окреслив першочергові завдання, що постали перед усім українським суспільством.
1236. **Рапіна, Л.** Рада Європи вивчає мовну освіту в Україні / Лідія Рапіна ; фото Елеонори Золотарьової // Пед. газета. – 2010. – Жовт. (№ 10). – С. 1.
Про виступ президента НАПН України В. Г. Кременя на зустрічі в МОН України з експертами Ради Європи з питань моніторингу мовної освіти.
1237. **Рапіна, Л.** Цьогорічні підсумки і плани на 2011 / Лідія Рапіна // Пед. газета. – 2010. – Груд. (№ 12). – С. 1 : фотогр.
Про чергове засідання Президії НАПН, що відбулося 16 грудня 2010 р. за участі президента НАПН України В. Г. Кременя.
На фотогр.: Едуард Помиткін, Василь Мадзігон, Василь Кремень.
1238. **Рапіна, Л.** Як модернізувати підготовку вчителів : виїзне засідання НАПН України : [про спільне засід. Президії НАПН України і вченої ради Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки на тему «Модернізація підготовки педагогічних кадрів в університеті в умовах євроінтеграції»] / Лідія Рапіна // Пед. газета. – 2010. – Лип. (№ 7). – С. 1–2 : фотогр.
Про вручення Василем Кременем найвищої відзнаки Академії – Золотої медалі Костянтина Ушинського провідним ученим Волинського національного університету в галузі педагогіки.

- Про доповідь Василя Кременя перед викладачами та вчителями щодо виховання дитини XXI століття.*
1239. **Регейло, І.** Програма спільної діяльності міністерства і академії: підсумки реалізації / Ірина Регейло, Тетяна Куліш ; фото Елеонори Золотарьової // Пед. газета. – 2010. – Груд. (№ 12). – С. 2 : фотогр.
*Про чергове засідання Президії НАПН України за участі президента НАПН України Василя Кременя, на якому підбито підсумки виконання Програми спільної діяльності МОН України та НАПН України на 2008–2010 рр., затвердженої постановою Колегії МОН України і Президії НАПН України, та визначено пріоритети співпраці на наступні роки.
На фотогр.: Василь Мадзігон, Євген Суліма, Василь Кремень, Володимир Луговий.*
1240. **Розпочато роботу** над новим держстандартом // Освіта України. – 2010. – 16 листоп. (№ 85). – С. 1–2 : фотогр.
*Для підготовки нової редакції Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, удосконалення змісту та структури шкільної освіти створено комітет, який очолює президент НАПН України В. Г. Кремень.
На фотогр.: Дмитро Табачник та Василь Кремень. – С. 1.*
1241. **Рудько, С.** Зібралися, щоб звірити досягнення : міжнар. вист. «Сучасні навчальні заклади – 2010» / Світлана Рудько, Віталій Сокол // Освіта. – 2010. – 17–24 берез. (№ 13/14). – С. 4–5 : фотогр.
*Про президента НАПН України В. Г. Кременя, який взяв участь у церемонії урочистого відкриття і оглянув експозицію виставки.
На фотогр.: Виступає Василь Кремень. – С. 4.*
1242. **Семенченко, Н.** Міністри освіти і науки України / Наталя Семенченко // Образование в Украине / Наталя Семенченко. – К. : Саммит-книга, 2010. – С. 114–123 : фотогр.
*Оцінка діяльності В. Г. Кременя як міністра освіти і науки України (1999–2005 рр.). – С. 116–117.
На фотогр.: Василь Григорович Кремень. – Кольор. вклейка між с. 232–233.*
1243. **Солодовник, О.** Україна – п'ять років у Болонському процесі : [круглий стіл, присвячений упровадженню Болонського процесу] / Олена Солодовник // Освіта України. – 2010. – 15 черв. (№ 45). – С. 5 : фотогр.

На фотогр.: Дмитро Табачник, Валерій Гесць, Леонід Губерський, Василь Кремень.

1244. **Таланова, Ж.** Всеукраїнський інформаційний день Програми Темпус / Жанна Таланова // Пед. газета. – 2010. – Січ. (№ 1). – С. 6.

Про участь президента АПН України В. Г. Кременя у семінарі «Всеукраїнський інформаційний день Програми Темпус».

1245. **Таланова, Ж.** Стан і проблеми участі України в Болонському процесі / Жанна Таланова ; фото Елеонори Золотарьової // Пед. газета. – 2010. – Черв. (№ 6). – С. 6.

Про круглий стіл «Стан та проблеми участі України в Болонському процесі», що відбувся 1–2 червня 2010 р. в НАПН України, який відкрив президент НАПН України В. Г. Кремень.

На фотогр.: Василь Кремень, Дмитро Табачник, Клаудія Фішер.

1246. **Ткаченко, Л.** АПН України в інформатизації освіти / Лідія Ткаченко // Рідна шк. – 2010. – № 3. – С. 75–76.

Про чергове засідання Президії Академії, на якому розглядалися питання про дослідження проблем створення електронних навчальних ресурсів для загальноосвітньої школи. В. Г. Кремень у своєму виступі наголосив, що АПН України має охопити дослідженнями напрями від методологічного обґрунтування інформатизації освіти, підготовки людини і суспільства до життєдіяльності в нових умовах до практичного втілення ідей у навчальних і методичних розробках.

1247. **Ткаченко, Л.** Виникнення нового мислення : НАПН України як фактор інформатизації сусп-ва / Лідія Ткаченко // Упр. освітою. – 2010. – Трав. (чис. 10). – С. 10–12 : фотогр.

Про виступ президента НАПН України В. Г. Кременя під час чергового засідання Президії Академії, на якому розглядалися питання про дослідження проблем створення електронних навчальних ресурсів для загальноосвітньої школи.

1248. **Ткаченко, Л.** Інформаційна культура у суспільстві знань / Лідія Ткаченко // Освіта. – 2010. – 3–10 берез. (№ 11). – С. 4–5 : фотогр.

Про засідання Президії АПН України і виступ на ньому В. Г. Кременя, який наголосив, що основне завдання Академії вбачається в організації та здійсненні досліджень проблем створення електронних навчальних ресурсів і прогнозування

освітньої політики щодо розроблення й запровадження нових інформаційних технологій в освіті.

На фотогр.: Василь Кремень. – С. 4.

1249. **Ткаченко, Л.** Україна – Польща: проблеми підготовки вчителя // Освіта України. – 2010. – 14 трав. (№ 33/34). – С. 6 : фотогр.

Про збірник «Освітні парадигми та підготовка вчителів» за редакцією академіка НАПН України Василя Кременя, іноземного члена НАПН України Тадеуша Левовицького, члена-кореспондента НАПН України Світлани Сисоєвої, видання якого здійснено у Польщі до наукової конференції «Освітні парадигми та підготовка вчителя».

1250. **Лідія Іванівна Ткаченко** – науковець, журналіст : бібліогр. покажч. / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд.: Айвазова Л. М., Ніколюк Л. І., Пєєва С. П., Пономаренко Л. О., Стельмах Н. А. ; наук. ред. Рогова П. І. ; бібліогр. ред. Пономаренко Л. О. ; літ. ред. Білоцерківець І. П.]. – К. : [Інформ. Системи], 2010. – 144 с. – (Сер. «Ювіляри НАПН України» ; вип. 30).

Відомості про праці В. Г. Кременя див. Іменний покажчик. – С. 121.

1251. **Тринадцята міжнародна виставка** навчальних закладів «Сучасна освіта в Україні – 2010» // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2010. – № 1. – С. 46–49 : фотогр.

Про відкриття 24–26 лютого 2010 р. у Київському Палаці дітей та юнацтва міжнародної виставки, на якій серед почесних гостей був присутній президент АПН України В. Г. Кремень.

1252. **У ЄС шукають** нові шляхи розвитку професійної освіти // Пед. газета. – 2010. – Груд. (№ 12). – С. 3.

Про участь В. Г. Кременя у роботі конференції «Зміцнення зв'язків з ринком праці – пошук нових шляхів розвитку професійної освіти у сучасну епоху», яка відбулася в Турині (Італійська Республіка).

Про виступ В. Г. Кременя на пленарному засіданні з доповіддю «Взаємозв'язок освітніх маршрутів і потреб у професійних кваліфікаціях: досвід України».

1253. **Україна наукова** = Science in Ukraine : довідк.-імідж. вид. Т. 2 : Національна академія педагогічних наук України / [авт.-

упоряд. Болгов В. В.]. – К. : Укр. акад. геральдики, товар. знаку та логотипу, 2010. – 159 с. : фотогр. – Відомості доступні також з Інтернету: <http://who-is-who.com.ua/book/arpu2008info.html>.

Про обрання дійсного члена АПН України В. Г. Кременя на загальних зборах АПН України 17–18 грудня 1997 р. президентом Академії. – С. 4.

Кремень Василь Григорович – президент академік НАПН України : [біогр. довідка]. – С. 7 : фотогр. *На фотогр.: Зустріч глави держави з випускниками ; Відзначення 90-річчя НАН України з Б. Є. Патонем.*

Василь Григорович Кремень – у складі Відділення загальної педагогіки та філософії освіти НАПН України. – С. 18.

1254. **Українська та рідні мови** в школах національних меншин // Пед. газета. – 2010. – Січ. (№ 1). – С. 2 : [3] фотогр.

Про грудневе засідання Президії АПН України, на якому було розглянуто результати дослідження проблем науково-методичного забезпечення навчання української мови та рідних мов у школах національних меншин України, яке здійснював Інститут педагогіки АПН України.

На фотогр. 1: Василь Мадзігон, Василь Кремень, Володимир Луговий.

1255. **Фесик, О.** Як модернізувати підготовку вчителя : виїзне засідання НАПН України / Олеся Фесик, Лідія Рапіна // Пед. газета. – 2010. – Лип. (№ 7). – С. 1–2 : фотогр.

Про виїзне засідання Президії НАПН України спільно з вченою радою Волинського Національного університету ім. Лесі Українки під головуванням президента НАПН України В. Г. Кременя.

На фотогр.: Волинський національний університет ім. Лесі Українки вітає учасників виїзного засідання на чолі з В. Г. Кременем. – С. 1.

1256. **Шевнін, О.** Освітняни-аграрії стажуватимуться в Академії педнаук / Олексій Шевнін // Освіта України. – 2010. – 23 квіт. (№ 30). – С. 4 : фотогр.

Про обговорення підготовки Угоди про співробітництво Мін-агрополітики України й НАПН України, в якому взяв участь президент НАПН України В. Г. Кремень.

На фотогр.: Представники обох сторін: Володимир Шевченко, Микола Хоменко, Тетяна Іценко, Василь Кремень, Нелля Ничкало.

1257. **Шулікін, Д.** Доповнено список підручників, що видаватимуться за держзамовленням / Дмитро Шулікін // Освіта України. – 2010. – 1 черв. (№ 41/42). – С. 2 : фотогр.
Про чергове засідання колегії МОН України під головуванням Д. В. Табачника, на якому був присутній президент НАПН України В. Г. Кремень.
На фотогр.: Борис Жебровський, Максим Луцький, Василь Кремень, Леонід Сачков.
1258. **Шулікін, Д.** Зменшити термін навчання і підвищити якість освіти / підгот. Дмитро Шулікін ; фотогр. Максима Короденка // Освіта України. – 2010. – 15 черв. (№ 45). – С. 1–3 : фотогр.
Про обговорення у Верховній Раді проблеми введення 12-річної загальної середньої освіти в Україні, в якому взяли участь керівники МОН України, НАПН України, ректори вищих навчальних закладів, представники громадських організацій, серед яких був присутній президент НАПН України В. Г. Кремень.
На фотогр.: Василь Кремень серед учасників парламентських слухань. – С. 2.
1259. **Ювілей основної вищої педагогічної школи України** // Пед. газета. – 2010. – Січ. (№ 1). – С. 1 : [3] фотогр.
Про участь Президента АПН України В. Г. Кременя в урочистостях з нагоди 175-річчя Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова.
На фотогр. 2: Василь Кремень, Валерій Геєць та Юрій Богуцький.

2011

1260. **Академія розширює міжнародну співпрацю** / підгот. Лідія Рапіна ; фото Елеонори Золотарьової // Пед. газета. – 2011. – Січ. (№ 1). – С. 2 : фотогр.
Про участь президента НАПН України В. Г. Кременя у засіданні Президії НАПН України, яка розглянула питання про міжнародне наукове співробітництво НАПН України за 2008–2010 роки.
1261. **Роман Антонович Арцишевський** : біобібліогр. покажч. / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Ін-т соц. наук, Наук.-метод. центр світоглядної освіти молоді ; [упоряд. і авт. вступ.

сл. І. Я. Коцан]. – Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2011. – 58, [1] с.

Про основні віхи життя і творчості професора Р. А. Арцишевського, його відгук про талановитого філософа, науковця і державного діяча В. Г. Кременя.

На фотогр.: Р. А. Арцишевський на зустрічі з В. Г. Кременем, 2008 р. – С. 58.

1262. **Володимир Павлович Бех** : біобібліогр. покажч. / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова ; [голов. ред. Г. І. Волинка ; відп. ред.: А. А. Кравченко, Л. Л. Макаренко ; уклад.: Л. В. Савенкова, Н. І. Тарасова]. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2011. – 170 с. : фотогр. – (Серія «Вчені НПУ ім. М. П. Драгоманова»).

На фотогр. (зліва направо): В. П. Бех, В. П. Андрущенко, Святійший Патріарх Філарет, В. Г. Кремень на прийомі у Його Святості Філарета (2009). – С. 165.

1263. **Виговська, О.** День української освіти в Росії : НАПН у Москві / Ольга Виговська, Тетяна Годецька // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2011. – № 4. – С. 49–58 : фотогр.

Про нагородження президента НАПН України В. Г. Кременя золотою медаллю Російської академії освіти. – С. 50.

1264. **Гончаренко, С.** Кремень Василь Григорович / Гончаренко С. // Український педагогічний енциклопедичний словник / Семен Гончаренко. – Вид. 2-ге, доповн. й виправл. – Рівне : Волин. обереги, 2011. – С. 244.

1265. **Горська, С.** Ім'я на прапорі університету і в бронзі на столичній площі / С. Горська // Освіта. – 2011. – 31 серп. – 7 верес. (№ 35/36). – С. 11 : фотогр.

Про участь президента НАПН України В. Г. Кременя у відкритті пам'ятника Борису Грінченку.

1266. **Діалог між Україною й Туреччиною** продовжується // Пед. газета. – 2011. – Трав. (№ 5). – С. 3–4.

Про виступ Президента НАПН України В. Г. Кременя на другому етапі Міжнародної наукової конференції «Двадцять років діалогу взаєморозуміння і взаємодії між незалежною Україною й Туреччиною».

1267. **Дні освіти і науки** України в Росії : міжнародна співпраця // Пед. газета. – 2011. – Верес. (№ 9). – С. 1 : фотогр.

- Про Дні освіти і науки України в Російській Федерації та нагородження президента НАПН України В. Г. Кременя золотою медаллю Російської академії освіти.*
1268. **Довбищенко, В.** Цілісний погляд на освіту і її розвиток / Володимир Довбищенко ; фото Елеонори Золотарьової // Пед. газета. – 2011. – Лют. (№ 2). – С. 1, 3 : фотогр.
Про участь президента НАПН України В. Г. Кременя в Міжнародній виставці навчальних закладів «Сучасна освіта в Україні-2011».
1269. **Долганова, Л.** Готувати лідерів покликані університети / Лілія Долганова // Пед. газета. – 2011. – Листоп. (№ 11). – С. 1 : фотогр.
Про робочу зустріч, яку провели президент НАПН України Василь Кремень і віце-президент НАПН України Володимир Луговий з Маршаллом Крістенсенем, д-ром іст. наук, президентом і засновником Фонду сприяння освіти, ректором і засновником Казахсько-американського вільного університету.
1270. **Долганова, Л.** Нагороди від «Українського літопису» / Лілія Долганова ; фото Елеонори Золотарьової // Пед. газета. – 2011. – Листоп. (№ 11). – С. 3 : фотогр.
*Про історико-культурний проект «Український літопис», у рамках якого відбулися урочистості з нагоди 20-ї річниці підтвердження на Всенародному референдумі Акту проголошення незалежності України. Пам'ятними знаками були нагороджені перший Президент України Леонід Кравчук, академік НАН України і НАПН України, президент НАПН України Василь Кремень, доктор юридичних наук і професор, заслужений юрист України Василь Костицький.
На фотогр.: Вручення нагороди Василю Кременю.*
1271. **Звіт про діяльність** Національної академії педагогічних наук України у 2010 році / НАПН України ; [відп. за вип.: Луговий В. І., Бурда М. І.]. – К. : Вид-во Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова, 2011. – 367 с.
*Про започатковане академіком В. Г. Кременем у 2010 р. дослідження на тему «Філософія людиноцентризму як основа формування творчої особистості «суспільства знань». – С. 12.
Про звітну доповідь президента НАПН України академіка В. Г. Кременя на загальних зборах НАПН України у березні 2010 р., у якій підкреслено, що основні зусилля Академії*

спрямовувалися на забезпечення якості досліджень, розроблення методологічних, науково-методичних засад організації, функціонування, розвитку усіх освітніх рівнів відповідно до людиноцентристської концепції формування успішної, конкурентоздатної людини інноваційного типу у контексті національного самовизначення та європейської інтеграції українського суспільства, глобалізаційних викликів. – С. 128.

Про виступ президента НАПН України В. Г. Кременя на третій сесії загальних зборів НАПН України про сучасні цивілізаційні зміни. – С. 123.

Про методологічний семінар 17 листопада 2010 р. «Соціально-психологічні чинники взаємодії суспільства та освіти», пленарне засідання якого відкрив президент НАПН України В. Г. Кремень. – С. 136.

Про проведення 1–2 червня 2010 р. круглого столу «Стан та проблеми участі України в Болонському процесі», який відкрив президент НАПН України В. Г. Кремень. У своєму виступі вчений відзначив важливість публічного обговорення проблем реформування вищої освіти України відповідно до положень Болонського процесу із залученням широкої освітянської громадськості. – С. 136–137.

Про візне засідання Президії НАПН України на базі Волинського національного університету ім. Лесі Українки, на якому предметом обговорення було питання «Модернізація підготовки педагогічних кадрів в університеті в умовах євроінтеграції». Головував на засіданні президент НАПН України В. Г. Кремень, який зазначив, що в Україні потрібно виховувати дитину XXI століття, а для цього педагоги повинні якісно працювати, постійно вдосконалювати не лише знання дисципліни, а й знання людських якостей школярів. – С. 139–140.

Про публікації в журналі «Педагогіка і психологія», головним редактором якого є В. Г. Кремень. – С. 181.

Про участь президента НАПН України В. Г. Кременя у зустрічі, яка відбулася у рамках співпраці з Радою Європи 5 жовтня 2010 р. з її експертами, під час якої обговорено стан іншомовної політики в системі загальної середньої освіти та вироблено рекомендації для поліпшення якості і практичного спрямування мовної освіти в Україні. – С. 193.

Про видання польською мовою наукової праці В. Г. Кременя «Філософія освіти». – С. 198.

Про виступ В. Г. Кременя на пленарному засіданні методологічного семінару «Безперервна професійна освіта в контексті європейської інтеграції: теорія, досвід, прогноз» та участь у методологічному семінарі «Соціально-психологічні чинники взаємодії суспільства та освіти». – С. 218.

Про участь президента НАПН України В. Г. Кременя у круглому столі «Поліфункціональна діяльність директора сучасного навчального закладу в умовах інноваційних перетворень». – С. 232.

Відомості про опубліковані праці В. Г. Кременя. – С. 279, 315.

1272. **Знання – фундамент життя. Василь Кремень** // 100 особистостей України, 1991–2011 / Ігор Шаров. – К., 2011. – С. 232–233 : фотогр.

Про основні дати життя вченого, посади, які він займає, його наукові звання, відомі праці, державні нагороди.

1273. **Інформаційно-комунікаційні технології у навчальному процесі** // Пед. газета. – 2011. – Лип. (№ 7). – С. 1–2 : [2] фотогр.

Про розширене засідання Президії НАПН України, Ради ректорів вищих навчальних закладів Одеського регіону, вченої ради Одеської національної академії зв'язку ім. О. С. Попова та Управління освіти і науки Одеської міської ради в Одесі, яке відкрив президент НАПН України В. Г. Кремень.

На фотогр. 1: В. Г. Кремень з учасниками виїзного засідання ; на фотогр. 2: М. І. Бурда, В. І. Луговий, В. Г. Кремень, П. П. Воробієнко.

1274. **Календар знаменних і пам'ятних дат Сумщини на 2012 рік** / Упр. культури і туризму Сумської облдержадмін., Облас. універс. наук. б-ка ; [упоряд. О. К. Линник]. – Суми : [б. в.], 2011. – 45 с. : фотогр., мал. – Бібліогр. в кінці ст.

Про ювілейну дату – 65 років з дня народження президента НАПН України В. Г. Кременя. – С. 6.

1275. **Календар знаменних і пам'ятних дат у галузі освіти і педагогічної науки на 2012 рік** / упоряд.: Л. І. Ніколюк, Л. О. Дубова ; наук. ред.: П. І. Рогова, Л. О. Пономаренко // Шкіл. б-ка плюс. – 2011. – Листоп. (№ 21/22). – С. 3–62 ; Шкіл. світ. – 2011. – Груд. (№ 45). – С. 3–96.

Про В. Г. Кременя див. розділ III «Науковці НАПН України – ювіляри 2012 р.»

1276. **Кардинальні завдання** інформатизації освіти / фото Елеонори Золотарьової // Пед. газета. – 2011. – Листоп. (№ 11). – С. 2 : фотогр.
Про загальні збори НАПН України «Інформатизація освіти в Україні: стан, проблеми, перспективи», які відбулися в Інституті педагогіки під головуванням президента НАПН України В. Г. Кременя.
1277. **Качалова, А.** XIV конкурс шкільних газет стане міжнародним / Анастасія Качалова // Пед. газета. – 2011. – Лют. (№ 2). – С. 2 : фотогр.
Про підтримку президентом НАПН України В. Г. Кременем проведення конкурсу.
1278. **Олександр Васильович Киричук** – академік НАПН України, доктор педагогічних наук, заслужений працівник освіти України : біобібліогр. покажч. / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд.: Пєєва С. П., Пономаренко Л. О., Стельмах Н. А. ; наук. ред. Рогова П. І. ; бібліогр. ред. Пономаренко Л. О.]. – К. : [б. в.], 2011. – 82 с.
Відомості про праці В. Г. Кременя див. Іменний покажчик. – С. 71.
1279. **Коваленко, О.** Проект закону «Про вищу освіту» вже підготовлений / Ольга Коваленко ; фото Ольги Коваленко // Освіта України. – 2011. – 14 січ. (№ 3/4). – С. 1–2 : фотогр.
Про засідання президії Спілки ректорів вищих навчальних закладів України з обговорення проекту Закону України «Про вищу освіту», в якому взяв участь президент НАПН України В. Г. Кремень.
1280. **Кращі освітяни 2010 року** // Освіта. – 2011. – 5–12 січ. (№ 1). – С. 4.
Про В. Г. Кременя, президента НАПН України, визнаного кращим освітянином року, лауреатом відзнаки «Засвіти вогонь».
1281. **Кремень Василь Григорович** // Флагмани освіти і науки України : [довідк.-біогр. видання / упоряд.: Г. І. Захарченко, Р. В. Захарченко ; наук. консультант Анатолій Шаблій]. – К. : Галактика-С, 2011. – С. 329 : фотогр.
1282. **Кремень Василь Григорович** [Електронний ресурс] // Вікіпедія : віл. енцикл. – Текст. дані. – К., 2011. – Режим доступу:

- http://uk.wikipedia.org/wiki/Кремень_Василь_Григорович (дата звернення: 2.02.12). – Назва з екрана.
1283. **Кремень Василь Григорович** [Електронний ресурс] // Енциклопедія Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – Текст. дані. – К., 2011. – Режим доступу: http://wiki.univ.kiev.ua/index.php?title=Кремень_Василь_Григорович (дата звернення: 2.02.12). – Назва з екрана.
1284. **Василь Кремень** (Академія педагогічних наук) [Електронний ресурс] // Компас : рейтинг укр. вищ. навч. закл. за рівнем задоволеності освітою. – Текст. дані. – К., 2011. – Режим доступу: <http://www.yourcompass.org/ua/about/experts.php> (дата звернення: 4.04.12). – Назва з екрана.
В. Г. Кремень увійшов до складу Експертної ради, яка забезпечує необхідний рівень прозорості щільного рейтингу вищих навчальних закладів України «Компас» і його відповідність міжнародній практиці. Подано також біографічну довідку.
1285. **Кремень Василь Григорович** – президент, академік НАПН України [Електронний ресурс] // Національна академія педагогічних наук України. – Текст. дані. – К., 2011. – Режим доступу: <http://naps.gov.ua/ua/structure/leadership/president/> (дата звернення: 3.02.12). – Назва з екрана.
1286. **Кузьмінський, А.** Педагогічна наука на тлі подій і явищ ХХІ століття : [про IV Укр.-пол. форум «Розвиток педагогічних наук в Україні і Польщі на початку ХХІ століття», що відбувся 23–25 трав. 2011 р. в Черкас. нац. ун-ті ім. Богдана Хмельницького] / Анатолій Кузьмінський // Рід. школа. – 2011. – № 10. – С. 3–7 : фотогр.
Про склад офіційної української делегації, яку очолив В. Г. Кремень.
Про присвоєння президенту НАПН України В. Г. Кременю звання «Почесний професор ЧНУ ім. Богдана Хмельницького». – С. 4.
На фотогр.: Анатолій Кузьмінський і Василь Кремень.
1287. **Кузьмінський, А.** Розвиток педагогічних наук в Україні і Польщі на початку ХХІ століття / Анатолій Кузьмінський, Олена Біда, Людмила Швидка [та ін.] ; фото Олександра Кучая // Пед. газета. – 2011. – Черв. (№ 6). – С. 1–3 : фотогр.
Про участь президента НАПН України В. Г. Кременя у IV Українсько-польському форумі «Розвиток педагогічних наук в Україні і Польщі на початку ХХІ століття».

1288. **Курбатов, С.** Королівство Швеція: враження українського науковця / Сергій Курбатов // Пед. газета. – 2011. – Серп. (№ 8). – С. 6.
Про тісні зв'язки Національної академії педагогічних наук України з науковою громадою Швеції та візит до скандинавського королівства президента НАПН України В. Г. Кременя та віце-президента НАПН України В. І. Лугового.
1289. **Курбатов, С.** Університетська освіта ХХІ століття / Сергій Курбатов // Пед. газета. – 2011. – Трав. (№ 5). – С. 3 : [3] фотогр.
Про участь президента НАПН України В. Г. Кременя у Міжнародній науковій конференції «Інтернаціоналізація пострадянського університету», яка відбулася на базі НАПН України. На фотогр. 2: Президент НАПН України Василь Кремень та заступник аташе з питань культури Посольства США в Україні Тімоті Стендарт.
1290. **Лошакова, О.** Ювілей найстарішого університету Донбасу / Олена Лошакова // Пед. газета. – 2011. – Берез. (№ 3). – С. 1–2 : фотогр.
Про участь президента НАПН України В. Г. Кременя у відзначенні 90-річчя Луганського національного університету ім. Т. Шевченка.
1291. **Матеріали III Всеукраїнського з'їзду працівників освіти / М-во освіти і науки, молоді та спорту.** – К. ; [Чернівці] : Букрек, 2011. – 382, [1] с.
Відомості про включення Василя Григоровича Кременя до складу Робочої групи з опрацювання питань щодо забезпечення проведення Всеукраїнського з'їзду працівників освіти. – С. 12.
В. Г. Кремень у списку делегатів III Всеукраїнського з'їзду працівників освіти. – С. 299.
1292. **Національна доповідь НАПН України** // Пед. газета. – 2011. – Серп. (№ 8). – С. 1.
Національна академія педагогічних наук України видала «Національну доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні», до редакційної колегії якої увійшов президент НАПН України В. Г. Кремень.
1293. **Нелля Григорівна Ничкало** – академік НАПН України : біобібліогр. покаж. / НАПН України, Ін-т пед. освіти і освіти

дорослих, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд. Штома Л. Н. ; бібліогр. ред. Пономаренко Л. О. ; наук. ред. Рогова П. І.]. – 2-ге вид., доповн. – К. : [б. в.], 2011. – 210, [1] с. : фотогр.

Праці президента НАПН України В. Г. Кременя див. «Іменний покажчик». – С. 175.

1294. **Німецька асоціація освіти** дорослих зібрала освітян 32 країн // Пед. газета. – 2011. – Трав. (№ 5). – С. 3.

Про участь президента НАПН України В. Г. Кременя в XIII Німецькій конференції з питань освіти дорослих на тему «Безперервна освіта для всіх».

1295. **Нові горизонти** української освіти : колегія / підгот. Лідія Рапіна // Пед. газета. – 2011. – Серп. (№ 8). – С. 1 : фотогр.

Про розширене засідання колегії Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України 26 серпня 2011 р. в Київському інституті міжнародних відносин КНУ ім. Тараса Шевченка, в якому взяли участь прем'єр-міністр України Микола Азаров, міністр освіти і науки, молоді та спорту Дмитро Табачник, президент НАПН України Василь Кремень.

1296. **Плахтій, В.** Проблеми полікультурності в українсько-польському проєкті : міжнар. співпраця / Валентина Плахтій // Пед. газета. – 2011. – Квіт. (№ 4). – С. 1, 3 : фотогр.

Про участь президента НАПН України В. Г. Кременя у Міжнародній науково-практичній конференції «Культурно-історична спадщина Польщі та України як чинник розвитку полікультурної освіти» на базі Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії.

На фотогр. (зліва направо): Світлана Сисоєва, Інна Шоробура, Тадеуш Левовицький, Василь Кремень, Лілія Бернадські, Олександра Савченко.

1297. **Повестка засідання** Бюро Президиума Российской академии образования, 14 сентября 2011 г. [Электронный ресурс] // Российская академия образования. – Текст. дан. – М., 2011. – Режим доступа: <http://www.raor.ru/index.php?id=1002> (дата обращения: 5.04.2012). – Загл. с экрана.

Про нагородження В. Г. Кременя Золотою медаллю Російської академії освіти «За досягнення в науке».

1298. **Програма III Міжнародного** семінару молодих вчених «Проектна активність викладача у формуванні духовно-

моральної культури молоді XXI століття» / Акад. міжнар. співробітництва з креативної педагогіки, Вінниц. соц.-екон. ін-т ун-ту «Україна», Вінницька філія ун-ту сучас. знань, Житомир. держ. пед. ун-т ім. І. Франка. – Вінниця, 2011. – С. 2.

Про доповідь В. Г. Кременя «Людиноцентризм як стратегія національного освітнього простору». – С. 2.

1299. **В Міжнародні наукові** читання, присвячені пам'яті академіка С. Я. Батишева : Безперервна професійна освіта в умовах інформаційного суспільства: досвід, проблеми, шляхи реалізації : програма, 7–10 верес. 2011 р., [Київ–Миколаїв] / НАПН України, Рос. акад. освіти, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова [та ін.]. – К. ; Миколаїв : [б. в.], 2011. – 88 с.

Про участь президента НАПН України В. Г. Кременя у відкритті V Міжнародних наукових читань, присвячених пам'яті академіка С. Я. Батишева. – С. 3–4, 7–8.

1300. **П'ять років становлення** Інституту професійно-технічної освіти / фото Елеонори Золотарьової // Пед. газета. – 2011. – Квіт. (№ 4). – С. 2 : фотогр.

Про привітання президентом НАПН України В. Г. Кременем ювілярів.

На фотогр.: В. Кремень спілкується з науковцями перед початком конференції.

1301. **Рапіна, Л.** Родоначальник академії : Ін-ту педагогіки виповнилося 85 років / Лідія Рапіна ; фото Елеонори Золотарьової // Пед. газета. – 2011. – Груд. (№ 12). – С. 1 : фотогр.

Про урочистості, присвячені ювілею Інституту педагогіки, та виступ президента НАПН України В. Г. Кременя.

1302. **Рябокоть, Н.** Підписано угоду з Національним університетом оборони / Наталія Рябокоть // Пед. газета. – 2011. – Трав. (№ 5). – С. 1 : фотогр.

Про урочисту церемонію підписання Угоди «Про наукове співробітництво між Національною академією педагогічних наук України та Національним університетом оборони України», в якій взяв участь президент НАПН України В. Г. Кремень.

1303. **Сіпко, К.** Неуспішність – через неухважність оточення / Кирило Сіпко, Олена Шунько ; фото Елеонори Золотарьової // Пед. газета. – 2011. – Жовт. (№ 10). – С. 5 : фотогр.

Про серію міжнародних науково-практичних семінарів «Сучасний погляд на обдарованість та розвиток талантів», які було

започатковано з ініціативи Інституту обдарованої дитини, Малої академії наук, за підтримки Міністерства освіти і науки, молоді та спорту, Національної академії педагогічних наук України.

На фотогр.: Олександр Буров, Тревор Дж. Теббс, Василь Кремень, Володимир Камишин.

1304. **Створено асоціацію** ректорів педагогічних університетів Європи // Пед. газета. – 2011. – Верес. (№ 9). – С. 2 : фотогр.

Про Європейський форум ректорів педагогічних університетів і його підтримку від НАПН України, зокрема президентом НАПН України В. Г. Кременем.

1305. **Таланова, Ж.** Європейський освітній простір: перспективи для України / Жанна Таланова // Пед. газета. – 2011. – Листоп. (№ 11). – С. 3 : фотогр.

Про VI Міжнародну науково-практичну конференцію «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору», пленарне засідання якої розпочав президент НАПН України В. Г. Кремень.

На фотогр.: В. Г. Кремень серед учасників-доповідачів міжнародної конференції.

1306. **Увага одеситів!** [Електронний ресурс] // Управління освіти та науки Одеської міської ради : офіц. сайт. – Текст. дані. – О., 2011. – Режим доступу: <http://www.gorono.od.ua/index.php?action=news&id=568> (дата звернення: 4.04.12). – Назва з екрана.

Про відкриття В. Г. Кременем розширеного засідання Президії Національної академії педагогічних наук України, Ради ректорів вищих навчальних закладів Одеського регіону, вченої ради Одеської національної академії зв'язку ім. О. С. Попова та управління освіти та науки Одеської міської ради «Теорія і практика використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі», яке відбулося 16 червня 2011 р. у м. Одесі.

1307. **Українська Рада Миру** [Електронний ресурс]: [офіц. сайт]. – Текст. дані. – К., 2011. – Режим доступу: <http://www.peacesouncil.org.ua/ua/> (дата звернення: 4.04.12). – Назва з екрана.

В. Г. Кремень у складі Дорадчо-консультативної ради Президії Української Ради Миру.

Про нагородження В. Г. Кременя Почесним знаком Української Ради Миру «Орден Миру» I-го ступеня за вагомий особистий

внесок у справу збереження справедливості, гуманізму, миру і злагоди в Україні та за її межами.

1308. **Хроніка наукового життя** Інституту професійно-технічної освіти // Наук. вісн. Ін-ту проф.-техн. освіти НАПН України. Проф. педагогіка : [зб. наук. пр.] / Ін-т проф.-техн. освіти НАПН України]. – К., 2011. – № 2. – С. 101–104.
Про виступ президента НАПН України В. Г. Кременя на V Міжнародних наукових читаннях «Безперервна професійна освіта в умовах інформаційного суспільства: досвід, проблеми, шляхи реалізації», присвячені пам'яті академіка С. Я. Батишева.
1309. **Чотирнадцята міжнародна виставка** навчальних закладів «Сучасна освіта в Україні – 2011» // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2011. – № 3. – С. 4–5 : фотогр.
Про освітянський форум, який відкрив президент НАПН України В. Г. Кремень.
1310. **Шануємо історію.** Примножуємо традиції. Крокуємо в майбутнє : [про урочистості з нагоди 90-річчя Черкас. нац. ун-ту ім. Богдана Хмельницького] // Рід. школа. – 2011. – Жовт. (№ 10). – 2-га с. обкл. : фотогр.
На 3 фотогр.: Василь Кремень серед учасників IV Українсько-польського форуму.
1311. **Олександр Васильович Шестопалюк.** Ректор. Учений. Педагог : до 60-річчя від дня народж. : бібліогр. покажч. / Вінниц. держ. пед. ун-т ім. Михайла Коцюбинського, Бібліотека ; [уклад.: Т. В. Мірохіна, Т. М. Баланюк ; автори вступ. ст.: Г. С. Тарасенко, В. О. Гандзюк ; відп. за вип. В. С. Білоус]. – Вінниця : Вінницька газета, 2011. – 90, [1] с. – (Сер. «Педагоги Вінниччини»).
Відомості про наукові праці президента НАПН України В. Г. Кременя див. Іменний покажчик. – С. 89.
На фотогр.: О. В. Шестопалюк з міністром освіти України В. Г. Кременем (2003). – С. 69.
1312. **VI Міжнародна науково-практична конференція** «Професійне становлення особистості: проблеми та перспективи» [Електронний ресурс] // Хмельницький національний університет : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Хмельницький, 2011. – Режим доступу: <http://www.khnu.km.ua/uk/component/content/article/1-news/821-2011-10-26-16> (дата звернення: 5.04.2012). – Назва з екрана.

Те саме: Профессиональное становление личности, проблемы и перспективы [Электронный ресурс] // Абитуриентам.com : [новостной образоват. портал]. – Текст. дан. – К., 4.11.2011. – Режим доступа: <http://abiturientam.com/hnu/1050-news.html> (дата обращения: 5.04.2012). – Загл. с экрана.

Про VI Міжнародну науково-практичну конференцію «Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи», яка проходила 24–26 жовтня 2011 р. в Хмельницькому національному університеті. Під час пленарного засідання відбулась урочиста церемонія нагородження лауреатів громадської відзнаки срібною медаллю «Василь Зеньковський». За значний особистий внесок у розвиток філософської науки срібну медаль вручили В. Г. Кременю.

2012

1313. **Варшавські зустрічі** науковців України та Польщі / матеріал надано Відділенням проф. освіти і освіти дорослих НАПН України // Рідна шк. – 2012. – № 6. – 2-га с. обкл. : фотогр.
Про перебування української делегації на чолі з президентом НАПН України Василем Кременем у Польщі 17–18 травня 2012 р. та презентацію книги В. Кременя «Філософія антропоцентризму в освітній перспективі» польською мовою.
1314. **Виговська, О.** Разом з академією 13-ий рік поспіль / Ольга Виговська // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2012. – № 1. – С. 102–105 : фотогр.
Про президента НАПН України, академіка НАН України і НАПН України, голову редакційної ради журналу «Директор школи, ліцею, гімназії» В. Г. Кременя, підтримку ним проекту «Педагоги-новатори в Україні».
1315. **Горська, С.** Квінтесенція / Світлана Горська // Освіта. – 2012. – 28 берез. – 4 квіт. (№ 16). – С. 3 : фотогр.
Про XXI Міжнародну виставку «Освіта та кар'єра-2012», яку урочисто відкрили в Національному центрі ділового та культурного співробітництва «Український дім» міністр освіти і науки, молоді та спорту України Д. В. Табачник і президент НАПН України В. Г. Кремень.
1316. **Довбищенко, В.** Академія презентує інноваційні розробки / Володимир Довбищенко // Пед. газета. – 2012. – Лют. (№ 2). – С. 1 : фотогр.

Про XV Ювілейну міжнародну виставку навчальних закладів «Сучасна освіта в Україні-2012», на якій з вітальним словом до учасників і гостей звернувся президент НАПН України В. Г. Кремень.

На фотогр.: В. Г. Кремень з учасниками виставки біля стенда Національного медичного університету ім. О. Богомольця.

1317. **Життєві миттєвості Василя Кременя** // Пед. газета. – 2012. – Черв. (№ 6). – С. 2 : фотогр.

На фотогр.: Перший сімейний відпочинок, 1977 р. ; Василь Григорович з мамою Варварою Іванівною ; Продовження роду. З онукою Юлією ; Підписання угоди ; У колі однокурсників ; Під час офіцерських зборів у військовій частині біля Батурина, 1970 р. ; Спортивний забіг у Київському національному педагогічному університеті ім. М. Драгоманова, 2003 р. ; Із Президентом США Біллом Клінтоном.

1318. **Засенко, В.** Канадський досвід в освіті України : [про укр.-канад. проєкт «Інклюзивна освіта для дітей з особливими потребами в Україні», 2008–2013 рр.] / В'ячеслав Засенко, Світлана Калашнікова, Параска Доценко // Пед. газета. – 2012. – Черв. (№ 6). – С. 1 : фотогр.

Про зустріч президента НАПН України Василя Кременя із президентом Канадського бюро міжнародної освіти Карен МакБрайд.

На фотогр.: Василь Кремень, Світлана Калашнікова, Володимир Луговий під час зустрічі з Карен МакБрайд.

1319. **Комітет з Державних премій** України в галузі науки і техніки [Електронний ресурс] : [офіц. веб-сайт]. – Текст. дані. – К., 2012. – Режим доступу: <http://www.kdpu-nt.gov.ua/> (дата звернення: 4.04.12). – Назва з екрана.

У складі Комітету – В. Г. Кремень, президент Національної академії педагогічних наук України, академік Національної академії наук України, заступник голови Комітету.

1320. **Кращі освітяни 2011 року** : [перелік номінантів] // Освіта. – 2012. – 4–11 січ. (№ 1/2). – С. 7–10.

За монографію «Філософія людиноцентризму в освітньому просторі» В. Г. Кременя, президента НАПН України, визнано кращим освітянином року, лауреатом відзнаки «Залиши мені в спадщину думку найвищу». – С. 8.

1321. **Кремень Василий Григорьевич** [Электронный ресурс] // Российская академия образования. – Текст. дан. – М., 2012. – Режим доступа: <http://www.raop.ru/index.php?id=408> (дата обращения: 5.04.2012). – Загл. с экрана.
В. Г. Кремень – член Російської академії освіти, обраний 27.04.2001 р.
1322. **Кремень Василь Григорович** : біогр. довідка // Освіта України. – 2012. – 25 черв. (№ 26). – С. 5.
1323. **Кремень Василь Григорович** [Електронний ресурс] // Всеукраїнський прес-центр : Укрінформ. – Текст. дані. – К., 2012. – Режим доступу: http://presscenter.ukrinform.ua/vip_gallery.php?photo_id=395 (дата звернення: 4.04.12). – Назва з екрана.
1324. **Кремень Василь Григорович** [Електронний ресурс] // Київський університет імені Бориса Грінченка : [портал]. – Текст. дані. – К., 2012. – Режим доступу: <http://www.kmpu.edu.ua/pro-universitet/universitetskij-klub/klub-pochesnih-profesoriv/1793-kremen-vasil-grigorovich.html> (дата звернення: 3.02.12). – Назва з екрана.
Інформацію про трудову та наукову діяльність В. Г. Кременя подано на сторінці «Університетський клуб» у рубриці «Клуб почесних професорів».
1325. **Кремень Василь Григорович** [Електронний ресурс] // Народна освіта : електрон. наук. фах. вид. / Київ. облас. ін-т післядиплом. освіти пед. працівників, Ін-т педагогіки АПН України, Міжнар. освіт. фонд ім. Ярослава Мудрого. – Текст. дані. – К., 2007–2012. – Режим доступу: http://www.narodnaosvita.kiev.ua/avtor/kortka_dovidka/kremen.htm (дата звернення: 4.04.12). – Назва з екрана.
1326. **Кремень Василь Григорович** [Електронний ресурс] // Національна академія наук України : голов. портал. – Текст. дані. – К., 2012. – Режим доступу: <http://www.nas.gov.ua/Person/K/Pages/Kremen.aspx> (дата звернення: 3.02.12). – Назва з екрана.
В. Г. Кремень – академік НАН України, обраний 7 квітня 2000 р. (спеціальність: філософія, Відділення історії, філософії та права, Секція суспільних і гуманітарних наук).
1327. **Кремень Василь Григорович** [Електронний ресурс] // Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – К., 2012. – Режим доступу:

<http://www.nbuiv.gov.ua/people/kremen.html> (дата звернення: 2.02.12). – Назва з екрана.

Подано інформацію про трудову та наукову діяльність В. Г. Кременя, бібліографію його публікацій (за даними Українського реферативного журналу «Джерело» – всього 73 документи) та тексти вибраних публікацій В. Г. Кременя.

1328. **[Кремень Василь Григорович]** [Електронний ресурс] // Офіційна Україна сьогодні : Інтернет-довідник. – Текст. дані. – К., 2012. – Режим доступу: <http://dovidka.com.ua/user/?code=44058> (дата звернення: 2.02.12). – Назва з екрана.
1329. **Кремень Василь Григорович** [Електронний ресурс] // Портал сучасних педагогічних ресурсів. – Текст. дані. – Донецьк, 2012. – Режим доступу: http://www.intellect-invest.org.ua/pedagog_personalias_kremen_vg/ (дата звернення: 2.02.12). – Назва з екрана.
1330. **Кремень Василь Григорович** [Електронний ресурс] // Ранг : портал рейтинг. агенції. – Текст. дані. – К., 2012. – Режим доступу: http://rang.ua/ru/dossier/_p3_20/_id65_135 (дата звернення: 3.02.12). – Назва з екрана.
1331. **Василю Кременю – 65** : на чолі цивілізаційних перетворень України / ред. часоп. «Упр. освітою», Лідія Ткаченко // Упр. освітою. – 2012. – Серп. (№ 16). – С. 3.
1332. **Кузьмінський, А.** Три зустрічі у Варшаві : [про міжнар. наук. співробітництво України і Республіки Польща] / Анатолій Кузьмінський // Пед. газета. – 2012. – Трав. (№ 5). – С. 2 : фотогр.
Про перебування української делегації на чолі з президентом НАПН України В. Кременем у Республіці Польща 17–18 травня 2012 р.
У Посольстві України В. Кремень вручив медаль «Ушинський К. Д.» професору Є. Куніковському. Також відбулася презентація книги В. Г. Кременя «Filozofia antropocentryzmu w edukacyjnej przestrzeni» («Філософія антропоцентризму в освітньому просторі»).
В Академії спеціальної педагогіки ім. М. Гжегожевської на конференції, присвяченій підсумкам міжнародного наукового конкурсу «Науковий дебют-2011. Сталий розвиток» В. Г. Кремень у доповіді висловив цінні філософські думки й настанови для молодшої генерації майбутніх науковців.

На засіданні Сенату Академії спеціальної педагогіки ім. М. Гзегожевської у Варшаві В. Кремень вручив Є. Бузеку, депутату Європейського парламенту, медаль «Григорій Сковорода» та виступив із доповіддю, в якій охарактеризував сучасні проблеми вищої школи в Україні.

На фотогр.: Ф. Шльосек, Є. Бузек, Я. Лацик, В. Кремень, С. Квятковський.

1333. **Меншун, В.** Наші вітання / Валентина Меншун // Трибуна. – 2012. – № 5/8. – С. 8–9 : 2 фотогр.

Про вітання президенту Товариства «Знання» України В. Г. Кременю з нагоди ювілею – 65-річчя з дня народження від правління Товариства «Знання», редакції журналу «Трибуна».

На 1 фотогр.: В. Г. Кремень з мамою – Варварою Іванівною. – С. 8.

На 2 фотогр.: В. Г. Кремень з дружиною – Любов'ю Володимирівною. – С. 8.

1334. **Науковий простір** академіка Олександри Савченко / НАПН України, Ін-т педагогіки НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд.: Кодлюк Я. П., Довга Т. Я., Заліток Л. М., Покусова О. С. ; за ред. Я. П. Кодлюк]. – К. : Богданова А. М., 2012. – 309 с., 16 с. іл.

Праці за ред. В. Г. Кременя див. Іменний покажчик. – С. 306.

Фотографії з В. Г. Кременем див. Кольорову клейку між. с. 280 і 281.

1335. **Національній академії** педагогічних наук України – 20 років // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2012. – № 1. – 1-ша, 4-та с. обкл. : фотогр.

На фотогр. 1-ої с. обкл.: Президент НАПН України В. Г. Кремень.

На фотогр. 4-ої с. обкл.: Академіки НАПН – співзасновники, члени редакційної ради та автори журналу «Директор школи, ліцею, гімназії».

1336. **Основні результати** діяльності Національної академії педагогічних наук України у 2007–2012 роках : матеріали до звітно-вибор. Заг. зборів НАПН України 5 квітня 2012 р. / Нац. акад. пед. наук України ; [відп. за вип.: Луговий В. І., Бурда М. І.]. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2012. – 111 с. : табл.

Про діяльність президента НАПН України В. Г. Кременя див. с. 6, 18, 49, 50, 81, 83, 84, 93.

1337. **Перше вересня – свято** знань і єднань / підгот. Лідія Рапіна // Пед. газета. – 2012. – Серп. (№ 8). – С. 1–2 : фотогр.
*Про виступ Василя Кременя на колегії МОНмолодьспорту, що відбулась 28 серпня у київській ЗОШ № 78, щодо науково-методичного забезпечення переходу української школи на новий зміст освіти.
На фотогр.: Виступ Василя Кременя. – С. 1.*
1338. **Почесні доктори університету** [Електронний ресурс] // Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара. – Текст. дані. – Д., 2012. – Режим доступу: <http://www.dnu.dp.ua/print/doctors> (дата звернення: 4.04.12). – Назва з екрана.
Серед почесних докторів Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара – В. Г. Кремень, обраний рішенням вченої ради 2008 р.
1339. **Почесні професори Південноукраїнського** національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського [Електронний ресурс] // Портал Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського. – Текст. дані. – О., 2012. – Режим доступу: http://portal.pdpu.edu.ua/SitePages/Po4esni_profesoru.aspx (дата звернення: 4.04.12). – Назва з екрана.
Серед почесних професорів Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського – В. Г. Кремень.
1340. **Президент Академії** у виразах шкільного новаторства : [про президента НАПН України В. Г. Кременя, голову Ради проекту «Педагоги-новатори в Україні», та його підтримку директорів-новаторів] // Директор шк., лицею, гімназії. – 2012. – № 3. – 4-та с. обкл. : фотогр.
1341. **Президенту НАПН України** вручено орден Ярослава Мудрого // Пед. газета. – 2012. – Лип. (№ 7). – С. 2 : фотогр.
Про вручення ордена князя Ярослава Мудрого V ступеня президенту Національної академії педагогічних наук України, академіку НАН України і НАПН України В. Г. Кременю за значний особистий внесок у державне будівництво, соціально-економічний, науково-технічний, культурно-освітній розвиток України, вагомі трудові здобутки та високий професіоналізм.

1342. **Про відзначення державними нагородами України з нагоди Дня Конституції України**: Указ Президента України № 417/2012 від 27 черв. 2012 р. // Офіц. вісн. Президента України. – 2012. – № 21. – С. 19. – Відомості доступні також з Інтернету: <http://president.gov.ua/documents/14874.html> (дата звернення: 04.07.2012).
За значний особистий внесок у державне будівництво, соціально-економічний, науково-технічний, культурно-освітній розвиток України, вагомі трудові здобутки та високий професіоналізм указом Президента України нагороджено Василя Григоровича Кременя – президента Національної академії педагогічних наук України, академіка НАН України і НАПН України, орденом князя Ярослава Мудрого V ступеня.
1343. **Рапіна, Л.** Педагогічна і медична академії співпрацюють з «Відкритим світом»: [підписання Меморандуму між президентом НАПН України, Президентом НАМН України з кер. нац. проекту «Відкритий світ»] / Лідія Рапіна // Пед. газета. – 2012. – Січ. (№ 1). – С. 1 : фотогр.
В. Г. Кремень про доцільність проекту «Відкритий світ», який вирішує питання забезпечення учнів 5–9 класів (понад 1,5 млн дітей) доступом до навчання з використанням новітніх технологій за умов збереження здоров'я підростаючого покоління.
1344. **Рудько, С.** Лідери – лауреати / Світлана Рудько, Віталій Сокол // Освіта. – 2012. – 28 берез. – 4 квіт. (№ 16). – С. 4–5 : фотогр.
Про III Міжнародну виставку «Сучасні заклади освіти-2012», на якій міністр освіти і науки, молоді та спорту України Д. В. Табачник і президент НАПН України В. Г. Кремень вручили нагороди переможцям рейтингового виставкового конкурсу – вищим навчальним закладам III–IV р. а.: Гран-прі «Лідер вищої освіти України», «Лідер післядипломної освіти України», «Лідер міжнародної діяльності» та «Лідер наукової діяльності».
1345. **Рудько, С.** Справжній тріумф професіоналів / Світлана Рудько, Віталій Сокол // Освіта. – 2012. – 7–14 берез. (№ 11/12). – С. 2–3 : фотогр.
*Про урочисте відкриття III Міжнародної виставки «Сучасні заклади освіти-2012», у якій взяв участь і виступив із вітальним словом президент НАПН України В. Г. Кремень.
На фотогр.: президент НАПН України В. Г. Кремень (другий справа).*

1346. «Сучасна освіта в Україні – 2012». Є чим пишатися / підгот. за матеріалами прес-служби МОНмолодьспорту // Освіта України. – 2012. – 20 лют. (№ 8). – С. 3 : фотогр.
Про XV Ювілейну міжнародну виставку навчальних закладів «Сучасна освіта в Україні – 2012», у відкритті якої взяв участь президент НАПН України В. Г. Кремень.
1347. **Табачник, Д.** Заходи, що формують освітянську політику. Спільні здобутки і плани міністерства й академії / Дмитро Табачник // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2012. – № 1. – С. 4–7 : фотогр.
На фотогр.: Президент НАПН України В. Г. Кремень у президії. – С. 7.
1348. **Ткаченко, Л.** А парад ідей триває : [про держ. і громад. діяча, вченого-філософа і педагога Василя Кременя] / Лідія Ткаченко // Освіта. – 2012. – 20–27 черв. (№ 27). – С. 4–5 : фотогр.
1349. **Ткаченко, Л.** Академік мудрості та людяності : Василь Григорович Кремень – учений, державний і громадський діяч – відзначає своє 65-річчя / Лідія Ткаченко // Голос України. – 2012. – 26 черв. (№ 116). – С. 5. – Відомості доступні також з Інтернету: http://naps.gov.ua/ua/press/about_us/102/ (дата звернення: 01.07.2012).
1350. **Ткаченко, Л.** Зустрічі вчених у рамках Днів освіти і науки Російської Федерації в Україні / Лідія Ткаченко // Справи сімейні. – 2012. – № 9. – С. 24 : фотогр.
Про виступ В. Г. Кременя на зустрічі делегації вчених Російської академії освіти в рамках Днів освіти і науки Російської Федерації в Україні з ученими НАПН України, що відбулася 14 вересня 2012 р.
На фотогр.: Академіки В. І. Луговий, С. Д. Максименко, В. Г. Кремень, С. В. Дармодехін.
1351. **Ткаченко, Л.** На чолі цивілізаційних перетворень України : до 65-річного ювілею В. Г. Кременя / Лідія Ткаченко // Рідна шк. – 2012. – № 6. – С. 74–76.
1352. **Товариство «Знання» України** [Електронний ресурс] : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – К., 2012. – Режим доступу: <http://znannya.org.ua/> (дата звернення: 4.04.12). – Назва з екрана.
Подано інформацію про трудову діяльність В. Г. Кременя – президента Товариства «Знання» України з 1999 р.

1353. **Товариство «Знання» України: хроніка роботи** // Трибуна. – 2012. – № 5/8. – С. 12.
Про засідання президії правління Товариства «Знання» України під головуванням президента Товариства «Знання» України, академіка Національної Академії наук, президента Національної академії педагогічних наук В. Г. Кременя.
1354. **Топузов, О.** Одинадцятий випуск «Проблем сучасного підручника» / Олег Топузов, Віталій Лапінський // Пед. газета. – 2012. – Лют. (№ 2). – С. 6 : фотогр.
Про конференцію, яку відкрив президент НАПН України В. Г. Кремень, присвячену виходу одинадцятого випуску за 2011 р. збірника наукових праць «Проблеми сучасного підручника» – єдиного в Україні педагогічного наукового видання, повністю присвяченого актуальним питанням теорії і практики сучасного підручникотворення.
1355. **Тривас обговорення** законопроектів про вищу освіту / за матеріалами сайту МОНмолодьспорту України // Пед. газета. – 2012. – Січ. (№ 1). – С. 2.
Про перше засідання Комітету Верховної ради України з питань науки і освіти, на якому увагу було зосереджено на проектах Закону України «Про вищу освіту». На засіданні виступив президент НАПН України В. Г. Кремень, зазначивши, що нові реалії потребують нового закону, який би зберіг усе найкраще, що є в чинній законодавчій базі, і врахував нові вимоги та умови.
1356. **Чітко, по діловому** : заг. звітно-виборчі збори НАПН України [«Про діяльність Національної академії педагогічних наук України в 2011 році та в період 2007–2012 рр. і завдання перспективного розвитку»] // Освіта. – 2012. – 11–18 квіт. (№ 17/18). – С. 3 : фотогр.
*Про обрання президентом НАПН України Василя Григоровича Кременя та його доповідь.
На фотогр.: виступає В. Г. Кремень.*
1357. **Шановний Василю Григоровичу!** : [привітання з 65-річчям від дня народж. від Президента України] / В. Янукович // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2012. – № 3. – 1–2-а с. обкл. : фотогр.

**РЕФОРМУВАННЯ ОСВІТИ В УКРАЇНІ: ЗАКОНОДАВЧІ
ТА НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ДОКУМЕНТИ УКРАЇНИ,
У ПІДГОТОВЦІ ЯКИХ БРАВ УЧАСТЬ В. Г. КРЕМЕНЬ
ЯК НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ І МІНІСТР ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИ**

Закони України

1999

1. Про внесення змін до Закону України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні»: Закон України від 21 трав. 1999 р. № 696-XIV // *Голос України*. – 1999. – 16 черв. (№ 108). – С. 9; *Уряд. кур'єр*. – 1999. – 26 черв. (№ 118). – С. 13.
2. Про внесення змін до статті 16 Закону України «Про професійно-технічну освіту»: Закон України від 13 трав. 1999 р. № 652-XIV // *Відомості Верхов. Ради України*. – 1999. – № 26. – С. 519.
3. Про загальну середню освіту: Закон України від 13 трав. 1999 р. № 651-XIV // *Голос України*. – 1999. – 23 черв.; *Інформ. зб. М-ва освіти України*. – 1999. – № 15. – С. 6–31; *Почат. школа*. – 1999. – № 8. – С. 1–11; *Освіта України*. – 1999. – 23 черв. (№ 25).
Те саме // *Освіта України: нормативно-правові документи*. – К.: Міленіум, 2001. – С. 103–126.

2000

4. Про внесення змін до Закону України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні»: Закон України від 23 берез. 2000 р. № 1613-III // *Уряд. кур'єр*. – 2000. – 26 квіт. – *Орієнтир*. – С. 12–14.
5. Про позашкільну освіту: Закон України від 22 черв. 2000 р. № 1841-III // *Голос України*. – 2000. – 1 серп. (№ 137). – С. 4–6.
Те саме // *Освіта України: нормативно-правові документи*. – К.: Міленіум, 2001. – С. 229–250.

2001

6. Про внесення змін до статті 61 Закону України «Про освіту»: Закон України від 13 груд. 2001 р. № 2887-III // *Відомості Верхов. Ради України*. – 2002. – № 11. – С. 239–240; *Директор шк.* – 2002. – № 10. – С. 7.
7. Про дошкільну освіту: Закон України від 11 лип. 2001 р. № 2628-III // *Голос України*. – 2001. – 2 серп. (№ 136). – С. 10–12; *Освіта України*. – 2001. – 12 серп. (№ 33). – С. 3–6.

- Te same* // Освіта України : нормативно-правові документи. – К. : Міленіум, 2001. – С. 63–86.
8. Про освіту : Закон України із змінами і допов. ... [станом на 2001 р.] // Освіта України : нормат.-прав. документи : до II Всеукр. з'їзду працівників освіти. – К. : Міленіум, 2001. – С. 11–38.
9. Про охорону дитинства : Закон України від 26 квіт. 2001 р. № 2402-III // Відомості Верхов. Ради України. – 2001. – № 30. – С. 604–614 ; Голос України. – 2001. – 6 черв. (№ 98). – С. 10–12 ; Директор шк. – 2002. – Лют. (№ 8). – С. 7–10 ; Офіц. вісн. України. – 2001. – № 22. – Ст. 981.
- Te same* // Права дитини : до II Всеукр. з'їзду працівників освіти / М-во освіти і науки України, Представництво ЮНІСЕФ в Україні. – К., 2001. – С. 24–39.
- Te same* // Права дитини: від витоків до сьогодення : зб. текстів, метод. та інформ. матеріалів. – К., 2002. – С. 230–248.
10. Про соціальну роботу з дітьми та молоддю : Закон України // Голос України. – 2001. – 27 лип. (№ 132). – С. 4.

2002

11. Закон України «Про вищу освіту» : наук.-практ. коментар / [авт. колектив: Гончаренко Владлен Гнатович, Левківський Казимир Михайлович, Лисенков Сергій Леонідович та ін.] ; за заг. ред. Кременя В. Г. – К. : СДМ-Студіо, 2002. – 323 с.
12. Про вищу освіту : Закон України від 17 січ. 2002 р. №2984-III // Вища шк. – 2002. – № 6. – С. 74–120 ; Відомості Верхов. Ради України. – 2002. – № 20. – С. 506–536 ; Голос України. – 2002. – 5 берез. (№ 43). – С. 10–15 ; Освіта. – 2002. – 20–27 лют. (№ 12/13). – С. 5–12 ; Освіта України. – 2002. – 26 лют. (№ 17). – С. 2–8 ; Уряд. кур'єр. – 2002. – 15 трав. (№ 86). – Орієнтир. – С. 1–16.

2003

13. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України : Закон України від 22 трав. 2003 р. № 860-IV // Голос України. – 2003. – 24 черв. (№ 115/116). – С. 21 ; Уряд. кур'єр. – 2003. – 20 черв. (№ 112). – С. 10. – Внесено зміни до законів України «Про професійно-технічну освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про позашкільну освіту».
14. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань професійно-технічної освіти : Закон України від

- 11 верес. 2003 р. № 1158-IV // Голос України. – 2003. – 16 жовт. (№ 195). – С. 18–19; Освіта України. – 2003. – 17 жовт. (№ 78). – С. 2, 6, 8; Проф.-техн. освіта. – 2003. – № 4. – С. 2–5; Уряд. кур'єр. – 15 жовт. (№ 193). – Орієнтир. – № 39. – С. 1–4.
15. Про внесення зміни до Закону України «Про вищу освіту»: Закон України // Голос України. – 2003. – 22 лип. (№ 134). – С. 21; Уряд. кур'єр. – 2003. – 23 лип. (№ 134). – Орієнтир. – № 27. – С. 10–11.
16. Про внесення змін до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність»: Закон України від 20 листоп. 2003 р. № 1316-IV // Уряд. кур'єр. – 2003. – 17 груд. (№ 238). – Орієнтир. – № 46. – С. 10–12; Голос України. – 2004. – 13 січ. (№ 5). – С. 16.
17. Про внесення змін до Закону України «Про органи і служби у справах неповнолітніх та спеціальні установи для неповнолітніх»: Закон України від 3 квіт. 2003 р. № 673-IV // Голос України. – 2003. – 13 трав. (№ 86). – С. 21; Уряд. кур'єр. – 2003. – 25 квіт. (№ 78). – С. 10.
18. Про Загальнодержавну програму підтримки молоді на 2004–2008 роки: Закон України від 18 листоп. 2003 р. № 1281-IV // Голос України. – 2003. – 16 груд. (№ 239). – С. 14–15; Уряд. кур'єр. – 2003. – 17 груд. (№ 238). – Орієнтир. – № 46. – С. 4–9.
19. Про захист суспільної моралі: Закон України від 20 листоп. 2003 р. № 1296-IV // Голос України. – 2004. – 13 січ. (№ 5). – С. 14–15; Уряд. кур'єр. – 2003. – 26 груд. (№ 245). – С. 11–12.
20. Про охорону дитинства: Закон України за станом на 20 трав. 2003 р. – К.: Парлам. вид-во, 2003. – 24 с. – (Сер. «Закони України»).

2004

21. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (у сфері вищої освіти): Закон України від 14 груд. 2004 р. № 2229-IV // Голос України. – 2005. – 11 січ. (№ 3). – С. 11; Уряд. кур'єр. – 2005. – 19 січ. (№ 9). – Орієнтир. – № 3. – С. 4–5.
22. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо надання земельних ділянок працівникам культури, освіти та охорони здоров'я, що проживають у сільській місцевості: Закон України від 20 квіт. 2004 р. № 1694-IV // Голос України. – 2004. – 30 груд. (№ 249). – С. 24; Уряд. кур'єр. – 2004. – 30 груд. (№ 250). – Орієнтир. – № 48. – С. 1–2.

23. Про забезпечення молоді, яка отримала вищу або професійно-технічну освіту, першим робочим місцем з наданням дотації роботодавцю : Закон України від 4 листоп. 2004 р. № 2150-IV // Уряд. кур'єр. – 2004. – 24 листоп. (№ 224). – Орієнтир. – № 45. – С. 1–2.
24. Про реструктуризацію заборгованості з виплат, передбачених статтею 57 Закону України «Про освіту» педагогічним, науково-педагогічним та іншим категоріям працівників навчальних закладів : Закон України від 9 верес. 2004 р. № 1994-IV // Освіта. – 2004. – 20–27 жовт. (№ 45). – С. 2.

2005

25. Про внесення змін до Закону України «Про охорону дитинства» : Закон України від 3 лют. 2005 р. № 2414-IV // Голос України. – 2005. – 25 лют. (№ 36). – С. 8 ; Право України. – 2005. – № 4. – С. 137 ; Уряд. кур'єр. – 2005. – 2 берез. (№ 39). – Орієнтир. – С. 1.
26. Про внесення змін до Закону України «Про позашкільну освіту» : Закон України від 2 черв. 2005 р. № 2626-IV // Голос України. – 2005. – 6 лип. (№ 121). – С. 14 ; Уряд. кур'єр. – 2005. – 2 лип. (№ 120). – С. 14.
27. Про внесення змін до Сімейного кодексу України щодо Центру з усиновлення дітей : Закон України від 16 листоп. 2005 р. № 3097-IV // Офіц. вісн. України. – 2005. – № 51. – Ст. 3170.
28. Про внесення змін до статті 35 Закону України «Про вищу освіту» : Закон України від 4 листоп. 2005 р. № 3074-IV // Голос України. – 2005. – 1 груд. (№ 228). – С. 5.
Зміни щодо затвердження складу Наглядової ради національних вищих навчальних закладів.
29. Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування : Закон України від 13 січ. 2005 р. № 2342-IV // Голос України. – 2005. – 8 лют. (№ 23). – С. 6–8 ; Уряд. кур'єр. – 2005. – 2 лют. (№ 19). – Орієнтир. – № 5. – С. 1–7.
30. Про основи соціального захисту бездомних громадян і безпритульних дітей : Закон України від 2 черв. 2005 р. № 2623-IV // Голос України. – 2005. – 25 черв. (№ 116). – С. 17.

**Нормативно правові документи Міністерства освіти і науки
України (2000–2005 рр.)
2000**

1. Про виконання постанови Кабінету Міністрів України від 12.04.2000 р. № 646 «Про затвердження Інструкції з обліку дітей і підлітків шкільного віку в Україні»: наказ М-ва освіти і науки України від 29.06.2000 р. № 252 // Інформ. зб. М-ва освіти України. – 2000. – № 14. – С. 26–32.
2. Про внесення доповнень до Типових правил прийому до професійно-технічних навчальних закладів України: наказ М-ва освіти і науки України від 19.07.2000 р. № 331 // Інформ. зб. М-ва освіти України. – 2000. – № 17. – С. 23–24.
3. Про внесення змін до наказу Міносвіти України від 12.08.99 р. № 292 «Про запровадження Закону України «Про загальну середню освіту»: наказ М-ва освіти і науки України від 28.02.2000 р. № 36 // Інформ. зб. М-ва освіти України. – 2000. – № 8. – С. 15–18.
4. Про забезпечення економічних інтересів і соціального захисту працівників соціальної сфери села та вирішення окремих питань, що виникли в процесі проведення земельної реформи: наказ М-ва освіти і науки України від 12.05.2000 р. № 131 // Інформ. зб. М-ва освіти України. – 2000. – № 11. – С. 3–6.
5. Про затвердження Положення про вище професійно-технічне училище та центр професійно-технічної освіти: наказ М-ва освіти і науки України від 20.06.2000 р. № 225 // Інформ. зб. М-ва освіти України. – 2000. – № 17. – С. 24–32.
6. Про затвердження Положення про класного керівника навчального закладу системи загальної середньої освіти: наказ М-ва освіти і науки України від 06.09.2000 р. № 434 // Інформ. зб. М-ва освіти України. – 2000. – № 22. – С. 3–7.
7. Про затвердження Типового положення про центри практичної психології і соціальної роботи: наказ М-ва освіти і науки України від 14.08.2000 р. № 385 // Інформ. зб. М-ва освіти України. – 2000. – № 18. – С. 3–10.
8. Про ключові проблеми розвитку загальної середньої, дошкільної, позашкільної, професійно-технічної освіти в контексті послання Президента України до Верховної Ради України «Україна: поступ у XXI століття. Стратегія економічного та соціального розвитку на 2000–2004 роки», Програми діяльності

Кабінету Міністрів України «Реформи заради добробуту»: рішення колегії М-ва освіти і науки України від 17.08.2000 р. № 2/1–2 // Інформ. зб. М-ва освіти України. – 2000. – № 21. – С. 3–31. – Дод. № 1 : Концепція 12-річної загальної середньої освіти (проект). – С. 10–31.

9. Про надання молодим громадянам пільгових довгострокових кредитів для здобуття освіти у вищих навчальних закладах : наказ М-ва освіти і науки України від 13.06.2000 р. № 200 // Інформ. зб. М-ва освіти України. – 2000. – № 14. – С. 15–21.
10. Про Науково-методичну раду з питань освіти Міністерства освіти і науки : рішення колегії М-ва освіти і науки України від 27.07.2000 р. № 1/3–19 // Інформ. зб. М-ва освіти України. – 2000. – № 19. – С. 8–14.
11. Про організаційно-методичні заходи щодо впровадження 12-бальної шкали оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти : наказ М-ва освіти і науки України від 06.09.2000 р. № 435 // Інформ. зб. М-ва освіти України. – 2000. – № 19. – С. 27–32.
12. Про реалізацію Комплексного плану заходів щодо розвитку загальноосвітніх навчальних закладів у сільській місцевості в 1999–2005 роках : наказ М-ва освіти і науки України від 17.05.2000 р. № 141 // Інформ. зб. М-ва освіти України. – 2000. – № 11. – С. 7–8.
13. Про стан і тенденції розвитку вищої освіти у контексті реалізації завдань, визначених Посланням Президента України до Верховної Ради України «Україна: поступ у XXI століття. Стратегія економічного та соціального розвитку на 2000–2004 роки» та Програмою діяльності Кабінету Міністрів України «Реформи заради добробуту»: рішення колегії М-ва освіти і науки України від 10.10.2000 р. № 5/3–4 // Інформ. зб. М-ва освіти України. – 2000. – № 24. – С. 3–14.
14. Про стан та перспективи розвитку системи науково-технічної інформації : рішення колегії М-ва освіти і науки України від 08.11.2000 р. № 6/2–16 // Інформ. зб. М-ва освіти України. – 2000. – № 24. – С. 16–20.

2001

15. Про виконання указу Президента України від 8 травня 1996 року № 322/96 «Про основні напрями реформування професійно-технічної освіти в Україні»: рішення колегії М-ва

- освіти і науки України від 12.04.01 р. № 4/5-3 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2001. – № 12. – С. 3–9.
16. Про забезпечення розвитку психологічної служби в системі освіти України : наказ М-ва освіти і науки України, АПН України від 15.08.01 р. № 592/33 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2002. – № 1. – С. 15–19.
 17. Про заборону тютюнопаління в навчальних закладах освіти та установах Міністерства освіти і науки України : наказ М-ва освіти і науки України від 12.02.01 р. № 57 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2001. – № 5. – С. 32 ; Директор. шк. – 2001. – Квіт. (№ 13). – С. 15.
 18. Про запровадження 12-бальної шкали оцінювання навчальних досягнень учнів (слухачів) з професійної підготовки у професійно-технічних закладах : наказ М-ва освіти і науки України від 14.06.01 р. № 459 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2001. – № 20. – С. 13–25 ; Проф.-техн. освіта. – 2001. – № 3. – С. 27–34.
 19. Про затвердження Інструкції про переведення та випуск учнів навчальних закладів системи загальної середньої освіти усіх типів та форм власності : наказ М-ва освіти і науки України від 05.02.01 р. № 44 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2001. – № 7. – С. 17–24.
 20. Про затвердження Положення про державну підсумкову атестацію учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти : наказ М-ва освіти і науки України від 14.12.2000 р. № 588 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2001. – № 1. – С. 3–12.
 21. Про затвердження Положення про експертизу психологічного і соціологічного інструментарію, що застосовуються в навчальних закладах Міністерства освіти і науки України : наказ М-ва освіти і науки України від 20.04.01 р. № 330 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2001. – № 10. – С. 3–12.
 22. Про затвердження Положення про піклувальну раду загальноосвітнього навчального закладу : наказ М-ва освіти і науки України від 05.02.01 р. № 45 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2001. – № 8. – С. 23–27.
 23. Про затвердження Положення про республіканський (Автономної Республіки Крим), обласні та Київський і Севастопольський міські інститути післядипломної педагогічної освіти : наказ М-ва

- освіти і науки України від 17.11.2000 р. № 538 // Упр. освітою. – 2001. – Груд. (№ 23). – С. 9–10.
24. Про затвердження Примірного положення про асоційовані школи ЮНЕСКО в Україні : наказ М-ва освіти і науки України від 31.01.01 р. № 32 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2001. – № 23. – С. 28–32.
 25. Про затвердження Примірної інструкції з безпеки для кабінету (лабораторії) фізики навчального закладу загальної середньої освіти : наказ М-ва освіти і науки України від 29.12.2000 р. № 639 // Фізика. – 2001. – Жовт. (№ 30). – С. 7.
 26. Про затвердження Рекомендацій щодо порядку використання державної символіки в навчальних закладах України : наказ М-ва освіти і науки України від 07.09.2000 р. № 439 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2001. – № 5. – С. 28–31.
 27. Про затвердження розмірів посадових окладів (ставок заробітної плати) працівників навчальних закладів, установ освіти та наукових установ : наказ М-ва освіти і науки України від 29.03.01 р. № 161 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2001. – № 12. – С. 9–32 ; Освіта України. – 2001. – 11 квіт. (№ 15/16). – С. 1–2.
 28. Про затвердження Умов прийому до вищих навчальних закладів України : наказ М-ва освіти і науки України від 19.02.01 р. № 74 // Освіта України. – 2001. – 28 берез. (№ 13). – С. 6–7.
 29. Про «Концепцію інформатизації загальноосвітніх навчальних закладів, комп'ютеризації сільських шкіл» : рішення колегії М-ва освіти і науки України від 27.04.01 р. № 5/8–21 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2001. – № 13. – С. 3–10.
 30. Про Науково-методичну раду з питань освіти Міністерства освіти і науки України : рішення колегії М-ва освіти і науки України від 27.07.2000 р. № 1/3–19 // Директор шк. – 2001. – Квіт. (№ 15). – С. 9.
 31. Про оголошення постанови Кабінету Міністрів України від 14.06.2000 р. № 946 «Про затвердження Положення про загальноосвітній навчальний заклад» : наказ М-ва освіти і науки України від 28.07.2000 р. № 353 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2001. – № 6. – С. 3–20.
 32. Про оголошення постанови Кабінету Міністрів України від 26 вересня 2001 р. № 1262 «Про внесення змін до Положення про загальноосвітній навчальний заклад» : наказ М-ва освіти і

- науки України від 15.10.01 р. № 681 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2001. – № 21. – С. 32.
33. Про організацію Всеукраїнських конкурсів фахової майстерності серед учнів професійно-технічних навчальних закладів : наказ М-ва освіти і науки України від 07.03.01 р. № 111 // Освіта України. – 2001. – 25 квіт. (№ 17). – С. 1–2.
34. Про підсумки проведення Всеукраїнського конкурсу на створення підручників, навчально-наочних та навчально-методичних посібників з екології : наказ М-ва освіти і науки України від 25.01.01 р. № 27 // Освіта України. – 2001. – 7 лют. (№ 6). – С. 2, 16.
35. Про прийом дітей до 1 класу загальноосвітніх навчальних закладів : наказ М-ва освіти і науки України від 06.05.01 р. № 365 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2001. – № 11. – С. 29–30.
- Про прийом дітей з 6 років до 1-го класу.*
36. Про проведення Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України у 2002 році : наказ М-ва освіти і науки України від 08.11.01 р. № 731 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2001. – № 24. – С. 11–23.
37. Про програмне та навчально-методичне забезпечення початкової школи в період переходу на нову структуру та зміст навчання : рішення колегії М-ва освіти і науки України від 12.04.01 р. № 4/6–19 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2001. – № 13. – С. 11–17.
38. Про стан практичної підготовки студентів у вищих навчальних закладах : рішення колегії М-ва освіти і науки України від 5.07.01 р. № 7/2–18 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2001. – № 21. – С. 3–11.
39. Про стан програмно-методичного забезпечення навчального процесу та його вплив на рівень фундаментальної підготовки студентів у вищих навчальних закладах різних форм власності і підпорядкування : рішення колегії М-ва освіти і науки України від 22.12.2000 р. № 8/3–18 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2001. – № 8. – С. 3–12.
40. Про Типові навчальні плани загальноосвітніх навчальних закладів на 2001/2002 – 2004/2005 навчальні роки : наказ М-ва

освіти і науки України від 25.04.01 р. № 342 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки. – 2001. – № 9. – С. 16–32.

41. Про Типові навчальні плани початкової школи з українською мовою та мовами навчання національних меншин : наказ М-ва освіти і науки України від 28.02.01 р. № 658 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2001. – № 6. – С. 20–25.
42. Про Типові навчальні плани спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням іноземних мов та предметів художньо-естетичного циклу : наказ М-ва освіти і науки України від 16.07.01 р. № 516 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2001. – № 21. – С. 17–31.
43. Про удосконалення методичної роботи в системі професійно-технічної освіти : наказ М-ва освіти і науки України від 12.12.2000 р. № 582 // Інформ. зб. М-ва освіти України. – 2001. – № 8. – С. 12–23 ; Проф.-техн. освіта. – 2001. – № 1. – С. 27–30.
44. Про хід виконання Комплексного плану заходів щодо розвитку загальної середньої освіти в 1999–2012 роках, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 11 березня 1999 року № 348 : наказ М-ва освіти і науки України від 03.04.01 р. № 171 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2001. – № 11. – С. 17–26.

2002

45. Про вдосконалення інтеграційних процесів військової і цивільної освіти та їх вплив на патріотичне виховання молоді : рішення колегії М-ва освіти і науки України від 11.04.02 р. № 3/2–4 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2002. – № 12. – С. 20–22.
46. Про виконання рішення колегії міністерства з питання визначення пріоритетних напрямів розвитку позашкільної еколого-натуралістичної роботи згідно з Законом України «Про позашкільну освіту» : наказ М-ва освіти і науки України від 18.07.02 р. № 417 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2002. – № 21. – С. 21–23.
47. Про внесення змін до Положення про психологічну службу системи освіти України : наказ М-ва освіти і науки України від 07.06.01 р. № 439 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2002. – № 1. – С. 13–15.
48. Про внесення змін та доповнень до Інструкції про порядок плати за користування підручниками в загальноосвітніх

- школах : наказ М-ва освіти і науки України від 08.01.02 р. № 4 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2002. – № 5/6. – С. 59–60.
49. Про Всеукраїнський огляд-конкурс методичних кабінетів відділів (управлінь) освіти міських рад та районних державних адміністрацій на кращу організацію методичної роботи з педагогічними кадрами : наказ М-ва освіти і науки України, АПН України від 11.07.02 р. № 396/48 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2002. – № 21. – С. 23–28.
 50. Про забезпечення розвитку психологічної служби в системі освіти України : наказ М-ва освіти і науки України, АПН України від 15.08.01 р. № 592/33 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2002. – № 1. – С. 15–19.
 51. Про започаткування роботи щодо запровадження у навчальних закладах курсу з основ інтелектуальної власності та підготовку за державним замовленням фахівців з інтелектуальної власності : рішення колегії М-ва освіти і науки України від 20.06.02 р. № 6/3–16 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2002. – № 20. – С. 16–19.
 52. Про застосування Закону України «Про загальну середню освіту» щодо розширення мережі та організації навчально-виховного процесу в гімназіях, ліцеях, колегіумах : [лист М-ва освіти і науки України від 28.10.02 р. № 1/9–472] // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2002. – № 24. – С. 15–23.
 53. Про затвердження критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи : наказ М-ва освіти і науки України, АПН України від 12.07.02 р. № 401/52 // Почат. шк. – 2002. – № 8. – С. 2.
 54. Про затвердження Орієнтовного положення про організацію і проведення виховної роботи в професійно-технічних навчальних закладах Міністерства освіти і науки України : наказ М-ва освіти і науки України від 16.04.02 р. № 257 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2002. – № 12. – С. 23–28.
 55. Про затвердження Положення про експериментальний загальноосвітній навчальний заклад : наказ М-ва освіти і науки України від 20.02.02 р. № 114 // Освіта України. – 2002. – 28 трав. (№ 42). – С. 4–5.
 56. Про затвердження Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності : наказ М-ва освіти і науки України

- від 07.11.2000 р. № 522 // Дошкіл. виховання. – 2002. – № 3. – С. 24–28.
57. Про затвердження Положення про центр, будинок, клуб еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді, станцію юних натуралістів : наказ М-ва освіти і науки України від 10.05.02 р. № 292 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2002. – № 21. – С. 3–21.
 58. Про затвердження Порядку державної атестації загальноосвітніх, дошкільних та позашкільних навчальних закладів : наказ М-ва освіти і науки України від 24.07.01 р. № 553 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2002. – № 1. – С. 3–8.
 59. Про затвердження Примірного статуту загальноосвітнього навчального закладу : наказ М-ва освіти і науки України від 29.04.02 р. № 284 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2002. – № 23. – С. 12–32.
 60. Про затвердження Тимчасового положення про професійний лицей : наказ М-ва освіти і науки України від 17.10.02 р. № 587 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2002. – № 23. – С. 3–12.
 61. Про Концепцію загальноосвітньої середньої освіти (12-річна школа) : постанова спільн. засід. колегії М-ва освіти і науки України і Президії АПН України від 12.11.01 р. № 12/5–2 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2002. – № 2. – С. 2–22.
 62. Про оголошення постанови Кабінету Міністрів України від 28 березня 2002 р. № 378 «Про затвердження Програми розвитку позашкільних навчальних закладів на 2002–2008 роки» : наказ М-ва освіти і науки України від 17.04.02 р. № 258 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2002. – № 11. – С. 3–13.
 63. Про оголошення постанови Кабінету Міністрів України від 28 березня 2002 р. № 379 «Про затвердження Державної програми «Вчитель» : наказ М-ва освіти і науки України від 16.04.02 р. № 256 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2002. – № 10. – С. 3–32.
 64. Про оголошення постанови Кабінету Міністрів України від 9 серпня 2001 р. № 979 «Про затвердження зразків документів про професійно-технічну освіту» : наказ М-ва освіти і науки України від 27.08.01 р. № 607 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2002. – № 1. – С. 25–31.

65. Про оголошення постанови Кабінету Міністрів України від 17 серпня 2002 р. № 1134 «Про затвердження нормативів чисельності студентів, аспірантів, докторантів, здобувачів наукового ступеня кандидата наук, слухачів, інтернів на одну штатну посаду науково-педагогічного працівника у вищих навчальних закладах III і IV рівня акредитації та вищих навчальних закладах післядипломної освіти державної форми власності : наказ М-ва освіти і науки України від 23.10.02 р. № 604 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2002. – № 24. – С. 8–15.
66. Про оголошення постанови Кабінету Міністрів України від 17 серпня 2002 р. № 1135 «Про затвердження Державного стандарту професійно-технічної освіти» : наказ М-ва освіти і науки України від 01.10.02 р. № 539 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2002. – № 22. – С. 20–26.
67. Про організацію Всеукраїнських конкурсів фахової майстерності серед учнів професійно-технічних навчальних закладів : наказ М-ва освіти і науки України від 18.01.02 р. № 29 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2002. – № 7. – С. 23–29.
68. Про підготовку науково-педагогічних кадрів через аспірантуру і докторантуру у вищих навчальних закладах : рішення колегії М-ва освіти і науки України від 23.05.02 р. № 5/4–5 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2002. – № 13. – С. 5–9.
69. Про підсумки застосування психолого-педагогічної системи «Розвивальне навчання» (Ельконіна Д. Б., Давидова В. В. та інших) у загальноосвітніх навчальних закладах України : наказ М-ва освіти і науки України від 24.07.2001 р. № 552 // Почат. освіта. – 2002. – Листоп. (№ 42). – С. 2–3.
70. Про проведення Всеукраїнського конкурсу учнівської творчості : наказ М-ва освіти і науки України, М-ва культури і мистец. України від 30.01.02 р. № 51/52 // Освіта України. – 2002. – 5 лют. (№ 11). – С. 4, 6.
71. Про роботу відокремлених структурних підрозділів вищих навчальних закладів : рішення колегії М-ва освіти і науки України від 23.05.02 р. № 5/2–4 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2002. – № 13. – С. 9–13.
72. Про стан розробки та впровадження стандартів вищої освіти : рішення колегії М-ва освіти і науки України від 25.04.02 р. № 4/5–19 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2002. – № 13. – С. 3–4.

73. Про упорядкування системи ліцензування [навчальних закладів (освітніх послуг)] : рішення колегії М-ва освіти і науки України від 11.04.02 р. № 3/3–6 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2002. – № 12. – С. 3–20.

2003

74. Вища освіта і наука – пріоритетні сфери розвитку суспільства у ХХІ столітті : рішення колегії М-ва освіти і науки України від 28.02.03 р. № 2/3–4 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2003. – № 8. – С. 3–14.
75. Про внесення змін до Порядку видачі випускникам позашкільних навчальних закладів свідоцтв про позашкільну освіту : наказ М-ва освіти і науки України від 24.03.03 р. № 161 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2003. – № 9. – С. 18–19.
76. Про впровадження студентського та учнівського квитків єдиного зразка та виготовлення окремих документів про освіту : рішення колегії М-ва освіти і науки України від 28.11.02 р. № 11/7–10 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2003. – № 1. – С. 6–7.
77. Про Всеукраїнський огляд-конкурс на кращий стан фізичного виховання в навчальних закладах України : наказ М-ва освіти і науки України від 05.05.03 р. № 272 // Фіз. виховання в шк. – 2003. – № 3. – С. 10–14.
78. Про додаткові заходи щодо поліпшення взаємодії центральних і місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування : наказ М-ва освіти і науки України від 07.05.03 р. № 275 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2003. – № 10. – С. 29–30.
79. Про затвердження Інструкції про порядок конкурсного приймання дітей (учнів, вихованців) до гімназій, ліцеїв, колегіумів, спеціалізованих шкіл (шкіл-інтернатів) : наказ М-ва освіти і науки України від 19.06.03 р. № 389 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2003. – № 23. – С. 16–21.
80. Про затвердження Концепції профільного навчання в старшій школі : рішення колегії М-ва освіти і науки України від 25.09.03 р. № 10/13 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2003. – № 24. – С. 3–15.
81. Про затвердження Орієнтовних критеріїв оцінки діяльності загальноосвітніх навчальних закладів : наказ М-ва освіти і

- науки України від 06.06.03 р. № 352 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2003. – № 22. – С. 21–32.
82. Про затвердження Положення про загальноосвітню школу-інтернат та загальноосвітню санаторну школу-інтернат : наказ М-ва освіти і науки України від 12.06.03 р. № 363 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2003. – № 22. – С. 3–20.
83. Про затвердження Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах : наказ М-ва освіти України від 20.12.02 р. № 732 // Сіл. шк. України. – 2003. – Берез. (№ 8/9). – С. 6–8 ; Шкіл. світ. – 2003. – Черв. (№ 22/24). – С. 60.
84. Про затвердження Положення про мережу освітянських бібліотек МОН України та АПН України : наказ М-ва освіти і науки України, АПН України від 30.05.03 р. № 334/31 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2003. – № 21. – С. 27–32.
85. Про затвердження Положення про порядок розслідування нещасних випадків, що сталися під час навчально-виховного процесу в навчальних закладах : наказ М-ва освіти і науки України від 31.08.01 р. № 616 // Упр. школою. – 2003. – Січ. (№ 2). – С. 2–9.
86. Про затвердження Положення про центр, будинок, клуб, бюро туризму, краєзнавства, спорту та екскурсій учнівської молоді, туристсько-краєзнавчої творчості учнівської молоді, станцію юних туристів : наказ М-ва освіти і науки України від 19.12.02 р. № 730 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2003. – № 7. – С. 16–32.
87. Про затвердження Примірного положення про відділ (управління) освіти виконавчого комітету міської ради : наказ М-ва освіти і науки України від 01.04.03 р. № 192 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2003. – № 9. – С. 20–29.
88. Про затвердження Примірного положення про приймальну комісію вищого навчального закладу : наказ М-ва освіти і науки України від 25.03.03 р. № 169 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2003. – № 11. – С. 3–12.
89. Про затвердження Примірного статуту дошкільного навчального закладу : наказ М-ва освіти і науки України від 24.04.03 р. № 257 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2003. – № 12. – С. 3–16.
90. Про затвердження Типових навчальних планів для організації профільного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах :

- наказ М-ва освіти і науки України від 20.05.03 р. № 306 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2003. – № 10. – С. 18–29.
91. Про затвердження Типових переліків навчально-наочних посібників, технічних засобів навчання та обладнання загального призначення для загальноосвітніх навчальних закладів (2-ге видання, доповнене) : наказ М-ва освіти і науки України від 20.06.02 р. № 364 // Хімія. Біологія. – 2003. – Серп. (№ 43/44). – С. 1–7.
 92. Про затвердження Умов прийому до вищих навчальних закладів України : наказ М-ва освіти і науки України від 07.04.03 р. № 212 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2003. – № 10. – С. 3–18.
 93. Про Комплексну програму заходів щодо залучення обдарованої учнівської молоді до наукових досліджень та розвитку Малої академії наук України : наказ М-ва освіти і науки України від 12.09.03 р. № 619 // Директор шк. – 2003. – Груд. (№ 45). – С. 15–16.
 94. Про оголошення постанови Кабінету Міністрів України від 28 серпня 2003 року № 1377 «Про затвердження Порядку ведення обліку дітей, які можуть бути усиновлені, осіб, які бажають усиновити дитину, та здійснення нагляду за дотриманням прав дітей після усиновлення» : наказ М-ва освіти і науки України від 11.09.03 р. № 614 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2003. – № 24. – С. 15–26.
 95. Про підсумки проведення за новою процедурою акредитації та подальші шляхи її вдосконалення : рішення колегії М-ва освіти і науки України від 28.11.02 р. № 11/3–6 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2003. – № 2. – С. 3–6.
 96. Про положення про Всеукраїнський конкурс навчальних програм і підручників для загальноосвітніх навчальних закладів : наказ М-ва освіти і науки України від 05.05.03 р. № 269 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2003. – № 23. – С. 21–30.
 97. Про поставки комп'ютерних класів : наказ М-ва освіти і науки України від 23.09.02 р. № 524 // Упр. школою. – 2003. – № 5. – С. 11.
 98. Про постанову Кабінету Міністрів України від 12 березня 2003 р. № 305 «Про затвердження Положення про дошкільний навчальний заклад» : наказ М-ва освіти і науки України від

- 25.03.03 р. № 164 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2003. – № 8. – С. 14–26.
99. Про постанову Кабінету Міністрів України від 12 березня 2003 р. № 306 «Про затвердження Положення про навчально-виховний комплекс «дошкільний навчальний заклад – загальноосвітній навчальний заклад», «загальноосвітній навчальний заклад – дошкільний навчальний заклад»: наказ М-ва освіти і науки України від 25.03.03 р. № 165 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2003. – № 9. – С. 14–18.
100. Про постанову Кабінету Міністрів України від 16 січня 2003 року № 31 «Про затвердження Програми «Шкільний автобус»: наказ М-ва освіти і науки України від 04.02.03 р. № 51 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2003. – № 11. – С. 26–29.
101. Про проведення педагогічного експерименту щодо впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу у вищих навчальних закладах III–IV рівнів акредитації: рішення колегії М-ва освіти і науки України від 24.04.03 р. № 5/5–4 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2003. – № 11. – С. 13–20.
102. Про реалізацію міжнародних проектів з реформування професійно-технічної освіти в Україні: рішення колегії М-ва освіти і науки України від 24.04.03 р. № 5/5–3 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2003. – № 11. – С. 21–23.
103. Про розроблення єдиних зразків каліграфічного письма цифр, українських і російських букв та їх з'єднань: рішення колегії М-ва освіти і науки України від 18.07.03 р. № 8/2–19 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2003. – № 23. – С. 8–15.
104. Про стан впровадження нових інформаційних технологій для науково-методичного забезпечення самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів: рішення колегії М-ва освіти і науки України від 28.11.02 р. № 11/4–18 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2003. – № 2. – С. 6–14.
105. Про стан забезпечення навчально-виховного процесу у вищих навчальних закладах педагогічними та науково-педагогічними кадрами: наказ М-ва освіти і науки України від 03.07.03 р. № 7/1–18 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2003. – № 23. – С. 3–8.

106. Про стан навчально-методичного забезпечення початкової школи в період переходу на новий зміст, структуру та 12-річний термін навчання : рішення колегії М-ва освіти і науки України від 31.10.02 р. № 10/6–19 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2003. – № 1. – С. 15–23.
107. Про стан роботи щодо запобігання правопорушенням, посадовим зловживанням, хабарництву в системі освіти : рішення колегії М-ва освіти і науки України від 28.11.02 р. № 11/2–5 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2003. – № 6. – С. 3–6.
108. Про формування здорового способу життя дітей та молоді і заборону тютюнопаління в навчальних закладах та установах Міністерства освіти і науки України : наказ М-ва освіти і науки України від 10.09.03 р. № 612 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2003. – № 20. – С. 29–30.
109. Про хід виконання заходів Міністерства освіти і науки України цільової комплексної програми «Фізичне виховання – здоров'я нації» : рішення колегії М-ва освіти і науки України від 13.12.02 р. № 12/3–22 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2003. – № 6. – С. 6–12.
110. Стан травматизму учасників навчально-виховного процесу за останні 5 років, створення безпечних умов праці та навчання в установах і закладах освіти : рішення колегії М-ва освіти і науки України від 13.12.02 р. № 12/4–10 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2003. – № 2. – С. 14–24.

2004

111. Підвищення ефективності вищої освіти і науки як дійового чинника розвитку та інтеграції в європейське співтовариство : рішення колегії М-ва освіти і науки України від 27.02.04 р. № 3/1–4 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2004. – № 7. – С. 3–15.
112. Про апробацію «Інструкції про організацію і проведення контролю в умовах семестрової системи оцінювання навчальних досягнень учнів 5–11 (12) класів загальноосвітніх навчальних закладів: Наказ М-ва освіти і науки України від 25.06.04 р. № 540 // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2004. – № 4. – С. 102–104.
113. Про вдосконалення національної системи підготовки спеціалістів у сфері інтелектуальної власності : рішення колегії М-ва освіти і науки України. – 2004. – № 1. – С. 15–23.

- науки України від 23.04.04 р. № 5/8–16 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2004. – № 11. – С. 24–27.
114. Про вдосконалення профілактики та оздоровлення дітей з порушенням зору : наказ М-ва охорони здоров'я та М-ва освіти і науки України від 09.03.04 р. № 121/185 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2004. – № 12. – С. 13–22.
115. Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 03.02.04 р. № 88 «Про проведення Всеукраїнського конкурсу навчальних програм та підручників для 5–12 класів відповідно до Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти»: наказ М-ва освіти і науки України від 02.12.04 р. № 911 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2004. – № 23/24. – С. 55.
116. Про внесення змін до Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах : наказ М-ва освіти і науки України від 15.10.04 р. № 797 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2004. – № 21/22. – С. 61–62.
117. Про внесення змін до Положення про порядок надання Фондом загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття послуг з професійної підготовки, перепідготовки або підвищення кваліфікації : наказ М-ва праці та соц. політики України, М-ва освіти і науки України від 19.04.04 р. № 89/314 // Офіц. вісн. України. – 2004. – № 19. – С. 316–317.
118. Про внесення змін до Порядку державної атестації загальноосвітніх, дошкільних та позашкільних навчальних закладів : наказ М-ва освіти і науки України від 16.08.04 р. № 658 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2004. – № 21/22. – С. 24–29.
119. Про внесення змін до Типового положення про центр професійної, медичної та соціальної реабілітації інвалідів : наказ М-ва праці та соц. політики, М-ва освіти і науки України, М-ва охорони здоров'я України від 13.04.04 р. № 84/299/192 // Офіц. вісн. України. – 2004. – № 18. – С. 65–67.
120. Про внесення змін до Умов прийому до вищих навчальних закладів України : наказ М-ва освіти і науки України від 13.05.04 р. № 390 // Офіц. вісн. України. – 2004. – № 20. – С. 63.
121. Про заборону тютюнопаління в навчальних закладах і установах Міністерства освіти і науки України і затвердження

- заходів щодо проведення антинікотинової інформаційно-освітньої та профілактичної роботи серед дітей, учнівської та студентської молоді : наказ М-ва освіти і науки України від 08.11.04 р. № 855 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2004. – № 23/24. – С. 56–59.
122. Про затвердження заходів Міністерства освіти і науки України щодо реалізації положень і завдань Державної програми розвитку і функціонування української мови на 2004–2010 роки : наказ М-ва освіти і науки України від 14.11.03 р. № 759 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2004. – № 1/2. – С. 60–64.
123. Про затвердження Концепції розвитку економічної освіти : рішення колегії М-ва освіти і науки України від 04.12.03 р. № 12/7–4 // Освіта України. – 2004. – 23 січ. (№ 6). – С. 4–5.
124. Про затвердження Концепції художньо-естетичного виховання учнів у загальноосвітніх навчальних закладах та Комплексної програми художньо-естетичного виховання у загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладах : наказ М-ва освіти і науки України від 25.02.04 р. № 151/11 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2004. – № 10. – С. 3–32.
125. Про затвердження Положення про бібліотеку професійно-технічного навчального закладу : наказ М-ва освіти і науки України від 24.12.03 р. № 848 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2004. – № 8. – С. 24–31.
126. Про затвердження Положення про Всеукраїнський конкурс на кращу науково-методичну розробку з питань позашкільної освіти : наказ М-ва освіти і науки України від 06.10.04 р. № 674 // Офіц. вісн. України. – 2004. – № 4. – С. 458–464.
127. Про затвердження Положення про Всеукраїнський конкурс навчальних програм та підручників для загальноосвітніх навчальних закладів : наказ М-ва освіти і науки України від 12.02.04 р. № 108 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2004. – № 5. – С. 25–32.
128. Про затвердження Положення про Всеукраїнську військово-спортивну гру «Патріот» : наказ М-ва освіти і науки України, М-ва оборони України, М-ва України у справах сім'ї та молоді від 05.04.04 р. № 274/112/10 // Офіц. вісн. України. – 2004. – № 17. – С. 129–132.

129. Про затвердження Положення про Всеукраїнську координаційно-методичну раду з питань розвитку дитячо-юнацького туризму, краєзнавства й екскурсій : наказ М-ва освіти і науки України від 11.05.04 р. № 379 // Офіц. вісн. України. – 2004. – № 21. – С. 216–218.
130. Про затвердження Положення про дистанційне навчання : наказ М-ва освіти і науки України від 21.01.04 р. № 40 // Офіц. вісн. України. – 2004. – № 15. – С. 241–253.
131. Про затвердження Положення про кабінет інформатики та інформаційно-комунікаційних технологій навчання загально-освітніх навчальних закладів : наказ М-ва освіти і науки України від 20.05.04 р. № 407 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2004. – № 21/22. – С. 8–19.
132. Про затвердження Положення про навчальний центр при установі виконання покарань : наказ М-ва освіти і науки України, Держ. департаменту України з питань викон. покарань від 26.02.04 р. № 153/32 // Офіц. вісн. України. – 2004. – № 11. – С. 92–97.
133. Про затвердження Положення про навчальні кабінети загально-освітніх навчальних закладів : наказ М-ва освіти і науки України від 20.07.04 р. № 601 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2004. – № 21/22. – С. 30–39.
134. Про затвердження Положення про порядок організації індивідуальної та групової роботи в позашкільних навчальних закладах : наказ М-ва освіти і науки України від 11.08.04 р. № 651 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2004. – № 21/22. – С. 44–47.
135. Про затвердження Положення про порядок організації та проведення апробації електронних засобів навчального призначення для загальноосвітніх навчальних закладів : наказ М-ва освіти і науки України від 02.06.04 р. № 433 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2004. – № 21/22. – С. 20–24.
136. Про затвердження Положення про стипендію Державного департаменту інтелектуальної власності МОН України студентам вищих навчальних закладів, які навчаються за спеціальністю 7(8).000002 «інтелектуальна власність» : наказ М-ва освіти і науки України від 15.04.04 р. № 311 // Офіц. вісн. України. – 2004. – № 19. – С. 264–266.

137. Про затвердження Положення про центральну та республіканську (Автономна Республіка Крим), обласні, Київську та Севастопольську міські, районні (міські) психолого-медико-педагогічні консультації : наказ М-ва освіти і науки України, АПН України від 07.07.04 р. № 569/38 // Психолог. – 2004. – Жовт. (№ 38). – С. 3–4 + Психолог-вкладка. – С. 1–15.
138. Про затвердження Порядку розгляду звернень та повідомлень з приводу жорстокого поводження з дітьми або реальної загрози його вчинення : наказ Держ. ком. України у справах сім'ї та молоді, М-ва внутр. справ України, М-ва освіти і науки України, М-ва охорони здоров'я України від 16.01.04 р. № 5/34/24/11 // Офіц. вісн. України. – 2004. – № 4, ч. 2. – С. 580–585 ; Психолог. – 2004. – Трав. (№ 19). – С. 4–8.
139. Про затвердження Примірного положення про батьківські комітети (ради) загальноосвітнього навчального закладу : наказ М-ва освіти і науки України від 02.06.04 р. № 440 // Директор шк. – 2004. – Верес. (№ 35). – С. 27–29.
140. Про затвердження Програми дій щодо реалізації положень Болонської декларації в системі вищої освіти і науки України на 2004–2005 роки : наказ М-ва освіти і науки України від 23.01.04 р. № 49 // Освіта. – 2004. – 11–18 лют. (№ 8). – С. 6–7.
141. Про затвердження Типових навчальних планів загальноосвітніх навчальних закладів 12-річної школи : наказ М-ва освіти і науки України від 23.02.04 р. № 132 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2004. – № 6. – С. 3–32.
142. Про затвердження Типових навчальних планів загальноосвітніх навчальних закладів для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку (початкова школа) : наказ М-ва освіти і науки України від 03.11.04 р. № 849 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2004. – № 23/24. – С. 13–28.
143. Про затвердження Типової базисної структури навчальних планів для підготовки кваліфікованих робітників у професійно-технічних навчальних закладах : наказ М-ва освіти і науки України від 13.04.04 р. № 295 // Освіта України. – 2004. – 21 трав. (№ 39). – С. 4–5.
144. Про заходи на виконання постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» від 14 січня 2004 р. № 24 : наказ М-ва освіти і науки України від 02.02.04 р. № 80 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2004. – № 1/2. – С. 3–4.

145. Про організаційні заходи, спрямовані на виконання Комплексної програми забезпечення загальноосвітніх, професійно-технічних і вищих навчальних закладів сучасними технічними засобами навчання з природничо-математичних і технологічних дисциплін» (постанова Кабміну від 13 липня 2004 р. № 905) : наказ М-ва освіти і науки України від 20.08.04 р. № 669 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2004. – № 19/20. – С. 15–30.
146. Про організаційні заходи щодо запровадження зовнішнього оцінювання та моніторингу якості освіти учнів загальноосвітніх навчальних закладів : наказ М-ва освіти і науки України від 21.09.04 р. № 745 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2004. – № 19/20. – С. 31–38.
147. Про організацію діяльності регіональних психолого-педагогічних консультацій : наказ М-ва освіти і науки України від 17.08.04 р. № 661 // Психолог. – 2004. – Жовт. (№ 38). – С. 2–3.
148. Про постанову Кабінету Міністрів України від 5 липня 2004 р. № 848 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку» : наказ М-ва освіти і науки України від 19.07.04 р. № 598 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2004. – № 23/24. – С. 3–12.
149. Про проведення огляду, відомчої реєстрації та перереєстрації музеїв при навчальних закладах системи Міністерства освіти і науки України : наказ М-ва освіти і науки України від 25.02.04 р. № 150 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2004. – № 12. – С. 22–26.
150. Про проведення педагогічного експерименту з кредитно-модульної системи організації навчального процесу [у вищих навчальних закладах III–IV рівнів акредитації] : наказ М-ва освіти і науки України від 23.01.04 р. № 48 // Освіта. – 2004. – 11–18 лют. (№ 8). – С. 4–5.
151. Про систему організації фізкультурно-оздоровчої та спортивної роботи в дошкільних, загальноосвітніх, професійно-технічних та позашкільних навчальних закладах : наказ М-ва освіти і науки України від 21.07.03 р. № 486 // Почат. освіта. – 2004. – Листоп. (№ 43). – С. 2–3.

152. Про стан і перспективи розвитку психологічної служби системи освіти України : рішення колегії М-ва освіти і науки України від 23.04.04 р. № 5/6–3 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2004. – № 11. – С. 13–23.
153. Про стан реалізації ступеневої вищої освіти відповідно до Закону України «Про вищу освіту» : рішення колегії М-ва освіти і науки України від 04.12.03 р. № 12/5–18 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2004. – № 9. – С. 3–16.
154. Про стан фізичного виховання та спорту у вищих навчальних закладах України у відповідності до існуючої нормативно-правової бази : рішення колегії М-ва освіти і науки України від 25.03.04 р. № 4/3–22 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2004. – № 11. – С. 3–13.
155. Про створення при Міністерстві освіти і науки України Ради з представників громадських організацій та засобів масової інформації : наказ М-ва освіти і науки України від 28.09.04 р. № 762 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2004. – № 21/22. – С. 62–63.
- Рада з представників громадських організацій та засобів масової інформації при Міністерстві освіти і науки України створюється на виконання указу Президента України «Про забезпечення умов для більш широкої участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики» від 31 липня 2004 р. № 854 та з метою координації заходів, пов'язаних із забезпеченням проведення консультацій з громадськістю у процесі формування та реалізації державної політики у сфері освіти, наукової, науково-технічної, інноваційної діяльності та інтелектуальної власності.*
156. Про Типові навчальні плани початкової школи з навчанням українською та мовами національних меншин : наказ М-ва освіти і науки України від 01.03.04 р. № 162 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2004. – № 8. – С. 19–23; Почат. шк. – 2004. – № 4. – С. 3–4.

2005

157. Про Всеукраїнський огляд-конкурс методичних кабінетів професійно-технічних навчальних закладів на кращу організацію методичної роботи з педагогічними кадрами : наказ М-ва освіти і науки України від 14.09.04 р. № 727 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2005. – № 3. – С. 3–10.

158. Про запровадження електронної пошти у вищих навчальних закладах I–IV рівнів акредитації : наказ М-ва освіти і науки України від 29.12.04 р. № 985 // Сіл. шк. – 2005. – 12 січ. (№ 1/2). – С. 2.
159. Про запровадження звітування керівників дошкільних, загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладів : наказ М-ва освіти і науки України від 28.01.05 р. № 55 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2005. – № 4/6. – С. 95–96.
160. Про затвердження Концептуальних засад розвитку педагогічної освіти в Україні та її інтеграції в європейський простір : наказ М-ва освіти і науки України від 31.12.04 р. № 988 // Освіта. – 2005. – 12–19 січ. (№ 2/3). – С. 2–3.
161. Про затвердження Положення про дитячі будинки і загальноосвітні школи-інтернати для дітей-сиріт і дітей позбавлених батьківського піклування : наказ М-ва освіти і науки України, М-ва України у справах сім'ї, дітей та молоді від 21.09.04 р. № 747/460 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2005. – № 1/2. – С. 49–64.
162. Про затвердження Положення про кабінет охорони праці професійно-технічного навчального закладу : наказ М-ва освіти і науки України від 18.08.04 р. № 664 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2005. – № 3. – С. 27–32.
163. Про затвердження Порядку передавання закладами охорони здоров'я та навчальними закладами дітей, усиновлених громадянами України та іноземцями : наказ М-ва освіти і науки України, М-ва охорони здоров'я України від 22.12.04 р. № 959/634 // Освіта України. – 2005. – 28 січ. (№ 8). – С. 1, 5.
164. Про затвердження Правил використання комп'ютерних програм у навчальних закладах : наказ М-ва освіти і науки України від 02.12.04 р. № 903 // Інформатика. – 2005. – Лют. (№ 8). – С. 21–24.
165. Про затвердження Примірної інструкції з охорони праці під час виконання токарних робіт для учнів професійно-технічних навчальних закладів : наказ М-ва освіти і науки України від 17.12.03 р. № 832 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2005. – № 3. – С. 10–18.
166. Про затвердження Примірної інструкції з охорони праці під час виробничого навчання за професією слюсар з ремонту автомобілів для учнів професійно-технічних навчальних закладів : наказ М-ва освіти і науки України від 18.08.04 р. № 663

- // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2005. – № 3. – С. 18–26.
167. Про проведення апробації електронних засобів навчального призначення для загальноосвітніх навчальних закладів : наказ М-ва освіти і науки України від 22.10.04 р. № 813 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2005. – № 1/2. – С. 25–40.
168. Про реалізацію спільного проекту МОН, Представництва ООН в Україні та Всеукраїнської асоціації комп'ютерних клубів «Розвиток доступу до сучасних інформаційно-комунікаційних технологій населення на основі партнерства між школами та комп'ютерними клубами» : наказ М-ва освіти і науки України від 13.12.04 р. № 935 // Освіта України. – 2005. – 4 січ. (№ 1/2). – С. 1.
169. Про фінансування оздоровлення та відпочинку учнів професійно-технічних навчальних закладів із числа дітей соціально незахищених категорій : наказ М-ва освіти і науки України від 17.12.04 р. № 947 // Освіта України. – 2005. – 4 січ. (№ 1/2). – С. 2.

**В. Г. КРЕМЕНЬ – РЕДАКТОР ТА ЧЛЕН РЕДАКЦІЙНОЇ
КОЛЕГІЇ ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАНЬ З ПИТАНЬ ПЕДАГОГІКИ,
ПСИХОЛОГІЇ, ФІЛОСОФІЇ ТА БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВА**

1. **Вища школа** : наук.-практ. вид. / засн.: Т-во «Знання» України, М-во освіти і науки, молоді та спорту України ; голов. ред. Д. В. Табачник ; редкол.: К. М. Левківський, В. П. Андрущенко ... В. Г. Кремень [та ін.]. – 2001, січ. – . – К. : Знання, 2001–2005. – Виходить 6 разів на рік. – Голов. ред. з 2001 р. по 2004 р.
2. **Гуманітарні науки** : наук.-практ. журн. / засн.: Вид-во «Пед. преса», Ін-т вищої освіти НАПН України, Крим. держ. гуманіст. ін-т ; голов. ред. Олександр Глузман ; редкол.: Віктор Андрущенко, Георгій Балл ... Василь Кремень та ін. – 2000, черв. – . – К.: Пед. преса, 2001–2012. – Виходить двічі на рік. – Член редкол.
3. **Директор школи, ліцею, гімназії** : наук.-практ. журн. / засн.: М-во освіти і науки України, НАПН України, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова, Вид-во «Пед. преса», Центр сприяння сусп. розвитку ім. Миколи Пирогова ; голов. ред. Ольга Виговська ; редакц. рада: Василь Кремень (голова), Віктор Андрущенко, Ірина Барматова [та ін.]. – 1999, листоп. – . – К. : Центр ССР ім. Миколи Пирогова, 2000–2012. – Виходить 6 разів на рік. – Голова редакц. ради з 2000 р.
4. **Іноземні мови в навчальних закладах** : наук.-метод. журн. / засн.: М-во освіти і науки України, Вид-во «Пед. преса» ; голов. ред. Юрій Кузнецов ; члени редакц. ради: Георгій Крючков (голова), Валерій Акуленко ... Василь Кремень [та ін.]. – 2002, квіт. – . – К. : Пед. преса, 2002–2012. – Виходить 4 рази на рік. – Член редакц. ради.
5. **Історія. Філософія. Релігієзнавство** : наук. журн. : щоквартальне вид. / засн.: Житомир. держ. ун-т ім. Івана Франка, вид-во «Антросвіт» ; голов. ред. Анна Антоневська, редкол.: Петро Саух (голова редкол.), Віктор Бондаренко ... Василь Кремень [та ін.]. – 2007 р. – . – К. : [б. в.], 2007–2012. – Виходить 4 рази на рік. – Член редкол.
6. **Мистецтво та освіта** : наук.-метод. журн. / засн.: М-во освіти і науки України, НАПН України, Київ. дит. акад. мистецтв ; редкол.: Л. Масол (голов. ред.), І. Бех ... В. Кремень [та ін.]. –

- 1996, лют. – . – К. : Пед думка, 1996–2012. – Виходить 4 рази на рік. – Член редкол. з 1999 р.
7. **Освіта України** : газета / засн.: М-во освіти і науки, молоді та спорту України, НАПН України, Профспілка працівників освіти і науки, Вища атестат. комісія України, ДІВП Вид-во «Педагогічна преса» ; голов. ред. Ігор Юрченко. – 1996– . – К. : Пед. преса, 1996–2012. – Виходить щотижня. – Член редакц. ради з трав. 1998 р. до 2000 р.
 8. **Педагогіка і психологія**. Вісник НАПН України : наук.-теорет. та інформ. журн. / засн.: НАПН України, держ. вид-во «Педагогічна преса» ; редкол.: В. Г. Кремень (голова), В. П. Андрущенко, І. Д. Бех [та ін.]. – 1993, верес. – . – К. : Пед. преса, 1993–2012. – Виходить 4 рази на рік. – Голов. ред. з 1998 р.
 9. **Педагогіка толерантності** : громад. психол.-пед. журн. / засн.: Київ. громад. освіт.-видавн. центр «Полицультурний світ» ; голов. ред. Береговий Я. Л. ; редкол.: Берсенєв В. А., Бех І. Д. ... Кремень В. Г. [та ін.]. – 1997, лют. – . – К. : В. О. Захаренко, 1997–2012. – Виходить 4 рази на рік. – Член редкол. з 1998 р.
 10. **Порівняльна професійна педагогіка** : наук. журн. / засн.: АПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих, Хмельниц. нац. ун-т, Центр порівняльної проф. педагогіки ; наук. рада: Кремень В. Г. (голова), Гончаренко С. У., Зязюн І. А. [та ін.] ; голов. ред. Бідюк Н. М. – 2011, берез. – . – К., Хмельницький : ХНУ, 2011. – Голова наук. ради з 2011 р.
 11. **Рідна школа** : щомісяч. наук.-пед. журн. / засн. М-во освіти і науки, молоді та спорту України ; голов. ред. Анжеліна Пугач ; редакц. рада: Віктор Андрущенко, Володимир Вербицький ... Василь Кремень [та ін.]. – 1922, трав. – . – К. : Рід. школа, 1992–2012. – Виходить 12 разів на рік. – Член редакц. ради з квіт. 1998 р.
 12. **Сільська школа** : щомісяч. газ. / засн.: Вид-во «Пед. преса» ; голов. ред. Марія Корюненко ; редакц. рада: Голуб Володимир, Заїка Віктор ... Кремень Василь [та ін.]. – 2000, трав. – . – К. : Пед. преса, 2000–2012. – Виходить двічі на місяць. – Член редакц. ради до берез. 2010 р.
 13. **Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія** : шоквартал. наук.-практ. журн. / засн.: Нац. техн. ун-т «ХПІ», Харк. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; координац. рада: Кремень В. Г. (голова),

- Товажнянський Л. Л., Зязюн І. А. [та ін.]; редкол.: Романовський О. Г. (голов. ред.) [та ін.]. – 2000, серп. – . – Х. : НТУ «ХП», 2000–2011. – Виходить 4 рази на рік. – Голова координац. ради.
14. **Трибуна** : всеукр. громад.-політ. і теорет. журн. Т-ва «Знання» України і Спільки ж-стів України / засн.: Т-во «Знання» України, Спілька ж-стів України ; голов. ред. Меншун В. І. ; голов. редкол.: Андрущенко В. П., Беспалько Л. В. ... Кремень В. Г. [та ін.]. – 1965, трав. – . – К. : Преса України, 2012. – Виходить 12 разів на рік. – Член голов. редкол.
 15. **UNIVERSITATES. Наука и просвещение** : науч.-попул. ежекварт. журн. / учредитель: Харьк. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна, Асоц. випускників, преподавателей и друзей Харьк. нац. ун-та ім. В. Н. Каразіна ; осн. и первый глав. ред. – И. Е. Тарапов ; ред. совет: Бакиров В. С. (пред.), Астахова В. И., ...Кремень В. Г. [и др.]. – 2000, март. – . – Х. : ООО «Ред. газеты «Вечерний Харьков», 2000–2012. – Член ред. совета с 2000 г.
 16. **Учитель** : щомісяч. наук.-пед. журн. / засн.: видавн. п-во «Деміур» ; шеф-ред. Іван Щербатенко ; редкол.: Микола Євтух, Василь Кремень, Василь Мадзігон [та ін.]. – 1998, січ. – 2000. – К. : Преса України, 1998–2000. – Член редкол. з 1999 р. по 2000 р.
 17. **Філософія освіти** : наук. часопис / засн.: Ін-т вищої освіти НАПН України, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова, Укр. акад. політ. наук ; голов. ред. Андрущенко В. П. ; редакц. рада: Бех В. П., Біленко Т. І. ... Кремень В. Г. [та ін.]. – 2005, верес. – . – К. : Міленіум, 2005–2011. – У 2005 р. виходив 3 рази на рік, з 2006 р. виходить двічі на рік. – Член редакц. ради.
 18. **Філософія спілкування: Філософія, психологія, соціальна комунікація** : наук.-практ. журн. / засн.: Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна, Харків. нац. тех. ун-т сіл. госп-ва ім. Петра Василенка ; координац. рада: Кремень В. Г., Мазоренко Д. І., Бакиров В. С. [та ін.], редкол.: Заветний С. О., Пономарьов О. С., Моїсєєва Н. І. [та ін.]. – 2008, серп. – . – Х. : Видавець Савчук О. О. : ХНТУСГ ім. Петра Василенка, 2008–2012. – Голова координац. ради з 2008 р.
 19. **Шкільна бібліотека плюс** : наук.-метод. часопис / засн.: Благод. фонд сприяння розвитку освіти ім. Б. Грінченка ; редакц. рада: Василь Кремень, Сергій Максименко, Іван Бех, Павла Рогова [та ін.]. – 2003, трав. – . – К., 2003–2012. – Виходить двічі на місяць. – Член редакц. ради.

ДОПОМІЖНІ ПОКАЖЧИКИ

Іменний покажчик¹

А

Абизов В. С. **49**
Авраменко О. Б. **687**
Азаров М. **1295** (перс.)
Айвазова Л. М. **1165, 1220, 1234, 1250** (упоряд.)
Аксьонова О. П. **606**
Акуленко В. [4] (ред.)
Алексюк А. М. **158**
Алексєенко Т. Ф. **681**
Алещенко М. І. **686**
Ангельський О. В. **759**
Андрос С. І. **704** (упоряд.)
Андрусишин Б. І. **832** (ред.)
Андрущенко А. **184**
Андрущенко В. П. **81, 83, 99, 133, 177, 178, 180, 234, 235, 273, 274, 330, 402, 489, 539, 541, 549, 558, 604–607, 635, 663, 682–687, 757–759, 762, 769, 838, 865, 1135, 1193; 142, 178, 210, 433, 537, 538, 547, 594–596, 598, 599, 635, 642, 660, 665, 666, 668, 739, 740, 748, 832, [1], [2], [3], [8], [11], [14], [17]** (ред.); **583, 1034, 1180, 1262** (перс.)
Андрущенко І. Ф. **605**
Андрущенко Т. В. **402, 635, 642, 1191**
Аніщенко В. М. **681**
Антонєвська А. [5] (ред.)
Антонович С. А. **544** (ред.)
Антонюк О. **78**
Арцишевський Р. А. **484** (ред.); **1261** (перс.)
Астахова В. Й. [15] (ред.)
Атанасов В. **987** (перс.)
Афанасенко В. С. **180, 235, 272, 341**

Б

Бабак В. **537, 538** (ред.)
Бабин І. І. **834**
Бабич С. К. **1089** (ред.)
Базилевич В. Д. **482**
Базовкін С. Г. (Базовкин Е. Г.) **19, 20, 25, 28, 35, 36, 40, 44, 47** (перс.)
Байдак Л. **37**
Бакіров В. С. (Бакиров В. В.) **402, 433, 537, 538, 595, 596, 598, 665, 666, 739, 740, [15], [18]** (ред.); **860**
Балабанов К. **1099** (перс.)
Баланюк Т. М. **1311** (уклад.)
Балл Г. [2] (ред.)
Барабаш О. Д. **682**
Барматова І. [3] (ред.)
Бартош С. В. **737** (ред.)
Багишев С. Я. **1299, 1308** (перс.)
Баукова У. **1194**
Беднарський Х. **367** (перс.)
Безгін І. **394** (ред.)
Безлюда Д. М. **55**
Беспалько Л. В. [14] (ред.)
Белокрыл В. **999** (фотогр.)
Беляєв Ю. І. **685**
Бенніч-Бьоркман Лі **1190** (перс.)
Береговий Я. Л. [9] (ред.)
Березняк Є. **594, 1039, 1107** (перс.)
Бернадські Л. **1296** (перс.)
Берсенєв В. А. [9] (ред.)
Бєх В. П. **635, 642, 1191; 1262** (перс.); [17] (ред.)
Бєх І. Д. **158, 582, 599, [6], [8], [9], [19]** (ред.); **607, 762, 763; 1134** (перс.)

¹ У квадратних дужках [] зазначено номери позицій з розділу «В. Г. Кремень – редактор періодичних видань з педагогіки, психології та бібліотекознавства».

Бех Ю. **635, 642, 1191**
Белікова В. В. **757**
Белов О. Ф. **66, 75** (ред.)
Белова Л. **944**
Биков В. Ю. **599** (ред.)
Бібік Н. М. **599** (ред.); **1234**
Біда О. **1287**
Бідюк Н. М. [10] (ред.)
Біленко Т. І. [17] (ред.)
Білий О. В. **610**
Білик О. О. **798**
Білоус А. О. **35, 36**
Білоус В. С. **1311** (відп. за вип.)
Білоусько О. А. **101** (рец.)
Білоцерківець І. П. **1165, 1250** (ред.)
Бінько І. **80**
Бобир О. **1136**
Богданович І. І. **766**
Богущький Ю. **1259** (перс.)
Богущ А. М. **1165** (перс.)
Бойко О. **1166**
Бойченко М. І. **330, 489, 539;**
433 (ред.)
Болгов В. В. **691, 1061, 1253**
Болюбаш Я. Я. **387, 389, 834,**
873; 751, 831(ред.)
Бондаренко В. [5] (ред.)
Бондаренко В. Д. **53, 59, 64**
Боровська Н. **874**
Бородюк Н. **201**
Бочкарьов В. **343**
Бреціна Т. **1183** (перс.)
Бржестовська Л. О. **334** (ред.)
Брінклі Р. **1005** (перс.)
Брушлинський А. В. **17**
Буган Ю. В. **758**
Будак В. Д. **683; 809** (ред.)
Бузало В. **394**
Бузек С. **1332** (перс.)
Бузкова П. **1019** (перс.)
Булавко В. **875, 876, 883, 911,**
1013, 1070, 1076, 1077, 1107;
1059 (підгот.)
Бульвінська О. **541**

Бурда М. І. **711, 1271, 1336**
(відп. секр.); **867** (ред.); **1141,**
1171, 1206; 1273 (перс.)
Буров О. **1303** (перс.)

В

Вакарчук І. **595, 596, 598, 666,**
676, 739 (ред.); **1142, 1192, 1209**
(перс.)
Валевський О. **55**
Варава В. **612**
Варзар І. **78**
Василяшко В. **368, 388** (упоряд.);
1015
Васютинський В. О. **749** (ред.)
Васянович Г. П. **755** (ред.)
Вачевський М. В. **434**
Вашуленко М. **884**
Величко А. Г. **311**
Вербицький В. [11] (ред.)
Вергун В. А. **393** (ред.)
Ветров С. **519**
Виговська О. **528, 529, 864,**
1108, 1195, 1263; [3] (ред.)
Віватенко С. **1010** (фотогр.)
Вільш І. **165, 349, 409, 494, 707,**
774 (ред.)
Власова О. І. **748** (ред.)
Вовк В. С. **334** (ред.)
Возіанов О. Ф. **672** (ред.)
Волга Л. **150**
Волинка Г. І. **1262** (ред.)
Волович В. І. (В. И.) **81, 83, 133,**
177, 231, 272, 340, 341, 435, 609;
433 (ред.)
Волощук І. **1148**
Воробієнко П. П. **1273** (перс.)
Воробійов Є. М. **270**
Ворона В. **985**
Воронін В. **394**
Воронкова В. Г. **234**

Г

Гаврилів Т. **59** (пер.)
Гавриш О. **181**
Гаевский Б. А. **33**
Гайдай Т. В. **482**
Гайдуков Л. Ф. **178**
Галковська Т. **358**
Галькевич Т. А. **1225** (упоряд.)
Гандзюк В. О. **1311**
Гармаш А. А. **834**
Геєць В. М. (Геєц В. М.) **400; 1243, 1259** (перс.)
Гергель О. **156, 186, 242, 886–888, 912, 943**
Глузман О. [2] (ред.)
Глушко В. А. **1010** (перс.)
Годецька Т. **1263**
Гожик П. Ф. **1079**
Голікова О. **356**
Головащенко С. **80**
Головченко В. І. **393** (ред.)
Головченко Г. Т. **270, 340, 435, 550**
Голод О. **59** (пер.)
Голуб В. **1229** (перс.); [12] (ред.)
Голубев К. **218, 1223** (фотогр.); **913**
Гончаренко В. **877**
Гончаренко В. Г. **267**
Гончаренко С. У. **802, [10]** (ред.); **868, 1264**
Горбачов М. **1127** (перс.)
Горбик Л. **192**
Горбунова Л. **549**
Горенко І. **947**
Гориславец В. **174**
Горлач М. І. (Горлач Н. І.) **83, 99, 231, 270; 81, 133, 177, 180, 235, 340, 341, 395** (ред.)
Горностай П. П. **749** (ред.)
Горська С. **1198, 1265, 1315**
Гофер Е. **59** (видавець)
Гражевська Н. І. **482**
Гребельник О. П. **1150, 1155, 1169** (перс.)

Гресь В. А. **576**
Григоренко В. **877, 889, 890**
Григор'єв О. **971** (перс.)
Григурок Н. **107**
Гриневич Л. **1209** (перс.)
Грінченко Б. **1265** (перс.)
Громовий В. **612**
Губенко О. В. **147**
Губерський Л. В. **178, 179, 765, 838, 860, 1219; 388, 393, 597** (ред.); **814, 1243** (перс.)
Гудзик К. **116**
Гудратян С. **983** (перс.)
Гузій Н. В. **1208** (упоряд.)
Гуревич Р. С. **710** (ред.); **1138**
Гуржій А. М. **339, 342, 347; 392** (ред.); **1104** (перс.)
Гутник Л. М. **1225** (упоряд.)
Гуц І. **900** (перс.)
Гхош М. **64** (ред.)

Г

Гавел В. **57** (перс.)

Д

Дамянов І. (перс.)
Даниленко В. Я. **729, 754** (ред.)
Дармодехін С. В. **1350** (перс.)
Девідсон Д. **990** (перс.)
Демків Т. Ф. **158**
Денисенко Л. **299**
Десятов Т. **1059** (перс.)
Дідківська І. **986**
Дічек Н. **1139**
Дмитренко К. **1017, 1081**
Довбищенко В. **1268, 1316**
Довга Т. Я. **1334** (упоряд.)
Довгий С. О. **232**
Долганова Л. **278, 301, 614, 987, 1018–1020, 1082, 1110, 1111, 1199–1204, 1269, 1270**
Дорогунцов С. **392** (ред.)
Дорошенко Ю. **72**
Доценко П. **1318**

Драгоманов М. П. **1084** (перс.)
Дронова Н. **375**
Дубова Л. О. **1275** (упоряд.)
Дуткевич П. **64** (ред.)

Е

Евграшина М. **192**

Є

Євтух В. **276**
Євтух М. Б. **540, 740** (ред.);
694, 1148; [16] (ред.)
Єресько О. **806**
Єрьомін М. (перс.)
Єсипенко Д. М. **61, 77** (ред.);
1010 (перс.)

Ж

Жаров В. О. **232**
Жданова Р. С. **1089** (ред.)
Жебровський Б. **769**; **779** (ред.);
1093, 1257 (перс.)
Жегналек К. **1063** (перс.)
Желєзняк М. Г. **1225** (упоряд.)
Жерносек І. **770, 1226** (перс.)
Жованик О. **163**
Жовта І. **277, 302, 312, 362,**
914–919, 948–956, 988–996,
1021–1035, 1045; 1073, 1094
(підгот.)
Жулинський М. **898** (перс.)

З

Завальнюк О. М. **1140**
Заветный С. О. (Заветный С. А.)
654, 657, 715, 764, 786; 837, [18]
(ред.)
Заїка В. [12] (ред.)
Зайчук В. **879** (перс.)
Зайчук В. О. **266** (ред.)
Заліток Л. М. **1154, 1334**
(упоряд.)
Зарічанська О. **285, 319**
Засенко В. **1318**

Заставний Р. **695**
Засульський М. **797**
Захарченко Г. І. **792, 1281**
(упоряд.)
Захарченко Р. В. **792, 1281**
(упоряд.)
Згуровський М. **1142** (перс.)
Здіорук С. **55**
Зеньковський В. **1312** (перс.)
Зінченко В. **1142**
Золотарьова Е. **1035; 1077,**
1084, 1094, 1103, 1110, 1167,
1170, 1183, 1196, 1224, 1226,
1229, 1236, 1239, 1245, 1260,
1268, 1270, 1276, 1300, 1301,
1303 (фотогр.)
Зоц В. **438, 444**
Зюлковський М. **1004** (перс.)
Зязюн І. А. **130, 274, 582, 624;**
165, 349, 409, 485, 494, 546, 564,
600, 677, 678, 707, 710, 752, 774,
836, 840, [10], [13] (ред.); **563,**
1101, 1135, 1143 (перс.)
Зязюн Л. **549**

И

Иващенко В. П. **311**

І

Івакін Г. Ю. **1114**
Іванцов О. **151, 380**
Івченко Т. **403**
Івшина Л. **151, 380**
Ільїн В. В. **401, 491, 551, 658,**
659, 760, 765
Іоаннідіс У. **982** (перс.)
Іщенко Т. **1256** (перс.)

К

Калашнікова С. **1318**
Кальницький М. Б. **1114**
Камишин В. **1303** (перс.)
Камінецький Я. **1207**

- Каплуновська О. М. **509**
(упоряд.)
Карпов Я. С. **336**
Каташов А. І. **558**
Качалова А. **1277**
Квітка Д. **1209**
Квятковський С. **1332** (перс.)
Кизенко В. І. **1234**(наук.
консультант)
Киричук О. В. **1278** (перс.)
Кисельник В. В. **336**
Кім Йонг Хван **916** (перс.)
Кінах А. **946** (перс.)
Клименко І. **1144**
Клінтон Б. **1317** (перс.)
Коваленко О. **70, 92, 134, 347, 399, 423, 997, 1036, 1045, 1060, 1083, 1113, 1210, 1211, 1279; 709** (підгот.)
Кодлюк Я. П. **1334** (упоряд.)
Козлакова Г. **547**
Козяр М. М. **485** (ред.)
Колесник В. Ф. **814**
Колесніченко О. **1084**
Колодний А. **61, 77, 131, 224, 269** (ред.)
Комарніцький О. Б. **1140**
Конверський А. Є. **838** (ред.)
Коноваленко О. С. **146, 152, 153, 846, 958**
Кононенко П. П. **282** (ред.)
Копусь О. А. **624, 1180** (ред.)
Корнеєв В. П. **399, 1079**
Короденко М. **781, 782, 1212–1215; 1184, 1197, 1205, 1210, 1232, 1258** (фотогр.)
Корольов Б. І. **22** (ред.); **275**
Коротяєв Б. **611, 688, 1216**
Корсак К. **547**
Корчевна І. **138**
Корюненко М. **148, 280, 345, 413, 437, 505, 507, 647, 878, 891–893, 920–927, 959–962, 1037–1039; 1073** (підгот.)
Костицький В. **1270** (перс.)
Костюк Г. С. **91** (перс.)
Коцан І. Я. **601, 679, 753** (ред.); **1261** (упоряд.)
Коцур В. **1100** (перс.)
Кравченко А. А. **1262** (ред.)
Кравченко Є. П. **368, 388**
(упоряд.)
Кравчук Л. **1127, 1270** (перс.)
Крамущенко Л. В. **130**
Краснякова Є. В. **747** (відп. за вип.)
Красовська С. **1038**
Кремень В. І. (мати) **1000**
(перс.)
Кремінський Б. **897**
Кривонос І. Ф. **130**
Крістенсен М. **1269** (перс.)
Крячков Г. [4] (ред.)
Куадрос М. Р. **1044** (перс.)
Кубська Л. **1207**
Кудряченко А. І. **276, 610, 766, 898, 899, 998, 1147; 365, 812, [4]** (ред.)
Кузнецов Ю. **258, 413, 437; 647**
(фотогр.)
Кузьмінський А. **576** (ред.); **1286, 1287, 1332**
Кукушкин О. Н. **311**
Кулагін Ю. І. **234** (ред.)
Куліш Т. **1239**
Куніковський Є. **1332** (перс.)
Курас І. Ф. (Курас І. Ф.) **52, 78, 386** (ред.); **233**
Курбатов С. **1174, 1175, 1217, 1218, 1288, 1289; 1190** (перс.)
Курило В. **611, 688**
Куцева Е. **999**
Кучай О. **1287** (фотогр.)
Кучма Л. **1022** (перс.)
Кушерєць В. І. **1010** (перс.); **1042**
Л
Лапінський В. **1354**
Лашик Я. **1332** (перс.)
Левенець Ю. А. **663, 865** (рец.)

Левіт Г. **1182** (фотогр.)
Левківський К. М. **230** (відп. за вип.); **267; [1]** (ред.)
Левовицький Т. **165, 349, 409, 494, 677, 707, 716, 735, 756, 830, 842, 843** (ред.); **856, 1065, 1189, 1249, 1296** (перс.)
Левченко В. **167**
Ленін В. І. **6** (перс.)
Лещенко З. **931**
Лещик О. **239**
Линник О. К. **1274** (упоряд.)
Лисенков С. Л. **267**
Литвин В. **273, 1219**
Лікарчук І. **346, 392, 1050** (упоряд.); **921, 1209** (перс.)
Ліщинер Л. **900**
Лобовик Б. **61** (ред.)
Лошакова О. **1290**
Луговий В. І. **489, 539, 541, 549, 602, 607, 660, 671, 674, 680, 750, 762, 835, 867** (ред.); **801, 810, 1141, 1148, 1171, 1176, 1206; 1220, 1229, 1239, 1254, 1269, 1273, 1288, 1318, 1350** (перс.); **1271, 1336** (відп. за вип.)
Луцький М. Г. **747** (ред.); **1257** (перс.)
Любар О. О. **295, 307, 308, 331, 405, 406, 410, 417, 425, 431** (упоряд.)
Ляшенко К. І. **364**
Ляшенко О. **806, 1221; 1101, 1134** (перс.)

М

Мадзігон В. М. **434, 810; 540, 543, 544, 548, 602, 671, 680, 711, 762, 867, [16]** (ред.); **1194, 1229, 1237, 1239, 1254** (перс.)
Мазаракі А. А. **483** (ред.); **737**
Мазоренко Д. І. (Д. Й.) **764; 837, [18]** (ред.)
Макаренко А. **560, 1139** (перс.)

Макаренко Л. Л. **1262** (ред.)
МакБрайд К. **1318** (перс.)
Максименко С. Д. **98, 416, 673, 749, [19]** (ред.); **100; 807, 1350** (перс.)
Максимович О. **199**
Малиношевська С. **1000, 1043; 1115** (упоряд.)
Маначинський О. **24**
Маноха І. П. **866** (ред.)
Манько В. **542** (ред.)
Мацьків П. **933**
Марченко Л. **218, 345, 932, 1039, 1044–1047, 1062, 1063, 1091; 1086** (підгот.)
Масол Л. **453; [6]** (ред.)
Мельник Л. Г. **400**
Меншун В. І. **329, 355, 376, 581, 798, 851, 901, 1001, 1002, 1092, 1333; [14]** (ред.); **1010** (перс.)
Микитенко О. С. **1137** (упоряд.)
Митко А. **463**
Михайленко М. **969**
Михайличенко А. **1178**
Михальченко М. І. **22** (ред.); **541, 663, 865; 850** (перс.)
Мищенко М. Д. див. Міщенко М. Д.
Мінецька І. **970, 1003, 1048, 1049, 1064, 1093**
Мірохіна Т. В. **1311** (упоряд.)
Міщенко М. Д. **20, 26, 28, 29, 32, 44, 75**
Мовчан В. **879**
Моїсєєва І. П. **1089, 1137** (упоряд.)
Моїсєєва Н. І. **[18]** (ред.)
Мороз О. О. **1078** (перс.)
Мостова Т. **96, 106, 108, 111, 300, 880, 881**

Н

Нагірна А. **510**
Нгубане Бен **950** (перс.)
Небоженко В. **26, 32**

Нестеренко Г. О. **604–606, 668, 682–687, 757–759** (ред.)
Ничкало Н. Г. **165 349, 409, 494, 564, 707, 710, 734, 764, 774, 802, 809** (ред.); **346, 392** (упоряд.); **794, 1059, 1189, 1256, 1293** (перс.); **1050, 1065; 1143** (наук. консультант)
Ніколаєнко С. М. **334** (упоряд.); **398, 436, 545** (ред.); **445; 1078, 1121, 1142, 1209** (перс.)
Ніколук Л. І. **968, 1089, 1137, 1146, 1250, 1275** (упоряд.)
Новацький Т. В. **815** (перс.)
Нох А. **1018** (перс.)

О

Овдієнко Н. **569**
Огієнко І. **1110** (перс.)
Огнев'юк В. **397, 842, 856** (ред.)
Олексієнко Б. М. **100**
Олійник В. **47; 674, 750, 835** (ред.)
Онаць О. **167**
Онищенко О. **819**
Онищенко О. С. **388** (ред.); **1209** (перс.)
Онкович Г. **489, 539**
Онышків Ю. **568**
Осипов Г. В. **17**
Осипчук Н. **903–905, 935–938**

П

Пабат В. В. **451**
Павленко Ю. В. **1114**
Павло П **734, 1127** (перс.)
Павловські Е. **1063** (перс.)
Падун Н. **346, 392, 1050** (упоряд.)
Пазиніч С. М. **337, 477, 493, 552, 554, 649, 655; 729, 754** (ред.)
Паладій М. **297**
Панасюк В. В. **484, 755** (ред.)
Панок В. Г. **147**

Панчук Н. **1066**
Папієв М. **1034, 1135** (перс.)
Парахонський Б. **24, 31**
Пасемко І. **974**
Патон Б. Є. **394, 672** (ред.); **557, 852, 1127, 1135, 1253** (перс.); **1119**
Патриляк І. К. **814**
Пашенко В. **1230** (перс.)
Петришин У. Р. **1111** (перс.)
Печера С. **371**
Пєєва С. П. **1220, 1250, 1278** (упоряд.)
Пивоваров Г. **60**
Пивоварчик І. М. **624, 1180** (упоряд.)
Пирогов Г. С. **311**
Пирожков С. **29, 36, 38; 737** (рец.)
Півняк Г. **860**
Пігоров Г. **185**
Пінчук Є. А. **736**
Плахтій В. **1296**
Побігай Л. **18**
Подлесная В. Г. **407** (перс.)
Подолян І. **345, 1039**
Подолян Л. **819**
Подставкіна А. **984** (підгот.)
Покусова О. С. **1334** (упоряд.)
Полисаєв О. П. **662**
Полохало В. **664** (ред.); **713, 1219; 1209** (перс.)
Полуріз В. І. **234, 338** (ред.)
Полушкина В. **213**
Полянський П. Б. **1118** (упоряд.)
Помиткін Е. **1237** (перс.)
Пономаренко Л. О. **794, 1153, 1220, 1275, 1293** (ред.); **1089, 1137, 1143, 1146, 1165, 1234, 1250, 1278** (упоряд.)
Пономарьов О. С. **477, 493, 552, 554, 649, 654, 655, 657, 715, 786; [18]** (ред.)
Поповкін В. **24**
Порохняк К. **1231**

Постоловський Р. М. **684**
Похресник А. **547**
Предборська І. **635, 642, 1191**
(ред.)
Приятельчук А. О. **178; 814**
(упоряд.)
Прокопенко І. **810** (перс.)
Пролеєв С. В. **551, 760**
Прохасько Ю. **59** (пер.)
Пугач А. **327, 629, 847; [11]**
(ред.)
П'ятириков С. **246** (фотогр.)

Р

Радкевич В. О. **791** (ред.); **809**
(упоряд.)
Рапіна Л. **858, 908, 909, 920,**
1007, 1176, 1184–1188, 1235–
1238, 1255, 1295, 1301, 1337,
1343; 1168, 1170, 1196, 1197,
1205, 1224, 1229, 1260 (підгот.)
Регейло І. **1069, 1239**
Резніков П. П. **337**
Решетилова О. **567**
Рибалко В. К. **83, 133, 177, 231**
(ред.)
Римаренко Ю. **56, 58, 78** (ред.)
Рогова П. І. **620** (перс.); **794,**
1089, 1137, 1143, 1146, 1153,
1154, 1165, 1220, 1234, 1250,
1275, 1278, 1293, [19] (ред.); **968**
(відп. за вип.)
Романенко В. П. **266** (ред.)
Романовський О. Г. **159, 333,**
391, 488, 546, 600, 678, 752, 836,
[13] (ред.); **1152**
Рубцов В. В. **1180** (перс.)
Руденко В. Д. **780**
Рудич Ф. М. **59** (видавець); **233,**
276
Рудько С. **1241, 1344, 1345**
Рудяков О. **1221**
Руккас А. О. **814**
Рыбалко В. К. див. Рибалко В. К.
Рябов В. **1093** (перс.)

Рябов С. Г. **75**
Рябоконт Л. **188, 506, 533, 1122**
Рябоконт Н. **1302**

С

Савенкова Л. В. **1208, 1262**
(упоряд.)
Савченко О. Я. **543, 597, 599, 866**
(ред.); **624; 1100, 1296, 1334**
(перс.)
Сазоненко Г. С. **158** (ред.)
Саух П. Ю. **442, 817, [5]** (ред.);
1189 (перс.)
Сачков Л. **161, 1123, 1219;**
1031, 1212, 1257 (перс.)
Свіженко В. **347**
Селецький П. **321**
Семендяєва Г. М. **1153**
(упоряд.)
Семенченко Н. **1242**
Семиволос П. **246**
Семиноженко В. П. **714**
Семотюк О. **59** (пер.)
Сендюков С. **4**
Серб М. **706**
Сергієнко П. П. **48**
Сергійчик В. **1194** (перс.)
Сисоєва С. О. **159, 599, 677,**
716, 735, 756, 830, 842, 843
(ред.); **856** (упоряд.); **1152;**
1153, 1189, 1249, 1296 (перс.)
Ситник П. К. **21, 23, 26, 31, 32, 75**
Сігаєва Л. **1189**
Сіпко К. **1303**
Скиба М. Є. **802** (ред.)
Скопенко В. **945** (перс.)
Слюсаревський М. М. **98, 601,**
673, 679, 749, 753 (ред.)
Сміт Р. Г. **914** (перс.)
Сніцарьова Д. **979, 1008**
Сокол В. **1241, 1344, 1345**
Соколова І. В. **856** (упоряд.)
Соловійов В. **134, 1107**
(фотогр.); **1124**
Солодовник О. **1243**

Стариков І. М. **809** (упоряд.)
Стельмах Н. А. **1234, 1250, 1278**
(упоряд.)
Стендарт Т. **1289** (перс.)
Степанкова Т. **64** (ред.)
Степко М. Ф. **230** (відп. за вип.);
387, 389, 398; 397, 545, 660 (ред.)
Стус Д. **525**
Суліма Є. **1239** (перс.)
Суліма С. М. **751** (ред.)
Суржик Л. **154**
Сухомлинська О. В. **767; 1154**
(наук. консультант)
Сухомлинський В. О. **95, 97,**
106, 123, 128, 421, 1100, 1154,
1161, 1162 (перс.)
Сытник П. К. див. Ситник П. К.

Т

Табачник Д. **54, 71, 276, 324,**
339, 394, 713, 714, 797, 801,
1347; 664, 747, 779, 831, 834, [1]
(ред.); **992, 1212, 1223, 1228,**
1229, 1240, 1243, 1245, 1257,
1295, 1344 (перс.)
Таланова Ж. **1244, 1245, 1305**
Таланчук П. **1142, 1209** (перс.)
Таран Ю. **185**
Тарапов И. Е. **[15]** (ред.)
Тарасенко Г. С. **1311**
Тарасова Н. І. **1262** (упоряд.)
Тверезовська Н. **542** (ред.)
Тebbс Т. Дж. **1303** (перс.)
Терепищій С. О. **590** (ред.)
Тесленко І. **848, 849**
Тимошенко В. **354**
Титаренко Т. М. **749** (ред.)
Ткаченко В. М. **54, 65, 68, 71, 82,**
101, 170, 276, 324, 386, 520, 651,
763, 787, 812, 818, 1156
Ткаченко Л. І. **940, 941, 980, 1009,**
1070–1072, 1089, 1095–1099, 1125–
1130, 1146, 1157–1163, 1174, 1175,
1189, 1190, 1217, 1218, 1246–1249,

1331, 1348–1351; 1134 (підгот.);
1250 (перс.)
Ткаченко П. **981**
Товажнянський Л. Л. **333, 391,**
488, 546, 600, 678, 752, 836, [13]
(ред.)
Токак Г. **1194** (перс.)
Толстоухов А. В. **330**
Томенко М. В. **576**
Топузов О. **1354**
Тоуфігі Дж. **1020** (перс.)
Тронецько П. Т. **137** (перс.)
Троценко О. **354**
Тумаркіна І. **192**
Тюрк Д. **1228** (перс.)

У

Удод О. А. **779** (ред.)
Ушинський К. Д. **1136, 1171**
(перс.)

Ф

Фандеєв О. **151**
Федоренко Є. **974** (перс.)
Фесик О. **1255**
Ф'єскі П. **876** (перс.)
Філарет **1262** (перс.)
Філіппов В. **985, 996** (перс.)
Фішер К. **1245** (перс.)

Х

Хатамі М. **945** (перс.)
Хлебнікова Т. **1054–1056**
Хо Сун Чьол **1203, 1204** (перс.)
Хоменко М. **1124, 1256** (перс.)
Храмов Ю. О. **1114** (ред.)

Ч

Чебикін О. Я. **624, 1180** (перс.)
Челпанов Г. І. **866** (перс.)
Чиж І. **285**
Чижевський Б. Г. **334** (упоряд.)

Ш

- Шаблій А. **792, 1281** (наук. консультант)
Шайгородський Ю. **850** (упоряд.)
Шаран П. **34**
Шаров І. **261, 382, 452, 777, 967, 1041, 1085**
Шаталов **440** (перс.)
Шашкова Л. О. **838** (ред.)
Швидка Л. **1287**
Шевнін О. **1256**
Шевченко В. **694, 882; 1099, 1256** (перс.)
Шевченко Г. **694, 1233** (перс.)
Шемшученко Ю. С. **63** (ред.)
Шеремет Г. **380**
Шеремет Ю. А. **591** (ред.)
Шестакова Т. В. **1208** (упоряд.)
Шестоपालюк О. В. **1311** (перс.)
Шиловцев Ю. **46**
Шинкарук В. Д. **387, 389; 676** (ред.)
Шинкарук В. І. **442, 631, 704, 783, 828, 1127** (перс.)
Шкляр Л. Є. **276**
Шльосек Ф. **536, 824** (ред.); **767; 1063, 1082, 1332** (перс.)
Шоробура І. **1296** (перс.)
Шпиталь І. **1100**
Шрамко Я. В. **757** (ред.)
Штома Л. М. **794, 1143, 1293** (упоряд.)
Шулікін Д. **1074, 1101–1105, 1133, 1257, 1258; 1094** (підгот.)
Шумілкін В. А. **391** (ред.)
Шунько О. **1303**

Щ

- Щербак О. **1059** (ред.)
Щербань М. **238**
Щербатенко І. **[16]** (ред.)

Ю

- Юрченко І. **[7]** (ред.)
Ющенко В. **1073, 1127, 1192** (перс.)

Я

- Яковлева М. Б. **809** (ред.)
Янукович В. **1357**
Ярмаченко М. Д. **594** (ред.); **870**
Яроцький П. **77, 131, 223, 269** (ред.)
Яцик П. **344**(перс.)

В

- Bednarczyk H. **553** (ред.)
Bratczuk A. **767**

L

- Lewowicki T. див. Левовицький Т.

N

- Nikitorowicz J. **843** (ред.)
Nikolajyenko S. див. Николаєнко С.
Nyczkało N. див. Ничкало Н.

P

- Pawło II, Jan див. Павло II

R

- Rodiuk I. **535, 553**

S

- Sysojewa S. див. Сисоєва С. О.
Szlosek F. див. Шльосек Ф.

Z

- Zimny J. **734** (ред.)

Алфавітний покажчик назв праць В. Г. Кременя та праць за редакцією вченого

Академік Василь Кремень: У революції – юне обличчя **403**
Академіки АПН [України] в очікуванні загальних зборів **277**
Академія і формування національної системи освіти **102**
Академія має достатній науковий потенціал, щоб модернізувати освіту **419**
Академія педагогічних наук має бути Академією розвитку людини **437**
Академія педагогічних наук України: перші здобутки і перспективи **494**
Аксіологічний зміст спрямованості національної освіти в Україні **768**
Актуальна подія **769**
Актуальні проблеми філософії соціального управління **554**
«Алло, Кремень слухає...» **134**
Антарктика: зберегти еталон середовища **343**
Артеківські діалоги – 2009 **612**
Архітектоніка сучасного суспільного організму **103**

Барометр – к ненастью 21

Без прийняття змін до Закону «Про вищу освіту» держава зазнає інтелектуальних втрат **278**
Без реформи освіти не розбудуємо державу **104, 135**
Без риторики – до прагматичного партнерства **37**
Біла книга національної освіти України **613, 681, 738** (ред.)
Біла книга самодостатньої особистості **614**
Біля витоків синергетичного мислення **839**
Болонський процес: зближення, а не уніфікація **279**
Будь-які зміни завжди сприймаються по-різному **181**

В Україні такої енциклопедії з освіти не було 555

В умовах прийому до ВНЗ є зміни **280**
Вагомий внесок **770**
Важкі уроки століття **386** (рец.)
Важлива умова подальшого розвитку людини або духовно-моральний вимір людиноцентризму **615**
Веління часу – плекати національну гордість у молоді **84, 105**
Вельмишановне товариство, професорсько-викладацький складі, співробітники університету, студенти – всі учасники нашого зібрання! **556**
Вельмишановний Борисе Євгеновичу! **557**

Взаємозв'язок і взаємовідношення феноменів інтелекту і інтелек-
тності **616**

Вибори до Верховної Ради України: Досвід та уроки **35**

Вибори: чи є вибір? **617**

Вибрані педагогічні праці [Є. С. Березняка] **594** (ред.)

Виклик часу: до концепції стратегічного розвитку України **38**

Вимога часу – модернізація освіти **281**

Виростити демократичне покоління **438**

[Виступ В. Г. Кременя на парламентських слуханнях з питань
розвитку інформаційного суспільства в Україні у Верховній. Раді
України, 21 вересня 2005 р.] **439**

[Виступ В. Кременя на урочистому засіданні з нагоди Міжнарод-
ного дня толерантності, 15 листоп. 2001 р.] **182**

Виступ В. Г. Кременя, президента Національної академії педаго-
гічних наук України **689**

[Виступ на V з'їзді профспілки працівників освіти і науки
України] **136**

[Виступ на слуханнях «Удосконалення законодавчого забезпе-
чення розвитку вищої освіти в Україні в контексті підготовки
нової редакції Закону України «Про вищу освіту» у Комітеті
Верховної Ради України з питань науки і освіти, 18 черв. 2008 р.]
618

[Виступ на четвертому Міжнародному конкурсі з української мови
ім. Петра Яцика] **344**

[Виступ на VI Всеукраїнських педагогічних читаннях «Василь
Сухомлинський і сучасність», Харків] **106**

Вища галузева наукова установа України **495**

Вища освіта в соціокультурних змінах сучасності **496**

Вища освіта в Україні **398, 430** (ред.)

Вища освіта: європейський вимір та українські перспективи **664** (ред.)

Вища освіта і наука – пріоритетні сфери розвитку суспільства
у XXI столітті **236, 282**

Вища освіта і наука: пріоритетні сфери розвитку суспільства
у XXI столітті **283**

«Вища освіта стає обов'язковим етапом у житті людини» **237**

Вища освіта України [темаг. дод.] **537** (ред.), **538** (ред.), **595** (ред.) –
598 (ред.), **665** (ред.), **666** (ред.), **739** (ред.), **740** (ред.), **866** (ред.)

Вища освіта України і Болонський процес **387** (ред.)

Вища освіта України: стан та тенденції **176** (ред.)

Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та
перспективи розвитку. Автономна Республіка Крим **604, 667** (ред.)

Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Волинська область **668** (ред.)

Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Дніпропетровська область **757, 825** (ред.)

Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Житомирська область **605, 669** (ред.)

Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Запорізька область **606, 670** (ред.)

Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Івано-Франківська область **682, 741** (ред.)

Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Миколаївська область **683, 742** (ред.)

Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Рівненська область **684, 743** (ред.)

Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Тернопільська область **758, 826** (ред.)

Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Херсонська область **685, 744** (ред.)

Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Хмельницька область **686, 745** (ред.)

Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Черкаська область **687, 746** (ред.)

Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Чернівецька область **759, 827** (ред.)

Від «кіоскової» психології – до освіти протягом життя **284**

Від учителя до академіка **137**

Від учителя залежить майбутнє України **404**

Відверті запитання, чіткі відповіді **238**

Відданість науці, істині, духовності **690**

Віддаючи пріоритет освіти й науці **138**

Відзнака Шаталова **440**

Відзначаємо свої ювілеї плідною працею: 50 кроків за 10 років! **558**

Відкрита студія **285**

[Відповіді на запитання журналістів] **345**

Відтворення кваліфікованих трудових ресурсів країни залежить від ефективного функціонування професійно-технічної освіти **286**

Вітальне слово Василя Кременя **619**

Вітальне слово читачам наукового журналу «Порівняльна професійна педагогіка» **771**

[Вітання директора ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського
Павлі Іванівні Роговій з урочистою подією – 10-річчям від дня
заснування бібліотеки] **620**

Вітчизняне краєзнавство: стратегічні орієнтири сучасної освітньої
парадигми **772**

Віхи просвітительства: до 60-річчя заснування Т-ва «Знання»
України **559**

Влада сірості: Утопія та реальність передвиборних обіцянок **441**
«Возлюби... і самого себе» **139**

Все життя я ставлю собі надзавдання **107**

Вступне слово [до кн. «Освіта України : нормат.-прав. док.»] **183**

Вступне слово [до кн. «Профтехосвіта України, ХХ століття»] **346**

[Вступне слово] [до кн. «Україна наукова»] **691**

[Вступне слово на загальних зборах АПН України] **85**

Вступне слово президента АПН України **621**

Вступне слово про академіка В. І. Шинкарука **442**

*Входження людини у світ науки і культури в умовах глобалізації
840

Вчитель у нас – це духовна і соціальна опора і учня, і суспільства **108**

Гідну відповідь викликам ХХІ століття **443**

Главное, чтобы ребенок учился самостоятельно мыслить **184**

Глибинні ідеї Антона Макаренка **560**

Глобалізаційний вимір раціональності **497**

Глобалізаційні виклики національній ідентичності й освітні
перспективи **692**

Головний капітал України – її науковий потенціал **347**

Готовність до змін **693**

Готувати еліту прориву **185**

Гуманітарна педагогічна парадигма вищої освіти **489, 539** (ред.)

Гуманітарна політика для України: стратегічний вибір **55**

Гуманітарна політика: звична і несподівана **773**

Гуманітарний аспект процесу державотворення в Україні **63**

ХХІ сторіччя: нова освітня політика **287**

Дванадцять балів проти принижень та зневіри **239**

Демографічна ситуація **64**

Держава та українське суспільство: стан і проблеми соціогума-
нітарного розвитку **64**

10 років Державній науково-педагогічній бібліотеці ім. В. О. Су-
хомлинського **622**

10 років Науково-дослідному Інституту духовного розвитку людини **623**

Деякі питання формування особистості професіонала в контексті вимог сучасного суспільства **498**

Дистанційна освіта – перспективний шлях розв’язання сучасних проблем розвитку професійної освіти **288**

Дитиноцентризм – провідна лінія сучасної освіти **561**

Диференціація навчання на різних ступенях загальної середньої освіти: теорія, практика, перспективи **671** (ред.)

Дійовий фактор суспільного розвитку та інтеграції в європейське співробітництво **348**

Діти мають бути самостійними **444, 499**

Для максимальної самореалізації людини **841**

Для чого навчання, що не формує особистість? **500**

[До читачів журналу] **109**

До читачів польсько-українського, українсько-польського щорічника «Освітологія» **842**

До читачів польсько-українського, українсько-польського щорічника «Професійна освіта: педагогіка і психологія» **349**

До ювілею Галини Шевченко: постать жінки-керівника у вітальних словах вчених, колег, учнів і друзів **694**

Добрий початок – половина успіху **186**

Домінанти вчительського фаху **110**

Донецька область: [Привітання освітянам Донец. області з високими здобутками] **350**

[Доповідь і відповіді на запитання на дні уряду у Верховній Раді України «Про стан і перспективи розвитку професійно-технічної освіти в Україні, 11 березня 2003 р.»] **289**

Доповідь міністра освіти і науки України Василя Григоровича Кременя на II Всеукраїнському з’їзді працівників освіти **187**

Доповідь міністра освіти і науки України Василя Кременя [на дні уряду у Верховній Раді України, 8 червня 2004 р.] **351**

Доповідь міністра освіти і науки України Василя Кременя на підсумковій колегії МОН [України] 16 серпня 2002 року **240**

Доповідь міністра освіти і науки України Василя Кременя на підсумковій колегії Міністерства освіти і науки України 21 серпня 2003 року **290**

Доповідь міністра освіти і науки України В. Кременя на 32-й Генеральній конференції **291**

[Досвід освітян м. Тернополя – увазі педагогічної громади України] **695**

II Всеукраїнський з'їзд працівників освіти, 7–9 жовтня 2001 року **221** (ред.); **266** (ред.)

Другий український педагогічний конгрес **484** (ред.)

Думка академіка **292**

[Думки Василя Кременя щодо розбудови освіти в Україні] **445**

Думки на межі літ **293**

*Духовність і культура суспільства визначаються розвитком освіти **843**

Духовність нації: перші кроки до полілогу **140**

Духовно-моральний вимір людиноцентризму **774**

Екзистенційні виміри філософсько-антропологічного пізнання: творча спадщина В. Шинкарука **828** (ред.)

Еліта: витоки, сутність, перспектива **760, 829** (ред.)

«Еліта, інтелігенція – провідники нації» **111**

Еліта: пролегомени **760**

Енергія інтелекту **775**

Енциклопедія освіти **562, 599** (ред.)

Етнокультурні «сюжети» нових законопроектів України **56**

Європа як універсум **57**

Єдність завдань модернізації і стабільності – запорука розвитку вищої школи в Україні **141**

Єдність завдань реформування й забезпечення стабільності – запорука розвитку вищої освіти **142**

Єдність завдань реформування й забезпечення стабільності – запорука розвитку вищої школи **143**

Життєве кредо Івана Зязюна **563**

Жодний національний рух не гарантує демократичної політики **65**

Журналу «Професійно-технічна освіта» **86**

Журналу «Українська література в загальноосвітній школі» **112**

З виступів делегатів з'їзду **696**

З доповіді міністра В. Г. Кременя **241**

«За межею пішохідної доступності до шкіл – 245 тисяч дітей» **188**

За покликом душі **624**

«Забезпечимо пріоритетність освіти заради дітей, заради країни» **144**

Забезпечувати рівний доступ до якісної освіти **352**

Завдання академії – максимально сприяти модернізації освіти в Україні **776**

Загальноцивілізаційні зміни **405**

Загрози національній безпеці в гуманітарній сфері **66**

Заключне слово В. Кременя, президента АПН України [на розширеному засіданні Президії АПН України, 12 трав. 1999 р.] **113**

Заключне слово Міністра освіти і науки України В. Г. Кременя [на II Всеукраїнському з'їзді працівників освіти] **189**

Заключне слово Президента АПН України Василя Кременя на загальних зборах АПН України **190**

Закон України «Про вищу освіту» **267** (ред.)

Запорука конкурентоспроможності **446**

Запровадження 12-річної загальної середньої освіти в Україні: проблеми та шляхи їх подолання **747** (ред.)

Заради миру на землі **353**

Засадничі положення державної освітянської політики **145**

Захист права дітей на якісну освіту **447**

Зберегти в освіті все те добре, що маємо, і разом з тим досягти якісно нового її стану **191**

Здобутки та перспективи середньої освіти **294**

Зміст освіти й дидактична стратегія **114, 295, 406**

Зміцнювати науковий фундамент освітньої модернізації **844**

Знай, люби і бережи природу **354**

«Знання»: традиції і сучасність (1948 – 2004) **388** (ред.)

Знання – фундамент життя. Василь Кремень **777**

Золота книга української еліти **222** (ред.)

Зробити людину успішною й забезпечити системний прогрес суспільства **448**

Зроблено чимало. А могли б більше **355**

Изучать жизнь без предвзятости **4**

Индивидуализация личности и коллективность **5**

Индивидуальное и коллективное: антиподы или стороны одной медали? **1**

История философии **231, 268** (ред.)

«...**І світло** совісті ознаменує поступ» **146**

«...**І універсальність** підготовки випускника, і його адаптованість до ринку праці» **296**

Ідейно-теоретичні джерела і генезис поглядів В. І. Леніна на колективістську сутність соціалізму **6**

Ідеологія і цілісність української держави **22**
Інноваційна людина: Україна на шляху європейської інтеграції **501**
Інноваційна, самодостатня людина як мета інноваційної освіти **449**
Інноваційний вектор в освіті як виклик часу **697**
Інноваційний стиль мислення людини як вимога часу **698**
Інноваційні перетворення як передумова сучасного прогресу **625**
Інноваційність і освіта **450, 626, 845**
Інноваційність як вимога часу **700**
Інновація – alter ego глобалізації **778**
Інновація в контексті науки і освітньої практики **564**
Інтеграція педагогічної науки та освіти як ключовий фактор формування людини знаннєвого суспільства **565**
Інтелект працює краще, якщо він надійно захищений **297**
Інтелектуальна власність: теорія і практика інноваційної діяльності **434**
Інтелектуальна еліта в контексті людиноцентризму **701**
Інтелектуальна еліта як умова суспільства знань: проблеми становлення **761**
Інтелігенція в контексті соціального розвитку держави **451**
[Інтерв'ю з міністром освіти і науки В. Г. Кременем] **147**
Інтерв'ю з міністром освіти і науки України В. Г. Кременем **356, 452**
[Інтерв'ю Л. Масол з В. Кременем] **453**
[Інтерв'ю під час перебування у Бучанській школі-інтернаті] **148**
Інтерв'ю редакторів педагогічних видань з міністром освіти і науки України Василем Кременем **298**
Інтересам дошкілля – увагу держави **779**
Інформатизація освіти – провідний напрям підвищення результативності навчального процесу **780**
Інформаційне середовище в контексті людиноцентризму **566**
Інформаційне середовище – криза культури чи нове буття? **702**
Інформаційно-комунікаційні технології в освіті і формування інформаційного суспільства **454**
Інформаційно-телекомунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи **485** (ред.)
Історія релігії в Україні **61** (ред.), **77** (ред.), **131** (ред.), **223** (ред.), **269** (ред.)
Історія української школи і педагогіки **331** (ред.), **431** (ред.)
Історія філософії **272**

К обществу знаний – через совершенствование системы образования **407**

«К сожалению, у нас есть еще школы, где никто из преподавателей компьютера в глаза не видел. Но мы стараемся изменить положение» **192**

Кавалерійська атака чи виважені кроки? **23**

Категорії особистості та професіоналізму в сучасному просторі **627**

Качественное образование: требование XXI века **455**

Класичний університетський підручник з історії економічних учень **482** (рец.)

Ключова роль у розвитку людського потенціалу **703**

Ключові завдання: утвердження пріоритетності і модернізація освіти **193**

Ключові проблеми розвитку загальної середньої, дошкільної, позашкільної та професійно-технічної освіти **149**

«... Кожен етап освіти – частинка життя людини...» **502**

Кожна дитина повинна мати можливість для всебічного розвитку **242**

Коллективность и индивидуальность: судьба одной из ключевых социалистических идей **2**

Коллективность и индивидуальность: цивилизационный срез проблемы **7**

Компетентісний принцип освіти: «навчитися жити разом» **763**

Конспект на майбутнє **194**

«Конституція провела історичну межу» **67**

Концепції сучасного природознавства **336**

Креативи інноваційного стилю мислення: реалії і сподівання **628**

Василий Кремень: «Быть лидером, а не пастухом» **503**

Василий Кремень: «Демократия не там, где демократично избрана власть, а там, где общество исповедует ее ценности» **568**

Василий Кремень отменит сессию... **299**

Василь Кремень: «А Україна приростатиме потужним інтелектом» **846**

Василь Кремень: «Біла книга національної освіти України – перший крок до започаткування традиції періодичного моніторингу, прогнозування тенденцій і пректування практичних заходів у контексті реформування вітчизняної сфери освіти» **629**

Василь Кремень: в XXI століття життя ставить нові вимоги перед самою людиною **567**

Василь Кремень: Головне завдання сучасного етапу розвитку освіти – це приведення її у відповідність із потребами людини XXI століття **357**

Василь Кремень закликав об'єднатися всім, щоб піднятися на ту висоту, яка відповідала б XXI століттю **195**

Василь Кремень: «Любов і повага до людини в суспільстві починається з дитиноцентризму в освіті» **504**

Василь Кремень: «Людина розумна у ХХІ столітті – це людина, яка постійно навчається» **569**

Василь Кремень: модернізація освіти – сьогодні і завтра **300**

Василь Кремень: Найбільша проблема нашої освіти – це нездатність дитини застосовувати знання на практиці **781**

Василь Кремень: нам треба розпізнати сутність дитини **630**

Василь Кремень: «Освіта, підготовка молоді до життя завжди були і є найактуальнішими завданнями сучасності» **847**

Василь Кремень: Результати роботи системи освіти минулого року дають можливість сподіватися на розвиток усіх освітянських напрямів **301**

Василь Кремень: Робота АПН спрямована на те, щоб освіта в Україні була на європейському рівні **505**

Василь Кремень: Студентів, відрахованих з політичних мотивів, поновлено **358**

Василь Кремень: «Трасекторія мого життя не була випадковою» **506**

Василь Кремень: У нас поки що авторитарна педагогіка, характерна не лише для середньої, а й для вищої школи **848**

Василь Кремень: Цього року вперше повною мірою виконується програма комп'ютеризації сільських шкіл **302**

Василь Кремень: Часто можна почути: є школа – є село, нема школи – нема села. Але хочу спитати: школа існує для села чи для дитини? **782**

Василь Кремень: Я з дитинства хотів стати порядною і самодостатньою людиною **507**

Василь Кремень: Homo Sapiens, людина розумна – це за великим рахунком, людина, яка постійно навчається **849**

Кримськотатарська проблема і шляхи її вирішення **24**

Культурні знання – запорука майбутнього **115**

Культурні знання і освіти має стати складовою української національної ідеї **116**

Культурно-історична спадщина Польщі та України як чинник розвитку полікультурної освіти **830** (ред.)

Ленинская концепция социалистического строительства и перестройка **3**

Лист міністру **359**

Логіка **337**

Луганська область **196**

- Людина в трансформаціях «економізму»: утопії і реальність **783**
«Людина ХХІ століття навчається все життя...» **303**
Людина і освіта у вимірах економічної цивілізації **456, 508**
Людина і світ **178, 224** (ред.)
Людина через призму суспільства **39**
Людина, яка зробила сама себе **850**
Людиновимірна сутність філософських поглядів академіка В. І. Шинкарука **631**
Людиновимірний смисл філософських поглядів В. І. Шинкарука **704**
Людиноцентризм в освіті: сучасний напрям розвитку духовності нації **457, 509**
Людиноцентризм в освіті: філософія нових підходів **458**
Людиноцентризм в освітній діяльності: традиції і нові вимоги **459**
Людиноцентризм – основа національної доктрини розвитку освіти в Україні **360**
Людиноцентризм як домінанта вирішення нагальних проблем сучасної філософії освіти **460**
«Людиноцентризм як домінанта соціокультурних вимірів людського буття» **748** (ред.)
Людиноцентризм як стратегія національного освітнього простору **784**
Людиноцентризм як філософія творення українського суспільства **461**
*Людська діяльність як об'єкт філософської рефлексії **785**
Людське спілкування як сфера філософської рефлексії **786**
- «**Майбутнє** – за індивідами, які активно мислять, які зуміють умонтуватися в системи штучного розуму» **510**
Мала енциклопедія етнології та етнографії **62** (ред.)
Матеріали ІІІ Всеукраїнського з'їзду працівників освіти **831** (ред.)
Методологічні засади модернізації освітньої галузі України **304**
«Ми всі повинні усвідомлювати пріоритет знань» **150**
Ми зацікавлені у співпраці з неурядовими аналітичними центрами **305**
«Ми повинні якнайшвидше зробити все можливе для зміни авторитарної педагогіки "педагогікою толерантності» **243**
Мистецька освіта: зміст, технології, менеджмент **540** (ред.)
Мігранти: в чужій далекій стороні **787**
Міжнародні відносини та зовнішня політика, 1980–2000 роки **179**
Міст через «цивілізаційний розлам»: Ким ми були? Ким ми є? Ким ми хочемо бути? **462**
Модернізація вищої школи України в контексті принципів Болонської декларації **361**

Модернізація освіти в контексті інноваційних тенденцій розвитку суспільства **632**

Модернізація освіти – важливий чинник соціального, економічного і політичного розвитку України **197**

Модернізація системи вищої освіти: соціальна цінність і вартість для України **541** (ред.)

Модернізація системи освіти як важливий чинник інноваційного розвитку держави **306**

Модернізація української системи освіти як теоретико-філософська і практична проблема **736** (наук. консульт.)

Модернізуємо систему освіти заради держави і кожного її громадянина **851**

Молодь і майбутнє України **788**

Молодь як сьогодення і майбутнє України **789**

«Мы не должны идти в Европу как бедные родственники!» **570**

На міцному фундаменті стоїть педагогічна наука **511**

На ринку праці в ціні не липовий диплом, а професіоналізм **151**

Навіщо навчатися 12 років? **705**

Найближчими роками треба подвоїти фінансування вищої освіти України **362**

[Найвагоміші здобутки, перспективні завдання та плани НАПН України] **790**

«Нам треба подивитись дітям в очі» **152**

Напутнє **87**

Наука продукує нові знання, освіта їх олюднює **571**

Наукова діяльність АПН України в 2006 році та завдання на 2007 рік **512**

Наукова та організаційна діяльність АПН за звітний період **244**

Наукове забезпечення вищої освіти України в XXI столітті **198**

Наукове забезпечення освіти **408**

Наукове забезпечення розвитку освіти в Україні **409**

Науковий потенціал України. Київський літопис XXI століття **672** (ред.)

Науковий часопис Національного університету імені М. П. Драгоманова. Сер. 22 : Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін **832** (ред.)

Наукові студії із соціальної та політичної психології **673** (ред.), **749** (ред.)

Науково-освітній потенціал нації: погляд у XXI століття **273**

Науково-технічний розвиток **64**

Національна академія педагогічних наук України **706, 791, 792**

- Національна доктрина розвитку освіти **245**
Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні **762, 833** (ред.)
Національна ідентичність – невблаганна вимога часу **633**
Національна освіта як соціокультурне явище **117, 307, 410**
Національний освітній глосарій: вища освіта **834** (ред.)
Національні меншини (шляхи розв’язання проблем) **58**
Національно-духовне в контексті глобально-раціонального **793**
Наш гість – Василь Кремень **463**
«Наши страны может разъединить только собственная глупость» **199**
«Не бачу альтернативи змінам» **246**
Не модно вчитись «на когось»: Освіта в контексті суспільства знань **464**
«Не можу уявити своє життя і свою діяльність поза турботою про освіту» **247**
Нелля Григорівна Ничкало – провідний вчений у галузі професійної педагогіки **794**
Неперервна освіта – стратегічний ресурс **200**
Неперервна професійна освіта: Філософія, педагогічні парадигми, прогноз **274, 332** (ред.)
Нова доба нового прагне діла **153**
Новий етап модернізації вищої освіти: осучаснення і оновлення **513**
Нових наукових звершень в ім’я України! **852**
Нові вимоги до освіти, до вчителя **411**
Нові вимоги до якісної освіти **465**
Нові технології навчання **486** (ред.)
Нові часи – нові знання, нові підходи **363**
Новій Україні – освічене громадянське суспільство **634**
Новий міністр образования и науки определяет приоритеты **154**
- О состоянии** и направлениях развития высшей школы в Украине **155**
«Обговорення завершено. Огляд починаємо. А процес – триває» **412**
Олюднення знань **364**
Організаторам, учасникам, гостям виставки «Сучасні заклади освіти – 2012» **853**
Орієнтири на майбутнє: Росія – Україна – Білорусь: чи можливий східнослов’янський трикутник? **50**
Орієнтири на перспективу **68**
Освіта без рожевих окулярів **201**

Освіта в ХХІ столітті стає пріоритетом у будь-якому суспільстві, в будь-якій державі **248**

Освіта в контексті соціокультурних змін **572**

Освіта в контексті сучасних соціокультурних змін **514, 573, 707**

Освіта в контексті сучасних цивілізаційних тенденцій та історичних викликів **635**

Освіта в контексті цивілізаційних змін : освіта – ХХІ століття **708**

Освіта в структурі цивілізаційних змін **795**

Освіта в структурі цивілізаційних змін: актуальні проблеми **709, 796**

Освіта в Україні **202, 308**

Освіта в Україні: стан і перспективи розвитку **203**

Освіта в умовах інноваційного розвитку суспільства **710**

Освіта: виклики сьогодення **797**

Освіта ХХІ століття – на шляху реформ **249**

Освіта дорослих: німецький набуток **798**

Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи **674 (ред.), 750 (ред.), 835 (ред.)**

Освіта зорієнтована на перспективу **156**

Освіта і наука в Україні **230 (відп. за вип.)**

Освіта і наука в Україні – інноваційні аспекти: Стратегія. Реалізація. Результати **399**

Освіта і наука визначають авторитет держави **250, 251, 309**

Освіта і наука: інноваційний аспект **799**

Освіта і наука України: шляхи модернізації (факти, роздуми, перспективи) **275**

Освіта і наука – фундамент соціально-економічного та науково-технологічного розвитку **157**

Освіта і система виховання повинні переорієнтуватися на формування у людей інноваційного типу мислення **466**

Освіта і суспільство в парадигмі синергетичного мислення **854**

Освіта і сучасні цивілізаційні зміни **711, 712**

Освіта має визначити розвиток духовності й культури **800**

Освіта наших дітей **88**

Освіта повинна готувати справжніх фахівців і свідомих патріотів **413**

Освіта у вимірах методології синергетики **855**

Освіта України в контексті знаннєвого суспільства **414**

Освіта України за роки незалежності: стан, факти, події **227 (ред.)**

Освіта України: Інформ.-аналіт огляд **225 (ред.)**

Освіта України: Нормат.-правові док. **226 (ред.)**

Освітня ідеологія і політика в Україні і світі **118**

Освітня політика у контексті соціал-демократичних цінностей **310**

Освітнянський простір: варіанти розвитку шкільної освіти 713
Освітнянський простір і соціальна робота в Україні: сучасна парадигма взаємодії 365
Освітнянський простір: точки уваги педагогічної громади 714
Освітнянські керівники про актуальне: міркування, переконання, погляди 801
Освітнянські керівники у помаранчевій революції: від школи до МОНУ 415
Освітнянські обрії: реалії та перспективи 542 (ред.)
Основи етнодержавознавства 78 (ред.)
Основи філософських знань: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство 550
Основні вектори філософії спілкування 715
Основні завдання Академії педагогічних наук 252
Основні завдання на виконання рішень II Всеукраїнського з'їзду працівників освіти та Указу Президента України «Про додаткові заходи щодо забезпечення розвитку освіти в Україні» 204
Основні засади розвитку вищої освіти в Україні в контексті Болонського процесу 389 (ред.)
Основні напрямки трансформації політичної системи України 59
Основные направления дальнейшего осуществления социально-политических и экономических реформ в России 17
Особистісно розвивальне навчання як науковий пріоритет 89, 119
Особистість в освітній системі 416
Особистість в освітньому просторі сучасної цивілізації 802
Особистість у сучасній цивілізації : освітній контекст 636
Особистість учителя в сучасних соціокультурних контекстах 515
От формально-бюрократической коллективности к коллективности демократической 16
Охорона здоров'я 64
Охорона інтелектуальної власності в Україні 232

Парадигма інноватизации и программы подготовки элиты прорыва 311

Партии Украины: кто есть кто? 40

Партия власти, возможно, будет социал-демократической 51

Педагогіка вищої школи 607, 675 (ред.)

Педагогіка духовності 684

Педагогічна і психологічна науки в Україні 543 (ред.), 867 (ред.)

Педагогічна майстерність: новаторська ідея 130 (рец.)

Педагогічна наука: час методологічної рефлексії 90, 120

Педагогічна освіта в контексті цивілізаційних змін **516**
Педагогічна освіта в сучасному суспільстві **517**
Педагогічна освіта в Україні: сучасні проблеми і перспективи **716**
Педагогічна освіта України – важливий чинник підвищення ефективності навчання **417**
Педагогічний поступ Херсонського краю **685**
Педагогічні здобутки Миколаївщини **683**
Педагогічні здобутки Черкаського краю **687**
Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи **544** (ред.)
Педагогічні надбання Івано-Франківщини **682**
Педагогічні розписи Поділля **686**
Перебудова і колективістська сутність соціалізму **8**
Передмова [до кн. «Диференціація навчання на різних ступенях загальної середньої освіти: теорія, практика, перспективи»] **637**
Передмова [до кн. «Психологія на перетині тисячоліть»] **91**
Передне слово [до кн. «Академік із Сахнівки»] **576**
Передне слово [до кн. «Перспективні освітні технології»] **158**
Передне слово [до кн. «Тадеуш Левовицький – учений, педагог, громадський діяч»] **856**
Перспективи розвитку освіти на 25 років **205**
Перший крок щодо профілізації старшої школи буде зроблено наступного навчального року **312**
Першочергові проблеми АПН України **418**
Підвищення ефективності вищої освіти і науки як дійового чинника суспільного розвитку та інтеграції в європейське співтовариство **313**
Підвищувати конкурентоспроможність вітчизняної освіти в умовах глобалізації **803**
Підготовка вчителя в умовах переходу загальноосвітньої школи на новий зміст, структуру і 12-річний термін навчання **314**
Підготовка вчителя у контексті сучасних вимог до розвитку особистості **518**
Підготовка творчої індивідуальності як основне завдання освітньої системи XXI століття **159**
Підняти освіту не можна, не піднявши авторитет учителя **92**
Підсумки минулого навчального року, завдання на рік новий **315**
Підсумки розвитку загальної середньої і професійно-технічної освіти в Україні **316**
Підсумки розвитку загальної середньої і професійно-технічної освіти у 2002–2003 навчальному році та завдання на 2003–2004 навчальний рік **317**

Плідна співпраця **804**
Побудова сучасної школи – справа її керівників **805**
Погоду диктує Сибір?.. **41**
Політологія: наука о політике **99**
«Політику розширення доступу до вищої освіти слід продовжувати» **366**
Політична безпека України: концептуальні засади та система забезпечення **80**
Політична система сучасної України: особливості становлення, тенденції розвитку **233**
Політична стратегія України: Порівняльні перспективи **42**
Політичне рішення: механізм прийняття **49**
Політичні партії в дзеркалі громадської думки **25**
Політичні партії України: порівняльний аналіз програмних документів **19**
Політологія **234, 338**
Політологія: наука про політику **180, 228** (ред.), **235, 270** (ред.), **608**
Попереду велика робота! **93**
Посилювати методологічний, науково-методичний супровід європейської інтеграції національної освіти України **717**
Поступ до нової філософії освіти в Україні **253**
Праці з філософії політики **48** (рец.)
Презентація досвіду роботи переможців конкурсу «Первоцвіт» **806**
Президентові Польсько-Українського товариства, професору, доктору хабілітованому Хенрику Беднарському **367**
Приватні школи потрібні суспільству **519**
Привітання [з нагоди виходу в світ першого номера наук. й громад.-інформ. ж-лу «Вісник Укр. відділення Міжнар. акад. наук вищої школи»] **318**
[Привітання з нагоди 45-річчя з дня заснування журналу «Трибуна»] **638**
[Привітання з ювілеєм Сергія Дмитровича Максименка, академіка НАПН України, директора Ін-ту психології ім. Г. С. Костюка] **807**
Примножуймо вічну силу знань! : передне слово **368**
Приреченість на корпоративізм? **520**
Пріоритети реформування української школи у дослідженнях Академії **467**
Пріоритети розвитку освіти України на початку ХХІ століття **254**
Пріоритетність вітчизняної освіти **160**
Пріоритетність та фінансування освіти **161**

Про «Дитиноцентризм», або Чому освіта України потребує структурних змін **639**

Про діяльність АПН України у 2002–2007 рр. **577**

Про доробок освітян Донеччини **640**

Про дотримання загальноприйнятих норм моралі в діяльності засобів масової інформації **319**

Про модернізацію країни **578**

Про наукову діяльність АПН України в 2007 році та завдання на 2008 рік **579**

Про наукову діяльність АПН України у 2005 році та завдання на 2006 рік **468**

Про наукову та організаційну діяльність АПН України в 1998–2002 рр. **255**

Про підсумки роботи загальноосвітніх та професійно-технічних закладів у 2001/2002 навчальному році та основні завдання на новий навчальний рік **256**

Про підсумки роботи загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладів у 2000–2001 навчальному році та основні завдання на новий навчальний рік **206**

Про підсумки розвитку освіти у 2003–2004 навчальному році та завдання на 2004–2005 рік щодо забезпечення рівного доступу до здобуття якісної освіти **369**

Про світочів освіти **641**

Про світочів освіти і проект «Педагоги-новатори в Україні» **580**

Про стан освіти в Україні та Національну доктрину її розвитку **207**

Про товариство «Знання» України та питання, на які наші читачі хотіли б почути розумну відповідь розумної людини **581**

Про ціннісні засади і цілі розвитку **808**

Проблеми довкілля **64**

Проблеми освіти **390** (ред.), **432** (ред.), **487** (ред.), **545** (ред.), **676** (ред.), **751** (ред.)

Проблеми освіти у Польщі та в Україні в контексті процесів глобалізації та євроінтеграції **677** (ред.)

Проблеми професійної підготовки сучасного виробничого персоналу в педагогічній науці **809**

Проблеми профтехосвіти мають далеко не галузевий характер **320**

Проблеми соціального середовища **64**

Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти **333** (ред.), **391** (ред.), **488** (ред.), **546** (ред.), **600** (ред.), **678** (ред.), **752** (ред.), **836** (ред.)

Проблеми якості вищої освіти **547** (ред.)

Проблеми якості освіти: теоретичні і практичні аспекти 548 (ред.)
Проблемы диалектики коллективности и индивидуальности социалистической мысли и современность 15
Прогресивні технології навчання – основа для підготовки конкурентоспроможних фахівців 483 (рец.)
Іван Прокопенко святкує подвійний ювілей 810
Професійні якості вчителя і виклики ХХІ століття 469
Профільна школа: як досягти перспективи 718
Профільне навчання: шлях до ефективної реалізації 719
Профільність, але в трирічці, а не в класичній школі 720
Профтехосвіта виконує надзвичайно важливу функцію 370
Профтехосвіта України: ХХ століття 392 (ред.)
Процеси модернізації та інтеграції в освітньому просторі 419
Пружний крок 208
Психологічні перспективи 601 (ред.), 679 (ред.), 753 (ред.)
Психологія професійної діяльності офіцера 100
Психолого-педагогічна наука в ідеологічній проекції 94, 121
Психолого-педагогічна наука і суспільна ідеологія 98 (ред.)
Психолого-педагогічні засади розвитку особистості в освітньому просторі 602 (ред.)
ПТО: роль сьогоднішня, а що завтра? 521
5 повних циклів людського життя – відмінні результати Віктора Андрущенка 582

Рациональність як діяльнісний феномен школяра 122

Реалізація європейського досвіду компетентнісного підходу у вищій школі України 680 (ред.)
Результат має бути затребуваним 522
«Результати звіряємо зі світом» 811
Релігія 64
Ресурс влади 69
Ресурс освітніх змін 209
Реформа освіти – запорука майбутнього держави 162
Реформування освіти: позиція виважена, кроки впевнені 163
Рівний доступ до якісної освіти 371
Розвитку духовності немає альтернативи 372
Розвиток вищої освіти в незалежній Україні 857
Розвиток освіти України в контексті загальноцивілізаційних змін 420, 490
Розвиток педагогічної і психологічної наук в Україні, 1992–2002 271 (ред.)

Розвиток педагогічної освіти України та її інтеграція в європейський освітній простір **373**

Розвиток сучасної освіти: освітологічні наголоси **763**

Розколота ідентичність: Україна перед викликами глобалізму **812**

Розуміти пріоритетність вітчизняної освіти **164**

Роки наполегливої роботи Академії **858**

Рушій поступу – інтелект **321**

Свобода мысли и раскрепощение личности **9**

Сила «рози вітрів» чи жорсткість керманіча? **10**

Синергетика і освіта: людина в процесах самоорганізації «відкритих систем» **813**

Синергетична модель розвитку освіти В. Г. Кременя **642**

Синергетична модель розвитку освіти як відповідь на виклики сьогодення **721**

Синергетичне мислення – вимога часу **859**

Система освіти **64**

Система освіти в Україні: сучасні тенденції і перспективи **210**

Система освіти України: сучасні тенденції і перспективи **165**

Скоординувати діяльність педагогічної преси на користь освіти **257**

Скоро комп'ютер заговорить українською мовою **258**

Слово до читача [кн. «Біла книга національної освіти України»] **681**

Слово про ректора **814**

Слово про ювіляра **583**

Слово учасникам **860**

Смисл і цінності в системі гуманітарного знання **643**

Соборна Україна в цілісному світі **43**

Солідаризм: європейський досвід суспільної консолідації для України **610**

Социально-экономические проблемы информационного общества **400**

Соціалістичною аж ніяк не назвеш: Про колективність в її сталінськи деформованому вигляді **11**

Соціальний розвиток дитини в системі освіти **166**

Соціально-гуманітарні вектори педагогіки вищої школи **754** (ред.), **837** (ред.)

Соціально-політична ситуація в Україні на кінець 1992 року: стан і тенденції розвитку **26**

Соціально-політична ситуація в Україні: поступ п'яти років **53**

Соціально-політична ситуація в Україні: стан і тенденції розвитку (середина 1993 року) **20, 44**

Соціально-філософське дослідження трансісторичності міфологічного освоєння світу **662** (наук. кер.)
Соціологія **81, 435, 609**
Спадщина Василя Сухомлинського в контексті нової філософії **95, 123**
Співповідь міністра освіти і науки В. Г. Кременя **374**
Співпраця Академії і шкіл: єдині завдання – спільний доробок **861**
Співчуття **815**
Спогади про майбутнє **584**
Сравнительная политология **34** (реф.)
Сталинская деформация коллективности социализма: сущность и истоки **12**
Стан і перспективи розвитку професійно-технічної освіти в Україні **322, 334** (ред.)
Становлення національної системи вищої освіти в Україні в контексті загальної тенденції цивілізаційного розвитку **132**
«Створюємо освіту майбутнього» **375**
Стратегії розвитку України: виклики часу та вибір **36**
Стратегічні напрями модернізації освіти і науки України **376**
Стратегія і перспективи розвитку освіти в Україні **211**
Стратегія інноваційного розвитку України **644**
Структурна модернізація освіти в контексті цивілізаційних змін **816**
Студентських місць стане ще більше. Умови прийому покращаться **323**
Суспільство знань і якісна освіта **523**
Сучасна освіта в контексті реформування **124**
Сучасна освітня політика у контексті соціал-демократичних цінностей **377**
Сучасна українська філософія: традиції, інновації **838** (ред.)
Сучасна філософія освіти і педагогічна наука **259**
Сучасна філософія освіти і проблеми формування національної еліти **378**
Сучасна філософія освіти як визначальний фактор авторитету соціальної держави **379**
Сучасні проблеми філософії педагогічної освіти **125**
Сучасні світові тенденції і розвиток освіти **470**
Сучасні цивілізаційні зміни і нові вимоги до вчителя **471**
Сфера, яка формує людину **70**
Сходження до апогею **126**
США: крок до зближення **45**

- Творити** життя на основі свободи і відповідальності **421**
«Творити культ знань» **167**
Тези доповіді президента АПН України Василя Кременя «Про діяльність АПН України у 2002–2007 роках» на загальних звітно-виборних зборах 15 листопада 2007 року **524**
Тест для міністра **380**
Тест на виживання: глобалізаційні виклики національній ідентичності **722**
Технологічні парки: світовий та український досвід **339**
Товариство «Знання» – не рудимент минулого, а діюча і корисна структура **127**
Толерантність як імператив мультикультурного світу **817**
Толерантність як імператив: національна ідентичність в добу глобалізації **818**
Торговля. Історія, цивілізація, мораль **737** (рец.)
Точка зору на пріоритети освітянської політики **723**
Трансформації особистості в освітньому просторі сучасної цивілізації **585, 645**
Трансформації особистості в суперечностях епохи **724**
Треба творити таку школу, щоб «учні шанували своїх учителів, але й учителі їх не зневажали» **168**
Третій український педагогічний конгрес **755** (ред.)
- У фокусі** двох десятиліть **819**
У якому суспільстві живемо? **18**
Удосконалення законодавства – основа розвитку науково-технічної та інноваційної діяльності **381**
Удосконалення національної системи освіти **169**
Удосконалювати психолого-педагогічний супровід освітніх реформ **646**
Україна: из прошлого в будущее **27**
Україна разделенная в себе: от Леонидии к Виктории **865** (рец.)
Україна сьогодні **28**
Украинско-российские отношения: сущность и перспективы **52**
Україна: альтернативи поступу: (критика іст. досвіду) **54, 324**
Україна в геополітичному просторі: об'єктивні тенденції і суб'єктивні очікування **30**
Україна в Європі: контекст міжнародних відносин **766**
Україна в Європі: пошуки спільного майбутнього **610**
Україна в контексті світ-системного аналізу **766**
Україна в міжнародних відносинах кінця ХХ ст. **179**

Україна: з учора – в завтра 71
Україна і Росія: сфери конфронтації і співробітництва 31
Україна: Куди йдемо? Кого підтримуємо? На що чекаємо? 29
«Україна має бути незалежною і демократичною 96
«Україна може приростати лише освітою...» 525
Україна на порозі ХХІ століття: уроки реформ та стратегія розвитку 229 (ред.)
Україна нагадує велосипедиста, який упаде, коли зупиниться 72
Україна: осягнення ідентичності 422
Україна – Польща: неперервна освіта в умовах полікультурності 647
Україна: проблеми самоорганізації 276
Україна розділена в собі: від Леонідії до Вікторії 663 (ред.)
Україна: шлях до себе. Проблеми суспільної трансформації 82, 101, 170
Українська дипломатична енциклопедія 393 (ред.)
Українська освіта в добу глобалізації 260
Українська освіта в контексті загальноцивілізаційних змін 472
Українська фалеристика. З історії нагородної спадщини 394 (ред.)
«Українська школа готує особистість» 423
Українській педагогічній академії – 15 років 526
Українсько-канадське партнерство з проблем розвитку спеціальної освіти 586, 587
Україну обрано до Міжнародного бюро освіти 325
Учасникам проекту [«Реформування ПТО в Україні»] 212
Учитися життя 261, 382
Учитися быть умным 213

Феномен інновації: освіта, суспільство, культура 551, 603 (ред.)
Феномен інновацій 648, 725
Філософія 83, 340, 395 (ред.)
Філософія обшчення 764
Фізична культура в школі: проблеми і перспективи 262
Філософія 133, 177 (ред.), 341, 396 (ред.)
Філософія і політика 33 (ред.)
Філософія і проблеми сучасності 649
Філософія інноваційної людини у вимірах її самодостатності й цінності 650
Філософія історичного дискурсу в час політизації історії та історизації політики 651
Філософія: Історія, суспільство, освіта 765
Філософія: Логос. Софія. Розум 491

Філософія людиноцентризму в освітньому просторі **688**
Філософія людиноцентризму в стратегіях освітнього простору **611, 652**
Філософія людиноцентризму: науково-методичний супровід НАПН національної освіти України **726**
Філософія людиноцентризму у контексті проблем освіти **473, 588**
Філософія людиноцентризму у світлі національної ідеї **653**
Філософія людиноцентризму – шлях змін і розвитку **820**
Філософія людиноцентризму як теоретична складова національної ідеї **424, 474**
Філософія: Мислителі, ідеї, концепції **401**
Філософія національної ідеї: Людина. Освіта. Соціум **492**
Філософія освіти **425**
Філософія освіти XXI століття **263, 326**
Філософія освіти: еліта й інтелігенція **589**
Філософія освіти у спадщині великого педагога **97, 128**
Філософія політики **330** (упоряд.), **335** (ред.)
Філософія самоідентифікації країни в контексті її майбутнього **727**
Філософія управління **493, 552**
Філософське осмислення феномену спілкування **654**
Філософський підхід до аналізу проблем сучасності **655**
Філософський погляд на перспективи соціокультурного буття людини **728**
Філософський словник соціальних термінів **402, 433** (ред.)
Філософські засади трансформації вищої освіти в Україні на початку XXI століття **549** (ред.)
Філософські погляди В. І. Шинкарука: людиновимірна сутність **656**
Філософські проблеми людського спілкування **657**
Філософсько-методологічні засади модернізації освіти **821**
Філософсько-освітня діяльність у вимірах інноваційних проєктів **729**
Фінансова криза – етап ствердження фінансової цивілізації **658**
Фінансова криза – пролог нового світового порядку? **659**
Формирование духовной культуры молодежи: проблемы, поиски, решения **13**
Формування особистості в умовах розвитку української державності **129**
Формування особистості професіонала в контексті вимог XXI століття **426, 427**
Формування професійної траєкторії учня починається зі школи **527**
Формувати людину інноваційної культури **475**
Формувати професійну траєкторію учня **428**

Форум: роль сьогоднішня, а що завтра? **528**

Хто є Хто в Україні, 1997...**79** (ред.)

«Це дійсно видатне видання» **730**

Цілісність світу і перебудова **14**

Цього року абітурієнтам буде дозволено вступати до кількох вищих навчальних закладів одночасно **171**

Час вимагає учителя з новими якостями **476**

Час непопулярних змін **862**

Через пріоритетний розвиток освіти, виховання до динамічного національного прогресу **172**

Чи буде підвищено заробітну плату з 1 січня 2002 року **214**

Чи можливий баланс сил?: Парламентські вибори та референдум в Росії: деякі уроки та висновки **46**

Чи не повертаємося ми до паперотворчості як показника роботи вчителя? **215**

Чи передбачається підвищення зарплати начальникам і спеціалістам відділів освіти? **216**

Чи правильна практика відключення навчальних закладів від енергопостачання? **217**

«Чим більше мов ти знаєш, тим більше ти людина» **60**

Чим допомагає мені рідна школа сьогодні **529**

Чому ж на зарплату освітян не вистачило коштів? **173**

Чому освіта? **731**

Чому робота старшої піонервожатої не входить до педагогічного стажу? **218**

Что думают люди о сегодняшнем дне **32**

Шановні друзі! [вітальне слово в кн. «Обдарована молодь України»] **590**

Шановні друзі! [привітання в кн. «Флагман сучасної освіти України»] **591**

Шановні колеги! : [вступ. слово до моногр. «Модернізація вищої освіти в Україні і світі: десять років наукового пошуку»] **660**

Шановні колеги! Дорогі друзі! : [привітання з 90-річчям наук.-пед. журн. «Рідна школа»] **863**

Шановні організатори і учасники II виставки «Інноватика в освіті України»! **732**

Шановні читачі! [передмова в кн. «Енциклопедія освіти»] **592**

16 запитань міністрові освіти і науки Василю Кременю 327
Шість років звершень і сподівань 73
Шість років пошуків і сподівань 74
Школа не повинна «стриножувати» дитину 864
Шлях до стабілізації: збалансування корпоративних інтересів 530
Шляхи інноваційного розвитку України 342
Шляхи модернізації вищої освіти України 383
Шляхи підвищення політичної стабільності 75
Шляхи розвитку сучасної філософії інженерної освіти 477
Штрихи до портрета майбутньої Верховної Ради... 47
Штрихи до різновидів освіти 264
Шукати шляхи модернізації освіти: Це повинні робити усі: і керівники навчальних закладів, і підприємці 328

Що таке сучасний світогляд учня 219

Щоб відстояти національний інтерес у світовій конкуренції 429

Ювілей національного самоствердження 76

Энергия интеллекта как проявление одаренности 822

«Я считаю, что вузы негосударственной формы собственности имеют все основания с оптимизмом смотреть в будущее» 174

Як готуватимемо... духовних батьків людства? Розвиток педагогічної освіти України та її інтеграція в європейський освітній простір 384

Як нам реорганізувати освіту 823

Як я обираю свою майбутню професію 385

«Яка Ваша оцінка передбачуваного фінансування освіти і науки в майбутньому бюджеті 2003 року?» 265

Який патріотизм потрібен сьогодні Україні? 733

Якісна освіта в контексті загальноцивілізаційних змін 531

Якісна освіта: вимоги ХХІ століття 478

Якісна освіта для всіх молодих людей: виклики, тенденції і пріоритети 397 (ред.)

Якісна освіта і нові вимоги часу 532

Якісна освіта: методологічні аспекти сучасного розуміння 681

Якісна освіта: сучасні виміри 533

Якісна освіта: сучасні вимоги 479

Якісна освіта формує майбутнє держави і її громадян 220

Якісна освіта як вимога ХХІ століття 534

- Якість освіти і сучасні вимоги до людини **593**
Якість освіти – основа розвитку **480**
Якість освіти. Як ми її вдосконалюємо **329**
Якомога більше громадян України зможуть здобути кваліфіковану вищу освіту, бо саме від рівня інтелектуалізації залежить майбутнє **175**
Яку людину має готувати освіта: на чому слід зосередити увагу, модернізовуючи освітню діяльність **481**
- Filozofia antropocentryzmu w edukacyjnej przestrzeni **767**
Filozofia edukacji **553**
Filozofia homocentryzmu Jana Pawła II **734**
Higher education in Ukraine **436**
Kształcenie nauczycieli w kontekście zmian cywilizacyjnych **535**
Oddanie nauce, prawdzie, duchowości **824**
Oświata w środowisku polietnicznym: kształtowanie obywatelskiej tożsamości w Ukrainie **661**
Paradygmaty oświatowe i edukacja nauczycieli **756** (ред.)
Przemiany cywilizacyjne a nowe wymagania wobec nauczyciela **536**
Synergetyczny model rozwoju edukacji jako odpowiedź wyzwaniom teraźniejszości **735**

**Алфавітний покажчик назв міжнародних
і всеукраїнських з'їздів, конференцій, семінарів,
круглих столів, у яких брав участь В. Г. Кремень**

Артеківські діалоги – 2009 ...**612, 1168**

Безперервна професійна освіта в контексті європейської інтеграції:
теорія, досвід, прогноз: методол. семінар **1271**

Безперервна освіта для всіх : XIII нім. конф. з питань освіти дорос-
лих **1294**

Василь Сухомлинський і сучасність: V Всеукр. пед. читання **95**

Василь Сухомлинський і сучасність: VI Всеукр. пед. читання (Хар-
ків, 1999 р.) **881**

Василь Сухомлинський у діалозі з сучасністю: ідеї, пошуки, перс-
пективи : III Міжнар. й XV Всеукр. пед. читання (Кіровоград –
Павлиш – Київ) **1161, 1162**

Василь Сухомлинський у діалозі із сучасністю: культурологічні
виміри шкільної й педагогічної освіти: XIII Всеукр. пед. читання
(Переяслав-Хмельницький, 2006 р.) **504, 1100, 1126**

Вища освіта України та Болонський процес: міжнар. семінар **970**

Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського
освітнього простору: III Міжнар. наук.-практ. конф. **1144**

Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського
освітнього простору : VI Міжнар. наук.-практ. конф. **1305**

Вища технічна освіта України і Болонський процес: Всеукр. нарада
ректорів вищих техн. навч. закл. (Харків, 2004 р., 17-18 берез.) **361**

Відродження, оновлення й розвиток людини: Другий Міжнар.
гуманіт. форум вчених і вчителів, 23–29 квіт. 2007 р., Крим **528**

Всеукраїнська нарада вищих навчальних закладів I–II рівнів
акредитації **328**

Всеукраїнська нарада ректорів педагогічних і класичних універ-
ситетів з питань розвитку педагогічної освіти України та її інтегра-
ції в європейський освітній простір, Харків, 29 верес. 2004 р. **373,
384, 411**

Всеукраїнська нарада-семінар з питань розвитку післядипломної
педагогічної освіти **878**

Всеукраїнський зліт юних техніків **947**

Всеукраїнський інформаційний день Програми Темпус: семінар
1244

Всеукраїнський педагогічний форум (з участю Президента України В. Ющенко) **429**

Гарантії якості, європейська система передачі і накопичення кредитів та практика імплементації Болонського процесу в різних європейських країнах: міжнар. семінар. **1014**

Глобальні проблеми людства як фактор трансформації освітніх систем: V Міжнар. наук.-практ. конф.-семінару керівників ВНЗ та вчених-дослідників із проблем освіти, 1–3 лютого 2007 р., Харків **497**

Гуманізм та освіта: VIII міжнар. наук.-практ. конф., м. Вінниця, 2006 р., 19–21 верес. **473**

Двадцять років діалогу взаєморозуміння і взаємодії між незалежною Україною й Туреччиною: між нар. наук. конф. **1266**

23 сесія Установчої міжнародної конференції міністрів освіти (м. Любляни Республіка Словенія) **1199, 1200, 1228**

Двосторонній політологічний симпозіум (Київ, 16–18 листоп. 1995 р.) **59**

Диференціація навчання на різних ступенях загальної середньої освіти: теорія, практика, перспективи: методол. семінар, 19 листоп. 2008 р., м. Київ 671 (ред.), **1171**

Дороги і бездоріжжя у підготовці вчителя: пол.-укр. конф. (Варшава, 2005 р.) **1065**

II Всеукраїнський з'їзд працівників освіти, 7–9 жовт. 2001 р. **187, 193, 194, 202, 203, 207, 308**

Другий український педагогічний конгрес, 3–4 листоп. 2005 р., м. Львів **472**

Другі міжнародні драгоманівські читання, 2006 р. **1084**

Духовність народу і українська школа: фактори творення духовності: круглий стіл **372**

Духовність особистості і сучасні стратегії виховання: міжнар. наук.-практ. конф., 5–7 лют. 2006 р. **474**

Екзистенційні виміри філософсько-антропологічного пізнання: творча спадщина В. Шинкарука : міжнар. наук.-практ. конф. 14 квіт. 2011 р., [Київ] **783, 828**

Еліта, обдарованість, людиноцентризм: міжнар. наук. конф., 26 лют. 2010 р., м. Київ **701**

Елітна освіта в Україні та світі в дзеркалі університетських рейтингів: круглий стіл **1217, 1218**

Забезпечення конституційних вимог щодо обов'язковості здобуття загальної середньої освіти дітьми і підлітками: Всеукраїнська нарада-семінар (18–19 черв. 2002 р.) **962**

Запровадження 12-річної загальної середньої освіти в Україні: проблеми та шляхи їх подолання : парлам. слухання у Верховній Раді України 9 черв. 2010 р. **689**

Здоров'я дітей в небезпеці: круглий стіл, 2006 р., Київ **1102**

Зміцнення зв'язків з ринком праці – пошук нових шляхів розвитку професійної освіти у сучасну епоху : конф. (м. Турин Італійська Республіка) **1252**

Ідеологія державотворення в Україні: історія і сучасність: наук.-практ. конф., Київ, 1996 р., 22–23 листоп. **63**

Ідеологія та ідейно-політичні засади державного будівництва в Україні: наук.-практ. конф. (Київ, 24-25 груд., 1992 р.) **22**

Інновації в освіті: міжнар. Крим. пед. конгрес **1221**

Інтернаціоналізація пострадянського університету : міжнар. наук. конф. 20 трав. 2011 р. **1289**

Інтернаціоналізація пострадянської університетської освіти: міжнар. семінар **1190**

Інформація, аналіз, прогноз – стратегічні важелі ефективного державного управління: Всеукр. наук.-практ. конф., 23–24 трав. 2000 р. **157**

Конференція, присвячена виходу одинадцятого випуску за 2011 р. збірника наукових праць «Проблеми сучасного підручника» **1354**

Круглий стіл до Дня науки (Київ, 14 трав. 2004 р.) **347**

Культурно-історична спадщина Польщі та України як чинник розвитку полікультурної освіти: міжнар. наук.-практ. конф. 13–15 квіт. 2011 р. **1296**

Людиноцентризм як домінанта соціокультурних вимірів людського буття: Всеукр. наук.-практ. конф., 26 квіт. 2010 р., Київ : Шості шинкаруківські читання **700, 748** (ред.)

Людиноцентризм як основа гуманітарної політики України: освіта, політика, економіка, культура : Всеукр. конф. 22 лют. 2011 р. **761**

Міжнародна наукова конференція з використання інформаційно-телекомунікаційних технологій, жовтень 2006 р., Львів **1097**

Нарада-семинар голів комісій з вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України, 2004 р. 1048

Нові шляхи в професійній та вищій освіті: чи могла би професійноорієнтована освіта сприяти забезпеченню України висококваліфікованою робочою силою?: міжнар. семінар із освітньої політики 1227

Освіта і доля нації: VIII Міжнар. наук.-практ. конф., Харків, 2007 р. 514, 1125

Освітологія – науковий напрям інтегрованого пізнання освіти : Перша Всеукр. наук.-практ. конф. 763

Освітнянські бібліотеки України. Історичні тенденції. Сучасний стан та перспективи розвитку: Всеукр. наук.-практ. конф. 1074

Парламентські слухання з питань розвитку інформаційного суспільства в Україні, 21 верес. 2005 р. 439

Педагогіка Василя Сухомлинського на зламі епох: Міжнар. наук.-практ. конф. 95

І Всеукраїнський з'їзд педагогічних працівників дошкільної освіти (5 листопада 2010 р.) 696, 779, 1198

Поліфункціональна діяльність директора сучасного навчального закладу в умовах інноваційних перетворень : кругл. стіл. 1271

Про дотримання законодавства щодо розвитку науково-технічного потенціалу та інноваційної діяльності в Україні: День уряду у Верхов. Раді України, 8 черв. 2004 р. 351

Про проблеми розвитку професійно-технічної освіти та удосконалення законодавства: Слухання у Ком. з питань науки і освіти Верхов. Ради України, 19 лют. 2003 р. 320

Про стан і перспективи розвитку вищої освіти в Україні: Парламент. слухання у Верхов. Раді України, 13 трав. 2004 р. 374

Про стан і перспективи розвитку професійно-технічної освіти в Україні: День уряду у Верховній Раді України, 11 березня 2003 року 286, 289, 322

Проблеми організації переходу на новий зміст та структуру загальної середньої освіти: Всеукр. нарада-семинар 891

Проблеми освіти у Польщі та в Україні в контексті процесів глобалізації та євроінтеграції : Міжнар. наук.-практ. конф., 22–24 квіт. 2009 р., Київ, Житомир 632, 677 (ред.), 1189

Проблеми системних міждисциплінарних досліджень, 27 груд. 2006 р. 1090

Проблеми соборності України в ХХ столітті: круглий стіл, присвячений 75-річчю Акту Злуки УНР і ЗУНР **43**

Проблеми якості освіти: теоретичні і практичні аспекти: методол. семінар, 2006 р. **1081**

Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи : V міжнар. наук.-практ. конф., 22–24 жовт. 2009 р., Хмельницький **627**

Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи : матеріали IV міжнар. наук.-практ. конф., 24–26 жовт. 2007 р., м. Хмельницький **498**

Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи: VI міжнар. науково-практ. конф., 24–26 жовт. 2011 р. **802, 1312**

Парламентські слухання з питань розвитку інформаційного суспільства в Україні у Верхов. Раді України, 21 верес. 2005 р. **439**

Психолого-педагогічна наука і суспільна ідеологія: методол. семінар АПН України, 12 листоп. 1998 р. **94, 98** (ред.)

Психолого-педагогічні засади розвитку особистості в освітньому просторі: методол. семінар АПН України, 19 берез. 2008 р. **602** (ред.)

Психолого-педагогічні проблеми підготовки інженерно-педагогічних кадрів для закладів професійно-технічної освіти: Міжнар. наук. конф. **125**

V з'їзд профспілки працівників освіти і науки України **136, 173**

V Міжнародний конгрес українців (Чернівці) **239**

П'яті Костюківські читання **91**

П'яті міжнародні наукові читання, присвячені пам'яті академіка Сергія Яковича Батишева : V міжнар. наук. конф. **809, 1299, 1308**

Реалізація європейського досвіду компетентнісного підходу у вищій школі України : методол. семінар **680** (ред.), **1206**

Розвивальне навчання в Україні: стан і перспективи: I Всеукр. наук.-практ. конф. **166**

Розвиток педагогічних наук в Україні і Польщі на початку ХХІ століття : IV Укр.-пол. форум 23–25 трав. 2011 р. в Черкас. нац. ун-ті ім. Богдана Хмельницького **1286, 1287, 1310**

Розвиток педагогічної і психологічної науки в Україні: Наук. сесія до 15-річчя АПН України, 2007 р. **1122**

Роль і місце педагогічних і фахових видань України в науково-методичному забезпеченні навчального процесу в закладах освіти: Семінар-нарада голов. редакторів **248, 250, 251, 257**

Роль органів управління освітою в забезпеченні рівного доступу до якісної освіти дітей з особливими освітніми потребами, дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування: Всеукр. семінар **1023**

Семінар-нарада начальників управління освіти, ректорів ВНЗ III–IV рівнів акредитації та інститутів післядипломної педагогічної освіти (Умань, 27 трав. 2003 р.) **314**

Синергетика і творчість : всеукр. конф., 11 листоп. 2011 р. **813**

XVII Всеукраїнські Сухомлинівські і VIII Всеукраїнські Захаренківські педагогічні читання на Черкащині : [пед. читання відбулися 18–19 трав. 2010 р. в м. Черкаси та с. Сахнівка Черкас. обл.] **1235**

Григорій Сковорода і Фетхуллах Гюлен: своєчасність традиції гуманізму: укр.-турськ. філос.-пед. конф. **1194**

Соціально-гуманітарні вектори педагогіки вищої школи : II Міжнар. наук. конф. 15–16 квіт. 2010 р., м. Харків **729, 754** (ред.)

Соціально-гуманітарні вектори педагогіки вищої школи : Третя Міжнар. наук. конф., 13–14 трав. 2011., Харків **768**

Соціально-психологічні чинники взаємодії суспільства та освіти: методол. семінар **1271**

Соціокультурні чинники розвитку інтелектуального потенціалу українського суспільства і молодь: конференція **210**

Сприяння якості освіти: круглий стіл міністрів освіти країн світу у рамках 32-ї Генеральної конференції ЮНЕСКО (м. Париж) **303, 291, 325**

Стан та проблеми участі України в Болонському процесі, 1–2 червня 2010 р. в НАПН України: круглий стіл **1245, 1271**

Сучасний погляд на обдарованість та розвиток талантів : міжнар. наук.-практ. семінари **1303**

Сучасний стан вищої освіти в Україні: проблеми та перспективи: Всеукр. конф., 24-25 трав. 2000 р. **132**

Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, перспективи: VIII Міжнар. наук.-практ. конф. **1138**

Сучасні освітні технології у професійній підготовці майбутніх фахівців: VII Міжнар. наук.-практ. конф. **1207**

VII Міжнародний «Тиждень освіти для дорослих», 2006 р. **1076**

Творча особистість у системі неперервної професійної освіти: Міжнар. наук. конф. 16–17 трав. 2000 р. **159**

Теоретико-методологічні проблеми розвитку особистості в системі неперервної освіти: Методол. семінар АПН України, 16 груд. 2004 р. **416**

1020 років шкільної освіти в Україні: традиції, сучасність та перспективи: міжнар. наук. конф., м. Київ, 2009 р. **1188**

Треті Шинкаруківські філософські читання, 13 трав. 2005 р., м. Житомир **442**

Третій український педагогічний конгрес : [груд. 2009 р., Львів] **692, 1207**

III звітно-виборна конференція Спортивної студентської спілки України **1036**

Третя міжнародна конференція з питань створення університету світового класу, 2009 р. 2–4 листоп., м. Шанхай (КНР) **1175**

Турбота про вчителя – надія на майбутнє: Всеукр. пед. форум на Полтавщині, 2005 р. **404**

Украина и Россия в новом геополитическом пространстве: круглый стол **52**

Україна на порозі XXI століття: уроки реформ та стратегія розвитку: Наук. конф., 15–16 листоп. 2000 р. **197**

Управління національною освітою в умовах становлення і розвитку української державності: Всеукр. наук.-практ. конф. **871**

Урочисте засідання з нагоди Міжнародного дня толерантності, 15 листоп. 2001 р. **182**

Утвердження інноваційної моделі розвитку економіки України: наук.-практ. конф. **306**

К. Д. Ушинський і актуальні проблеми педагогічної науки і освіти: Всеукр. наук.-практ. конф. **556, 1136, 1171**

Філософія людиноцентризму: теорія, методологія, практика, (15 груд. 2009 р.): наук.-практ. конф. **1174**

Філософія освіти XXI століття: проблеми і перспективи: II методол. семінар, 30 листоп. 2001 р. **942**

Філософія освіти XXI століття: проблеми і перспективи: методол. семінар, 22 листоп. 2000 р. **142**

Філософія освіти XXI століття: наук. ювілейна сесія до 10-річчя АПН України **243, 263, 271, 326**

IV з'їзд Товариства «Знання України», 2004 р. **1056**

VI Міжнародний тиждень освіти для дорослих «Освіта дорослих для свободи совісті і віри» 1070

IV Слов'янські педагогічні читання, 30 черв. – 1 лип. 2005 р.: міжнар. конгр. 409

Элитное техническое образование: междунар. конф. в рамках симпозиума, г. Москва, 2003 г., 11–13 нояб. 311

Ювілейне засідання пленуму Товариства «Знання України» 986

Яка школа потрібна Україні?: конф. 1214

Міжнародні угоди про співробітництво в галузі освіти і науки, підписані Василем Григоровичем Кременем на посаді міністра освіти і науки України або ж підготовлені під його керівництвом

№	Країна	Міжурядові	Міжвідомчі	Дата підписання
1.	Австрія		Меморандум про співробітництво між Міністерством культури і мистецтв України, Міністерством освіти України та Федеральним Міністерством освіти і культури Австрії	20.05.2004 р.
2.	Албанія		Угода про співробітництво між Міністерством освіти і науки України і Міністерством освіти і науки Республіки Албанія	27.05.2003 р.
3.	Азербайджан		Угода між Міністерством освіти України та Міністерством освіти Азербайджанської Республіки про співробітництво в галузі освіти	16.03.2000 р.
4.	Афганістан	Угода між Урядом України та Урядом Перехідної Ісламської Держави Афганістан про співробітництво в галузі освіти		04.04.2004 р.
5.	Білорусь		Угода між Міністерством освіти і науки України та Міністерством освіти Республіки Білорусь про співробітництво в галузі освіти	18.06.2001 р.

№	Країна	Міжурядові	Міжєдоомчі	Дата підписання
6.	Болгарія	Угода між Урядом України та Урядом Республіки Болгарія про взаємне визнання документів про освіту, наукові ступені і вчені звання	Протокол між Міністерством освіти і науки України та Міністерством освіти і науки Республіки Болгарія про Болградську гімназію ім. Г. С. Раковського Протокол про внесення змін до статті 5 Угоди між Міністерством освіти і науки України і Міністерством освіти і науки Республіки Болгарія	27.06.2001 р. 29.07.2000 р. 04.06.2004 р.
7.	Венесуела	Договір про дружні відносини і співробітництво між Україною і Венесуелою		13.11.2001 р.
8.	Вірменія	Угода між Кабінетом Міністрів України і Урядом Республіки Вірменія про взаємне визнання та еквівалентність документів про освіту і вчені звання		01.03.2001 р.
9.	В'єтнам	Угода між Кабінетом Міністрів України і Урядом Соціалістичної Республіки В'єтнам про взаємне визнання документів про освіту, наукові ступені і вчені звання		04.11.2004 р.
			Угода між Міністерством освіти України і Міністерством освіти і підготовки кадрів	11.02.2003 р.

<i>№</i>	<i>Країна</i>	<i>Міжурядові</i>	<i>Міжвідомчі</i>	<i>Дата підписання</i>
			Соціалістичної Республіки В'єтнам про співробітництво в галузі освіти і науки	
10.	Гамбія	Угода між Урядом України та Урядом Республіки Гамбія про співробітництво у галузях економіки, освіти, науки і техніки		12.07.2001р.
11.	Республіка Екваторіальна Гвінея	Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Екваторіальна Гвінея про взаємне визнання документів про освіту	Угода про співробітництво в галузі освіти і науки між Міністерством освіти і науки України і Міністерством освіти, науки і спорту Республіки Екваторіальна Гвінея	17.09.2004 р.
12.	Греція	Програма співробітництва в галузі освіти, науки і культури між Урядом України і Урядом Грецької Республіки на 2002–2005 роки		16.04.2002 р.
13.	Грузія	Угода між Кабінетом Міністрів України і Виконавчою Владою Грузії про взаємне визнання та еквівалентність документів про освіту і вчені (науково-педагогічні) звання		17.07.2002 р.
14.	Екватор	Договір про дружні відносини і співробітництво між Україною і Республікою Екватор		12.11.2001 р.
15.	Естонія		Протокол про співробітництво між Міністерством освіти і науки України і Міністерством освіти Естонської Республіки	04.02.2002 р.

<i>№</i>	<i>Країна</i>	<i>Міжурядові</i>	<i>Міжвідомчі</i>	<i>Дата підписання</i>
16.	Ізраїль	Угода про співробітництво в галузі освіти між Кабінетом Міністрів України та Урядом Держави Ізраїль	Меморандум про наміри щодо співпраці між Міністерством освіти і науки України та Міністерством праці і соціальних справ Держави Ізраїль з метою здійснення довготривалої навчально-оздоровчої програми для дітей сиріт і дітей, які залишилися без батьківської опіки	09.04.2000 р. 23.07.2001 р.
17.	Іран	Програма співробітництва між Кабінетом Міністрів України та Урядом Ісламської Республіки Іран у сфері культури, освіти, науки, спорту, туризму, засобів масової інформації та молодіжного обміну на 2004–2006 рр.		24.04.2004 р.
			Меморандум про взаєморозуміння зі співробітництва в галузі вищої освіти, науки, досліджень і технологій між Міністерством освіти і науки України і Міністерством науки, досліджень і технологій Ісламської Республіки Іран	09.03.2004 р.
18.	Іспанія	Програма співробітництва між Кабінетом Міністрів України та Урядом Іспанії в галузі освіти і культури та 2002–2004 роки		21.03.2002 р.

<i>№</i>	<i>Країна</i>	<i>Міжурядові</i>	<i>Міжвідомчі</i>	<i>Дата підписання</i>
19.	Італія	Виконавча програма співробітництва між Кабінетом Міністрів України та Урядом Італійської Республіки в галузі освіти, культури та науки на 2003–2006 рр.		30.12.2003 р.
20.	Йорданія		Угода про співробітництво між Міністерством освіти і науки України і Міністерством вищої освіти Йорданії	23.04.2002 р.
21.	Казахстан	Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Казахстан про взаємне визнання і еквівалентність документів про освіту, наукові ступені і вчені звання		26.09.2001 р.
22.	Китай		Угода між Міністерством освіти і науки України та Міністерством освіти Китайської Народної Республіки про співробітництво в галузі освіти і науки	18.06.2002 р.
23.	Корея		Домовленість про співробітництво в галузі освіти між Міністерством освіти і науки України і Міністерством освіти Республіки Корея	13.06.2000 р.
24.	Куба		Угода про співробітництво в галузі освіти і науки між Міністерством освіти і науки України і Міністерством вищої освіти Республіки Куба	23.09.2002 р.

<i>№</i>	<i>Країна</i>	<i>Міжурядові</i>	<i>Міжвідомчі</i>	<i>Дата підписання</i>
25.	Литва		Угода про співробітництво в галузі освіти і науки між Міністерством освіти і науки України і Міністерством освіти і науки Литовської Республіки	19.03.2002 р.
26.	Лівія	Угода між Кабінетом Міністрів України та Вищим Народним Комітетом Великої Соціалістичної Народної Лівійської Арабської Джамахірії про взаємне визнання документів про освіту і наукові ступені		30.06.2003 р.
27.	Ліван	Угода між Кабінетом Міністрів України та Вищим Народним Комітетом Великої Соціалістичної Народної Лівійської Арабської Джамахірії про співробітництво у сфері науки і технологій		14.10.2003 р.
28.	Молдова	Угода між Кабінетом Міністрів України і Урядом Республіки Ліван про співробітництво в галузі освіти і наукових досліджень		22.04.2002 р.
		Угода між Кабінетом Міністрів України і Урядом Республіки Молдова про взаємне визнання і еквівалентність документів про освіту і вчені звання		18.05.2001 р.

<i>№</i>	<i>Країна</i>	<i>Міжурядові</i>	<i>Міжвідомчі</i>	<i>Дата підписання</i>
29.	Монголія	Угода між Кабінетом Міністрів України і Урядом Монголії про взаємне визнання документів про освіту, наукові ступені і вчені звання	Угода між Міністерством освіти і науки України і Міністерством освіти, культури і науки Монголії про співробітництво в галузі науки і освіти на 2002–2005 роки	22.09.2004 р. 01.07.2002 р.
30.	Перу	Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Перу про взаємне визнання документів про освіту і вчені звання		16.07.2004 р.
31.	Польща		Угода про співробітництво між Міністерством освіти і науки України і Міністерством національної освіти Республіки Польща	02.07.2001 р.
32.	Португалія	Угода між Україною та Португалською Республікою в галузі освіти, науки, культури, технології, молоді, спорту та засобів масової інформації		25.10.2000 р.
33.	Росія	Угода між Кабінетом Міністрів України і Урядом Російської Федерації про взаємне визнання та еквівалентність документів про освіту і вчені звання		26.05.2000 р.

<i>№</i>	<i>Країна</i>	<i>Міжурядові</i>	<i>Міжєйоомчі</i>	<i>Дата підписання</i>
		Угода між Кабінетом Міністрів України і Урядом Російської Федерації про створення і функціонування філій вищих навчальних закладів України та території Російської Федерації та філій вищих навчальних закладів Російської Федерації на території України Протокол між Кабінет Міністрів України і Урядом РФ про внесення змін до Угоди між Кабінет Міністрів України і Урядом РФ про взаємне визнання та еквівалентність документів про освіту і вчені звання від 26.05.2000 р.		28.01.2003 р. 28.01.2003 р.
34.	Сирія		Угода між Міністерством освіти і науки України і Міністерством вищої освіти Сирійської Арабської Республіки про співробітництво в галузі освіти, науки і технологій	07.10.2002 р.
35.	США	Меморандум про взаєморозуміння між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки про співробітництво в удосконаленні менеджмент-освіти у вищих навчальних закладах України		17.03.2003 р.

<i>№</i>	<i>Країна</i>	<i>Міжурядові</i>	<i>Міжвідомчі</i>	<i>Дата підписання</i>
36.	Таджикистан		Угода між Міністерством освіти і науки України і та Міністерством освіти Республіки Таджикистан про співробітництво в галузі освіти	09.04.2003 р.
37.	Туркменістан	Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Туркменістану про взаємне визнання документів про освіту, наукові (вчені) ступені та вчені звання	Угода між Міністерством освіти і науки України та Міністерством освіти Туркменістану про співробітництво в галузі освіти	14.05.2001 р.
38.	Фінляндія		Меморандум про взаєморозуміння щодо співробітництва в галузі освіти і науки між Міністерством освіти і науки України і Міністерством освіти і культури Фінляндської Республіки	08.10.2003 р.
39.	Чехія		Угода між Міністерством освіти і науки України та Міністерством освіти, молоді та спорту Чеської Республіки про співробітництво в галузі освіти і науки на 2003–2006 рр.	15.12.2003 р.
40.	ГУУАМ		Угода про співробітництво в галузі освіти між міністерствами освіти держав-учасниць ГУУАМ	04.07.2003 р.

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

ЗНО – зовнішнє незалежне оцінювання

МОН України – Міністерство освіти і науки України

НАН України – Національна академія наук України

НАПН України – Національна академія педагогічних наук України

НПУ ім. М. П. Драгоманова – Національний педагогічний університет ім. М. П. Драгоманова

ХНУ ім. В. Н. Каразіна – Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна

З М І С Т

Від упорядників	5
<i>Ткаченко Л.</i> Особистість як чинник цивілізаційних перетворень	8
Основні дати життя й діяльності В. Г. Кременя	18
Родовід Кременя Василя Григоровича: поколінний розпис	21
Пряма гілка Кременя Василя Григоровича	24
Пояснення до родоводу Кременя Василя Григоровича	25
Розділ I. Показчик праць В. Г. Кременя	27
Розділ II. Література про життя й діяльність ученого	121
Розділ III. Реформування освіти в Україні: законодавчі та нормативно-правові документи України, у підготовці яких брав участь В. Г. Кремень як народний депутат і міністр освіти і науки України	
Закони України	211
Нормативно-правові документи Міністерства освіти і науки України (2000–2005)	215
Розділ IV. В. Г. Кремень – редактор та член редакційної колегії періодичних видань з питань педагогіки, психології, філософії та бібліотекознавства	237
Допоміжні показники	
Іменний показчик	240
Алфавітний показчик назв праць В. Г. Кременя та праць за редакцією вченого	250
Алфавітний показчик назв міжнародних і всеукраїнських з'їздів, конференцій, семінарів, круглих столів, у яких брав участь В. Г. Кремень	277
Додаток. Міжнародні угоди про співробітництво в галузі освіти і науки, підписані Василем Григоровичем Кременем на посаді міністра освіти і науки України або ж підготовлені під його керівництвом	285
Список скорочень	294

ДОВІДКОВЕ ВИДАННЯ

Національна академія педагогічних наук України
Державна науково-педагогічна бібліотека України
імені В. О. Сухомлинського

Серія «Академіки НАПН України»
Випуск 20

**Василь Григорович Кремень – філософ, учений,
освітянин, державний діяч**

Біобібліографічний покажчик

3-тє видання, доповнене

Упорядники: *Пономаренко Лариса Олександрівна,
Пеєва Світлана Петрівна,
Айвазова Людмила Миколаївна*

Вступна стаття *Ткаченко Лідія Іванівна*

Науковий редактор *Рогова Павла Іванівна*

Літературний редактор і коректор *Білоцерківець І. П.*

Комп'ютерне верстування *Біткова А. В.*

Підп. до друку 10.12.2012 р. Формат 60x84 1/16. Папір офс. Друк офс.
Умов.-друк арк. 17,21. Обл.-вид. арк. 17,32. **Тираж пр.** Зам. №243.

Видавництво та друк – Товариство «Знання» України.
03150, м. Київ-150, вул. Велика Васильківська (Червоноармійська), 57/3, к. 314.
Тел. 287-41-45, 287-30-97.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру
видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК №217 від 11.10.2000 р.